

มรดกโลก

ใบมือเยาวชน

รู้จัก ห่วงแหม่น และรักษา

สถาบันการแปล
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

มรดกโลกในมือเยาวชน รู้จัก ห่วงแหมบ และรักษา

WORLD HERITAGE IN YOUNG HANDS

TO KNOW, CHERISH AND ACT

ของ UNESCO

บางประไพพรรณ โกษย์สุนทร
บางสาวภัทราบุจ แสงจันทร์

แปล

สถาบันการแปล

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

World Heritage in Young Hands: to Know, Cherish and Act

Copyright © UNESCO 1998 with support from:

- the Rhône-Poulenc Foundation

- the Norwegian Agency for Development Co-operation (NORAD)

Disclaimer

The authors are responsible for the choice and presentation of the facts contained in this Kit and for the opinions expressed therein, which are not necessarily those of UNESCO and do not commit the Organization.

The designation employed and the presentation of material throughout this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of UNESCO concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

หนังสือแปลอันดับที่ 219 สาขาสังคมศาสตร์

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2548 จำนวน 12,000 เล่ม

ลิขสิทธิ์เป็นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

แปลและจัดพิมพ์โดย

สถาบันการแปล สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โทร. 0-2282-9222 ต่อ 509

โทรสาร 0-2628-5341

e-mail: bdctran@yahoo.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

มรดกโลกในมือเยาวชน: รู้จัก หวงแหน และรักษา -- กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ

และมาตรฐานการศึกษา, 2548.

256 หน้า: ภาพประกอบ

1. การอนุรักษ์มรดกโลก. --การศึกษาและการสอน. 2. วัฒนธรรม. 3. ธรรมชาติ.

I. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. II. ชื่อเรื่อง.

333.707

ISBN 974-269-511-3

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำหนังสือเรื่อง *มรดกโลกในมือเยาวชน: รู้จัก หวงแหน และรักษา* ซึ่งแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเรื่อง *World Heritage in Young Hands: to Know, Cherish and Act* ซึ่งศูนย์มรดกโลกร่วมกับเครือข่ายโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติได้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นชุดการเรียนรู้การสอน สำหรับครู อาจารย์ และนักศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2547

Asad A. ee

(คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ชุดการเรียนรู้การสอนเรื่อง *มรดกโลกในมือเยาวชน: รู้จัก หวงแทน และรักษา* เป็นหนังสือที่แปลจากเรื่อง *World Heritage in Young Hands: to Know, Cherish and Act* ซึ่งศูนย์มรดกโลกร่วมกับเครือข่ายโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโกได้ร่วมกันจัดทำขึ้น และจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับยูเนสโกได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำชุดการเรียนรู้การสอนนี้แก่ประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างวันที่ 14-19 กุมภาพันธ์ 2543 ณ จังหวัดสุโขทัย

ชุดการเรียนรู้การสอนนี้บรรจุสาระที่เป็นตัวอย่างของกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องมรดกโลกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของประเทศต่างๆทั่วโลก โดยมุ่งสอนแบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกโลกในระดับประเทศและท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และแนวปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม ที่สร้างสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคม ตามแนวนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ สาระเช่นนี้สอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างดี อีกทั้งยังนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสาระอื่นๆ ได้อีกด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงขอความร่วมมือ นางประไพพรรณ โกศัยสุนทร และนางสาวภัทรานุช แสงจันทร์ เป็นผู้แปล และ นางศรีนวล โกมลวนิช เป็นผู้ตรวจ

ในโอกาสนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอขอบคุณผู้ร่วมจัดทำหนังสือเล่มนี้ทุกท่าน และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จุดประกายการคิดค้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเยาวชนและการสงวนรักษามรดกของโลก

(นางพรนิภา ลิ้มปยอม)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

16 กันยายน 2547

อาร์มבק

ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก

© UNESCO/A.Duclos

ค.ศ. 1972 ที่ประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก มีมติยอมรับอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากเจตนาารมณ์ที่จะคุ้มครองมรดกโลกของเราไว้ เพื่อส่งมอบต่อให้กับอนุชนรุ่นหลัง การดำเนินการเรื่องนี้จะประสบผลสำเร็จได้จำเป็นต้องเผยแพร่อนุสัญญานี้อย่างกว้างขวางให้ถึงประชาชนในแต่ละประเทศ ชุมชน และท้องถิ่นทั่วโลก ไม่เฉพาะแต่ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้นที่ต้องรับผิดชอบในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ประชาชนทุกคนคือผู้พิทักษ์มรดกโลกที่แท้จริง และอนุสัญญาก็คือเครื่องมือ ซึ่งจะช่วยคุ้มครองมรดกโลก เมื่อมรดกโลกต้องเผชิญการคุกคามจากภัยอันตรายต่างๆ

งานการสงวนรักษาและส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของบรรพบุรุษ ได้ขยายขอบข่ายกว้างขวางกว่าการสงวนรักษาภูมิทัศน์และอนุสรณ์สถาน ไม่เพียงเท่านั้น การสงวนรักษามรดกโลกที่เป็นรูปธรรมยังมีส่วนช่วยสงวนรักษามรดกโลกที่เป็นนามธรรมและมรดกทางด้านจริยธรรมซึ่งนับว่ามีความสำคัญมากที่สุดด้วย ขณะที่พวกเรากำลังเตรียมตัวเข้าสู่ศตวรรษที่ 3 นับเป็นเรื่องเร่งด่วนอย่างมากที่จะต้องส่งถ่ายค่านิยมทางจริยธรรมและค่านิยมด้านมนุษยชนนี้ไปให้ถึงเด็กและเยาวชนเพื่อที่พวกเขาและอนุชนรุ่นหลัง จะไม่ต้องเผชิญกับความเลวร้าย ความอดอยาก สงคราม ความเสื่อมของสภาพสิ่งแวดล้อม และการสูญเสียศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิ่งนี้ปรากฏให้เห็นในสื่อชุดการเรียนการสอนมรดกโลกซึ่งอยู่ต่อหน้าท่านในขณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคที่ว่าด้วยการสงวนรักษามรดกโลก นับเป็นความพยายามของยูเนสโกที่จะส่งเสริมวัฒนธรรมทางสันติภาพ

บทบาทของครู ไม่ใช่เฉพาะครูที่ร่วมมือกับยูเนสโกโดยผ่านโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติเท่านั้น แต่รวมถึงครูโดยทั่วไปด้วย ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษามรดกโลก การมีส่วนร่วมของครูจะทำให้ยูเนสโกสามารถถ่ายทอดเนื้อหาจากอนุสัญญามรดกโลกไปยังเยาวชนนับล้านคนผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจในระดับนโยบายต่อไปในอนาคต ชุดการเรียนการสอนชุดนี้ จึงได้ออกแบบเพื่อกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของครูและนักเรียน เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการเรียนการสอนเรื่องการสงวนรักษามรดกโลก

การศึกษาเป็นความพยายามตลอดชีวิตที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ มือทั้งสอง และที่สำคัญที่สุด คือ หัวใจ ดังนั้นจึงตั้งชื่อชุดการเรียนการสอนนี้ว่า *มรดกโลกในมือเยาวชน: รู้จัก ทวงแทน และรักษา* การสอนที่ดีที่สุดคือการสอนโดยการยกตัวอย่าง ชุดการเรียนการสอนนี้ จึงเป็นการเชิญชวนให้ครูจากสาขาวิชาต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับนักเรียนในรูปแบบของการเดินทางไปศึกษาแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลกที่น่าตื่นตาตื่นใจ การเดินทางเช่นนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้เยาวชนชื่นชมมรดกในอดีตเท่านั้น แต่ยังจะช่วยสอนให้พวกเขาได้รู้จักวิธีการที่จะมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการอนุรักษ์มรดกเหล่านั้น ซึ่งการทำเช่นนั้นจะมีส่วนนำไปสู่ออนาคตที่ดีกว่าร่วมกัน

เฟเดอริโก มายอร์

สาร

จากประธานและผู้บริหารโรน-ปูลอง

© RHÔNE-POULENCIS. Murez

โรน-ปูลอง (Rhône-Poulenc) คือ บริษัทชั้นนำแห่งหนึ่งของโลกปัจจุบันที่ทำงานเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะสุขภาพของมนุษย์ พืช และสัตว์ ปัจจุบันบริษัทได้จัดทำธุรกิจใหม่เกี่ยวกับสารเคมีโดยเฉพาะที่เมืองโรเดีย

ภาระหน้าที่ของพวกเราคือ ส่งเสริมนวัตกรรมต่างๆ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ นอกจากนี้เรายังตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของความเป็นพลเมืองดีอีกด้วย ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากผลงานของมูลนิธิโรน-ปูลอง สถาบันแห่งฝรั่งเศส โครงการสนับสนุนทางการเงินของเราจะเน้นความสำคัญ 4 ประการ คือ งานวิจัยและการมีส่วนร่วมทางวิทยาศาสตร์ การพิทักษ์มรดกโลกทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม การศึกษา และ

การมีส่วนร่วมของชุมชน

บริษัทของเราพยายามทุกวิถีทางที่จะใช้ความสามารถที่มีอยู่ เพื่อตอบสนองความต้องการที่มีอยู่อย่างมากมาย มูลนิธิโรน-ปูลอง ได้อุทิศทั้งเงินและให้การสนับสนุนด้านวิทยาการ และเหนือสิ่งอื่นใดคือ ทรัพยากรมนุษย์ที่ให้บริการแก่ชุมชน โดยเน้นเป็นพิเศษในโครงการที่มีเยาวชนมาเกี่ยวข้อง เนื่องจากเยาวชนคือผู้นำความคิดรุ่นใหม่ และมีคุณค่าในอนาคต

ใน ค.ศ. 1995 บริษัทของเราตัดสินใจให้การสนับสนุนยูเนสโกในการจัดทำโครงการนำร่องทางการศึกษา “สนับสนุนเยาวชนให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกโลก” เรามีความชื่นชมโครงการที่มีความมุ่งมั่น พร้อมๆ กับการกระจายผลสู่คนระดับล่าง โดยมีลักษณะสหวิทยาการ โครงการเช่นนี้จะมีขอบข่ายที่กว้างขวางสำหรับความคิดริเริ่มของครู และเป็นการแสวงหาวิธีการที่จะกระตุ้นให้เยาวชนมีข้อมูลพันต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม

ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทุกคนจำเป็นต้องมีจุดยืนต่อเอกลักษณ์ของตนเองในขณะที่ต้องเปิดตัวเปิดใจรับวัฒนธรรมอื่น มรดกโลกคือภาพที่แสดงออกมาให้เห็นสมบัติของจักรวาลได้อย่างเด่นชัด และเราทุกคนต่างต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน

ของ-เรอเน ฟัวร์ตู

มุ่งสู่การศึกษาmerkโลก

© UNESCO/Michel Claude

จากการประชุมสมัยสามัญของยูเนสโกใน ค.ศ. 1972 ที่ประชุมได้มีมติยอมรับ *อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ* ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือทางกฎหมายระหว่างประเทศในการอนุรักษ์มรดกโลก

อนุสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นเฉพาะ โดยได้ระบุไว้ว่าแหล่งที่เป็นมรดกโลกทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาตินั้นจะต้อง “มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล” และเป็นส่วนสำคัญของมรดกของมนุษยชาติ การอนุรักษ์มรดกโลกเหล่านี้ไม่ใช่เป็นเรื่องของชนชาติใดชนชาติหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นเรื่องของมวลมนุษยชาติทุกคนที่ต้องช่วยกันอนุรักษ์ไว้ สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งในอนุสัญญานี้คือ การแสวงหาวิธีคุ้มครองทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

โดยเหตุที่วัฒนธรรมและธรรมชาตินั้นมีความเชื่อมโยงเกี่ยวกันในทุกๆ ด้าน ดังนั้น วิธีการแบบองค์รวม (holistic approach) จะเป็นการเปิดมิติใหม่ของการคุ้มครองมรดกโลกร่วมกัน

นับถึงเดือนมกราคม ค.ศ. 1998 มีแหล่งมรดกโลกจำนวน 552 แห่งใน 112 ประเทศ ที่ขึ้นทะเบียนอยู่ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกของยูเนสโก และมี 25 แห่งที่ได้รับการประกาศชื่อให้เป็นมรดกโลกที่อยู่ในภาวะอันตรายจากภัยคุกคามต่างๆ

ในการทำงานนับเป็นทศวรรษร่วมกับสถาปนิก นักโบราณคดี และผู้เชี่ยวชาญด้านอนุรักษ์ธรรมชาติชั้นนำทำให้ยูเนสโกเชื่อว่าถึงเวลาแล้วที่จะต้องให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสงวนรักษาและส่งเสริมมรดกโลก ใน ค.ศ. 1994 ศูนย์มรดกโลกของยูเนสโกและโรงเรียนสมาชิกในเครือข่าย ASP¹ ได้เริ่มทำโครงการศึกษามรดกโลกระหว่างภูมิภาคในโครงการชื่อ การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการสงวนรักษาและส่งเสริมมรดกโลก เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการที่จะกระตุ้น และให้การศึกษาแก่เยาวชนในการดูแลทรัพย์สินที่เป็นมรดกโลก

โครงการดังกล่าวนี้ปัจจุบันได้ดำเนินการไปแล้วทั่วทุกภูมิภาคในโลก โดยได้รับการสนับสนุนในด้านการเงินจากองค์กรความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของประเทศนอร์เวย์ (NORAD) มูลนิธิโรน-ปูลอง กองทุนมรดกโลก และงบประมาณปกติของยูเนสโก ได้มีการนำการศึกษามรดกโลกมาเผยแพร่ในโรงเรียนมัธยมศึกษามากกว่า 300 แห่ง ใน 90 ประเทศของทวีปยุโรป ประเทศในแอฟริกา (ที่พูดภาษาอังกฤษ) และในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ทั้งนี้บางส่วนได้รู้จักเครือข่าย ASP โรงเรียนในเครือข่าย ASP มากกว่า 5,000 โรงเรียน ได้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่อไปนี้ได้แก่ สันติภาพ ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ สิทธิมนุษยชน การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม และปัจจุบันก็คือเรื่องของการศึกษามรดกโลก

¹ย่อมาจาก Associated Schools Project (โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ)

ในอนาคตมรดกโลกที่เราไม่สามารถจะหาสิ่งใดมาแทนที่ได้จะอยู่ในมือของเยาวชนรุ่นปัจจุบันและอนาคต ดังที่เด็กชาวเนปาล ชื่อ โรเมช ตีรพาดิ อายุ 15 ปี แสดงให้เห็นว่าเด็กมีพลังและจิตใจที่มั่นคง ดังคำพูดของเขาที่กล่าวว่า

ในจิตวิญญาณของเราเห็น เราต้องยืนยันว่ามรดกโลกเป็นของเรา ไม่ใช่เพียงแต่พูดออกมาเท่านั้น แต่ต้องทำจริง ไม่ใช่เฉพาะวันนี้ แต่ต้องทำต่อไปบนหนทางศตวรรษ นี้คือความรับผิดชอบของเราในฐานะคนรุ่นใหม่

เนื่องจากครูมีบทบาทที่สำคัญมากที่จะทำให้การศึกษามรดกโลกประสบผลสำเร็จ ชุดการเรียนการสอนสำหรับครูเรื่อง *มรดกโลกในมือเยาวชน* เล่มนี้จึงได้จัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส และจัดทำเป็นภาษาอื่นๆ อีกในการสอนชุดการเรียนการสอนนี้จะใช้วิธีการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive approach) โดยมีครูจากสาขาวิชาต่างๆ มาแลกเปลี่ยนความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับคุณค่าของมรดกโลกและการอนุรักษ์มรดกโลกในระหว่างที่ไปทัศนศึกษาแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่สำคัญๆ

โครงการศึกษามรดกโลกนี้จะเป็แรงบั่นดาลใจให้เยาวชนทั่วโลกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องมรดกโลก เป็นทูตที่แข็งขันในการนำความคิดเรื่องมรดกโลก ข้าพเจ้าเชื่อว่ากุญแจสำคัญที่จะทำให้การอนุรักษ์มรดกโลกประสบผลสำเร็จได้ก็คือให้เยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ชุดการเรียนการสอนเล่มนี้จะส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมระหว่างชาติในลักษณะของชั้นดีธรรมและสันติภาพของโลก และจะกลายเป็นสัญลักษณ์ในการส่งเสริมความร่วมมือให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และคุณค่าที่เป็นสากลเป็นที่ยอมรับของคนในรุ่นปัจจุบันและอนาคต

เบิร์ต วอน ทรอสเต

ผู้อำนวยการศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก

มรดกโลกที่ทุกคนมีส่วนร่วม

หมู่เกาะกาลาปากอส (Galapagos) คือ สถานที่ก่อให้เกิดทฤษฎีวิวัฒนาการของชาร์ล ดาวิน

เกาะกอเร (Gorée) คือ สถานที่เตือนใจเกี่ยวกับความเป็นทาส

พีระมิด คือ สิ่งมหัศจรรย์ของโลกที่สร้างขึ้นจากอัจฉริยะของมนุษย์

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาแห่งภูเขาตองการีโร (Tongariro) เป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ของประชาชน

ความสวยงามของภูเขาอาทอส (Mount Athos) ก่อให้เกิดพิธีทางศาสนาบนที่สูง

เรอร์ออส (Roros) เมืองท่าเหมืองซึ่งมีความเจริญมากกว่า 300 ปี

ป่าดงดิบค่อมี่ (Komi) คือ หน้าต่างที่นำไปสู่ความหลากหลายทางชีวภาพ

บราซิเลีย (Brasilia) เมืองที่มีความสมดุล และมีจินตนาการ

แหล่งมรดกโลกเหล่านี้ยังอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย แต่ก็ยังมีบางสิ่งที่ร่วมกันก็คือ ทุกสิ่งเป็นของเรา เป็นมรดกของเราทุกคนร่วมกัน

มรดกโลกคือ สิ่งที่เราได้สะสมจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และเราก็จะมอบให้แก่เยาวชนในรุ่นต่อไปเพื่อการเรียนรู้ เสริมสร้างและชื่นชม

มรดกโลกของเราทำให้เรามีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม และความเป็นเอกลักษณ์ของเรา

© IUCN/J. Thorsell.

อุทยานแห่งชาติตองการีโร
นิวซีแลนด์

มรดกโลกช่วยให้เราเข้าใจว่าเราคือใคร

ดังนั้น เราก็จะสามารถเข้าใจผู้อื่นได้ นอกจากนี้ยังจะบอกให้เรารู้เรื่องราวของธรรมชาติและความเป็นมนุษย์

มีคำกล่าวเป็นพิเศษเกี่ยวกับมรดกโลก ดังนี้

- พิจารณาได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล
- ประกอบด้วยความอุดมสมบูรณ์ทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม

ซึ่งอนุสัญญามรดกโลกของยูเนสโกแสวงหาที่จะรับเอาไว้เพื่อปกป้อง คุ้มครองและถนอมรักษามรดกโลก

นี่คือความรับผิดชอบที่ชุมชนนานาชาติมีส่วนร่วมด้วยทั้งหมด

สิ่งเหล่านี้คือ ความท้าทายที่เยาวชนต้องพร้อมที่จะรับเอาไว้

ชุดการเรียนรู้การสอน

	หน้า
สารบัญ	
อารัมภบท	5
เฟเดอริโก มายอร์ ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก	
สารจากประธานและผู้บริหารโรน-ปูลอง	6
ชอง-เรอเนฟูร์ตู ประธานและผู้บริหารโรน-ปูลอง	
มุ่งสู่การศึกษามรดกโลก	7
เบิร์ต วอน ดรอสเต ผู้อำนวยการศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก	
มรดกโลกที่ทุกคนมีส่วนร่วม	9
สารบัญ	10
บทนำ	11
สัญลักษณ์มรดกโลก และตัวการ์ตูนปาตริโมนีโต	14
คำนิยาม	15
วิธีใช้ชุดการเรียนรู้การสอน	16
แบบประเมินผล	21
วิธีสอนเกี่ยวกับมรดกโลก	33
อนุสัญญามรดกโลก	55
มรดกโลกกับเอกลักษณ์	103
มรดกโลกกับการท่องเที่ยว	123
มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม	147
มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ	171
แหล่งสื่อการเรียนรู้	189
<ul style="list-style-type: none">• อภิธานศัพท์• สถานที่ติดต่อ• รายการสื่อการเรียนรู้• ภาพถ่ายแหล่งมรดกโลกจำนวน 25 ภาพ พร้อมคำอธิบายสังเขป• ตัวอย่างสตีกเกอร์	

บทนำ

© Patrimoine.
2001/R. Gaillarde.
ป้อมปราการ
ที่ปราสาทแห่งแข็งแรงแห่ง
ฮาวันนา-เมืองหลวงเก่า

วิธีการเรียนการสอนเชิงวัฒนธรรมเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์มรดกโลก
ในสิ่งต่อไปนี้

- ✓ **เรียนรู้** มากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับแหล่งทางวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล และได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก
- ✓ **แสวงหาทักษะใหม่ๆ** ที่จำเป็นต่อการอนุรักษ์แหล่งมรดกเหล่านี้ ซึ่งได้รับการคุ้มครองตามอนุสัญญามรดกโลกของยูเนสโก
- ✓ **ปลูกฝัง** เจตคติใหม่ๆ และความมุ่งมั่นตลอดชีวิตที่จะสงวนรักษามรดกของท้องถิ่น ของชาติ และโลก สำหรับอนุชนรุ่นปัจจุบันและรุ่นต่อไป ในอนาคต
- ✓ **มีบทบาท** ในการสงวนรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของโลก โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ

การจัดทำชุดการเรียนการสอนเรื่องมรดกโลก

ภายหลังการรณรงค์ให้มีโครงการศึกษามรดกโลกของเยาวชนเพียง 1 ปี ได้มีการจัดประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกครั้งที่ 1 (The First World Heritage Youth Forum) ที่เมืองเบอร์เกน (Bergen) ประเทศนอร์เวย์ ซึ่งมีครูและนักเรียนจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกจำนวนหลายร้อยคนเข้าร่วมประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมอง และประสบการณ์ต่างๆ ผู้เข้าประชุมได้แสดงความสนใจ ความกระตือรือร้น และความมุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์มรดกโลก ในขณะที่เดียวกันได้มีการเรียกร้องว่า ชุดการเรียนการสอนที่จะช่วยครูในชั้นเรียนเพื่อนำเด็กเข้าสู่การเรียนรู้เรื่องมรดกโลกนั้นมีอยู่น้อยมาก ดังนั้น จึงได้เสนอแนะให้ยูเนสโกผลิตสื่อนี้ขึ้นมาเป็นภาษาต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการศึกษารื่องมรดกโลกทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

สืบเนื่องจากการประชุมที่เมืองเบอร์เกน ได้มีการปรึกษาหารือในการจัดทำชุดการเรียนการสอน การกำหนดเนื้อหาและการนำเสนอในภาพรวมระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านมรดกโลกกับครูจากเครือข่าย ASP และนักการศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ การจัดกิจกรรมที่สำคัญ 4 กิจกรรม (ดังจะได้กล่าวต่อไป) ควบคู่ไปกับการทำงานของโรงเรียนเครือข่ายโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติทั่วโลก ได้มีส่วนช่วยในการทำชุดการเรียนการสอนชุดนี้

กิจกรรมสำคัญที่จัดขึ้น 4 กิจกรรม ได้แก่

■ การประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกในภูมิภาคยุโรปครั้งที่ 1 (วันที่ 25-30 พฤษภาคม 1996) ที่เมืองดูบรอฟนิค (Dubrovnik) ประเทศโครเอเชีย ครูและนักเรียนจำนวนหลายร้อยคน จากประเทศในยุโรป 21 ประเทศ เข้าร่วมการประชุม

■ การประชุมปฏิบัติการนานาชาติเพื่อยกร่างเนื้อหาของชุดการเรียนการสอน (เดือน กรกฎาคม 1996) ที่เมืองฮวาร์ (Hvar) ประเทศโครเอเชีย มีผู้เชี่ยวชาญมรดกโลกและครู จากโรงเรียนเครือข่าย ASP เข้าร่วมการประชุม โดยกร่างต้นฉบับของชุดการเรียนการสอน ประกอบด้วยหัวข้อ 5 หัวข้อ การนำเสนอ การเริ่มเรื่อง และกิจกรรมเสนอแนะสำหรับนักเรียน

■ การประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกในภูมิภาคแอฟริกา ครั้งที่ 1 (ระหว่างวันที่ 18-24 กันยายน 1996) ที่ประเทศแซมเบีย และซิมบับเว ณ น้ำตกวิกตอเรีย มีครูและนักเรียน จำนวนหลายร้อยคนจาก 17 ประเทศในแอฟริกาเข้าร่วมประชุม โดยให้ข้อมูลความคิดเห็น เกี่ยวกับชุดการเรียนการสอนที่ได้จากการเข้าประชุมปฏิบัติการที่เมืองฮวาร์ พร้อมทั้งได้ เน้นย้ำให้เห็นถึงความต้องการที่จะบูรณาการเรื่องมรดกโลกในการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียน (มากกว่าที่จะแยกออกมาเป็นวิชาโดยตรง) เช่นเดียวกับการสอนแบบบูรณาการข้ามวิชา และสหวิทยาการ

■ การประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกครั้งที่ 1 (ระหว่าง วันที่ 15-21 กันยายน 1997) ที่กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน ครูและนักเรียนจำนวนหลายร้อยคน จากประเทศในภูมิภาคนี้ 20 ประเทศเข้าร่วมการประชุม และนักเรียนได้ทดลองกิจกรรมตามที่ เสนอแนะในชุดการเรียนการสอนเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกิจกรรม ส่วนครูได้เสนอให้จัดแปลชุดการเรียนการสอนนี้ออกเป็นหลายภาษา และให้มีการปรับกิจกรรม เนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับสภาพและสถานการณ์ในแต่ละท้องถิ่น

ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1997 ยูเนสโกได้จัดประชุมกลุ่มทำงานในระดับนานาชาติ ประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ อินทนนท์ คิวสเตอร์รอย จากคณะกรรมการ แห่งชาตินอร์เวย์เพื่อยูเนสโก ประเทศนอร์เวย์ ปีเตอร์ สโตน ปัจจุบันอยู่มหาวิทยาลัยนิวคาสเซิล สหราชอาณาจักร คาดี พอร์เกต ตัวแทนจากมูลนิธิโรน-พูลอง ประเทศฝรั่งเศส เคอทอริน บารเด และโซฟี-เอมมานูเอล นาฮาส จากประเทศฝรั่งเศส ได้จัดทำร่างบางส่วนของชุด การเรียนการสอนเป็นฉบับแรก ต่อมาก็ได้มีการขยายเนื้อหาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยคณะทำงาน ของยูเนสโก อันประกอบด้วย อลิซาเบท คาวาจิกิ เบรดา พาฟลิก และซาราห์ ดีเซน ต้นฉบับได้รับการปรับปรุงโดยอาศัยข้อสังเกต และแก้ไขเล็กน้อยจาก เบิร์นด์ วอน ดรอสเต ผู้อำนวยการศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก (UNESCO World Heritage Centre) และ ผู้เข้าร่วมประชุมจากการประชุมเยาวชนเพื่อมรดกโลก ณ กรุงปักกิ่ง (The Beijing World Heritage Youth Forum)

การแจกจ่าย

ชุดการเรียนการสอนนี้ได้แจกจ่ายไปยังประเทศสมาชิกของยูเนสโก และโรงเรียนเครือข่าย ASP เพื่อทดลองใช้

การทดลอง

การผลิตชุดการเรียนรู้การสอน เพื่อให้ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ จากประเทศต่างๆ ทั่วโลกนำไปใช้ คู่มือจะเป็นงานที่ทำหายอย่างยิ่ง แม้ว่ายูเนสโกจะมีความระมัดระวังอย่างมากในการจัดทำชุดการเรียนรู้การสอนนี้ โดยคำนึงถึงพื้นฐานของวิธีการศึกษาและกิจกรรมที่นำไปปฏิบัติจริง พร้อมทั้งนำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของครูและนักเรียนจากทั่วประเทศประมาณ 400 คน ไปประกอบการจัดทำด้วย แต่ก็เห็นได้ชัดว่า จะต้องให้ครูจำนวนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้นำไปทดลองใช้ และดัดแปลงให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นในประเทศของตน จึงขอให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนได้นำชุดการเรียนรู้การสอนมรดกโลกนี้ไปทดลองใช้แล้วตอบแบบประเมินผลที่ส่งมาพร้อมนี้ให้ยูเนสโก ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เพื่อจะได้รับทราบข้อคิดเห็นและประสบการณ์ที่มีคุณค่า แล้วเผยแพร่ให้ครูและนักศึกษาต่างๆ ทั่วโลกได้ทราบต่อไป ที่สำคัญก็คือ ทางเราจะได้เรียนรู้จากท่านที่นำชุดการเรียนรู้การสอนไปใช้ในการจัดการเรียนรู้การสอนในห้องเรียนจริงๆ ว่า การนำเรื่องมรดกโลกมาสอน และจัดการเรียนรู้การสอนเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องนั้นทำได้ดีเพียงไร ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตที่จะอนุรักษ์มรดกโลกให้พ้นจากภัยคุกคามอันเกิดจากความไม่รู้ ความยากจน สงคราม และการส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมหรือก่อให้เกิดมลพิษ

การปรับขั้นสุดท้าย

เมื่อได้รับข้อมูลข้อคิดเห็นจากแบบประเมินผลที่รอกแล้ว ยูเนสโกจะปรับชุดการเรียนรู้การสอนนี้ขั้นสุดท้าย และจัดทำเป็นต้นฉบับสมบูรณ์ เพื่อการผลิตเชิงพาณิชย์และแจกจ่าย ทั้งนี้ประเทศสมาชิกอาจนำไปปรับใช้ แปล และพิมพ์ร่วมกับประเทศสมาชิกยูเนสโก เพื่อส่งเสริมให้การศึกษาเรื่องมรดกโลกเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียนต่างๆ ทั่วโลก

ความพยายามที่ต้องทำต่อไป

การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องมีการวิจัย ทดสอบ ประเมินผล เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายในระยะยาว เราอยู่ในระยะแรกของการนำเสนอความคิดรวบยอดใหม่ทางการศึกษาในขณะที่จะเข้าสู่สหัสวรรษใหม่ ด้วยความปรารถนาและความคาดหวังที่จะทำให้โลกเป็นโลกที่มีสันติสุขและสมบูรณ์แข็งแรง โดยที่มนุษย์ทุกคนจะร่วมกันทำเพื่ออนุรักษ์มรดกที่ล้ำค่าของเราไว้ให้คงอยู่ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

คณะบรรณาธิการจากยูเนสโก

อลิซาเบท คาวาจิกิ

เบรตา พาฟลิก

ซาราห์ ทิเชน

Elizabeth Kawajiki

Breeta Pavlik

Sarah M. Tichen

สัญลักษณ์มรดกโลก และตัวการ์ตูนปาตริโมนีโต

อนุสัญญามรดกโลก (The World Heritage Convention) สัมพันธ์กับการอนุรักษ์มรดกทาง
วัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ดังที่ปรากฏในสัญลักษณ์มรดกโลก

สัญลักษณ์นี้ หมายถึง การพึ่งพาซึ่งกันและกันของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม
และทางธรรมชาติ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสตรงกลางคือ รูปแบบที่มนุษย์สร้างขึ้น และ
วงกลมล้อมรอบหมายถึงธรรมชาติ ซึ่งทั้งสองสิ่งสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สัญลักษณ์
เป็นรูปร่างกลมเหมือนโลกของเรา แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นสัญลักษณ์ของการ
คุ้มครองด้วย

ตัวการ์ตูนปาตริโมนีโต (Patrimonito) ได้เกิดขึ้นในระหว่างการประชุมปฏิบัติการ
ของเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก ครั้งที่ 1 ที่เมืองเบอร์เกน ประเทศนอร์เวย์
โดยกลุ่มนักเรียนที่พูดภาษาสเปนต้องการสร้างสิ่งที่จะเป็นตัวแทนของพวกเขา
ตัวการ์ตูนปาตริโมนีโตมีความหมายในภาษาสเปนว่า “มรดกน้อยๆ” (Small
heritage) ดังนั้นตัวการ์ตูนนี้จึงเป็นเสมือนผู้ช่วยตัวน้อยๆ ที่ทำหน้าที่พิทักษ์มรดกโลก

14

© UNESCO

ตัวการ์ตูนปาตริโมนีโต โบกมือ
อำลาเยาวชน ในการประชุมเยาวชน
เพื่อมรดกโลกครั้งแรก
ที่ประเทศชิลี

คำนิยม

© UNESCO/D. Roger

ชุดการเรียนการสอนชุดนี้เป็นผลมาจากการทำงานที่ใช้เวลาหลายปี ทั้งนี้ เพราะเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับหลายองค์กรและบุคคลต่างๆ มากมาย ยูเนสโกขอแสดงความขอบคุณต่อทุกหน่วยงานและทุกท่าน ไม่เพียงความร่วมมือที่ให้โดยเฉพาะเท่านั้น แต่เหนือสิ่งอื่นใด ขอขอบคุณในศรัทธาการมีส่วนร่วมในการจัดทำของเรา และเชื่อได้เลยว่างานบุกเบิกในเรื่องการศึกษาพรรคโลกนี้จะทำได้สำเร็จ

อันดับแรกนี้ขอแสดงความขอบคุณต่อหลายท่านที่กรุณาให้ความรู้จากการเป็นผู้เชี่ยวชาญของท่าน ขอขอบคุณที่ได้อุทิศเวลา กำลังความสามารถ และกำลังความคิดขณะที่ร่วมกันจัดทำชุดการเรียนการสอน และขอขอบคุณเป็นพิเศษต่อท่านที่มีชื่อต่อไปนี้ อินกุนน์ ควิสเดอรอย (นอร์เวย์) และ ดร.ปีเตอร์ สโตน (สหราชอาณาจักร) ผู้ซึ่งช่วยจัดหาสิ่งต่างๆ ที่จะต้องใช้ในการจัดทำชุดการเรียนการสอนนี้ แอนนา กูอร์กีอิวา (บัลแกเรีย) จาเซนกา ชูเวลา สปลิวาโล (โครเอเชีย) และรอบ โรนี (นิวซีแลนด์) ผู้ที่ช่วยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์มาก ตลอดจนจัดหาเครื่องมือและวัสดุ เพื่อผลิตชุดการเรียนการสอนนี้

ยูเนสโกขอแสดงความขอบคุณเป็นอย่างยิ่งต่อคณะกรรมการพรรคโลกที่ได้ให้การสนับสนุนด้วยดี รวมถึงบุคคล 4 ท่าน ที่มีส่วนร่วมครั้งนี้ด้วย คือ ดร.อดุลย์ วิเชียรเจริญ (ประเทศไทย) จาเพนฯ เอกอัครราชทูตฮอสต์ วินเคิลมันน์ (เม็กซิโก) และศาสตราจารย์ฟรานเชสโก ฟรานซีโอนี (อิตาลี) และอีก 2 ท่านในคณะกรรมการที่ปรึกษาสาธารณะระหว่างชาติว่าด้วยโบราณสถานและแหล่งโบราณคดี (The International Council on Monuments and Sites – ICOMOS) และสหภาพการอนุรักษ์โลก (World Conservation Union – IUCN) รวมทั้งองค์กรเอกชน (NGO) และองค์การเมืองพรรคโลก (The Organization of World Heritage Cities – OWHC) ที่ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ในโครงการนี้

ยูเนสโกรู้สึกขอบคุณอย่างสูงต่อรัฐสมาชิกของคณะกรรมการแห่งชาติของยูเนสโก (The National Commissions for UNESCO) จำนวน 80 รัฐ ที่ได้ให้การสนับสนุนในความพยายามของเราในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายๆ ด้าน และรัฐสมาชิกหลายรัฐ อันได้แก่ คณะกรรมการแห่งชาตินอร์เวย์ โครเอเชีย แซมเบีย ซิมบับเว และจีน ได้มีส่วนร่วมสำคัญในการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมการจัดทำชุดการเรียนการสอนเป็นครั้งแรก และการทดลองครั้งต่อไป ขอขอบคุณคณะกรรมการแห่งชาติ ที่ทำให้ชุดการเรียนการสอนนี้ได้รับประโยชน์จากความกระตือรือร้นอย่างสูงและการยอมรับของนักเรียนและครูจำนวนหลายร้อยคนทั่วโลกที่ได้เข้าร่วมโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีของยูเนสโก (UNESCO Associated School Project Network – ASPnet) ในการดำเนินการระดับรากหญ้า

มูลนิธิโรน-ปูลอง มีส่วนช่วยจัดทำชุดการเรียนการสอนนี้อย่างมากตั้งแต่แรกเริ่ม นับตั้งแต่เรื่องงบประมาณ ความเชี่ยวชาญ ความเชื่อที่มุ่งมั่น และการสนับสนุนในหลายๆ ด้านจากคณะทำงานของมูลนิธิ โดยเฉพาะอังเดร์ เดอ มาร์โค นิโคล มาร์ติน และคาที ฟอ์เกต

บริษัทของฝรั่งเศสเกี่ยวกับการสื่อสารในเรื่องข้อมูลและการศึกษา (CIE) ได้ให้ความอนุเคราะห์คำแนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในเรื่องการออกแบบรูปแบบของชุดการเรียนการสอนนี้ องค์การยูเนสโกขอแสดงความขอบคุณอย่างยิ่งโดยเฉพาะ คาเทอร์ริน บาเรต และ โซฟี เอมมานูเอล นาสาส แห่ง CIE ในความเข้าใจอันดีและความร่วมมืออย่างดียิ่งของทั้ง 2 ท่าน

วิธีใช้ชุดการเรียนการสอน

ชุดการเรียนการสอนนี้สำหรับครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา ได้แก่

- ✓ ผู้สอนซึ่งกำลังสอนอยู่ในทุกส่วนของโลก อยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน มีความยากลำบาก มีเงื่อนไขต่างๆ เช่น ขาดสาธารณูปโภคในโรงเรียน ขาดสื่อการสอนและอุปกรณ์ต่างๆ ในชั้นเรียน มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก หลักสูตรที่กำหนดไว้มากเกินไป และอื่นๆ รวมไปถึงครูในโรงเรียนที่เทียบพร้อมไปด้วยเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น อุปกรณ์สำหรับใช้อินเทอร์เน็ต และซีดีรอม
- ✓ ผู้สอนซึ่งเป็นตัวแทนของสาขาวิชาต่างๆ เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ และกำลังสอนนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 12 - 18 ปี

ชุดการเรียนการสอนนี้สามารถนำไปใช้ได้โดยง่าย

ผู้สอนสามารถปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ✓ เลือกสิ่งที่ต้องการจะใช้สอนทั้งในหรือนอกห้องเรียนสำหรับวันนี้ พรุ่งนี้ สัปดาห์หน้า หรือในช่วง 2-3 เดือนถัดไป
- ✓ เริ่มต้นด้วยการศึกษาชุดการเรียนการสอน และอ่านเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำเข้าสู่บทเรียน
- ✓ ศึกษาโดยตรงในหัวข้อหลักๆ ของเรื่องในแต่ละหัวข้อ อันได้แก่ อนุสัญญามรดกโลก มรดกโลกกับเอกลักษณ์ มรดกโลกกับการท่องเที่ยว มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ
- ✓ ศึกษาและตรวจดูแหล่งสื่อการเรียนรู้ที่อยู่ในเล่มนี้ รวมทั้งในซีดีรอมที่อยู่ในช่องด้านหลังของชุดการเรียนการสอน เช่น อนุสัญญามรดกโลก แผนที่มรดกโลก รูปภาพและตารางต่างๆ
- ✓ ใช้สื่อในชุดนี้ทั้งหมดหรือเลือกใช้เพียงบางชิ้นก็ได้
- ✓ เพิ่มเติมสื่อการเรียนการรู้ของผู้สอนเอง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกที่ประเทศของผู้สอนได้ทำขึ้น การดำเนินงานอนุรักษ์มรดกโลกภายในประเทศและที่อื่นๆ ภาพถ่ายหรือแผนที่ สื่อที่ผู้สอนหรือผู้เรียนได้ผลิตขึ้น

เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้ชุดการเรียนการสอน ได้จัดทำสัญลักษณ์สีไว้ให้แล้วดังนี้

- คำในตัวพิมพ์หนาสีดำจะมีคำอธิบายไว้ในอภิธานศัพท์ และแหล่งสื่อการเรียนรู้ (resource materials) ตรงริมขอบกระดาษจะมีคำแนะนำ ให้พลิกไปดูในหน้าที่กำหนดไว้ เพื่อความสะดวกในการใช้ จึงได้ให้สีต่างๆ ที่ตัวการ์ตูนปาดรีโมนีได้ตามสีของหัวข้อต่างๆ ในแต่ละบทที่กำหนดไว้

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วิธีสอน

เครื่องหมายแนะนำให้ไปศึกษาในเรื่อง
วิธีสอนเกี่ยวกับมรดกโลก

เครื่องหมายแนะนำให้ไปศึกษาในเรื่อง
อนุสัญญามรดกโลก

อนุสัญญามรดกโลก

มรดกโลกกับเอกลักษณ์

เครื่องหมายแนะนำให้ไปศึกษาในเรื่อง
มรดกโลกกับเอกลักษณ์

เครื่องหมายแนะนำให้ไปศึกษาในเรื่อง
มรดกโลกกับการท่องเที่ยว

มรดกโลกกับการท่องเที่ยว

มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม

เครื่องหมายแนะนำให้ไปศึกษาในเรื่อง
มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม

เครื่องหมายแนะนำให้ไปศึกษาในเรื่อง
มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ

มรดกโลกกับวัฒนธรรม
แห่งสันติภาพ

แหล่งสื่อการเรียนรู้

เครื่องหมายแนะนำให้ไปศึกษาในเรื่อง
แหล่งสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งสื่อและข้อมูลข่าวสารดังต่อไปนี้

อนุสัญญา

อนุสัญญา

สำเนา อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ค.ศ. 1972 ของยูเนสโก หรือที่เรียกง่าย ๆ ว่า อนุสัญญามรดกโลก (The World Heritage Convention) มีอยู่ในซีดีรอม

ภาพถ่าย

ภาพถ่าย

ในชุดการเรียนการสอนนี้จะรวมถึงภาพถ่ายของแหล่งมรดกโลกทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม จำนวน 25 ภาพ (มีคำอธิบายสั้นๆ และเกณฑ์ในการกำหนดเป็นแหล่งมรดกโลก รวมทั้งปีที่ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก) ภาพถ่ายเหล่านี้จะอยู่ที่ท้ายเล่มและในซีดีรอม สำหรับภาพเหล่านี้ สามารถนำไปใช้ร่วมกับสื่ออื่นๆ ของชุดการเรียนการสอนได้ เพื่อช่วยให้นักเรียน ได้คุ้นเคยกับตัวอย่างแหล่งมรดกโลกและสามารถนำเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้ได้

แผนที่มรดกโลก

แผนที่มรดกโลก¹

แผนที่มรดกโลกนี้อยู่ในซีดีรอม แผนที่มรดกโลกนี้ ศูนย์มรดกโลกของยูเนสโกจะเป็นผู้จัดทำไว้ ทุกๆปี และจะปรากฏวันที่รัฐภาคีร่วมลงนามให้สัตยาบันกัน (ในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1997) ในอนุสัญญามรดกโลก รวมทั้งมีชื่อของแหล่งมรดกโลกทุกแห่งในแต่ละภูมิภาค และปีที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

คำอธิบายสังเขป

คำอธิบายสังเขป²

คำอธิบายสังเขป (brief descriptions) จะปรากฏในซีดีรอม คำอธิบายสังเขปนี้ ศูนย์มรดกโลก ยูเนสโกจะเป็นผู้จัดทำไว้ในแต่ละปี รวมทั้งมีคำอธิบายของแหล่งมรดกโลกในแต่ละแห่ง ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 1998 ในบัญชีรายชื่อของมรดกโลกนี้ได้ระบุ เกณฑ์การพิจารณา พร้อมทั้งวันที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อด้วย

สถานที่ติดต่อ

สถานที่ติดต่อ

สถานที่ติดต่อ (contact addresses) จะรวมอยู่ในแหล่งสื่อการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนสามารถจะ ติดต่อกับองค์กรต่างๆ ที่ให้ข้อมูลข่าวสารมรดกโลกได้

รายการสื่อการเรียนรู้

รายการสื่อการเรียนรู้

เนื่องจากไม่สามารถที่จะระบุรายการสื่อการเรียนรู้ (list of reference materials) ทั้งหมด ที่เกี่ยวกับมรดกโลกไว้ในแหล่งสื่อการเรียนรู้ได้ ดังนั้นจึงได้ให้รายละเอียดเฉพาะแหล่งสื่อ การเรียนรู้ที่ผู้สอนอาจขอได้ฟรี หรืออาจต้องจ่ายเงิน

1. 2 มีเฉพาะฉบับภาษาอังกฤษ ไม่มีฉบับแปลเป็นภาษาไทย

ชุดการเรียนการสอนมรดกโลกนี้เป็นชุดการเรียนการสอนชุดเดียวที่มีรูปร่างลักษณะเป็นสื่อโดยเฉพาะที่จะช่วยให้ครูนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดการเรียนการสอนมรดกโลกนี้ประกอบด้วยข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน 42 กิจกรรม ซึ่งจะปรากฏอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยม การอ้างอิงกิจกรรมของนักเรียนบางกิจกรรมจะนำเสนอโดยมีภาพของตัวการ์ตูนปาตรีโมนีโตประกอบอยู่ด้วย กิจกรรมต่างๆเหล่านี้ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมและพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระในท้องถิ่น และความต้องการของนักเรียนได้ และเพื่อช่วยผู้สอนในการใช้กิจกรรมเสนอแนะต่างๆเหล่านี้จึงได้นำเสนอด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ดังนี้

ประเภทของกิจกรรม

อภิปราย

ดูให้เห็นด้วยตา

ศึกษาค้นคว้า

ท่องเที่ยวทัศนศึกษาแหล่งมรดกโลก

ทำแบบฝึกหัด

แสดงบทบาทสมมติ

รายละเอียดของกิจกรรม

กิจกรรมในชั้นเรียน

วิชาต่างๆ ที่นำเสนอ

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

แหล่งสื่อการเรียนรู้

คาบเวลาที่ใช้

สื่อการเรียนรู้อื่นๆ

ชุดการเรียนการสอนประกอบด้วยใบงาน ซึ่งจะแจกให้นักเรียนในชั้นเรียนได้ใช้ หรือจะใช้ถ่ายเอกสารแจกก็ได้ ภาพที่อ้างอิงถึงจะเป็นกิจกรรมบางส่วนในใบงานของนักเรียน ซึ่งจะปรากฏพร้อมด้วยภาพของตัวการ์ตูนปาตรีโมนีโต

ชุดการเรียนการสอนนี้ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. อนุสัญญามรดกโลก
2. มรดกโลกกับเอกลักษณ์
3. มรดกโลกกับการท่องเที่ยว
4. มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม
5. มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ

ในแต่ละหัวข้อของชุดการเรียนรู้การสอนนี้จะมีแผ่นใส¹ ซึ่งจะใช้นายบนเครื่องฉายภาพแผ่นใส เพื่อช่วยให้ผู้สอนสะดวกในการค้นหา และมีข้อเสนอแนะสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับที่ตั้งของแหล่งมรดกโลกแต่ละแห่ง และเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แผ่นใสแผ่นหนึ่งจะอยู่ท้ายหัวข้อเรื่องที่อยู่ในชุดการเรียนรู้การสอน โดยแต่ละแผ่นจะใช้สำหรับการอธิบายหัวข้อเรื่องใหญ่ๆ ทั้ง 5 เรื่อง เช่น แผ่นใสที่เกี่ยวกับอนุสัญญา มรดกโลก จะใช้สำหรับอธิบายความคิดหลักที่ว่า มรดกโลกนั้นรวมมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกัน

ภาพโปสเตอร์จะช่วยผู้สอนใช้ประกอบการสอนให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของมรดกโลก สด็กเกอร์รูปตัวการ์ตูนปาดรีโมนีโต จะใช้สำหรับแจกให้นักเรียนเพื่อเป็นรางวัลในการเล่นเกม หรือจัดกิจกรรมบางเรื่อง

ชุดการเรียนรู้การสอนชุดนี้ (ฉบับภาษาอังกฤษ) จะปรากฏอยู่ในกระเป๋าใส่ดำที่ใช้คล้องกระเป๋าได้ โดยมีภาพตัวการ์ตูนปาดรีโมนีโตอยู่ด้านหน้า กระเป๋านี้จะช่วยให้คุณนำชุดการเรียนรู้การสอนนี้ทั้งหมดไปสอนในชั้นเรียนหรือในแหล่งมรดกโลก และพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น ซึ่งผู้สอนอาจจัดหาสื่อใหม่ๆ มาเสริมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามรดกโลกได้

ในการศึกษามรดกโลกนี้จะแนะนำชุดการเรียนรู้การสอนชุดนี้พร้อมด้วยความคิดหลัก ความคิดรวบยอด ทั้งเนื้อหาสาระและวิธีการศึกษาในมุมมองต่างๆ ชุดการเรียนรู้การสอนนี้ได้จัดทำและผลิตเพื่อใช้ในการทดลอง ส่วนแบบประเมินผลจะอยู่ต่อจากส่วนนี้ ก่อนจะนำสื่อชุดนี้ไปใช้ ขอให้ตรวจสอบเสียก่อน และเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ เมื่อได้ใช้สื่อชุดนี้แล้ว คณะผู้จัดทำหวังว่าผู้สอนจะได้ทดสอบผู้เรียนในหลายๆ กิจกรรมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พร้อมทั้งใช้แหล่งสื่อต่างๆ ให้มากที่สุด เมื่อได้ตอบในแบบประเมินผลแล้วขอให้ส่งผลการประเมินไปที่สำนักงานยูเนสโก

เราหวังว่าผู้ใช้ชุดการเรียนรู้การสอนนี้จะประสบความสำเร็จในการนำเอากิจกรรมซึ่งนำเสนอความคิดใหม่ๆ และทำทนายในชุดการเรียนรู้การสอนมรดกโลกชุดนี้ไปใช้ และยูเนสโกก็พร้อมที่จะให้ข้อมูลและความช่วยเหลือแก่ท่านในโอกาสต่อไป

ขอให้โชคดีกับครูและนักเรียน !

¹ ภาพต่างๆ ในแผ่นใส จะมีอยู่ในซีดีรอม

แบบประเมินผล

มรดกโลกในมือเยาวชน ชุดการเรียนรู้การสอนสำหรับครู

เราขอขอบคุณสำหรับการทดลองชุดต้นแบบสื่อการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์มรดกโลกของยูเนสโก ยูเนสโกต้องการได้รับข้อมูลสะท้อนจากครูทั่วโลก เพื่อจะได้รวบรวมจัดพิมพ์ชุดการเรียนการสอนสำหรับครู แล้วแปลเป็นภาษาต่างๆเพื่อการเผยแพร่มากยิ่งขึ้นในอนาคต กรุณากรอกแบบประเมินผลนี้เมื่อได้ทดลองใช้ชุดการเรียนการสอนนี้แล้ว และส่งคืนไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติของยูเนสโกในประเทศของท่านเพื่อจะได้ส่งต่อไปยังยูเนสโกที่กรุงปารีส ก่อนวันที่ 30 มิถุนายน 1999 โปรดแยกกระดาษอีกแผ่น หากมีความจำเป็น

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อประเทศ.....

ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนของท่าน

ชื่อ.....

ที่อยู่ (ถนน ตู้ไปรษณีย์ รหัสไปรษณีย์ จังหวัด เมือง และประเทศ).....

โทรศัพท์:

โทรสาร (Fax): (ถ้ามี).....

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) (ถ้ามี).....

ชื่อของครูที่รับผิดชอบในการกรอกแบบสอบถามชุดนี้

นาย นาง/นางสาว

ชื่อ.....

นามสกุล.....

โปรดระบุวิชาที่สอนของครูที่มีส่วนร่วมในการใช้ชุดการเรียนการสอนนี้ (เช่น วิชาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมศึกษา และวิชาอื่นๆ)

1. 4.

2. 5.

3. 6.

ช่วงอายุของนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการทดลองครั้งนี้

12 - 13 ปี

14 - 15 ปี

16 - 18 ปี

การประเมินทั่วไป

1. โปรดประเมินในความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้
 เป็นประโยชน์อย่างมาก เป็นประโยชน์ ไม่เป็นประโยชน์
โปรดอธิบาย:
2. ท่านชอบการนำเสนอของสื่อชุดการเรียนการสอนนี้ในภาพรวมอย่างไร (เช่น แผ่นพับ สาระสำคัญ แหล่งสื่อการเรียนรู้ เป็นต้น)
 ดีมาก ดี พอใช้ ไม่ดี
โปรดอธิบาย:
3. อะไรคือปัญหาหรืออุปสรรคที่สำคัญที่ท่านประสบในการใช้ชุดการเรียนการสอนนี้
.....
4. ในภาพรวมของชุดการเรียนการสอนควรมีการปรับปรุงต่อไปอย่างไร ท่านมีข้อเสนอแนะ หรือไม่ในการเพิ่มเติม หรือการตัดออก
.....
5. ส่วนใหญ่ท่านได้ใช้ชุดการเรียนการสอนนี้ระหว่างการสอนในชั้นเรียนหรือในเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 ในชั้นเรียน เวลาของกิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. หากใช้ทั้งในเวลาชั้นเรียนและในกิจกรรมเสริมหลักสูตร โปรดระบุโดยการประมาณค่าร้อยละของเวลาทั้งหมดที่ใช้ในชั้นเรียนเปรียบเทียบกับเวลาของกิจกรรมเสริมหลักสูตร (เช่น 60% ในชั้นเรียน 40% เสริมหลักสูตร)
 % ในชั้นเรียน เสริมหลักสูตร

การประเมินรายละเอียด

7. ชุดการเรียนการสอนนี้ได้แนะนำสอนเกี่ยวกับมรดกโลกด้วยวิธีต่างๆ โปรดประเมินวิธีการที่ใช้ได้ผลมากที่สุดตามลำดับของตัวเลข 1-3 (1: ได้ผลมาก 2: ได้ผล 3: ไม่ได้ผล) และโปรดเสนอแนะความคิดเห็นด้วย
 การใช้วิธีบูรณาการ 1 2 3
ข้อเสนอแนะ:
- การเยี่ยมชมสถานที่ตั้งแหล่งมรดกโลก 1 2 3
ข้อเสนอแนะ:

✓ การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ 1 2 3
 ข้อเสนอแนะ.....

✓ การใช้อินเทอร์เน็ต 1 2 3
 ข้อเสนอแนะ.....

✓ ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

8. โปรดประเมินระดับความสนใจของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับ 5 หัวข้อ ตามตัวเลขในแต่ละระดับ จาก 1 ถึง 3 (1: สนใจ; 2: สนใจบ้าง; 3: ไม่สนใจ) และจัดลำดับหัวข้อที่ท่านได้สอนในหัวข้อต่างๆ (เช่น อนุสัญญา: 1; สิ่งแวดล้อม: 2; การท่องเที่ยว: 3; อื่นๆ)

	ความสนใจ	แสดงการจัดลำดับ
อนุสัญญามรดกโลก		
มรดกโลกกับเอกลักษณ์		
มรดกโลกกับการท่องเที่ยว		
มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม		
มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ		

9. โปรดประเมินประโยชน์ของการใช้แหล่งสื่อการเรียนรู้ตามลำดับของตัวเลข 1-3 (1: เป็นประโยชน์มาก 2: เป็นประโยชน์ 3: ไม่เป็นประโยชน์)

อนุสัญญามรดกโลก	
คำอธิบายสังเขปของแหล่งมรดกโลก (ภาษาอังกฤษ)	
แผนที่มรดกโลก	
ภาพถ่ายแหล่งมรดกโลก จำนวน 25 ภาพ	
อภิธานศัพท์	
สถานที่ติดต่อ	
รายการสื่อการเรียนรู้	
โปสเตอร์	
สติ๊กเกอร์	

10. ท่านสามารถจัดหาและใช้สื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่ผลิตในประเทศของท่านเพื่อการสอนมรดกโลกได้หรือไม่

ได้ ไม่ได้

ถ้าได้ โปรดอธิบาย.....

11. ท่านสามารถผลิตสื่อการเรียนรู้หรือพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเอื้อต่อการเรียนการสอนเรื่องมรดกโลกได้หรือไม่

ได้ ไม่ได้

ถ้าได้ โปรดอธิบาย.....

12. ประเมินผลกิจกรรมของนักเรียนตามแบบฟอร์ม

วิธีสอนเกี่ยวกับมรดกโลก

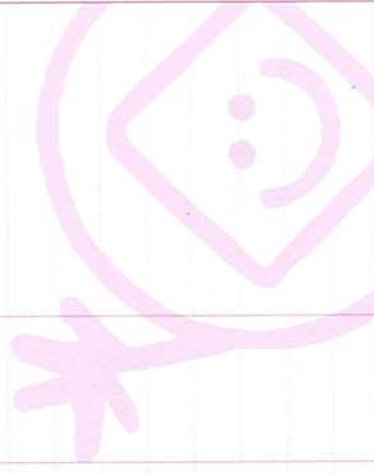
กิจกรรมที่	นำไปสอนใน		จำนวนเวลา ที่ใช้ในการสอน	วิชาที่เกี่ยวข้อง	การประเมินผล			ข้อคิดเห็น & ข้อเสนอแนะ (โปรดใช้กระดาษอีกแผ่น หากมีความจำเป็น)
	หลักสูตร ในโรงเรียน	กิจกรรม เสริมหลักสูตร			มีประโยชน์ มาก	มีประโยชน์	ไม่มี ประโยชน์	
1								

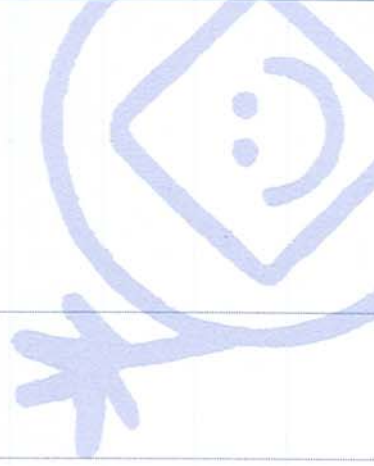
อนุสัญญาบัตรโลก

กิจกรรมที่	นำไปสอนใน		จำนวนเวลาที่ใช้ในการสอน	วิชาที่เกี่ยวข้อง	การประเมินผล			ข้อคิดเห็น & ข้อเสนอแนะ: (โปรดใช้กระดาษอีกแผ่นหากมีความจำเป็น)
	หลักสูตร ในโรงเรียน	กิจกรรม เสริมหลักสูตร			มีประโยชน์ มาก	มีประโยชน์	ไม่มี ประโยชน์	
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

▶ มรดกโลกกับเอกลักษณ์

กิจกรรมที่	นำไปสอนใน		จำนวนเวลาที่ใช้ในการสอน	วิชาที่เกี่ยวข้อง	การประเมินผล			ข้อคิดเห็น & ข้อเสนอแนะ (โปรดใช้กระดาษอีกแผ่นหากมีความจำเป็น)
	หลักสูตร ในโรงเรียน	หลักสูตร เสริมหลักสูตร			มีประโยชน์ มาก	มีประโยชน์	ไม่มี ประโยชน์	
16								
17								
18								
19								
20								
21								
22								

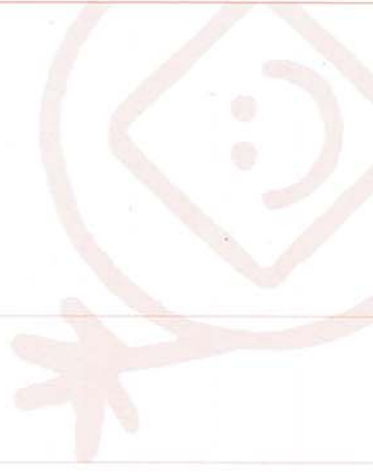
มรดกโลกกับการท่องเที่ยว

กิจกรรมที่	นำไปสอนใน		จำนวนเวลาที่ใช้ในการสอน	วิชาที่เกี่ยวข้อง	การประเมินผล			ข้อคิดเห็น & ข้อเสนอแนะ (โปรดใช้กระดาษอีกแผ่นหากมีความจำเป็น)
	หลักสูตร ใบโรงเรียน	กิจกรรม เสริมหลักสูตร			มีประโยชน์ มาก	มีประโยชน์	ไม่มี ประโยชน์	
23								
24								
25								
26								
27								
28								

มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมที่	นำไปสอนใน		จำนวนเวลาที่ใช้ในการสอน	วิชาที่เกี่ยวข้อง	การประเมินผล			ข้อคิดเห็น & ข้อเสนอแนะ (โปรดใช้กระดาษอีกแผ่นหากมีความจำเป็น)
	หลักสูตร ในโรงเรียน	กิจกรรม เสริมหลักสูตร			มีประโยชน์ มาก	มีประโยชน์	ไม่มี ประโยชน์	
29								
30								
31								
32								
33								
34								
35								
36								

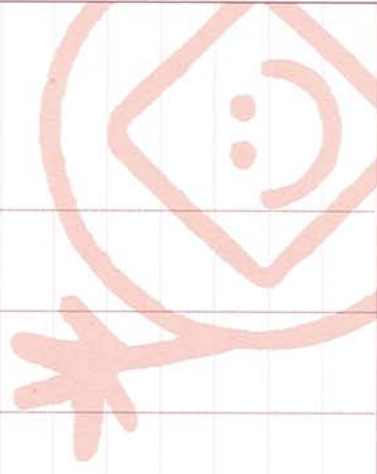
มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ

กิจกรรมที่	นำไปสอนใน		จำนวนเวลา ที่ใช้ในการสอน	วิชาที่เกี่ยวข้อง	การประเมินผล			ข้อคิดเห็น & ข้อเสนอแนะ (โปรดใช้กระดาษอีกแผ่น หากมีความจำเป็น)
	หลักสูตร ในโรงเรียน	กิจกรรม เสริมหลักสูตร			มีประโยชน์ มาก	มีประโยชน์	ไม่มี ประโยชน์	
37								
38								
39								
40								
41								
42								

13. การประเมินผลใบงานกิจกรรม

ชื่อใบงานกิจกรรม	นำไปสอนใน		จำนวนเวลาที่ใช้ในการสอน	วิชาที่เกี่ยวข้อง	การประเมินผล			ข้อคิดเห็น & ข้อเสนอแนะ: (โปรดใช้กระดาษจกแผ่น หากมีความจำเป็น)
	หลักสูตรในโรงเรียน	กิจกรรมเสริมหลักสูตร			มีประโยชน์มาก	มีประโยชน์	ไม่มีประโยชน์	
การเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก								
การศึกษาวิถีชีวิตที่ยั่งยืน								
การจำแนกแหล่งมรดกโลก								
การระบุที่ตั้งของแหล่งมรดกโลก								
ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกมรดกโลก								
การเสนอชื่อสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ								
สถิติการท่องเที่ยวโลก (ตารางที่ 1, 2, 3)								
เกมมรดกโลกกับการท่องเที่ยว								
การประเมินสื่อมวลชนสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก								
การสร้างทางหลวงตัดผ่านแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ								
บริษัทภาพยนตร์ก่อนดำเนินงาน								
สร้างบริษัทอสังหาริมทรัพย์โลกกับสันติภาพ								

14. ท่านคิดว่าการใช้ชุดการเรียนรู้การสอน การจัดกิจกรรมนักเรียน และใบงานกิจกรรมจะช่วยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่

ใช่ ไม่ใช่

หากใช่ โปรดอธิบาย.....
.....

15. ยูเนสโกสามารถปรับชุดการเรียนรู้การสอนนี้ให้ดีขึ้นตามความต้องการและความจำเป็นอันดับแรกของประเทศท่านได้อย่างไร

.....
.....

16. ท่านคิดว่าชุดการเรียนรู้การสอนชุดนี้สมควรจะแปลเป็นภาษาประจำชาติ/ท้องถิ่นของท่านหรือไม่

สมควร ไม่สมควร

หากสมควร ควรจะแปลเป็นภาษาใด

.....
.....

17. ยูเนสโกจะแสวงหาการร่วมจัดพิมพ์ชุดการเรียนรู้การสอนนี้เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละภูมิภาค แต่ละประเทศ เมื่อมีการปรับแก้ไขครั้งสุดท้ายตามความต้องการของแต่ละประเทศแล้ว ท่านคิดว่าควรจะมีการเผยแพร่ชุดการเรียนรู้การสอนนี้ไปยังโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศของท่านหรือไม่

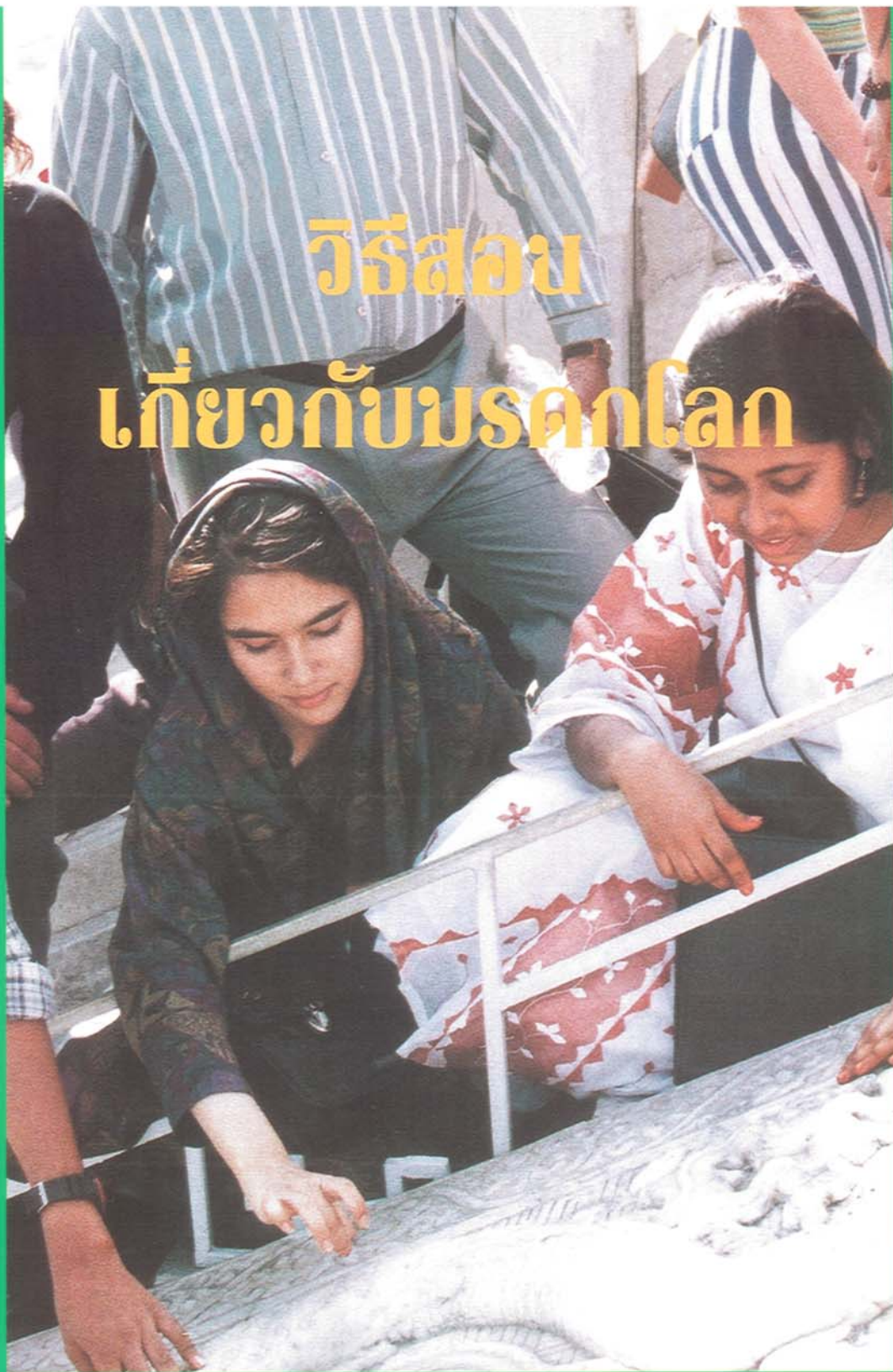
สมควร ไม่สมควร

18. ข้อคิดเห็นอื่นๆ (โปรดแยกกระดาษ หากมีความจำเป็น)

.....
.....
.....
.....

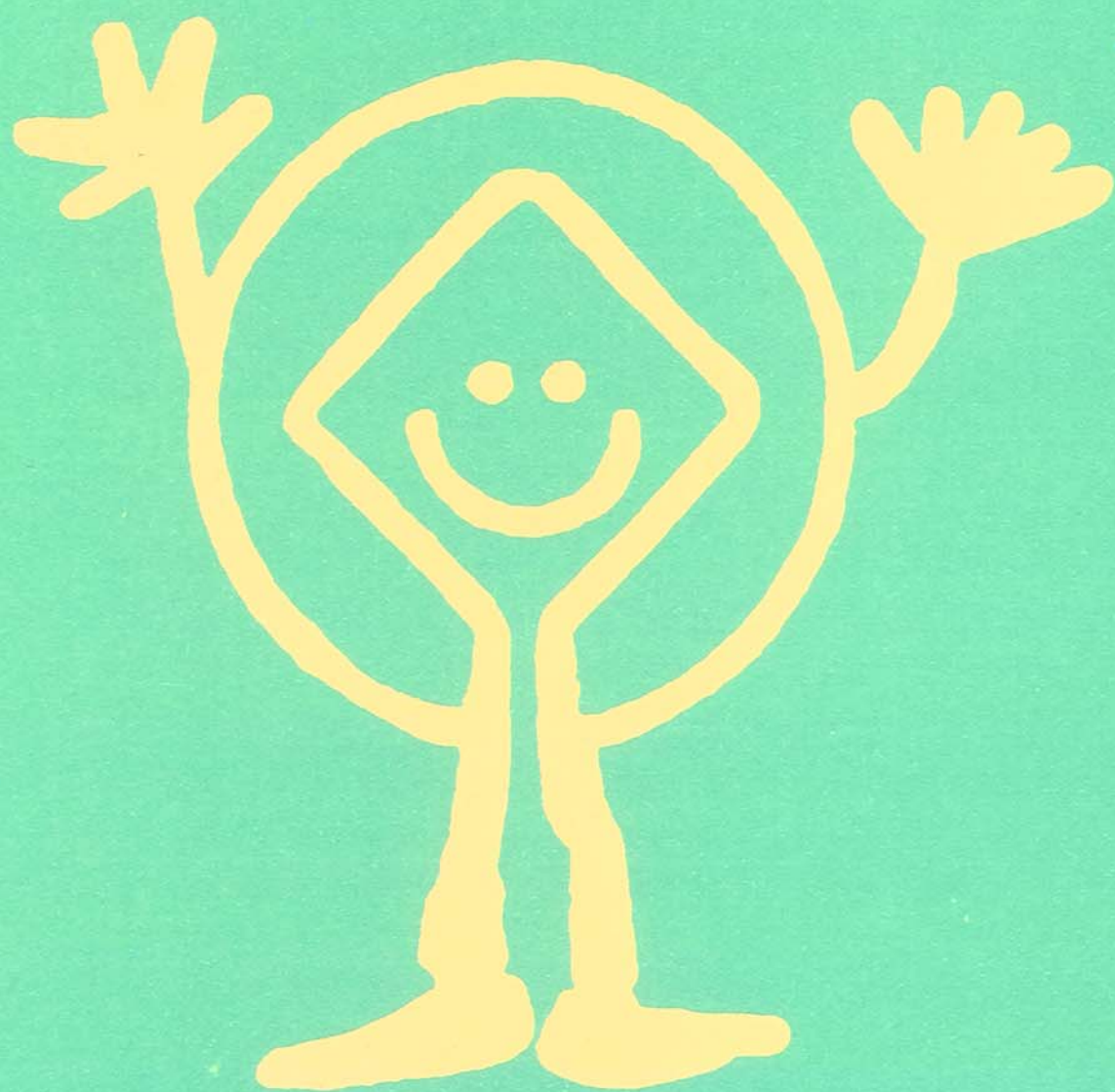
วิธีสอน เกี่ยวกับมรดกโลก

«ครูต่างมีความเห็นพ้องต้องกันว่า การถ่ายภาพที่สำคัญก็คือ การนำเรื่องมรดกโลกบูรณาการไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน ทุกระดับชั้นของทุกโรงเรียนเพื่อการศึกษาของนักเรียนทั่วโลก »

**การประชุมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์มรดกโลกในภูมิภาคแอฟริกา ครั้งที่ 1
ที่น้ำตกวิกตอเรีย ประเทศซิมบับเว และแซมเบีย**

วิธีสอน เกี่ยวกับมรดกโลก

	หน้า
การใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ	
ข้อเสนอแนะกิจกรรมนักเรียน	36
อภิปราย	37
ศึกษาค้นคว้า	37
ทำแบบฝึกหัด	37
ดูให้เห็นด้วยตา (จากภาพถ่ายและแผ่นใส)	37
ทัศนศึกษาแหล่งมรดกโลก	38
กิจกรรมที่ 1: การทดสอบความรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลก	38
การเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกและพิพิธภัณฑ์	39
ทัศนศึกษาแหล่งมรดกโลก	39
การเตรียมการ	39
การเตรียมงานก่อนการไปเยี่ยมชม	39
การเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก	40
การติดตามผลภายหลังการเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก	41
ใบงาน: การเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก	42
การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์	44
การบรรยายพิเศษระหว่างการศึกษาพิพิธภัณฑ์	44
การศึกษาวัตถุในพิพิธภัณฑ์	44
ใบงาน: การศึกษาวัตถุในพิพิธภัณฑ์	45
การเยี่ยมชมโรงฝึกงานช่างฝีมือ (งานหัตถกรรม)	46
การแสดงบทบาทสมมติ	46
บทบาทสมมติในชั้นเรียน	46
การฟื้นฟูเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงละครในแหล่งมรดกโลก	47
ข้อยุติความขัดแย้งอย่างสันติ	48
เครือข่ายทั่วโลกและอินเทอร์เน็ต	49
เครือข่ายทั่วโลก	49
การใช้อินเทอร์เน็ตในการส่งเสริมการศึกษามรดกโลก	50
อินเทอร์เน็ต	50
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออีเมล	50
เว็ลด์ไวต์เว็บ	50
ทำไมจึงต้องใช้อินเทอร์เน็ต	51
มรดกโลกบนอินเทอร์เน็ต	53
โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโกบนอินเทอร์เน็ต	53
แหล่งติดต่อทางอินเทอร์เน็ตที่เป็นประโยชน์	54

การใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ

ด้วยคุณค่าที่โดดเด่นและความสำคัญอันเป็นสากลของการอนุรักษ์มรดกโลกสำหรับคนรุ่นหลังตลอดจนเพื่อความอยู่รอดของโลกที่เราอยู่นี้ ทำให้เกิดโอกาสมากมายในการเรียนการสอน ซึ่งมีลักษณะพิเศษ โดยการใช้วิธีการสอนแบบสหวิทยาการ (multidisciplinary) และบูรณาการข้ามวิชา (interdisciplinary)

ขณะที่หลักสูตรในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้กำหนดเนื้อหาสาระไว้มากอยู่แล้ว และครูยังมีภาระเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ครูที่ปรารถนาจะกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความตระหนักในความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกโลก ก็มักจะเลือกใช้การสอนแบบบูรณาการ

การบูรณาการแบบสหวิทยาการนั้น ผู้สอนในสาขาวิชาต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือภาษา จะนำสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษามรดกโลกเข้าไปสอนในชั้นเรียน ในตอนท้ายๆ ของแต่ละหัวข้อหลักของชุดการเรียนการสอนชุดนี้ จะมีข้อเสนอแนะในการบูรณาการระหว่างวิชา ซึ่งคงจะไม่มีวิธีการสอนใดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับใช้ในการสอนนักเรียน แต่ผู้สอนสามารถที่จะใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปรับชุดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของหลักสูตรและโอกาสที่อำนวยให้

การศึกษามรดกโลกนี้จะช่วยกระตุ้นให้ครูที่สอนในสาขาวิชาต่างๆ ทำงานร่วมกันเป็นคณะ เพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ในสิ่งที่ควรรู้ เพื่อการสงวนรักษาและลงมือปฏิบัติในการอนุรักษ์มรดกโลกด้วยความเต็มใจ

▲ ข้อเสนอแนะกิจกรรมนักเรียน

ข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมในชุดการเรียนการสอนนี้ได้ออกแบบไว้เพื่อเอื้อให้มีการสอนแบบบูรณาการ กิจกรรมเหล่านี้บางส่วนได้มีการสำรวจ ทดสอบ และประเมินผลแล้วโดยคณะครูซึ่งได้คัดเลือกมาจากส่วนต่างๆ ของโลก และมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการศึกษามรดกโลกของเยาวชน ซึ่งเป็นโครงการของยูเนสโกมาตั้งแต่เริ่มแรก ข้อเสนอแนะสำหรับการนำเสนอสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับแต่ละประเทศ ความต้องการของท้องถิ่น และความแตกต่างของระบบการศึกษา เป้าหมายสูงสุดของข้อเสนอแนะสำหรับวิธีการสอนนั้นก็คือ การแนะนำและกระตุ้นให้เยาวชนยอมรับการพิทักษ์มรดกของเราไว้ และช่วยลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นและส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติในเรื่องหลักๆ 6 เรื่อง ดังต่อไปนี้

1. อภิปราย
2. ศึกษาค้นคว้า
3. ทำแบบฝึกหัด
4. ดูให้เห็นด้วยตา
5. ท่องเที่ยวชมแหล่งมรดกโลก
6. แสดงบทบาทสมมติ

อภิปราย

การศึกษามรดกโลกสามารถทำให้เยาวชนสะท้อนความคิดเห็นและอภิปรายถึงความหมายและคุณค่าของมรดกโลก การใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ในการจัดการมรดกโลก ประโยชน์จากการจัดให้มีการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกโลกและเรื่องอื่นๆ เนื่องจากการศึกษามรดกโลกเกี่ยวข้องทั้งการได้รับความรู้และการปฏิบัติ ดังนั้นการอภิปรายถกเถียงกัน จึงเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์มากที่สุดในการทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับการอนุรักษ์มรดกโลก และกระตุ้นให้พวกเขาได้มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในกระบวนการอนุรักษ์มรดกโลกไปจนตลอดชีวิต

นักเรียนชาวสโลวีเนีย
แปงปันขนมที่นำมาจากบ้าน
ซึ่งเป็นมรดกจากภูมิปัญญา
พื้นบ้าน ให้แก่เพื่อนๆ
ในการประชุมเยาวชนเพื่อ
อนุรักษ์มรดกโลก
ณ เมืองอุปรอฟนิก
© UNESCO

ศึกษาค้นคว้า

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมบางสังคมจึงได้มีการปฏิบัติข้อมูลขนาดใหญ่ หลายโรงเรียนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและคลังข้อมูล การค้นคว้าวิจัย การรวบรวมสถิติ ทั้งจากในห้องสมุดหรือโดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต การศึกษามรดกโลกจะช่วยให้ นักเรียนรู้วิธีการค้นคว้าวิจัยเบื้องต้น เช่น การค้นหาและการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร การสรุป และการให้ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์มรดกโลก

กาแบบฝึกหัด

การศึกษามรดกโลกได้เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ ซึ่งนักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติจริง วิธีเช่นนี้เรามักจะเรียกกันว่าเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรมเหล่านี้จะนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหา ความสามารถพิเศษในทางศิลปะและความงาม เกมหรือความสามารถพิเศษในการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียน แบบฝึกหัดบางชุดที่นำเสนอในชุดการเรียนการสอนนี้จะรวมอยู่ในใบงานกิจกรรมนักเรียนด้วย ซึ่งผู้สอนสามารถนำมาให้นักเรียนทำได้โดยสะดวก

ดูให้เห็นด้วยตา (ภาพถ่ายและภาพแผ่นใส)

การศึกษามรดกโลกทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แหล่งมรดกโลกที่ปรากฏในบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกโลก (มีจำนวน 552 แห่งจากข้อมูลในเดือน ธันวาคม 1997) ชุดการเรียนการสอนชุดนี้จะช่วยในกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดท้าวิสตดูภาพที่หลากหลายไว้ ทำให้เยาวชนหลายคนได้มีโอกาสเห็นแหล่งมรดกโลกเหล่านี้เป็นครั้งแรกและมักจะไม่ค่อยลืม บางคนใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ทางการศึกษา เช่น ซีดีรอม และอินเทอร์เน็ต ในการค้นหาความมหัศจรรย์ของแหล่งมรดกโลกได้

นักเรียนชาวฮังการี
เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ
ถ้ำออกก์เทเลก ดาลสต์
และสโลว์ก ดาลสต์
ในประเทศฮังการี และ
สโลวาเกีย
จากผู้เชี่ยวชาญด้านนี้
© UNESCO

ทัศนศึกษาแหล่งมรดกโลก

เยาวชนในโครงการศึกษามรดกโลกของยูเนสโก
ชี้ให้เห็นว่า ใครก็ตามที่มีโอกาสเรียนรู้แหล่ง
มรดกโลกมากขึ้น ก็ยิ่งจะต้องการเรียนรู้เพื่อ
สำรวจและค้นคว้าในเขตแดนหรือในทวีปอื่นๆ
ต่อไปมากขึ้นตามไปด้วย อนึ่ง กิจกรรมต่างๆ
ที่ได้เสนอแนะไว้ในชุดการเรียนการสอนชุดนี้
จะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจคุณลักษณะและคุณค่า
ของแหล่งมรดกโลกที่อยู่ในส่วนต่างๆ ของโลกทั้ง
ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติได้มากขึ้น รวมทั้งการ

อนุรักษ์มรดกโลกเหล่านั้น เป็นที่คาดหวังกันว่าจากข้อมูลพื้นฐาน
ภาพถ่าย แผนที่ จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีจินตนาการท่องเที่ยวและสำรวจไปยังสถานที่อื่นๆ
ที่ห่างไกล ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสนใจและใส่ใจต่อสถานที่เหล่านั้นเป็นพิเศษ

■ กิจกรรมที่ 1

การทดสอบความรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลก

จุดประสงค์: เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกและพัฒนา
ความสนใจของนักเรียนในการอนุรักษ์มรดกโลก

ทำแบบฝึกหัด

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา 1 คาบ

ภูมิศาสตร์
สังคมศึกษา

ภาพถ่ายแหล่งมรดกโลก
รายชื่อแหล่งมรดกโลก
คำอธิบายสื่อเว็บ

- ✓ ครูอธิบายให้นักเรียนรู้ว่า ครูต้องการจะทดสอบเรื่องแหล่งมรดกโลก โดยขอให้นักเรียน
เขียนเลข 1 ถึง 25 ไว้ตามลำดับ แล้วให้เขียนชื่อแหล่งมรดกโลก 25 แห่ง ซึ่งเห็นได้จาก
ภาพที่ครูแสดงให้เห็นทีละภาพ แต่ถ้านักเรียนไม่แน่ใจชื่อของแหล่งมรดกโลกบางแห่ง
ก็ขอให้เขียนชื่อประเทศซึ่งคิดว่าเป็นที่ตั้งของแหล่งมรดกโลกนั้น ให้ครูผู้สอนแสดงภาพ
แหล่งมรดกโลก 25 แห่ง ซึ่งอยู่ในชุดการเรียนการสอนนี้ทีละภาพ เพื่อให้นักเรียนมีเวลา
พอที่จะเขียนเทียบกับชื่อของแหล่งมรดกโลกได้ ซึ่งจะมีข้อความบอกไว้ด้านหลังของภาพ
ทุกภาพ
- ✓ หลังจากครูผู้สอนได้แสดงภาพให้นักเรียนเห็นทุกภาพแล้ว ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนตรวจ
กระดาษคำตอบที่เขียนเสร็จแล้วกับเพื่อนที่นั่งอยู่ข้างๆ โดยให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับ
คำตอบที่ถูกต้อง และให้ครึ่งคะแนนสำหรับชื่อประเทศที่ถูกต้อง (สำหรับบางคนที่ไม่
สามารถระบุชื่อแหล่งมรดกโลกได้) จากนั้นให้รางวัลแก่ผู้ชนะ ซึ่งอาจจะเป็นสติ๊กเกอร์ของ
ตัวการ์ตูนปาตริโมนีโต

การเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกและพิพิธภัณฑ์

เรื่องที่น่าตื่นเต้นของการศึกษามรดกโลกก็คือ การเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ออกไปศึกษานอกห้องเรียน และเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกและพิพิธภัณฑ์ของชุมชนในประเทศหรือต่างประเทศ และเพื่อให้การไปเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ ได้ผลออกมาดีที่สุด ควรจะมีการวางแผนไว้ก่อนอย่างรัดกุม โดยการจัดการที่มีประสิทธิภาพ และมีการติดตามภายหลังจากการไปเยี่ยมชมด้วย

▲ กักเก็บศึกษาแหล่งมรดกโลก

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ช่วงเวลาที่ดียิ่งที่สุดช่วงเวลาหนึ่งของการศึกษามรดกโลกก็คือ การท่องเที่ยวชมแหล่งมรดกโลก ทั้งนี้เพราะขั้นตอนของการปฏิบัติที่ต้องทำนั้นสามารถนำไปสู่ประสบการณ์ที่น่าจดจำอย่างมากของทั้งครูและนักเรียน

การเตรียมการให้พร้อมเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- เตรียมแผนการไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก
- เตรียมจัดทำแบบสอบถามก่อนและหลังการไปเยี่ยมชม เพื่อทดสอบความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ และพฤติกรรม
- เตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมในการจัดกิจกรรมโดยเฉพาะ เช่น การฟื้นฟูเรื่องราวในอดีต การบอกเล่าเรื่องราว ตำนานที่เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลก หรือการวาดภาพของแหล่งมรดกโลก
- วางแผนการมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำ เพื่อเป็นการติดตามผลการไปเยี่ยมชมแหล่งมรดก

การเตรียมงานก่อนการไปเยี่ยมชม

พยายามจัดคณะทำงาน (คณะใหญ่เท่าที่จะทำได้) โดยมีสมาชิกซึ่งเป็นครูสอนในสาขาวิชาต่างๆ ช่วยจัดเตรียมนักเรียนไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก เช่น ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์สามารถที่จะช่วยจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ครูสอนวิชาภูมิศาสตร์สามารถระบุลักษณะที่เด่นๆ เกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้งของมรดกโลกและ

สภาพทางภูมิศาสตร์ ครูสอนภาษาสามารถช่วยจัดหา

สื่อต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี กลอน

และบทละคร ครูสอนศิลปะสามารถชักชวน

ให้นักเรียนวาดรูปหรือร่างลักษณะคร่าวๆ

ของแหล่งมรดกโลก ครูคณิตศาสตร์

สามารถจะให้นักเรียนลองคำนวณดูว่า

แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมนี้สร้างมา

กี่ปีแล้ว หรืออาจให้ลองประมาณดูว่า

พืชพันธุ์ต่างๆ ในพื้นที่ของมรดกทางธรรมชาติ

มีอยู่ที่ชนิด สำหรับครูสอนวิทยาศาสตร์สามารถ

บอกให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

กับสถานที่แห่งนั้น อันเนื่องจากการท่องเที่ยว มลพิษ และ

การปล่อยปละละเลย

นักเรียน ASP
โศกผัดลุ่มผมแบบ
อิจิปโตโบราณ
ในขณะเยี่ยมชม
พีระมิดขั้นบันได
ณ เมืองแรกการา
ประเทศอิจิปโต
© UNESCO

เพื่อให้การไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกในครั้งนี้ เป็นประสบการณ์ที่น่าจดจำ ก็ควรจะชักชวนให้นักเรียนแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าตามประเพณีนิยม พร้อมทั้งนำเครื่องเล่นดนตรีพื้นเมืองไปด้วย โดยให้นักเรียนเป็นผู้ร้องเพลง ทั้งนี้อาจเชิญแขกพิเศษมาร่วมด้วย(เพื่อให้นักเรียนรู้สึกตื่นเต้น) ถ้าเป็นไปได้ขอให้เชิญเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ไปด้วย เพื่อช่วยครูในการวางแผนการไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก

ในบางครั้งถ้ามีอุปกรณ์ทางการศึกษาเกี่ยวกับการสอนแหล่งมรดกไว้เรียบร้อยแล้ว ให้นำมาใช้กับนักเรียนก่อนการไปเยี่ยมชม พยายามรวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้โดยทั่วไปตามที่ครูต้องการ เช่น ราคาค่าเข้าชมแหล่งมรดกโลก เวลาเปิด-ปิดของสถานที่ที่จะไป การอนุญาตให้ถ่ายภาพได้ อาหารหรืออาหารว่างที่พอจะหาซื้อได้ ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ห้องน้ำ การปฐมพยาบาล และให้ตรวจสอบดูด้วยว่านักเรียนทั้งหมดสามารถจะไปพร้อมๆ กันได้หรือไม่ หรือจำเป็นจะต้องแยกกันไปเป็นกลุ่มๆ

เตรียมใบงานกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้เติมข้อมูลระหว่างไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกและรวบรวมวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการเยี่ยมชม เช่น เครื่องเขียน กระดาษสำหรับวาดภาพ กล้องถ่ายรูป และดินสอ

ถ้ามีเครื่องบันทึกเสียงและภาพ ก็ควรจะได้นำไปด้วย เพื่อถ่ายภาพและนำมาจัดทำเป็นโปรแกรมวีดิทัศน์แสดงให้นักเรียน ผู้ปกครอง และคนอื่นๆ ได้ชมในภายหลัง

ใบงานการเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก

การเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก

พยายามศึกษาล่วงหน้าเกี่ยวกับการทำกิจกรรมชนิดต่างๆ ในระหว่างการไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก เช่น การวาดภาพ การถ่ายภาพ การสัมภาษณ์ (สัมภาษณ์ผู้นำชมแหล่งมรดกโลกหรือบุคคลอื่นๆ หรือระหว่างนักเรียนด้วยกัน) เตรียมจัดทำวารสารของนักเรียนเกี่ยวกับการไปเยี่ยมชม การจัดทำแถบบันทึกวีดิทัศน์ (video tape) การพักผ่อนและสนทนาการ เช่น การร้องเพลงตามประเพณี อาหารว่างชนิดพิเศษที่ผู้ปกครองเป็นผู้จัดทำเพื่อแบ่งปันกับผู้ทำงานในสถานที่ที่ไปเยี่ยมชม การจัดของขวัญเล็กๆ น้อยๆ ที่ระลึกเพื่อให้นักเรียนมอบให้แก่ผู้ดูแลแหล่งมรดกโลกพร้อมกล่าวขอบคุณก่อนอำลากลับ

เหล่านักเรียนที่ไปเยี่ยมชมวัดแห่งสวรรค์ (Temple of Heaven) กำลังวาดภาพแหล่งมรดกโลกของชาติตามแบบฉบับของตัวเอง 25 เมตร ในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกที่กรุงปักกิ่ง © UNESCO

นักเรียนอภิปรายประเด็นสำคัญในการเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก ในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกที่ประเทศแซมเบียและซิมบับเว © UNESCO

การติดตามผลภายหลังการเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก

การติดตามผลภายหลังการเยี่ยมชมมีความสำคัญพอๆกับการเตรียมตัวก่อนการไปชม ควรอนุญาตให้นักเรียนได้มีโอกาสสัมผัสประสบการณ์ร่วมกับคนอื่นๆด้วย นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ภายหลังการติดตามผล ได้แก่

- ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่พวกเขาได้เห็นและได้เรียนรู้ รวมทั้งบอกได้ว่าชอบอะไรมากที่สุดและน้อยที่สุด
- เสนอแนะให้นักเรียนทำโครงการค้นคว้าวิจัย เช่น ทำอย่างไรที่จะปรับปรุงแหล่งมรดกโลกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในขณะที่ต้องการอนุรักษ์ไว้ด้วย ตรวจสอบความเป็นไปได้ของการกระทำได้กล่าวและผลที่จะเกิดขึ้นในที่สุด จัดทำข้อเสนอสำหรับเยาวชนในการช่วยเหลือเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว
- ชักชวนให้นักเรียนวาดภาพระบายสีหรือแกะสลักภาพขนาดใหญ่ โดยอาศัยภาพร่าง และภาพวาดที่ทำไว้ และแสดงผลงาน
- กระตุ้นให้นักเรียนจัดนิทรรศการแสดงผลภาพถ่าย ซึ่งได้มาจากการไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก ให้นักเรียนหรือผู้ปกครองเลือกภาพถ่ายที่ดีที่สุดไว้หลายๆ ภาพ และจัดทำของขวัญเล็กๆ น้อยๆ ให้แก่ผู้ชนะเลิศ
- ชักชวนให้นักเรียนเขียนบทความเกี่ยวกับการไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลก เพื่อลงในหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน ท้องถิ่น/ประเทศ
- ให้นักเรียนเสนอแหล่งมรดกโลกที่นักเรียนต้องการจะศึกษาต่อไป

การประชุมเยาวชน
เพื่อการอนุรักษ์มรดกโลก
ที่กรุงปักกิ่ง
© UNESCO

ให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกทั้งก่อนไป ในระหว่างการเยี่ยมชม และภายหลังจากการไปชมแหล่งมรดกโลก

ชื่อของแหล่งมรดกโลก

ชื่อของนักเรียน

วัน เดือน ปี ของการไปเยี่ยมชม

ให้นักเรียนเขียนความคาดหวังจากการไปเยี่ยมชม (ต้องการค้นหา และเรียนรู้เกี่ยวกับอะไรและอื่นๆ)

.....

ระหว่างการเยี่ยมชม

- ให้นักเรียนวาดลักษณะของสถานที่หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานที่ที่ไปเยี่ยมชมซึ่งเป็นส่วนที่รู้สึกประทับใจโดยเฉพาะ (ให้ใช้กระดาษแผ่นอื่น)
- ให้บันทึกเรื่องราวและลักษณะซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลก โดยให้บันทึกความรู้สึกจากสิ่งที่ได้ค้นพบ โดยให้ปิดตาทั้ง 2 ข้าง และบอกได้ว่าได้ยินอะไร ได้กลิ่นอะไร และอธิบายถึงลักษณะของแหล่งที่กระทบความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

เสียง:

.....

กลิ่น:

.....

การมองเห็น:

.....

ภายหลังการเยี่ยมชม

นักเรียนได้รับความพึงพอใจตามที่คาดหวังในการเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกครั้งนี้หรือไม่

พอใจ

ไม่พอใจ

อธิบาย

.....

ทำไมนักเรียนจึงคิดว่าแหล่งมรดกโลกแห่งนี้มีความสำคัญ?

ข้อสังเกตสุดท้าย

ลงชื่อ

วัน เดือน ปี

▲ การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์

การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งของการศึกษามรดกโลก บุคลากรของพิพิธภัณฑ์และสมาชิกสหประชาชาติว่าด้วยการพิพิธภัณฑ์ (International Council of Museums - ICOM) สามารถเป็นวิทยากรที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับครูได้ พิพิธภัณฑ์มักจะเป็นสถานที่แห่งเดียวเท่านั้นที่เราสามารถมองเห็นและศึกษาหลักฐานทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติได้

สำหรับโรงเรียนที่ไม่ได้ตั้งอยู่ใกล้พิพิธภัณฑ์ของท้องถิ่น คนในท้องถิ่น ผู้ปกครอง ปู่ย่าตายาย ของนักเรียนสามารถแสดงบทบาทหรือเป็นตัวแทน เพื่อทบทวนเรื่องราวในอดีต และเป็นตัวเชื่อมระหว่างอดีตและปัจจุบันให้นักเรียนได้ทราบ

นักเรียนเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์
บ้านของพวกทาสในลอม้งก่อน
ณ เกาะกอร์ ประเทศเซเนกัล
© UNESCO

นักเรียนในโครงการ ASP ที่การบรรจงพิเศษ
ที่พิพิธภัณฑ์โรมัน เมืองอเล็กซานเดรีย
ประเทศอียิปต์
© UNESCO

การบรรยายพิเศษระหว่างการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์บางแห่งมีขนาดใหญ่มากพอที่จะเก็บวัตถุชนิดต่างๆ รวมทั้งวัตถุที่ประดิษฐ์ขึ้นมาจำนวนนับพันชิ้น เยาวชนส่วนมากจะซึมซับและประทับใจอย่างมากในขณะที่ไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แต่ละครั้ง ด้วยเหตุนี้เองครูบางคนจึงตัดสินใจที่จะมุ่งให้นักเรียนศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งโดยเฉพาะ และจัดให้มีผู้บรรยายเป็นพิเศษ (วิทยากรบางคนมีความสามารถทั้งในด้านการให้ความรู้และการต้อนรับ)

การศึกษาวัตถุในพิพิธภัณฑ์

ก่อนที่จะไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ นักเรียนแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้สังเกตและสำรวจวัตถุคนละ 1 ชิ้น โดยศึกษารายละเอียดอย่างพิถีพิถันระหว่างการเดินทางในพิพิธภัณฑ์ ครูจะแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละคน เพื่อใช้ในการศึกษาวัตถุในพิพิธภัณฑ์ ภายหลังจากเยี่ยมชมและกลับมายังห้องเรียนแล้ว นักเรียนจะต้องนำเสนอผลงานที่พวกเขาได้ค้นพบมา โดยแบ่งเป็นหัวข้อใหญ่ 5 หัวข้อ ในการศึกษาวัตถุดังนี้

1. รูปร่างลักษณะ
2. การจัดทำวัตถุ
3. ประโยชน์ของวัตถุ
4. การออกแบบ
5. คุณค่าของวัตถุ

ใบงาน

ข้อควรศึกษาในพิพิธภัณฑ์

สิ่งที่ต้องสังเกต	การตั้งคำถาม	การสังเกต	การศึกษาค้นคว้าต่อไป
รูปร่างลักษณะ:	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีสีอะไร ■ มีกลิ่นเหมือนอะไร ■ มีเสียงเหมือนอะไร ■ ทำด้วยอะไร ■ เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือประดิษฐ์ขึ้นมา ■ ทำเสร็จเรียบร้อยหรือไม่ ■ ได้รับการดัดแปลง ปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ ■ มีรอยชำรุดหรือไม่ 		
การจัดทำวัตถุ	<ul style="list-style-type: none"> ■ ทำด้วยมือหรือผลิตด้วยเครื่องจักร ■ ทำมาจากแม่แบบหรือผลิตเป็นชิ้นๆ ■ ประกอบให้เป็นรูปร่างได้อย่างไร 		
ประโยชน์ของวัตถุ	<ul style="list-style-type: none"> ■ วัตถุชิ้นนี้นำไปใช้อย่างไร ■ เมื่อนำไปใช้แล้วมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ 		
การออกแบบ	<ul style="list-style-type: none"> ■ วัตถุนั้นใช้งานได้ดีตามที่ตั้งใจหรือไม่ ■ มีการตกแต่งไว้หรือไม่ ■ วัสดุที่นำมาใช้นั้นดีที่สุดหรือไม่ ■ นักเรียนชอบแบบอย่างที่เป็นอยู่หรือไม่ ■ คิดว่าอยากจะทำแบบให้เป็นอย่างไร 		
คุณค่าของวัตถุ	<ul style="list-style-type: none"> ■ คุณค่าของวัตถุชิ้นนี้คืออะไร ■ มีคุณค่าแก่ผู้ทำวัตถุหรือไม่ ■ มีคุณค่าแก่ผู้นำวัตถุไปใช้หรือไม่ ■ มีคุณค่าแก่ผู้ที่เก็บรักษาวัตถุหรือไม่ ■ มีคุณค่าแก่ผู้ที่ศึกษาหรือไม่ ■ มีคุณค่าต่อพิพิธภัณฑ์หรือไม่ ■ มีคุณค่ามากพอแก่การรวบรวมสะสมหรือไม่ 		

การเยี่ยมชมโรงฝึกงานช่างฝีมือ (งานหัตถกรรม)

งานหัตถกรรมบางชนิด (เช่น เครื่องปั้นดินเผา) ที่ได้เห็นในพิพิธภัณฑ์ ก็ยังคงมีช่างฝีมือที่ได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์มาหลายชั่วอายุคนนับเป็นเวลาร้อยๆ ปี ทำกันอยู่ในปัจจุบัน ในการเยี่ยมชมโรงฝึกงานช่างฝีมือนั้น นักเรียนสามารถจับต้องและมองเห็นได้ด้วยตนเองว่า วัตถุที่เป็นงานหัตถกรรมที่มีอยู่ในพิพิธภัณฑ์ ซึ่งยังทำกันอยู่ในปัจจุบันนี้ทำได้อย่างไร นักเรียนจะได้เข้าใจถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างเอกลักษณ์มรดก (รวมทั้งมรดกโลก) และงานหัตถกรรมท้องถิ่น

เด็กๆ เรียงรูศิลปะการถักทอ ในประเทศกัวเตมาลาอันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการความตระหนักในศิลปะและหัตถกรรมระหว่างภูมิภาค © UNESCO

การแสดงผลงาน

ครูหลายคนที่หาวิธีดึงความสนใจของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์มรดกโลก พบว่าการแสดงผลงานนั้นมีประโยชน์และช่วยได้มาก วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติมีดังนี้

- เพื่อสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน
- สามารถทำสิ่งที่เป็นนามธรรมหรือเข้าใจยาก ให้เข้าใจง่ายขึ้น
- เพื่อแสวงหาทักษะในการค้นคว้าวิจัยใหม่ๆ
- เพื่อสร้างทัศนคติและข้อผูกพันในระยะยาว
- เพื่อพัฒนาศักยภาพในเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน

▲ บทบาทสมมติในชั้นเรียน

การอนุรักษ์มรดกโลกเป็นงานที่ทำหาย และบางครั้งก็มีปัญหาที่ยุ่งยากเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การตัดสินใจเพิ่มเติมแหล่งใหม่ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก การเลือกวิธีการและวัสดุในการรักษา การพัฒนา (เช่น การรื้อทิ้งหรือทำลายบ้านเก่าๆ การพัฒนาการท่องเที่ยว การสร้างถนนสายใหม่ และอื่นๆ) การวางแผน การจัดการและการอนุรักษ์ การตรวจดูแลแหล่งใหม่ๆ การส่งเสริมการอนุรักษ์ หรือการพิจารณาความจำเป็นอันดับแรกในการใช้งบประมาณเพื่อส่งเสริมแหล่งมรดกโลกที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ

จากการแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนสามารถจะเข้าใจเรื่องราวต่างๆ เหล่านี้ได้ และรู้ได้ว่า ควรจะตัดสินใจอย่างไร ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ และขอให้แต่ละกลุ่มแบ่งบทบาทหน้าที่ตามความสามารถและความสนใจของแต่ละคน สิ่งที่ครูจะช่วยเหลือต่อไปก็คือ ให้คำแนะนำว่าจะหาข้อมูลที่จำเป็นได้จากที่ใดบ้าง

ทางเลือกอีกทางหนึ่งก็คือ ครูสามารถจะเตรียมข้อมูลไว้ล่วงหน้าโดยกำหนดเป็นหัวข้อใหญ่ๆ ไว้ในบัตรคำ ในบัตรคำจะอธิบายสิ่งที่น่าสนใจไว้ในแต่ละส่วน แล้วมอบบัตรคำนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มจะปรึกษาหารือกันในแต่ละบทบาท และเลือกนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นผู้แทนในการแสดงบทบาทตามที่ได้รับมอบหมาย ส่วนนักเรียนที่เหลืออยู่ก็จะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการ ซึ่งจะให้คะแนนในการตัดสินการแสดงบทบาทนั้นๆ

ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในภาพรวมของการแสดงบทบาทสมมติว่า กระบวนการทั้งหมดนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

- สร้างลักษณะของการทำทนายงานอนุรักษ์ที่กำลังเกิดขึ้นกับแหล่งมรดกโลก
- ให้นักเรียนเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มที่มีความสนใจแตกต่างกัน แล้วให้นำเสนอวิธีการที่เป็นไปได้ในส่วนที่เกี่ยวกับงานอนุรักษ์ที่ทำทนาย
- ให้นักเรียนช่วยกันประเมินผลจากการนำเสนอ
- ให้นักเรียนแสดงความเป็นประชาธิปไตยโดยเลือกข้อสรุปที่ดีที่สุด
- ให้นักเรียนช่วยกันตัดสินใจว่าจะนำข้อสรุปไปใช้ได้อย่างไร
- ให้นักเรียนช่วยกันประเมินผลที่เกิดขึ้นจากทางเลือกของพวกเขา

▲ การฟื้นฟูเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ด้วยการแสดงละครในแหล่งมรดกโลก

การแสดงละครอิงประวัติศาสตร์ ณ สถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกโลกสามารถสร้างความประทับใจให้แก่เยาวชนได้นานแสนนาน การแสดงที่มีชื่อเสียงหลายเรื่องได้แสดงในแหล่งมรดกโลก เช่น เรื่อง แฮมเลต ของเชกสเปียร์ แสดงที่ปราสาทครอนเบอร์กในประเทศเดนมาร์ก การแสดง โอเปร่าโอดา ของเวอร์ดี ที่เมืองลักซอร์ (Luxor) ประเทศอียิปต์ นักเรียนของโรงเรียน ไนโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ แสดงละครเวทีเกี่ยวกับจักรพรรดิ ดีโอคลีเตียนแห่งโรมันในซากปราสาทที่ปรักหักพังของพระองค์ ที่เมืองมรดกโลกแห่งสปลิต (Heritage city of Split) ประเทศโครเอเชีย

นักเรียน ASP แสดงละครเวทีทางประวัติศาสตร์ (ความซบซึ้งในเชิงประวัติศาสตร์ของลปัลติกับปราสาทของจักรพรรดิดีโอคลีเตียน ประเทศโครเอเชีย)

© UNESCO

▲ ข้อยุติความขัดแย้งอย่างสันติ

บางครั้งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์มรดกโลกนั้น จะมีสาเหตุตั้งตัวอย่าง ต่อไปนี้ ได้แก่ สาเหตุจากการโต้เถียงแสดงความเป็นเจ้าของ สงคราม หรือการพัฒนา สิ่งเหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไขอย่างมีวิจารณญาณด้วยสันติวิธีและยุติธรรม เราสามารถนำการแสดง บทบาทสมมติมาใช้ประโยชน์กับเยาวชน เพื่อให้เกิดทักษะในการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี และช่วยให้เห็นประเด็นในการมองต่างมุมที่จะเข้าใจในเรื่องสำคัญๆ และการนำวิธีการ ประนีประนอมไปใช้

ครูควรเตรียมการในเรื่องการทำบทละคร เช่น การทำแผนพัฒนาเทียบเคียงกับการป้องกัน แหล่งมรดกโลก ครูแบ่งนักเรียนในชั้นเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ให้แต่ละกลุ่มมีบทบาทโดยเฉพาะ เช่น กลุ่มที่ทำหน้าที่จัดการในเรื่องการพัฒนา กลุ่มอนุรักษ์ที่คอยดูแลรักษาแหล่งมรดกโลก ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มผู้ดูแลการก่อสร้างในท้องถิ่น หรือนักทัศนาจร รายการตรวจสอบต่อไปนี้ จะช่วยให้นักเรียนทุกกลุ่มเตรียมตัวเพื่อการเจรจาถกเถียง อภิปราย แสดงความคิดเห็นในการ นำไปสู่ข้อสรุปที่จะทำให้ทุกคนรู้สึกสบายใจ และจะไม่เป็นปัญหาต่อไปในอนาคต

รายการตรวจสอบสำหรับการแสดงบทบาทสมมติในการอนุรักษ์มรดกโลกเพื่อหาข้อยุติ ความขัดแย้งอย่างสันติ

1. เน้นการพิจารณาในประเด็นที่ดิ่งขึ้นโดยไม่เน้นตัวผู้พูด
2. พยายามทำให้รู้สึกว่าคุณเองอยู่ในสถานการณ์ของฝ่ายตรงข้าม และให้รู้ว่าในแต่ละ กลุ่มอาจจะมี ความสนใจหลายๆ เรื่องก็ได้
3. อนุญาตให้ฝ่ายตรงข้ามพูดอย่างมีอิสระเกี่ยวกับความคิดและความรู้สึกของพวกเขา โดยรับฟังอย่างตั้งใจ
4. พยายามทำความเข้าใจฝ่ายตรงข้าม และพิจารณาดูว่าอะไรคือข้อโต้แย้งของพวกเขา
5. พยายามตั้งคำถามที่สำคัญๆ มากกว่าจะถามคำถามโดยทั่วๆ ไป
6. ทำให้ฝ่ายตรงข้ามเข้าใจว่านักเรียนต้องการพูดเกี่ยวกับอะไร
7. อย่ามัวไปหลงในรายละเอียด
8. ถ้าเป็นไปได้หาข้อยุติที่จะทำให้สมาชิกทุกกลุ่มรู้สึกพอใจ วัตถุประสงค์ครั้งนี้ก็คือ การหาทางออกที่เหมาะสมที่สุด
9. อย่าข่มขู่ฝ่ายตรงข้าม
10. เมื่อมีความกดดัน อย่าท้อถอย
11. ทำให้เกิดความประหลาดใจ และมีส่วนร่วมในทางที่ดี
12. แก้ไขปัญหาไปทีละเปลาะ ดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ
13. มีส่วนช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้ง
14. ทำความตกลงในวิธีแก้ปัญหาคความขัดแย้งในอนาคต

ครู คือผู้ที่อยู่เบื้องหลัง คอยสังเกตการณ์ แต่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ (หากมีการร้องขอ)

เครือข่ายทั่วโลกและอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันเรากำลังอยู่ในยุคของข้อมูลข่าวสาร โดยการศึกษาผ่านทางอินเทอร์เน็ต (internet) เราสามารถค้นหาข้อมูลได้ทันทีจากห้องสมุด คลังข้อมูล เอกสารสำคัญ รายงานภูมิอากาศ ผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภค และอื่นๆ ซึ่งจะกระจายอยู่ในส่วนต่างๆ ทั่วโลก ข้อมูลข่าวสารคือ ส่วนที่สำคัญของการศึกษาค้นคว้าในเรื่องมรดกโลก วิทยาการใหม่ๆ จะช่วยจัดหาวิธีการใหม่ ให้แก่ครูและนักเรียนเพื่อการค้นหาคุณค่าของแหล่งมรดกโลก และเรียนรู้มากขึ้นในเรื่องของการอนุรักษ์สถานที่เหล่านั้น

แต่เราก็ไม่สามารถจัดหาอินเทอร์เน็ตให้แก่ทุกคนในส่วนต่างๆ ของโลกได้ และคนส่วนใหญ่ ก็ยังไม่สามารถศึกษาทางอินเทอร์เน็ตได้ อย่างไรก็ตาม หากราคาในการจัดซื้อคอมพิวเตอร์ ลดลง และค่าใช้จ่ายในการบริการทางโทรคมนาคมไม่แพงมากนัก การใช้อินเทอร์เน็ตก็อาจจะ เป็นไปได้ทั่วโลก จำนวนผู้ใช้ก็อาจจะเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวางยิ่งขึ้น

▲ เครือข่ายทั่วโลก

โครงการศึกษามรดกโลกสำหรับเยาวชนของยูเนสโกทำให้โรงเรียนต่างๆ เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายทั่วโลก (global network) ซึ่งครอบคลุมโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกประเภท จากที่ต่างๆ ทั่วโลก สิ่งสำคัญของโครงการนี้คือ การเรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งกันและกันในอนาคตที่จะพัฒนาสิ่งใหม่ๆ และวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการนำเรื่องมรดกโลก บรรจู่ไว้ในหลักสูตรของโรงเรียน

โรงเรียนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ ของยูเนสโก (ASPnet) ซึ่งมุ่งที่จะเพิ่มความรู้ในเรื่องของมนุษยชาติ วัฒนธรรม และการศึกษา ในระดับนานาชาติ โดยการเข้าร่วมในโครงการทดลอง อย่างเช่น โครงการศึกษามรดกโลก สำหรับเยาวชน จะใช้เครือข่าย ASP ร่วมกับศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก โรงเรียนในเครือข่าย ASP มักจะมีการติดต่อและแลกเปลี่ยน ซึ่งไม่เพียงแต่จะแบ่งปันประสบการณ์กันเท่านั้น แต่ ในบางครั้งก็จะมีแลกเปลี่ยนแหล่งข้อมูลกันด้วย

การนำนักเรียนและครูจากส่วนต่างๆ ของโลกมาพบปะกัน เป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งของ การทำงานของเครือข่าย ซึ่งยูเนสโกได้ทำงานในส่วนนี้ในการประชุมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ มรดกโลก และจัดประชุมปฏิบัติการในระดับชาติและระดับภูมิภาคสำหรับครู รัฐสมาชิกจาก ประเทศต่างๆ ของยูเนสโกได้รับการส่งเสริมให้คิดริเริ่มในการจัดฝึกอบรมเฉพาะเรื่อง เช่น การประชุมปฏิบัติการเรื่องมรดกโลกสำหรับครูในระดับชาติซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1997 และ ค.ศ. 1998 ที่เมืองมรดกโลก ณ เมืองเรอร์ออส ประเทศนอร์เวย์ และการจัด อบรมเรื่องการบูรณะปฏิสังขรณ์มรดกโลกของประเทศในยุโรปให้แก่เยาวชนที่เมืองเรอร์ออส ตั้งแต่วันที่ 5 -14 สิงหาคม ค.ศ. 1997

การนำครูและนักเรียนจากประเทศต่างๆ มาประชุมร่วมกัน จะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากทีเดียว อย่างไรก็ตามประโยชน์ของการใช้วิทยาการใหม่ๆ เพื่อจุดประสงค์ในการสร้างเครือข่าย เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพที่ช่วยให้คนเราได้รู้จักกันและติดต่อสื่อสาร ตลอดจน แลกเปลี่ยนความคิดกันได้อย่างรวดเร็วฉับไว

การทำงานของเครือข่ายที่ได้ผลก็ต้องอาศัยข้อมูลที่หลั่งไหลอย่างสม่ำเสมอและความร่วมมือที่แข็งขัน ยูเนสโกได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในโครงการศึกษามรดกโลกสำหรับเยาวชนไปทางอินเทอร์เน็ต และสิ่งพิมพ์ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

▲ การใช้อินเทอร์เน็ตในการส่งเสริมการศึกษามรดกโลก

วิธีการเข้าถึงข้อมูลในปัจจุบันนี้ ได้เปลี่ยนแปลงไปมากอย่างไม่เคยมีมาก่อน และการพัฒนาในเรื่องเครื่องมือสื่อสารใหม่ๆ ก็มีมากมาย สิ่งท้าทายสำคัญสำหรับเยาวชนในปัจจุบัน ก็คือความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มาก และปรับเปลี่ยนทัศนคติเพื่อนำข้อมูลมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ นอกจากนี้นักเรียนเองก็ต้องรู้ว่า เขาต้องการค้นหาข้อมูลอะไร จะหามาได้อย่างไร และจะหาได้จากที่ไหน

อินเทอร์เน็ต (internet)

อินเทอร์เน็ต คือ เครือข่ายที่เป็นสากลสำหรับใช้ติดต่อกันทั่วโลกเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอยู่บนพื้นฐานข้อตกลงโดยทั่วไป หรือข้อตกลงที่เป็นมาตรฐานสากลของการสื่อสาร

อินเทอร์เน็ต สามารถให้ข้อมูลพื้นฐาน วารสารทางไกล บรรณานุกรม ข้อมูล และการจัดให้มีข้อมูลใหม่ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเผยแพร่ต่อไป

ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็วมากจนไม่มีใครสามารถจะคาดการณ์ได้ เว็บเพจใหม่ๆ ได้เพิ่มขึ้นทุกวัน ใน ค.ศ. 1995 มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถึง 56 ล้านคน และคาดว่าจำนวนของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอาจจะเพิ่มขึ้นถึง 2,000 ล้านคนใน ค.ศ. 2000

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออีเมล (Electronic mail หรือ e-mail)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เป็นวิธีการส่งข้อมูลข่าวสารโดยใช้คอมพิวเตอร์ ข้อมูลจะถูกพิมพ์ลงไปในคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงด้วยประจุไฟฟ้าไปยังคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆ โดยผ่านเครื่องแปลงสัญญาณ (modem) และโทรศัพท์ หรือสายไฟฟ้า (power lines)

หากโรงเรียนไหนมีคอมพิวเตอร์ จะเป็นแบบใดก็ตามพร้อมด้วยเครื่องแปลงสัญญาณด้วยความเร็วเท่าใดก็ได้ รวมทั้งโทรศัพท์ ก็สามารถรับส่งอีเมลได้ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายชนิดใหม่ในการติดต่อสื่อสารถึงกันได้ทั่วโลก

เราสามารถสมัครเป็นสมาชิก WHNEWS ซึ่งเป็นหน่วยบริการข่าวสารมรดกโลกทางอินเทอร์เน็ตของยูเนสโก สมัครรับจดหมายข่าวเกี่ยวกับมรดกโลกโดยผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ได้โดยง่าย

เราสามารถเข้าไปใช้ข้อมูลข่าวสารจากเวปไซด์เวปได้ โดยผ่านทางอีเมลได้ด้วยเช่นกัน

เวปไซด์เวป (The World Wild Web หรือ WWW หรือ the web)

เวป (web) จัดเป็นเครื่องมืออีกชนิดหนึ่งที่น่าสนใจในอินเทอร์เน็ตสำหรับการส่งข้อมูลข่าวสารให้แก่สาธารณชนทั่วโลก ผู้ใช้คอมพิวเตอร์สามารถส่งข้อมูลข่าวสารได้เหมือนๆ กับการเขียนลงบนป้ายนิเทศ

เพจ (page) ของแต่ละคนจะหาได้จากเวป หรือที่รู้จักกันว่าเวปเพจ โดยปกติแล้วเวปเพจจะประกอบด้วยคำที่สำคัญๆ หรือข้อความที่เชื่อมโยงกับข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน (เช่น ข้อมูลใน

เอกสาร องค์กรต่างๆ เป็นต้น) บางเว็บจะให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะปรากฏเป็นข้อความ ในขณะที่เว็บเพจอื่นอาจจะมีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือมีเสียง

เว็บไซต์ (web site) จะเป็นการรวบรวมหรือจัดเป็นกลุ่มข้อมูล โดยสถาบันใดสถาบันหนึ่ง องค์กรใดองค์กรหนึ่ง ส่วนบุคคล หรือสถานศึกษา เป็นต้น

ปัจจุบันมีเว็บเพจเป็นจำนวน 30 ล้าน ถึง 50 ล้านเพจ ซึ่งจะเพิ่มจำนวนขึ้น 20 เปอร์เซ็นต์ ในทุกๆ เดือน

ทำไมจึงต้องใช้อินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตจะเป็นแหล่งให้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ แก่ครูและนักเรียนได้เป็นอย่างดีพอๆ กับ ให้ออกาสในการติดต่อกับครู นักเรียน และโรงเรียนอื่นๆ ทั่วโลก นักเรียนควรมีทักษะในการใช้ และมีเครื่องมือที่จะหาประโยชน์จากแหล่งข้อมูลที่เครือข่ายต่างๆ มากมายได้เสนอไว้

การใช้อินเทอร์เน็ตสามารถช่วยได้ในเรื่องต่อไปนี้

- แนะนำนักเรียนให้เข้าใจส่วนประกอบหลักในการทำงานของอินเทอร์เน็ต
- พัฒนาทักษะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเชื่อมโยงการศึกษาค้นคว้า วิจัยเรื่องมรดกโลก
- จัดหาวิธีการประชาสัมพันธ์ จัดทำวารสารอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมซอฟต์แวร์ และการส่งข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนกันในหัวข้อเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องมรดกโลก
- ส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมระหว่างประเทศโดยอนุญาตให้นักเรียนได้มีโอกาส ติดต่อกับกลุ่มเพื่อนๆ ซึ่งอยู่ในส่วนต่างๆ ของโลก
- กระตุ้นให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการแก้ปัญหาในสถานการณ์เฉพาะ

การสื่อสารผ่านทางเว็ลด์ไวด์เว็บ และอีเมล ทำให้นักเรียนสามารถแนะนำตัวเองตลอดจน วัฒนธรรม ประเพณี คุณค่าของมรดกโลกให้เพื่อนๆ ซึ่งอยู่ห่างออกไปในระยะทางไกลๆ ได้ทราบ โดยไม่ต้องทิ้งห้องเรียนไป พวกเขาสามารถติดต่อกับเพื่อนนักเรียนในประเทศของตนเองหรือต่างประเทศ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับคนอื่นๆ และวัฒนธรรม อาหารธรรมเนียม และแหล่ง มรดกของคนเหล่านี้ให้มากขึ้น โรงเรียนในส่วนต่างๆ ของโลกสามารถจะทำงานร่วมกันได้ ในลักษณะโครงการร่วม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะปกป้องมรดกโลกให้พ้นจากอันตราย หรือการทำลายที่เกิดจากมลภาวะ สภาพความเป็นเมืองสงคราม หรือการถูกทอดทิ้ง

กิจกรรม

1. ศึกษาเรื่องมรดกโลกของยูเนสโกจากเว็บเพจ เพื่อค้นหาว่าองค์กรใดได้ทำเรื่องการอนุรักษ์มรดกโลกไว้บ้าง
2. เปิดเว็บไซต์ของASPnet เพื่อดูรายชื่อโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามรดกโลก
3. พัฒนาโครงการศึกษามรดกโลก เช่น อธิบายและเปรียบเทียบการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับแหล่งมรดกโลกของ 2 ประเทศ
4. จัดทำและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับโรงเรียนในต่างประเทศเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลก เพื่อสรุปลงในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

5. เขียนภาพการ์ตูนเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกในท้องถิ่นของตัวการ์ตูนปาดรีโมนีโต แล้วส่งไปให้โรงเรียนอื่นๆ
6. ปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยใหญ่ๆ ในต่างประเทศเพื่อเตรียมจัดทำบรรณานุกรมของแหล่งมรดกโลกโดยเฉพาะ
7. จัดหาทุนเพื่อช่วยเหลือ และติดต่อกับโรงเรียนในโครงการศึกษามรดกโลกที่ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นโดยผ่านอินเทอร์เน็ต
8. สร้างโฮมเพจ (Home page) สำหรับโรงเรียนของนักเรียน แล้วบรรยายให้เห็นโครงการเกี่ยวกับมรดกโลกของนักเรียน
9. ใช้เครือข่าย (network) ติดต่อกับกลุ่มเพื่อนของนักเรียนในต่างประเทศเพื่อปรึกษาหารือในประเด็นสำคัญๆ เกี่ยวกับการศึกษามรดกโลก
10. สมัครเป็นสมาชิกจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์มรดกโลกกับ WHNEWS (คู่มือ ASPnet)

ในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกในภูมิภาคยุโรป ครั้งที่ 1 ที่เมืองดูบรอฟนิก ประเทศโครเอเชีย นักเรียนได้รับการสนับสนุนให้ใช้อินเทอร์เน็ตและค้นหาช่องทางที่จะติดต่อประสานกับกลุ่มเพื่อนของตน รวมทั้งติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญเรื่องมรดกโลกทั่วโลก ข้อความบางตอนที่พวกเขาได้รับมีดังต่อไปนี้

เรามีความหวังกันว่า การประชุมนี้จะเป็นการประชุมที่น่าสนใจ พวกเราจะได้พบกับบรรณารักษ์เช่นเดียวกับที่เมืองเนอเรนเบิร์กหรือไม่ การประชุมปฏิบัติการในหอว่างไรบิง เอดเดเก้ไปในเมืองหลวงหรือไม่ เมืองจึงอยู่ในสภาพถูกทำลายล้างใช้ใหม่ มีความคิดอะไรบ้างเกี่ยวกับโปสเตอร์ของเรา

นักเรียนฝรั่งเศสที่เข้าร่วมประชุมเยาวชนที่เมืองเบอร์เกน

โรงเรียนในโครงการ ASP จำนวน 101 โรงเรียนในประเทศเยอรมนีออกวงฟรีให้เธอประสบความสำเร็จในการประชุม และได้ผลลัพธ์มากมายที่สามารถนำไปสนับสนุนการศึกษา มรดกโลกได้ เรากำลังเตรียมการประชุมปฏิบัติการการศึกษา มรดกโลกในเดือนกันยายน ซึ่งจะเป็นการประชุมประจำปีของโครงการ ASP และหวังว่าเธอคงจะได้ส่งข้อมูลมาให้เราบ้างว่าเธอกำลังทำอะไรอยู่

ผู้ประสานงานระดับชาติ ASP ของประเทศเยอรมนี

เมื่อถามนักเรียนว่า นักเรียนคิดอย่างไรกับการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต นักเรียนตอบว่า

ฉันมีความสนใจคอมพิวเตอร์ และกำลังค้นหาสิ่งที่น่าสนใจมากขึ้นไปอีก ฉันไม่เคยใช้อินเทอร์เน็ตมาก่อนเลย ... และฉันสามารถที่จะรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในยุโรปได้

นักเรียนจากสหราชอาณาจักร

ฉันชอบใช้คอมพิวเตอร์ เพราะว่าฉันจะได้รับข้อมูลข่าวสารมากมาย อยู่กลุ่มนี้สนุกดี !

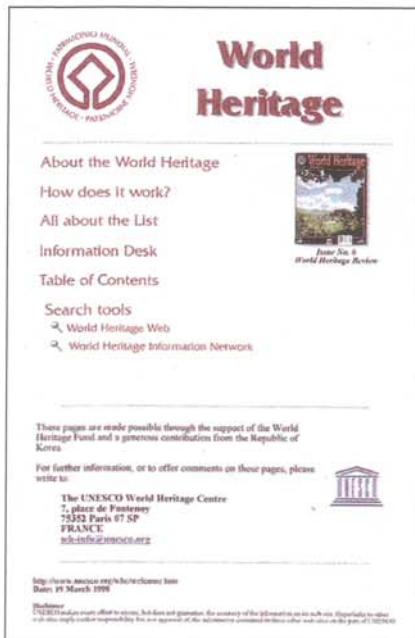
นักเรียนจากประเทศลัตเวีย

▲ มรดกโลกบนอินเทอร์เน็ต

ศูนย์มรดกโลกของยูเนสโกได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ**อนุสัญญาามรดกโลก** และแหล่งมรดกโลกในอินเทอร์เน็ต มีเว็บเพจที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับมรดกโลกมากกว่า 2,000 เว็บเพจโดยจัดเป็นหัวข้อพื้นฐาน 5 หัวข้อ และกลุ่มของภาพที่แสดงภาพโครงการที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ดังนี้

- เรื่องเกี่ยวกับมรดกโลก
- การดำเนินงานเรื่องมรดกโลกทำอะไร
- บัญชีรายชื่อทั้งหมดของแหล่งมรดกโลก
- แหล่งข้อมูล
- เนื้อหาสาระ

เครือข่ายข้อมูลเกี่ยวกับมรดกโลก

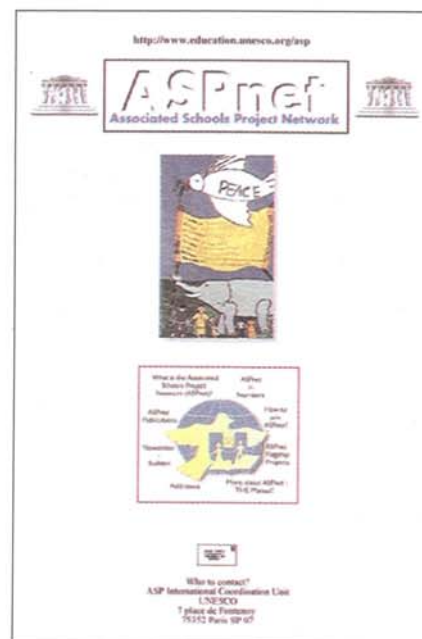

เครือข่ายข้อมูลเกี่ยวกับมรดกโลก (The World Heritage Information Network – WHIN) เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์แหล่งมรดกโลก ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือของศูนย์อนุรักษ์และดูแลโลก ปัจจุบันนี้เครือข่ายข้อมูล WHIN ได้รวมเอาทั่วโลกในการค้นหาที่สามารถค้นเว็บต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งจะมีข้อมูลโดยเฉพาะเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลก ถ้าต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมสามารถส่งอีเมลไปที่ whin@unesco.org

▲ โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโกบนอินเทอร์เน็ต

เว็บไซต์ของเครือข่ายโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโก (ASP) จะรวมข้อมูลโดยทั่วไปของเครือข่ายไว้ ซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ จำนวนโรงเรียนในประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิก หัวข้อโครงการ เอกสารเพื่อการค้นคว้า ข้อความในคู่มือการปฏิบัติงานของเครือข่าย ASP และแผ่นพับ

ถ้าต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม สามารถส่งอีเมลไปที่ aspnet@unesco.org

▲ แหล่งติดต่อทางอินเทอร์เน็ตที่เป็นประโยชน์

ASPNET INFORMATION

<http://www.education.unesco.org/educprog/asp/>

UNESCO EDUCATION INFORMATION

<http://www.education.unesco.org>

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE

<http://www.unesco.org/whc/>

e-mail: wh-info@unesco.org

WORLD HERITAGE LIST

<http://www.unesco.org/whc/heritage.htm>

WORLD CONSERVATION UNION (IUCN)

<http://www.iucn.org>

INTERNATIONAL COUNCIL OF MUSEUMS (ICOM)

<http://www.icom.org>

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES (ICOMOS)

<http://www.icomos.org>

INTERNATIONAL CENTRE FOR THE STUDY OF THE PRESERVATION AND
THE RESTORATION OF CULTURAL PROPERTY (ICCROM)

<http://www.iccrom.org>

INTERNET RESOURCES FOR HERITAGE CONSERVATION

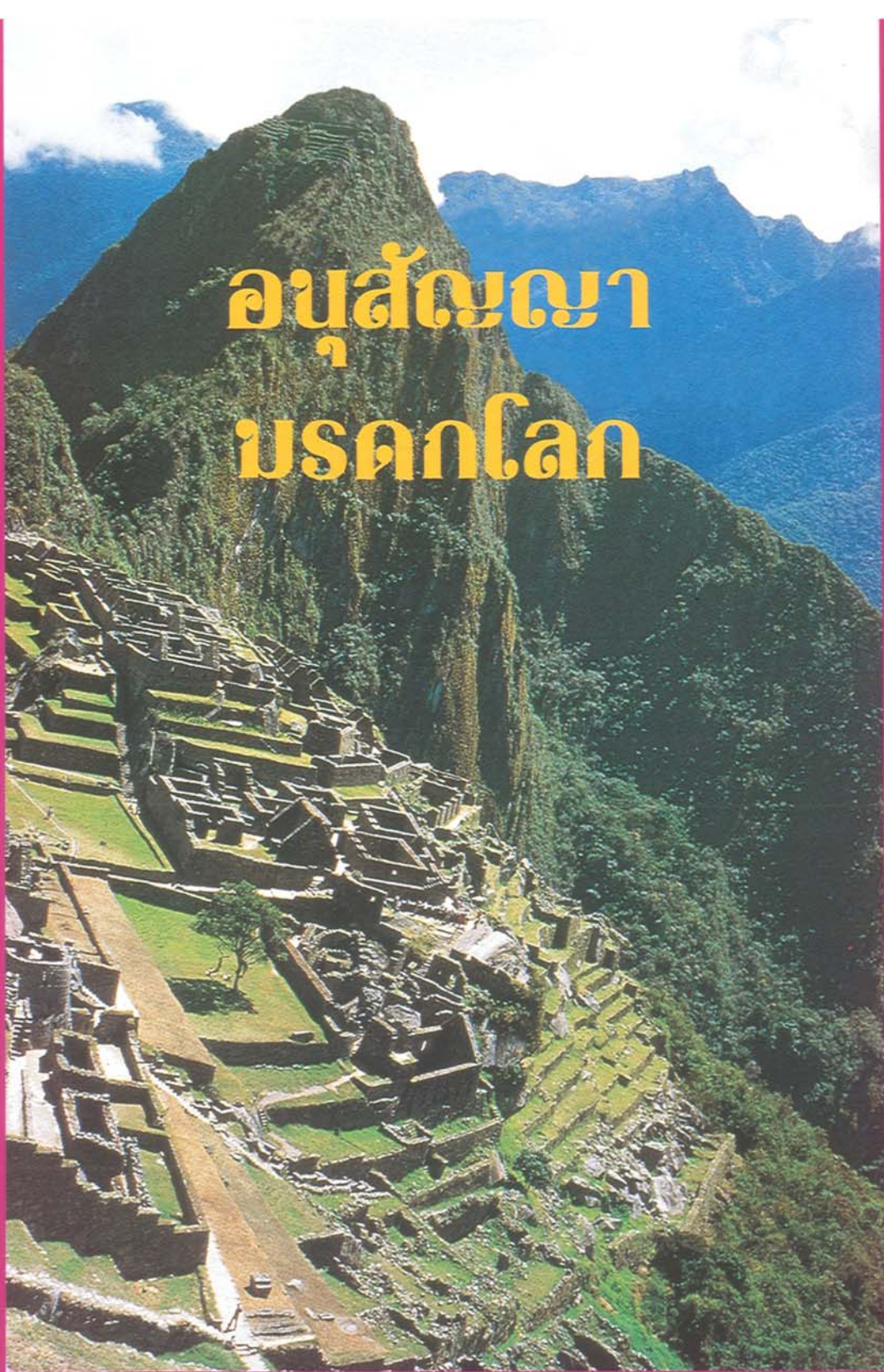
<http://www.cr.nps.gov/ncptt/irg/>

ORGANIZATION OF WORLD HERITAGE CITIES (OWHC)

<http://www.ovpm.org>

อนุสัญญา มรดกโลก

© UNESCO/B. Mourou, Historic Sanctuary of Machu Picchu, Peru

«...ความเสื่อมโทรมหรือความสูญเสียของมรดก
ทางวัฒนธรรมหรือทางธรรมชาติ ย่อมส่งผลให้เกิดความเสียหาย
อย่างร้ายแรงต่อมรดกของทุกๆ ชาติในโลก»

บทนำในอนุสัญญามรดกโลก

อนุสัญญา มรดกโลก

จุดประสงค์

ความรู้ความเข้าใจ
เจตคติ
ทักษะ

การตระหนักถึงมรดกของเรา

มรดกคืออะไร?
กิจกรรมที่ 2: ความหมายของมรดก
ภัยคุกคามอันร้ายแรงต่อความอยู่รอดของมรดกของเรา

การทบทวนมรดกโลก

ความสำเร็จของการรณรงค์เพื่อรักษามหาวิหารอาบูซิมเบล
กิจกรรมที่ 3: สิ่งมหัศจรรย์ของโลกทั้ง 7 แห่ง
การร่างอนุสัญญาเพื่อรักษามรดกโลกของเรา
กิจกรรมที่ 4:
การให้คำนิยามของคำว่ามรดกและการอนุรักษ์

อนุสัญญามรดกโลกของยูเนสโก

อนุสัญญามรดกโลก
กิจกรรมที่ 5: การอนุรักษ์มรดกโลก - กฎหมายใน
ประเทศ และอนุสัญญาระหว่างประเทศ
ธรรมชาติและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด
มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ
ภูมิภาคทางวัฒนธรรม

กระบวนการอนุรักษ์มรดกโลก

บัญชีรายชื่อมรดกโลก - สถานที่ที่มีคุณค่าโดดเด่น
เป็นสากล
กลยุทธ์ทั่วไปในการจัดทำบัญชีรายชื่อมรดกโลกที่มี
ความสมดุลและเป็นแบบฉบับ
กิจกรรมที่ 6: การจัดทำแบบจำลองแหล่งมรดกโลก
กิจกรรมที่ 7:
การจำแนกแหล่งมรดกโลกในภูมิภาคของนักเรียน
ใบงาน:
การจำแนกแหล่งมรดกโลกในภูมิภาคของนักเรียน

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลก

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม 75
เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ 76
เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลกที่มีคุณสมบัติเป็นทั้ง
มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ 77
การปฏิบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกมรดกโลก 77
กิจกรรมที่ 8: การระบุที่ตั้งของแหล่งมรดกโลก 78
ใบงาน: การระบุที่ตั้งของแหล่งมรดกโลก 79
กิจกรรมที่ 9:

ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกมรดกโลก 81
ใบงาน:
ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกมรดกโลก 82
กิจกรรมที่ 10:
การเสนอชื่อสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ 84
ใบงาน:
การเสนอชื่อสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ 85

คณะกรรมการมรดกโลก และศูนย์มรดกโลก ของยูเนสโก

กิจกรรมที่ 11:
การประชุมคณะกรรมการมรดกแห่งชาติ 88
กิจกรรมที่ 12:
ศูนย์ประวัติศาสตร์แห่งเมืองซานตาครูซเดอมอมพ็อกซ์
ประเทศโคลอมเบีย 89

การดูแลและติดตามสภาพการอนุรักษ์แหล่ง มรดกโลก

บัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตราย 92
กิจกรรมที่ 13:
อุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน ประเทศสหรัฐอเมริกา 94
กิจกรรมที่ 14: การจัดการทรัพยากรเกี่ยวกับมรดกโลก 97
กองทุนมรดกโลก 97
กิจกรรมที่ 15: การสร้างจิตสำนึก 99

การบูรณาการหลักสูตร: อนุสัญญามรดกโลก 100

หน้า
57

57
57
57

58
58
59
60

61
62
63
64

64
65
65
67
68
68

68
68
68

69
71
71

72
72
73

74

จุดประสงค์

ความรู้ความเข้าใจ

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

- แนวคิดเรื่องมรดกและมรดกโลก
- ภัยที่กำลังคุกคามมรดกโลก
- ความสำคัญของอนุสัญญามรดกโลก
- เภมที่ในการตัดสินใจให้สถานที่ต่างๆ ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก
- กระบวนการสำคัญในการอนุรักษ์มรดกโลก

เจตคติ

เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน

- มีส่วนร่วมในการพิทักษ์มรดกในท้องถิ่น
- มีความเคารพและให้ความสำคัญต่อแหล่งมรดกโลก
- มีความตระหนักและสนใจในวัฒนธรรมอื่นๆ มากขึ้น
- เคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

ทักษะ:

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการ

- มีส่วนช่วยตัดสินใจในการพิทักษ์มรดกในท้องถิ่นและมรดกโลก
- แนะนำและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับมรดกในท้องถิ่น
- มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกในท้องถิ่น
- ทำวิจัยและใช้วิธีวิเคราะห์ต่างๆ เพื่อเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับมรดกโลก

การตระหนักถึงมรดกของเรา

▲ มรดกคืออะไร?

เรามักจะนิยามความหมายของมรดกกว่าเป็นสิ่งที่ตกทอดกันมาแต่อดีต ดำรงอยู่ร่วมกับเราในปัจจุบัน และเป็นสิ่งที่เราจะส่งต่อไปให้แก่ชนรุ่นหลัง เพื่อให้พวกเขาได้เรียนรู้ ชื่นชม และเพลิดเพลินไปกับมรดกเหล่านี้

เมื่อเปิดดูความหมายในพจนานุกรม จะพบว่ามรดกหมายถึงสิ่งที่ได้รับสืบทอดกันมา

มรดก

1. สิ่งที่ได้รับหรืออาจจะได้รับสืบทอดกันมา
2. การสืบทอดหรือการรับช่วงต่อๆ กันมา
3. สิ่งที่ได้รับมาครอบครองโดยชอบธรรม
4. ส่วนที่ได้รับตกทอดมา

ที่มา: Shorter Oxford Dictionary

เราอาจจะชอบคิดว่า มรดกเป็นสถานที่และสิ่งของที่เราต้องการเก็บรักษาไว้ สิ่งเหล่านี้ได้แก่สถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ หรือแม้แต่สิ่งของต่างๆ ที่มีคุณค่าต่อเรา เพราะเป็นสิ่งที่เราได้รับมาจากบรรพบุรุษ เป็นสิ่งที่สวยงาม มีความสำคัญอย่างเด่นชัด อีกทั้งยังเป็นตัวอย่างและแหล่งกำเนิดของชีวิตและแรงบันดาลใจซึ่งไม่สามารถหาสิ่งใดมาทดแทนได้ ทั้งหมดนี้ ถือว่าเป็นทั้งมาตรฐาน แหล่งอ้างอิง และเอกลักษณ์ของเรา มรดกมักจะสะท้อนถึงชีวิตของบรรพบุรุษเรา และยังคงเหลือให้เห็นอยู่จนถึงทุกวันนี้ ก็เนื่องมาจากความพยายามที่จะสงวนรักษามันไว้เป็นพิเศษนั่นเอง

เป็นไปได้หรือไม่ที่ในท้องถิ่นของท่านไม่มีมรดกอยู่เลย ในกรณีนี้ให้ท่านลองนึกถึงสถานที่ที่ท่านและนักเรียนอาศัยอยู่ มีอะไรบ้างที่เป็นตัวแทนของอดีต ปัจจุบัน และอนาคต อะไรบ้างที่ควรสงวนรักษาไว้ อะไรบ้างที่สามารถทดแทนได้ และอะไรบ้างที่ไม่สามารถทดแทนได้

ในโลกนี้มีทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ท่านอาจพบเห็นสถานที่ทางโบราณคดีและสถานที่ที่เป็นสถาปัตยกรรมหินหลายๆ แห่งในท้องถิ่นของท่าน หรืออาจรู้จักโบสถ์ ศาสนสถาน สถานที่ศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ หรือเมืองประวัติศาสตร์ สิ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ท่านอาจอาศัยอยู่บริเวณชายป่า หรือชายฝั่งอันดามัน เราเรียกสิ่งเหล่านี้ว่าเป็นมรดกทางธรรมชาติ และเป็นมรดกที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ (immovable heritage) คือ ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่ายๆ ส่วนมรดกที่เป็นวัตถุต่างๆ เช่นเหรียญ พันธุ์ไม้หายาก ภาชนะดินเผา รูปปั้น หรือโบราณวัตถุทั้งหลาย จัดว่าเป็นมรดกที่เคลื่อนย้ายได้ (movable heritage) คือสามารถย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้อย่างสะดวก

มรดกโลก
กับ
เอกลักษณ์

มรดกที่
เคลื่อนย้ายไม่ได้:
ทัชมาฮาล
ประเทศอินเดีย

มรดกที่เคลื่อนย้ายได้:
หน้ากากออฟริกัน

■ กิจกรรมที่ 2

ความหมายของมรดก

จุดประสงค์: เพื่อให้เข้าใจความหมาย คุณค่า และประเภทของมรดก

อภิปราย

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา
2 คาบ

ภาษา
ประวัติศาสตร์
สังคมศึกษา

ภาพถ่าย
แหล่งมรดกโลก
เครื่องฉายแผ่นใส

อุปกรณ์ส่วนตัว

มรดกที่เคลื่อนย้ายได้

- ✓ จัดเตรียมสิ่งของต่างๆ (เช่น ภาพเขียน อัญมณี พรมผืนเล็กๆ หรือเครื่องปั้นดินเผา) มาให้นักเรียนดู โดยเป็นสิ่งที่ท่านได้รับคทอคมมาจากสมาชิกในครอบครัว และรู้สึกว่ามีคุณค่า ควรแก่การทะนุถนอม จากนั้นให้อธิบายว่า วัตถุดังกล่าวเป็นตัวอย่างหนึ่งของมรดกที่เคลื่อนย้ายได้ ดังจะเห็นได้จากที่สามารถย้ายสิ่งเหล่านี้ไปตามที่ต่างๆ ได้ แล้วให้ตั้งคำถามว่าสิ่งนี้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมหรือเป็นมรดกทางธรรมชาติ
- ✓ อภิปราย
 - สิ่งของนั้นๆ คืออะไร เหตุใดจึงมีคุณค่าต่อเรา และทำไมเราจึงต้องการดูแลรักษาเอาไว้ หากเราต้องการดูแลสิ่งของชิ้นนี้และมอบให้แก่ลูกของเราต่อไป เราจะต้องทำอะไรเพื่อป้องกันไม่ให้ของสิ่งนี้เสียหายหรือสูญหายไป
 - ให้นักเรียนนำสิ่งของที่นักเรียนรู้สึกว่ามีคุณค่ามาที่ชั้นเรียนในคาบต่อไป จากนั้นให้จำลองห้องเรียนเป็นพิพิธภัณฑ์ชั่วคราว โดยจัดแสดงวัตถุต่างๆ ที่นักเรียนนำมา แล้วจึงอภิปรายถึงสิ่งเหล่านั้นว่า ทำไมของชิ้นนั้นๆ จึงมีคุณค่าต่อนักเรียนแต่ละคน จนทำให้นักเรียนอยากจะมอบต่อให้แก่ลูกหลาน
- ✓ อธิบายให้นักเรียนทราบว่ายูเนสโกส่งเสริมให้มรดกสัญญาระหว่างชาติเกี่ยวกับการป้องกันมรดกทางวัฒนธรรมที่เคลื่อนย้ายได้ (อนุสัญญาว่าด้วยวิธีการห้ามปรามและป้องกันการนำเข้า การส่งออก และการเปลี่ยนมือครอบครองสมบัติทางวัฒนธรรมอย่างผิดกฎหมาย 14 พฤศจิกายน 1970)

มรดกที่เคลื่อนย้ายไม่ได้

อธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า สถานที่ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกของยูเนสโกเป็นมรดกที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ทั้งหมด นั่นคือ เป็นมรดกที่เราไม่สามารถเคลื่อนย้ายไปไหนได้ง่ายๆ จากนั้นให้เลือกตัวอย่างจากภาพถ่ายแหล่งมรดกโลกและจากแผ่นใส

- ✓ อภิปราย
 - ให้นักเรียนนึกถึงสถานที่ที่เคยเห็นหรือเคยเรียน (ทั้งในประเทศและต่างประเทศ) และให้เขียนเป็นหัวข้อว่า สถานที่นี้มีอะไรสำคัญ หรือมีจุดเด่นอะไรบ้าง (เช่น สถาปัตยกรรมที่โดดเด่น พันธุ์พืชและสัตว์ที่หายาก)
 - ให้นักเรียนนึกถึงแหล่งธรรมชาติในท้องถิ่นที่นักเรียนต้องการจะคงสภาพไว้ให้สมบูรณ์ในอนาคต ให้อธิบายว่าเหตุใดจึงจำเป็นต้องรักษาสภาพของสถานที่นั้นๆ จากนั้นให้ร่วมกันอภิปราย

มรดกที่เป็นนามธรรม
นักเต้น จากบรูไน
© UNESCO/M. Claude

▲ ภัยคุกคามอันร้ายแรงต่อความอยู่รอดของมรดกของเรา

มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาตินับเป็นสิ่งที่เปราะบางและถูกคุกคามไปอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 100 ปีที่ผ่านมา ดังเช่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสงครามโลกครั้งที่สอง เมืองเก่าๆ จำนวนมากถูกทำลายลง โบราณสถานทางวัฒนธรรมที่สำคัญหลายแห่งได้รับความเสียหาย หรือไม่ก็สูญสลายไป นอกจากนี้ยังถูกคุกคามจากการขยายตัวของเมือง ความยากจน ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และมลพิษทางสภาวะแวดล้อมที่เพิ่มมากขึ้น ยิ่งกว่านั้น การขยายตัวทางการท่องเที่ยวยังมีส่วนคุกคามให้เกิดความเสียหายต่อโบราณสถานและสถานที่ต่างๆ อีกหลายแห่ง ซึ่งภัยคุกคามที่ร้ายแรงที่สุดประการหนึ่งที่มีผลต่อความอยู่รอดก็คือ การที่ประชาชนทั่วโลกไม่ได้ใส่ใจที่จะรักษาสืบเหล่านี้นั่นเอง

เพื่อเป็นการแก้ไขภัยคุกคามต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างสงครามโลกทั้งสองครั้งนี้ สมาพันธ์แห่งประชาชาติ (the League of Nations) ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งสหประชาชาติ ได้เริ่มคิดหาวิธีพิทักษ์มรดกเหล่านี้ โดยขอความร่วมมือจากนานาชาติประเทศทั่วโลกในการอนุรักษ์มรดกเอาไว้ และเมื่อได้มีการก่อตั้งองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ขึ้นเมื่อ ค.ศ.1945 ซึ่งเป็นช่วงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองนั้น ความร่วมมือดังกล่าวก็ได้เพิ่มมากขึ้นไปพร้อมๆ กับการริเริ่มโครงการหลายโครงการเพื่อรักษาสถานที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเอาไว้ ในขณะเดียวกัน ได้มีการร่างอนุสัญญาาระหว่างประเทศฉบับใหม่ๆ ขึ้น ทั้งยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรักษามรดกของมนุษยชาติ ดังจะเห็นได้จากอนุสัญญาฉบับหนึ่งที่ระบุถึงการพิทักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในช่วงสงคราม อนุสัญญาดังกล่าวนี้ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสมบัติทางวัฒนธรรมในช่วงเหตุการณ์ของการปะทะกันทางกำลังอาวุธ (หรือเป็นที่รู้จักกันในนามของอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ.1954)

มรดกโลก

โลกเป็นมรดกของเรา
โลกนี้เป็นของฉัน เป็นของเธอ และเป็นของพวกเราทุกคน
เราทุกคนในโลกนี้ให้กำเนิด เพื่อประโยชน์ของชาติในวันข้างหน้า
ท้องน้ำอันสงบแห่งทะเลสาบวิกตอเรีย
น้ำตกวิกตอเรียอันตระการตา และลำน้ำคานูบที่งามสง่า
ที่อุดมไปด้วยนก อีกทั้งยังมี
แม่น้ำมิสซิสซิปปี และมีซูริอันดอดเด็งว

มรดกโลก
กับเอกลักษณ์

มรดกโลก
กับการท่องเที่ยว

รายการ
สื่อการแจ้งรู้

มรดกโลก
กับสิ่งแวดล้อม

ฉันมองขึ้นไป แล้วฉันเห็นอะไรกันเล่า
 ฉันเห็นทัศนียภาพอันงดงาม และซากโบราณสถานโบราณแห่งซิมบับเว
 พีระมิดอันลึกลับของอียิปต์ ในดินแดนแห่งฟาโรห์
 ฉันเห็นกำแพงโบราณแห่งเซรูซาเล็ม และเห็นกำแพงเมืองจีน
 ฉันมองขึ้นไป แล้วฉันก็ได้เห็น
 เกือกเขาตราเคนสเบิร์กอันยิ่งใหญ่
 ชะโงกผาอันสูงชันแห่งหิมะอมูซันกา
 เกือกเขานิมาลัจ และเกือกเขาอูราลแห่งรัสเซีย
 ฉันหยิบเกือกเทร็อกกีแห่งแคนาดาและยอดเขาดิลิมินจาโรอันน่าเกรงขาม
 มาเด็ดพวกเราทุกๆ คน
 โลกนี้เป็นมรดกของเรา
 เป็นมรดกของเธอที่จะต้องรักษาไว้
 โปรดอย่าทำลายมรดกโลกของเราเลย
 โปรดอย่าทำลายทัศนียภาพและทิวเขาอันงดงาม
 โปรดอย่าทำลายอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และป่าไม้
 โปรดอย่าทำลายป่าดงดิบแห่งดองโกและอะเมซอน
 มาช่วยกันพิทักษ์รักษามรดกโลกของเราเถอะ
 เขียนโดย เมายาเนย์ มาเรเบซา (แซมเบีย) ในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก
 ที่น้ำตกวิกตอเรีย ประเทศแซมเบีย และซิมบับเว

น้ำตกวิกตอเรีย
 (Mosi-oa-Tunya)
 ประเทศแซมเบียและซิมบับเว
 © UNESCO/P. Leclair

การทอปฏิมรดกโลก

ในทศวรรษ 1950 การตัดสินใจสร้างเขื่อนอัสวาน (Aswan Dam) ในประเทศอียิปต์ ทำให้ยูเนสโกพยายามกระตุ้นให้เกิดความเคลื่อนไหวจากนานาชาติประเทศเป็นครั้งแรกเพื่อรักษาสถานที่ที่เป็นมรดกสำคัญเอาไว้ จากสถานะที่แม่น้ำไนล์ไหลท่วมทันหุบเขาอันเป็นที่ตั้งของสมบัติอันล้ำค่าแห่งอารยธรรมอียิปต์โบราณ เช่น มหาวิหารอาบูซิมเบล (Abu Simbel temple) นั้น เหตุให้นานาชาติมีความห่วงใยอย่างมากต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และมีความตื่นตัวที่จะกระตุ้นให้ชาวโลกร่วมมือในการพิทักษ์มหาวิหารแห่งนี้ไว้ หลังจากที่รัฐบาลอียิปต์และซูดานได้ยื่นอุทธรณ์ต่อยูเนสโกแล้ว ยูเนสโกก็ได้เริ่มโครงการรณรงค์ระหว่างประเทศใน ค.ศ. 1959 เพื่อปกป้องมหาวิหารอาบูซิมเบลดังกล่าว ซึ่งในรอบ 18 ปีแห่งการรณรงค์เพื่อการอนุรักษ์อันเร่งด่วนนี้ มีประเทศต่างๆ ประมาณ 50 ประเทศร่วมให้การสนับสนุน โดยบริจาคเงินรวมทั้งสิ้น 80 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ต้องขอบคุณวิศวกรรมสมัยใหม่ ที่ทำให้สามารถรื้อถอนโครงสร้างของวิหารหลายๆ แห่งในเกาะฟีลี (Philiae) โดยยกหินแต่ละก้อนออก แล้วนำกลับมาสร้างใหม่บนเกาะอะจิลเกีย (Agilkia) ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกัน และเป็นบริเวณที่น้ำจากแม่น้ำไนล์ท่วมไม่ถึง ในการย้ายโบราณสถานต่างๆ ไปบนเกาะนี้ จำเป็นต้องระเบิดหินออก แล้วจึงนำหินก้อนใหญ่ๆ ที่รื้อจากวิหารเหล่านี้มาวางลงไป ตามตำแหน่งของมันได้ โดยจะต้องเคลื่อนย้ายหินทั้งหมดประมาณ 40,000 ก้อน แต่ละก้อน มีน้ำหนักอยู่ระหว่างครึ่งตัน ถึง 12 ตัน และในการเคลื่อนย้ายนั้น จะใส่หมายเลขกำกับลงในหินแต่ละก้อน เพื่อให้แน่ใจว่าเมื่อนำไปวางในสถานที่แห่งใหม่แล้ว หินแต่ละก้อนจะอยู่ในตำแหน่งเดิมที่ถูกต้อง

เนื่องจากการสร้างเขื่อนอัสวันจะส่งผลให้มหาวิหารอาบูซิมเบลทั้งหมดจมอยู่ใต้แม่น้ำไนล์ ดังนั้น การแยกชิ้นส่วนและเคลื่อนย้ายโบราณสถานเหล่านี้ จึงเป็นหนทางเดียวที่จะช่วยให้มหาวิหารแห่งนี้ คงอยู่ได้ (นี่คือตัวอย่างหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมที่เรามักจะคิดว่าเป็นมรดกที่เคลื่อนย้ายไม่ได้) ปัจจุบัน นักอนุรักษ์มรดกทั่วโลกมองว่าการเคลื่อนย้ายโบราณสถานต่างๆ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม

ไปไว้อย่างอื่นที่หนึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ นอกเสียจากว่าจะเป็นหนทางสุดท้ายจริงๆ ดังเช่นในกรณีของมหาวิหารอาบูซิมเบลแห่งนี้

การจิวจิวปั้นนุเป็นน
จากอาบูซิมเบล
ไปยังเกาะฟีลี
ประเทศอียิปต์
© UNESCO/NENADOVIC

▲ ความสำเร็จของ การรณรงค์เพื่อรักษามหาวิหาร อาบูซิมเบล

การรณรงค์เพื่อรักษามหาวิหารอาบูซิมเบลนี้ แสดงให้เห็นว่ายังมีสถานที่หลายแห่งในโลกที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล จนทำให้มีคนหลายๆ กลุ่มให้ความสำคัญและคำนึงถึง แม้ว่าพวกเขาจะอาศัยอยู่ห่างไกลจากสถานที่เหล่านั้นก็ตาม นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการร่วมรับผิดชอบและความสมัครสมานสามัคคีของประเทศต่างๆ ในการอนุรักษ์มรดกเหล่านี้ไว้ ความสำเร็จของการรณรงค์ในครั้งนี้ ส่งผลให้มีการรณรงค์เพื่อพิทักษ์มรดกในหลายๆ ประเทศตามมา เช่น การรณรงค์ของเมืองเวนิสในประเทศอิตาลี เมืองโมเฮนโจดาโร (Moenjodaro) ในประเทศปากีสถาน และวัดบุโรพุทโธ (Borobudur Temple) ในประเทศอินโดนีเซีย ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงตัวอย่างส่วนหนึ่งเท่านั้น โดยที่โครงการรณรงค์ในบางแห่งกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการอย่างไม่หยุดยั้ง ดังในกรณีของโครงการรณรงค์เพื่อพิทักษ์รักษามรดกนานาชาติที่นครวัด (Angkor) ในประเทศกัมพูชา เป็นต้น

■ กิจกรรมที่ 3

สิ่งมหัศจรรย์ของโลกทั้ง 7 แห่ง

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของสถานที่ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

อภิปราย

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา
1 คาบ

ประวัติศาสตร์
ภูมิศาสตร์
สังคมศึกษา

แผนที่มรดกโลก
คำอธิบายสื่อขบ

ความคิดในการแจกแจงรายชื่อสถานที่สำคัญๆ นับเป็นสิ่งที่ริเริ่มมาแต่โบราณกาลแล้ว ชาวกรีกโบราณได้จำแนกสิ่งมหัศจรรย์ของโลกไว้ทั้งหมด 7 แห่งได้แก่

- พีระมิดแห่งอียิปต์ (the Pyramids of Egypt)
- สวนลอยแห่งบาบิโลน (the Hanging Gardens of Babylon)
- วิหารอาร์ทีมิสแห่งเอเฟซัส (the Temple of Artemis at Ephesus)
- รูปปั้นเทพเจ้าซีอุสแห่งโอลิมเปีย (the statue of Zeus at Olympia)
- สุสานของฮาติคาร์นัสซัส (the Mausoleum of Halicarnassus)
- โคลอสซัสแห่งโรดส์ (the Colossus of Rhodes)
- ฟาโรห์แห่งอเล็กซานเดรีย (the Pharos of Alexandria)

เมืองเมมฟิสและสุสานเมมฟิส
ตั้งอยู่ที่ซาไปจนถึงดดาห์ร์ ประเทศอียิปต์
© UNESCO/F. Alcoceba

จะเห็นได้ว่าในจำนวนสิ่งมหัศจรรย์ยุคโบราณทั้ง 7 แห่งนี้ มีเพียงพีระมิดแห่งอียิปต์เพียงแห่งเดียวที่ยังคงเหลือให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนอีก 6 แห่ง ได้สูญสลายไปหมดแล้ว คงเหลือไว้แต่เพียงร่องรอยจางๆ ในบันทึกทางโบราณคดีเท่านั้น

ชาวกรีกโบราณมีความเห็นว่าสิ่งมหัศจรรย์ทั้ง 7 แห่งนี้เป็นตัวอย่างที่ดีที่สุดของโบราณสถานทางวัฒนธรรมในกลุ่มอารยธรรมเมดิเตอร์เรเนียนของพวกเขา บัญชีรายชื่อมรดกโลกประกอบด้วยสถานที่ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติจากทั่วโลก และที่สำคัญที่สุดคือ ในอนุสัญญามรดกโลก ได้มีการกำหนดมาตรการป้องกันทางกฎหมายสำหรับคุ้มครองสถานที่เหล่านี้ไว้ด้วย เพื่อให้เราสามารถรักษาแหล่งมรดกโลกทั้งหมดไว้ได้ในอีกหลายศตวรรษข้างหน้า ไม่ให้สูญสลายไปเหมือนกับสิ่งมหัศจรรย์ของโลกยุคโบราณดังกล่าว

- ✓ ให้นักเรียนเขียนชื่อสถานที่ที่นักเรียนคิดว่าสำคัญที่สุดสำหรับนักเรียน 7 แห่ง (ให้ถือว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์ทั้ง 7 ของโลกของนักเรียนเอง) และให้เปรียบเทียบสถานที่ที่นักเรียนคิดไว้กับสถานที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก จากนั้นให้ร่วมกันอภิปรายผล

แผนที่มรดกโลก

คำอธิบายสื่อขบ

สถานที่ถัดไป

มรดกโลก
กับสิ่งแวดล้อม

▲ การร่างอนุสัญญาเพื่อรักษามรดกโลกของเรา

หลังจากที่มีการรณรงค์เพื่อรักษามหาวิหารอาบูซิมเบลแล้วนั้น ยูเนสโกได้เริ่มเตรียมการร่างอนุสัญญาเพื่อคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมขึ้น โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรพัฒนาเอกชนแห่งหนึ่งคือ สภาระหว่างชาติว่าด้วยโบราณสถานและแหล่งโบราณคดี (International Council on Monuments and Sites - ICOMOS) ขณะเดียวกัน สหรัฐอเมริกาและองค์กรพัฒนาเอกชนอีกแห่งหนึ่งคือ สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (International Union for the Conservation of Nature - IUCN) หรือที่รู้จักในนามของ สหภาพการอนุรักษ์โลก (World Conservation Union) ในปัจจุบันได้เสนอให้รวมการอนุรักษ์สถานที่ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ในข้อกำหนดเดียวกัน และได้ยื่นข้อเสนอดังกล่าวในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสภาพแวดล้อมของมนุษย์ เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1972 ณ กรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน (ซึ่งได้รับการสรุปติดตามผลในการประชุมสุดยอดเรื่องของโลกที่กรุงริโอเดจาเนโร ในอีก 20 ปีต่อมาคือใน ค.ศ.1992) โดยมีพื้นฐานอยู่ที่การสร้างกฎหมายนานาชาติสำหรับปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่มีคุณค่าเป็นสากลเด่นชัด การประชุมสหประชาชาติ ณ กรุงสตอกโฮล์มในครั้งนี้ ได้มอบหมายให้ยูเนสโกเป็นผู้ร่างรายละเอียดในอนุสัญญาว่าด้วยการอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมทั้งหมด เนื่องจากยูเนสโกเป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีความเชี่ยวชาญในระบบของสหประชาชาติ และมีขอบข่ายภาระหน้าที่ที่กว้างขวาง ครอบคลุมทั้งเรื่องในการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม

ในช่วงเวลาสองเดือนหลังจากการประชุมด้านสภาพแวดล้อมที่กรุงสตอกโฮล์ม ได้มีการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโกขึ้นที่สำนักงานใหญ่ ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยที่ประชุมได้มีมติรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ. 1972

■ กิจกรรมที่ 4

การให้คำนิยามของคำว่า มรดกและการอนุรักษ์

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงแนวคิดเกี่ยวกับมรดกและการอนุรักษ์ได้ดียิ่งขึ้น

อภิปราย

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา
2 คาบ

ภาษา

อภิธานศัพท์

พจนานุกรม

- ✓ ให้นักเรียนนิยามความหมายของมรดกและการอนุรักษ์ แล้วให้เขียนเรียงความสั้นๆ เกี่ยวกับทั้ง 2 คำนี้ และให้รางวัลเล็กๆ น้อยๆ (อาจเป็นสติ๊กเกอร์รูปการ์ตูนปาตริโมนีโต) แก่ผู้ชนะ จากนั้นจึงให้นักเรียนยกตัวอย่างโครงการอนุรักษ์มรดกในท้องถิ่นของนักเรียนในปัจจุบัน พร้อมทั้งนำเสนอโครงการอื่นๆ

อนุสัญญามรดกโลกของยูเนสโก

▲ อนุสัญญามรดกโลก

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ
รับรองในที่ประชุมสมัยสามัญ วาระ 17
ณ กรุงปารีส วันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ. 1972

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura
Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture
Организация объединенных наций по вопросам образования, науки и культуры
منظمة الامم المتحدة للتربية والعلم والثقافة

Convention concerning the protection of the world cultural and natural heritage

adopted by the General Conference at its seventeenth session
Paris, 16 November 1972

Convención sobre la protección del patrimonio mundial, cultural y natural

aprobada por la Conferencia General en su decimoséptima reunión
Paris, 16 de noviembre de 1972

Convention concernant la protection du patrimoine mondial, culturel et naturel

adoptée par la Conférence générale à sa dix-septième session
Paris, 16 novembre 1972

Конвенция об охране всемирного культурного и природного наследия

принятая Генеральной конференцией на семнадцатой сессии,
Париж, 16 ноября 1972 г.

اتفاقية لحماية التراث العالمي الثقافي والطبيعي

أقرها المؤتمر العام في دورته السابعة عشرة
باريس 16 نوفمبر/تشرين الثاني 1972

สำนักงานใหญ่
ยูเนสโก
ณ กรุงปารีส
ประเทศฝรั่งเศส

© UNESCO/IF. Dunouau

อนุสัญญา ฉบับนี้ถือเป็นข้อกำหนดระหว่างประเทศอย่างเป็นทางการฉบับแรกที่จะพูดถึงความจำเป็นอันเร่งด่วนในการกำหนดและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหาอะไรมาทดแทนได้

ใน *อนุสัญญา* ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า เป็นหน้าที่ของเราที่จะรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ว่าจะในด้านจริยธรรมหรือด้านการเงิน ในการพิทักษ์สิ่งที่เราเรียกว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับมรดกโลก

- การอนุรักษ์มรดกที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล
- ครอบคลุมทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ
- เป็นมรดกที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้
- การอนุรักษ์มรดกที่ไม่สามารถมีอะไรมาทดแทนได้
- การอนุรักษ์มรดกโลกต้องอาศัยการดำเนินการร่วมกันระหว่างนานาชาติ

กิจกรรมที่ 5

การอนุรักษ์มรดก – กฎหมายในประเทศและอนุสัญญาระหว่างประเทศ

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนมีความตื่นตัวในการอนุรักษ์มรดกของชาติและของนานาชาติทั่วโลก

ศึกษา
ค้นคว้า

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา
1 คาบ

ภาษา
ประวัติศาสตร์
สังคมศึกษา

แผนที่มรดกโลก
อนุสัญญามรดกโลก
รายการสื่อการเรียนรู้

✓ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม และมอบหมายงานให้แก่แต่ละกลุ่มค้นคว้าดังต่อไปนี้

- ให้กลุ่มที่ 1 ศึกษาว่า ประเทศของตนเป็นรัฐภาคีในอนุสัญญามรดกโลก หรือไม่ และเมื่อใด (ให้ดูปีที่ประเทศต่างๆ เข้าร่วมเป็นรัฐภาคีได้ในแผนที่มรดกโลก) ตลอดจนมีแรงจูงใจและประโยชน์อะไรที่ทำให้ตัดสินใจลงนามในอนุสัญญาดังกล่าว
- ให้กลุ่มที่ 2 แจกแจงสาเหตุว่าเพราะเหตุใดประชาคมระหว่างประเทศ เช่น ยูเนสโก จึงตัดสินใจยอมรับอนุสัญญามรดกโลก
- ให้นักเรียนออกมาอ่านอนุสัญญามรดกโลก พร้อมทั้งสรุปและอภิปราย

ในข้อที่ 27 วรรค 6 แห่งอนุสัญญาได้มีการระบุถึงความสำคัญของการรวมการเรียนการสอนเกี่ยวกับมรดกโลกไว้ในหลักสูตรการศึกษาของนานาชาติทั่วโลก ซึ่งเรียกร้องให้รัฐภาคีทุกรัฐพยายามทุกวิถีทางตามหลักสูตรการศึกษา ในอันที่จะเสริมสร้างให้คนมีความชื่นชมและเคารพต่อมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

คำปฏิญาณของพวกเรา...การเรียงการสอนเรื่องมรดกทางวัฒนธรรม และทางธรรมชาติจะช่วยให้เราเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญามรดกโลก มากยิ่งขึ้น ควรจะมีการรวมเอาอนุสัญญาดังกล่าวนี้เข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของประเทศด้วย การศึกษาในรูปแบบนี้น่าจะครอบคลุมถึงการให้นักเรียนไปทัศนศึกษา จึงสถานที่ต่างๆ รวมถึงการสอนเนื้อหาสาระในชั้นเรียน

ปฏิญาณจากการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกครั้งที่ 1 ณ เมืองเบอร์เกน ประเทศนอร์เวย์

จะมีสถาบันกฎหมายเพื่อกรพิทักษ์มรดกโลกไว้เพื่ออะไรกัน หากเราไม่ปลูกฝัง

จิตสำนึกอันดีให้แก่เยาวชน และให้พวกเขาทราบถึงเหตุผลของการพิทักษ์มรดกเหล่านี้

นายโบโซ บิสกูปัก รัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม ประเทศโครเอเชีย กล่าวไว้ในพิธีเปิดการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกในภูมิภาคยุโรปครั้งที่ 1 ณ เมืองดูบรอฟนิก

เยาวชนในโครงการ
ประชุมมรดกโลก
ณ เมืองเบอร์เกน
ประเทศนอร์เวย์
© UNESCO

มรดกโลก
กับเอกลักษณ์

อนุสัญญามรดกโลก

▲ ธรรมชาติและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

อนุสัญญาฉบับนี้เป็นฉบับแรกที่มีการกล่าวถึงความสัมพันธ์ของการอนุรักษ์ธรรมชาติกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม ดังจะเห็นได้ว่ามีกฎหมายระดับชาติเพียงไม่กี่ฉบับและไม่มีอนุสัญญาระหว่างประเทศใดๆ ที่กล่าวถึงการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติไว้อย่างชัดเจน ธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เสริมซึ่งกันและกันอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่างๆ ได้ถูกหลอมรวมเข้าไปกับสภาพแวดล้อมที่พวกเขาอยู่ และโดยส่วนใหญ่ อนุสรณ์สถาน สิ่งก่อสร้าง และสถานที่ที่มีความงดงามมากๆ บางแห่ง ก็ยังมีร่องรอยของกิจกรรมของมนุษย์มานานนับศตวรรษ หรือมีฉะนั้นก็มีความสำคัญในด้านคุณค่าทางจิตวิญญาณ วัฒนธรรม และศิลปะ ต่อคนเหล่านั้นด้วย

สัญลักษณ์ของมรดกโลกเป็นตัวแทนของความสัมพันธ์ที่สืบทอดกันมาระหว่างสถานที่ทางวัฒนธรรมกับสถานที่ทางธรรมชาติ และระหว่างวัฒนธรรมกับธรรมชาติ

▲ มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

ในอนุสัญญานี้ ได้นิยามความหมายของคำว่า มรดกทางวัฒนธรรมและมรดกทางธรรมชาติไว้ใน มาตรา 1 และมาตรา 2 ตามลำดับ

อนุสัญญา

นักเรียนชาวเนปาล
ในโครงการ ASP
กำลังทำความสะอาด
ฮาดปันได
สุวัตบาชราโงกินี
© UNESCO

ผู้ที่ทำมรดกทางวัฒนธรรมตามเมืองต่างๆ แท้จริงก็คือพลเมืองในเมืองนั้นๆ แล้วเราจะไปหาพวกเขาได้ที่ไหนกันล่ะ: ทุกที่นั่นแหละ: แต่ที่ก็จะเริ่มหาพวกเขาได้ง่ายและเร็วที่สุดคือ โรงเรียนนั่นเอง การรวมตัวกันของเครือข่ายทางการศึกษาของยูเนสโก: เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โดยมีโรงเรียนเข้าร่วมในโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาตินับพันแห่ง กล่าวโดย เอเช คลีฟแลนด์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ประเทศนอร์เวย์ (1995)

▲ ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม

นับตั้งแต่ ค.ศ. 1992 เป็นต้นมา คณะกรรมการมรดกโลกได้เล็งเห็นถึงปฏิสัมพันธ์อันเด่นชัดระหว่างวัฒนธรรมและธรรมชาติ และเรียกสิ่งนี้ว่าเป็นภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม

ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอุทยานแห่งชาติตองกาโร (Tongariro) ในประเทศนิวซีแลนด์ อุทยานแห่งชาติอุลูรู-กาทา จูตา ในประเทศออสเตรเลีย นาขั้นบันไดตามบริเวณเทือกเขาในประเทศฟิลิปปินส์ เมืองชินตราในประเทศโปรตุเกส เลดนิช-วอลทิช ในสาธารณรัฐเช็ก หมู่บ้านฮาลสตัดท์ แห่งคัสโตน/ซาลซ์คาเมอร์กูทในประเทศออสเตรีย เทือกเขาพีเรนีส-มองต์แบร์ดู ในประเทศฝรั่งเศสและสเปน คอสติเอรา อะมาลฟีตানা ในประเทศอิตาลี และปอร์โตเวเนเร เซริก แตร และหมู่เกาะ อันโต้แก หมู่เกาะปัลมารีอา ดีโน และดินเตโด ในประเทศอิตาลี ต่างก็ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกทั้งสิ้น ทั้งนี้ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมที่เป็นมรดกโลกได้จากศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก (UNESCO World Heritage Centre) และจากเว็บไซต์ของศูนย์แห่งนี้

มรดกโลก
กับเอกลักษณ์

สถานที่ติดต่อ

ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม
ณ เมืองชินตรา
ประเทศโปรตุเกส
© UNESCO

กระบวนการอนุรักษ์มรดกโลก

การอนุรักษ์มรดกโลกเป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติตลอดชีวิต และมีขั้นตอนสำคัญๆ หลายขั้นตอน กล่าวคือในช่วงเริ่มแรก ประเทศต่างๆ แสดงความจำนงในการเข้าร่วมอนุรักษ์มรดกโลก โดยเข้าร่วมเป็นรัฐภาคีอนุสัญญามรดกโลก และจากนั้นจึงเสนอชื่อสถานที่ต่างๆ เพื่อเข้ารับการขึ้นทะเบียนในบัญชีรายชื่อมรดกโลก ภาพต่อไปนี้จะแสดงถึงขั้นตอนการเสนอชื่อสถานที่เข้ารับการพิจารณาเป็นมรดกโลก

1 ประเทศหนึ่งๆ จะเป็นรัฐภาคีที่ต่อเมื่อลงนามในอนุสัญญามรดกโลก และให้ปฏิญาณว่าจะพิทักษ์รักษามรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของตน

69

2 รัฐภาคีจัดเตรียมรายชื่อสถานที่ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่ได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลในเขตพื้นที่ของตนไว้พอสังเขป

3 รัฐภาคีคัดเลือกสถานที่จากรายชื่อที่ได้เตรียมไว้เพื่อเสนอชื่อเข้ารับการพิจารณาเป็นมรดกโลก

4 ส่งแบบฟอร์มการเสนอชื่อที่กรอกสมบูรณ์แล้วไปยังศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก

5 ศูนย์มรดกโลกของยูเนสโกตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยของแบบฟอร์มการเสนอชื่อ จากนั้นจะส่งต่อไปยัง IUCN และ/หรือ ICOMOS เพื่อทำการประเมิน

6 ผู้เชี่ยวชาญเดินทางไปยังสถานที่ที่ได้รับการเสนอชื่อ เพื่อประเมินการคุ้มครองและการจัดการสถานที่เหล่านั้น

IUCN และ/หรือ ICOMOS ประเมินสถานที่ที่ได้รับการเสนอชื่อ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

8 IUCN และ/หรือ ICOMOS เขียนรายงานการประเมินผล

9 ประเทศที่เป็นสมาชิกสถาบันมรดกโลก (World Heritage Bureau) ทั้ง 7 ประเทศ ตรวจสอบการเสนอชื่อและการประเมิน แล้วจึงยื่นข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการต่อไป

10 คณะกรรมการมรดกโลกทั้ง 21 คน เป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าจะขึ้นทะเบียนสถานที่นั้นๆ อยู่ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก หรือยึดระยะเวลาออกไป หรือไม่รับสถานที่นั้นเข้าเป็นมรดกโลก

▲ บัญชีรายชื่อมรดกโลก – สถานที่ที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล

เมื่อประเทศหนึ่งประเทศใดได้ลงนามในอนุสัญญามรดกโลก จะถือว่าประเทศนั้นได้เข้าสู่ความเป็นรัฐภาคีของอนุสัญญา และได้ปฏิญาณว่าจะอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติในเขตแดนของตน เพื่อคนรุ่นปัจจุบันและรุ่นต่อไปในอนาคต

และเมื่อประเทศหนึ่งประเทศใดลงนามในอนุสัญญา แล้ว ประเทศนั้นๆ ก็จะเริ่มดำเนินการเสนอชื่อสถานที่ต่างๆ ในประเทศของตนเข้าเป็นมรดกโลก ข้อเสนอเบื้องต้นสำหรับการเสนอชื่อสถานที่เข้ารับการพิจารณาเป็นมรดกโลกนั้น อาจมาจากกลุ่มคนพื้นเมือง แต่ผู้ที่ดำเนินการเสนอชื่อต่อไปยังยูเนสโกจะต้องเป็นหน่วยงานรัฐบาลเท่านั้น ในขั้นแรก รัฐภาคีต้องตัดสินใจเลือกสถานที่ที่จะเสนอชื่อ โดยกระบวนการดังกล่าวนี้เรียกว่า กระบวนการพิจารณาสถานที่ จากนั้นในอนุสัญญาจะระบุให้รัฐภาคีเสนอรายชื่อสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติทั้งหมดในประเทศของตน ซึ่งเป็นที่ที่ได้พิจารณาแล้วว่ามีความโดดเด่นเป็นสากล เมื่อรัฐภาคีได้เลือกสถานที่ต่างๆ ที่จะเสนอเข้าเป็นมรดกโลกเรียบร้อยแล้ว ก็จะส่งรายชื่อเหล่านี้ไปยังศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก ถือเป็นร่างบัญชีรายชื่อแหล่งมรดก

เมื่อรัฐภาคีตัดสินใจเสนอชื่อสถานที่หนึ่งๆ เข้าเป็นมรดกโลกแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องกรอกแบบฟอร์มการเสนอชื่อให้เรียบร้อย พร้อมทั้งเขียนโครงร่างอธิบายถึงสาเหตุที่เลือกสถานที่นั้นๆ ว่ามีความสำคัญมากเพียงใด โดยอิงจากเกณฑ์การคัดเลือกที่คณะกรรมการมรดกโลกกำหนดไว้ อีกทั้งจะต้องแสดงให้เห็นว่าสถานที่ดังกล่าวได้รับการคุ้มครองและมีการจัดการอย่างเหมาะสมด้วย นอกจากนี้ จำเป็นต้องวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานที่นั้นๆ กับสถานที่อื่นๆ ที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน เพื่อส่งให้ ICOMOS และ/หรือ IUCN ประเมินผลการเสนอชื่อดังกล่าวและส่งข้อเสนอแนะไปยังคณะกรรมการมรดกโลกต่อไป และคณะกรรมการมรดกโลกจะเป็นผู้ตัดสินว่าจะขึ้นทะเบียนสถานที่ใดไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

ใน ค.ศ.1997 พบว่ามีสถานที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกจำนวน 552 แห่ง จาก 112 ประเทศ โดยมีสถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม 418 แห่ง สถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกทางธรรมชาติ 114 แห่ง และสถานที่ที่เป็นทั้งแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติร่วมกัน 20 แห่ง

▲ กลยุทธ์ทั่วไปในการจัดทำบัญชีรายชื่อมรดกโลกที่มีความสมดุลและเป็นแบบฉบับ

คณะกรรมการมรดกโลกจะต้องทำงานอย่างหนักเพื่อให้มั่นใจได้ว่ามีแหล่งมรดกโลกกระจายอยู่อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกภูมิภาคของโลก ไม่ว่าจะเป็นในแอฟริกา กลุ่มประเทศในแถบอาหรับ เอเชียและแปซิฟิก ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้และประเทศแถบแคริบเบียน ใน ค.ศ.1994 คณะกรรมการมรดกโลกได้ตัดสินใจว่า ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการรวมเอาสถานที่ที่มีความหลากหลายทางภูมิภาค วัฒนธรรม และธรรมชาติเข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก แล้วจึงได้นำกลยุทธ์ทั่วไปในการจัดทำบัญชีรายชื่อมรดกโลกที่มีความสมดุลและเป็นแบบฉบับนี้มาใช้

ฉันกำลังจะบอกคนอื่นๆ ว่า ฉันรู้สึกอย่างไรในตอนนี้ ฉันรู้สึกว่าฉันมีมุมมองเกี่ยวกับมรดกของแอฟริกาไม่เพียงพอละ

นักเรียนชาวโมแซมบิก กล่าวไว้ในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลกที่น้ำตกวิกตอเรีย ประเทศแซมเบีย และซิมบับเว

ใบงานการเล่นชื่อ
แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม
และทางธรรมชาติ

คำอธิบายเชิงเขป

แผนที่มรดกโลก

■ กิจกรรมที่ 6

การจัดทำแบบจำลองแหล่งมรดกโลก

จุดประสงค์: เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกอย่างลึกซึ้ง

แบบฝึกหัด

กิจกรรม
ใบเขียนหรือ
กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ใช้เวลา
หลายคาบ

คณิตศาสตร์
ศิลปะ:
ภูมิศาสตร์

ภาพถ่าย
แหล่งมรดกโลก
แผ่นใส

กระดาษแข็ง
กาว
ตีนน้ำบัน

- ✓ ให้นักเรียนดูภาพถ่ายแหล่งมรดกโลกและแผ่นใส ต่อจากนั้นจึงให้นักเรียนเลือกแหล่งมรดกโลกหนึ่งแห่งหรือหลายแห่ง และจัดทำแบบจำลองของมรดกโลกนั้นๆ ในกิจกรรมนี้ อาจารย์วิชาคณิตศาสตร์จะเป็นผู้อธิบายถึงวิธีการวัดมาตราส่วน อาจารย์วิชาศิลปะ ศิลปิน หรือสถาปนิกในท้องถิ่นจะเป็นผู้ให้คำแนะนำถึงวิธีการทำแบบจำลอง และอาจารย์วิชาประวัติศาสตร์อาจให้คำแนะนำในเรื่องความถูกต้องทางประวัติศาสตร์ เมื่อนักเรียนจัดทำแบบจำลองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เตรียมจัดนิทรรศการ พร้อมทั้งเชิญผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนมาเข้าชมนิทรรศการด้วย

■ กิจกรรมที่ 7

การจำแนกแหล่งมรดกโลกในภูมิภาคของนักเรียน

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงแหล่งมรดกโลกต่างๆ ที่อยู่ในภูมิภาคของนักเรียน

ศึกษา
ค้นคว้า

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

ใช้เวลา
1 หรือ 2 คาบ

ภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์

ใบงานการจำแนก
แหล่งมรดกโลก
ในภูมิภาคของนักเรียน
แผนที่มรดกโลก
คำอธิบายสื่อเขป

✓ ใช้ใบงานการจำแนกแหล่งมรดกโลก และหากเป็นไปได้ให้ถ่ายเอกสารแจกนักเรียนคนละ 1 ชุด

ให้นักเรียนเขียนรายชื่อแหล่งมรดกโลกจำนวน 10 แห่ง ที่อยู่ในประเทศของนักเรียนหรือในประเทศใกล้เคียง

ประเทศของนักเรียนเป็นประเทศที่ร่วมลงนามใน *อนุสัญญามรดกโลก* หรือไม่

สถาบันหรือหน่วยงานใดในประเทศของนักเรียน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำอนุสัญญามรดกโลก (ทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ) มาปฏิบัติ

ประเทศของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับอะไรบ้างกับยูเนสโก ตัวอย่างเช่น ในประเทศของนักเรียนมีคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อยูเนสโกหรือไม่

ใบงาน

แผนที่มรดกโลก

อนุสัญญา

แผนที่มรดกโลกแสดงให้เห็นถึงรายชื่อประเทศที่เข้าเป็นรัฐภาคีในอนุสัญญามรดกโลก พร้อมทั้งแสดงที่ตั้งของแหล่งมรดกโลกทั้ง 552 แห่งที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

ให้นักเรียนเขียนชื่อแหล่งมรดกโลก 10 แห่งที่อยู่ในประเทศของนักเรียน หรือในประเทศใกล้เคียง พร้อมกับเขียนสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในช่องข้างล่าง จากนั้นให้ระบุว่า สถานที่เหล่านี้เป็นสถานที่ทางวัฒนธรรม หรือสถานที่ทางธรรมชาติ หรือเป็นทั้งสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและตอบคำถาม

ลำดับที่	ชื่อแหล่งมรดกโลก	ปีที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก	รัฐภาคี	ประเภทของสถานที่ (เป็นสถานที่ทางวัฒนธรรม ทางธรรมชาติ หรือทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลก

ข้อพึงสังเกตสำหรับครูผู้สอนเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกมรดกโลก

เกณฑ์ในการคัดเลือกนี้เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการอนุรักษ์มรดกโลก และครูผู้สอนควรจะต้องจดจำไว้เสมอตลอดระยะเวลาที่สอนเรื่องมรดกโลก

การจัดทำบัญชีรายชื่อมรดกโลกถือเป็นความท้าทายอย่างมากสำหรับนานาประเทศ กล่าวคือ มักมีปัญหาคือ สถานที่หนึ่งๆ ไม่ว่าจะโบราณสถานหรืออนุสรณ์สถาน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอีกสถานที่หนึ่ง จะตัดสินให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของมรดกโลกได้อย่างไร หรืออาจกล่าวได้ว่า มีอะไรแสดงถึงคุณค่าที่โดดเด่นเป็นสากล หรือคุณค่าในความเป็นมรดกโลกของสถานที่ทางวัฒนธรรมหรือทางธรรมชาติอื่นๆ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา คณะกรรมการมรดกโลกได้พัฒนาแนวทางสำหรับการนำอนุสัญญามรดกโลกไปปฏิบัติ แนวทางเหล่านี้แสดงถึงวิธีการเสนอชื่อสถานที่หนึ่งๆ เพื่อเข้ารับการพิจารณาเป็นมรดกโลก ตลอดจนกำหนดกฎเกณฑ์สำคัญต่างๆ

▲ เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม

แนวทางปฏิบัติดังกล่าวนี้ประกอบด้วยเกณฑ์ต่างๆ 6 ข้อ เพื่อนำไปใช้ในการคัดเลือกอนุสรณ์สถานต่างๆ รวมถึงกลุ่มสิ่งก่อสร้าง และสถานที่ต่างๆ อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่อาจได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของมรดกโลก

สถานที่ทางวัฒนธรรมที่จะนำไปเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการพิจารณา ควรมีคุณลักษณะตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งใน 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. แสดงถึงความเป็นเลิศทางอัจฉริยภาพทางความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ หรือ

ภาพเขียนฝาผนังที่ทาสซิลี นัจเจอร์
(Tassili n' Ajjer) ประเทศแอลจีเรีย
© UWIG/OPNT

2. แสดงให้เห็นการแลกเปลี่ยนค่านิยมของมนุษย์ตลอดช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ หรือในขอบเขตวัฒนธรรมของโลก แสดงให้เห็นพัฒนาการด้านสถาปัตยกรรมหรือเทคโนโลยี ศิลปะการสร้างอนุสรณ์สถาน การวางผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์ หรือ

3. มีลักษณะเฉพาะอันโดดเด่นหรืออย่างน้อยที่สุดควรพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนถึงขนบธรรมเนียมประเพณีทางวัฒนธรรม หรืออารยธรรมที่ยังคงดำรงอยู่ หรือที่สูญสิ้นไปแล้ว หรือ

เจอลิง เมานด์
โบสถ์แกล-กอนซิมที่กลางป่า
เหมือนตัวหนังสือยุโรปเหนือสมัยโบราณ ประเทศเดนมาร์ก
© UNESCO

4. เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของรูปแบบสิ่งก่อสร้าง หรือภูมิทัศน์ทางสถาปัตยกรรมหรือเทคโนโลยี ซึ่งชี้ให้เห็นถึงขั้นตอนสำคัญๆ ในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ หรือ

รายงาน
สื่อการเรียนรู้

ภาพถ่าย
อนุสรณ์สถานเกรตซิมบับเว
ประเทศซิมบับเว

ภาพถ่าย
ปราสาทเวียง
ประเทศบราซิล

ภาพต่าง
สำนักศาสนาบางซื่อ
แท็กซี่โกลบอล โบลีเวจ

ภาพต่าง
นครเมมฟิสและสุสาน
แห่งเมมฟิส
แนวพีระมิดที่เรียงราย
จากเมืองกีซ่าจนถึงดาห์ชูร์
อียิปต์

5. เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการตั้งถิ่นฐานแบบดั้งเดิมของมนุษย์ หรือการครอบครองและใช้ที่ดินอันแสดงให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมหนึ่งๆ หรือหลายวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อวัฒนธรรมนั้นๆ มีความเปราะบาง อันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถกลับไปแก้ไขได้ หรือ

6. มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเทศกาลประเพณีต่างๆ หรือวิถีการดำรงชีวิต และควรมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิด ความเชื่อต่างๆ ตลอดจนผลงานทางศิลปะและวรรณคดีที่มีความหมายเป็นสากลเด่นชัด (คณะกรรมการลงความเห็นว่าคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ไปใช้พิจารณาในกรณีสถานการณ์พิเศษ และต้องใช้ควบคู่ไปกับเกณฑ์อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็เกณฑ์ทางวัฒนธรรมหรือทางธรรมชาติ)

สิ่งที่มีความสำคัญพอๆ กัน คือ ความเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แท้จริง ตลอดจนการคุ้มครองป้องกันและการจัดการ

▲ เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ

คณะกรรมการมรดกโลกได้กำหนดไว้ว่า สถานที่ทางธรรมชาติที่มีคุณค่าของความเป็นมรดกโลกนั้น จะต้องมียุคคุณลักษณะตรงตามเกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติข้อใดข้อหนึ่งใน 4 ข้อดังต่อไปนี้

ซากดึกดำบรรพ์แห่งเมสเซลีท
ประเทศเยอรมนี
© UNESCO

1. เป็นตัวอย่างเด่นชัดในการแสดงขั้นตอนของวิวัฒนาการที่สำคัญในอดีตของโลก รวมทั้งให้ข้อมูลของสิ่งมีชีวิต และกระบวนการที่สำคัญทางธรณีวิทยาในการพัฒนาการก่อตัวของพื้นดินที่ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง หรือลักษณะที่สำคัญในเชิงธรณีศาสตร์หรือภูมิศาสตร์กายภาพ หรือ

ระบบอนุรักษ์แนวปะการังเบลิซ
ประเทศเบลิซ
© UNESCO

2. เป็นตัวอย่างอันเด่นชัดที่แสดงถึงกระบวนการสำคัญทางนิเวศวิทยาและชีววิทยาที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในวิวัฒนาการและการพัฒนาของพื้นดิน น้ำจืด ระบบนิเวศตามชายฝั่งและทางทะเล ตลอดจนกลุ่มพืชและสัตว์ต่างๆ หรือ

3. เป็นที่เกิดของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ยอดเยี่ยมที่สุด หรือเป็นพื้นที่ที่มีความงดงามทางธรรมชาติอย่างล้ำเลิศและมีความสำคัญทางสุนทรียภาพ หรือ

4. เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยทางธรรมชาติที่สำคัญที่สุดในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพให้คงอยู่ตามธรรมชาติ เช่น แหล่งที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตที่กำลังจะสูญพันธุ์ และถือว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล ทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์และเชิงอนุรักษ์

สิ่งที่สำคัญพอๆ กันคือ ความสมบูรณ์ของมรดกทางธรรมชาติ และการคุ้มครองและจัดการแหล่งมรดกทางธรรมชาติเหล่านี้

ภาพต่าง
เกรตแบร์ริเออร์ฟ
ออสเตรเลีย

ภาพต่าง
ทะเลของวงจักรหรือโพลาทาโน,
ฮอนดูรัส

▲ เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกโลกที่มีคุณสมบัติเป็นทั้งแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

แหล่งมรดกโลกที่มีคุณสมบัติเป็นทั้งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ จะต้องมีความโดดเด่นเป็นสากล ทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยอิงจากเกณฑ์การพิจารณาแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่กล่าวไปแล้วข้างต้น จึงจะได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก ซึ่งบัญชีรายชื่อมรดกโลกในปัจจุบันนี้ ประกอบด้วยสถานที่ที่เป็นทั้งแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติรวมทั้งสิ้น 19 แห่ง เช่น นครประวัติศาสตร์แห่งมาชูปิกชู (Machu Picchu) ในประเทศเปรู และดินแดนของชาวแลปป์ในประเทศสวีเดน

▲ การปฏิบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกมรดกโลก

คณะกรรมการตัดสินจะปฏิบัติตามเกณฑ์ดังกล่าวอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันไม่ให้มีสถานที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกมากเกินไป ซึ่งจะทำให้บัญชีรายชื่อมรดกโลกกลายเป็นเพียงรายชื่อสถานที่ที่ประเทศต่างๆ ประสงค์จะให้รวมเข้าเป็นแหล่งมรดกโลกเท่านั้น

ทุกประเทศต่างมีสถานที่ที่น่าสนใจทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งสมควรจะเป็นความภาคภูมิใจของประชาชนในชาติ **อนุสัญญาฉบับนี้ช่วยกระตุ้นให้ประเทศเหล่านี้สามารถกำหนดและพิทักษ์มรดกของตนไว้** ไม่ว่าจะมรดกนั้นๆ จะได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกหรือไม่ก็ตาม

กิจกรรมที่ 8

การระบุที่ตั้งของแหล่งมรดกโลก

จุดประสงค์: เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และประเภทของแหล่งมรดกโลก

ค้นคว้าวิจัย

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

ใช้เวลา
หลายคาบ

ภูมิศาสตร์
สังคมศึกษา

ใบงานการระบุ
ที่ตั้งของ
แหล่งมรดกโลก

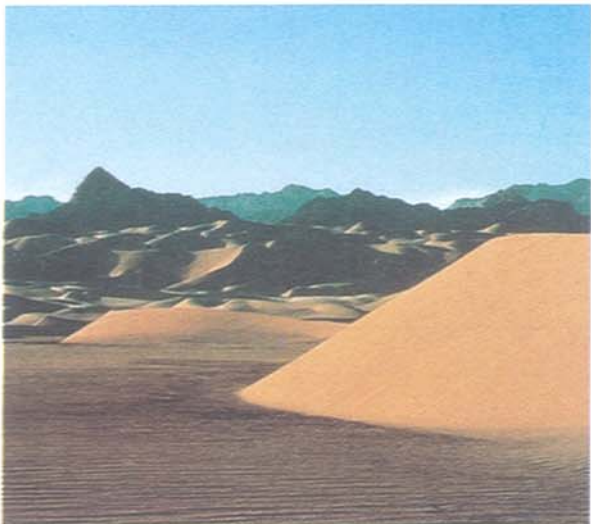
คำอธิบายสื่อเว็บ
แผนที่มรดกโลก
ภาพถ่ายมรดกโลก

- ✓ หากเป็นไปได้ให้ถ่ายเอกสารใบงานแจกนักเรียนทุกคน
- ✓ ให้นักเรียนจับคู่แหล่งมรดกโลกที่ปรากฏบนแผนที่ที่ติดไว้ (A ถึง J) กับชื่อสถานที่ที่ให้ได้ข้างล่าง (1 ถึง 10) จากนั้นให้ระบุว่า แหล่งมรดกโลกเหล่านี้เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมหรือทางธรรมชาติ หรือทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ
- ✓ ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบ รวมคะแนน และดูว่านักเรียนตอบถูกมากเพียงใด จากนั้นจึงให้รางวัลเล็กๆ น้อยๆ เช่น ให้สติ๊กเกอร์ตัวการ์ตูนปาดรีโมนีโต แก่ผู้ได้คะแนนมากที่สุด

หลังจากเรียนไปอีก 2-3 สัปดาห์ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดนี้ซ้ำอีกครั้ง โดยเพิ่มแหล่งมรดกโลกอีก 10 แห่งในแผนที่ แบบฝึกหัดนี้สามารถทำซ้ำได้หลายครั้ง

คำตอบ

1. ชิลี	อุทยานแห่งชาติราปานุย (เกาะอีสเตอร์)
2. คิวบา	เมืองเก่าฮาวาน่า และป้อมปราการ
3. เม็กซิโก	เขตสงวนพันธุ์ปลาวาฬเอลวิชเคโน
4. กานา	ป้อมปราการและปราสาทต่างๆ รวมถึงวอลตาเกรตเทอร์ อากรา ในภาคกลางและตะวันตก
5. ญี่ปุ่น	อนุสรณ์สถานทางประวัติศาสตร์แห่งเกียวโตโบราณ (เมืองเกียวโต อุจิ และโอสึ)
6. จอร์แดน	นครเปตรา
7. ฝรั่งเศส	มงต์แซงต์มิเชลและอ่าวโดรอป
8. จีน	ไท่ซาน (ภูเขาทั)
9. แทนซาเนีย	อุทยานแห่งชาติเซเรนเกตี
10. ไนเจอร์	เขตอนุรักษณ์ธรรมชาติเทือกเขาอาอีร์และทะเลทรายเตเนเร

เขตอนุรักษณ์ธรรมชาติเทือกเขาอาอีร์ และทะเลทรายเตเนเร ประเทศไนเจอร์

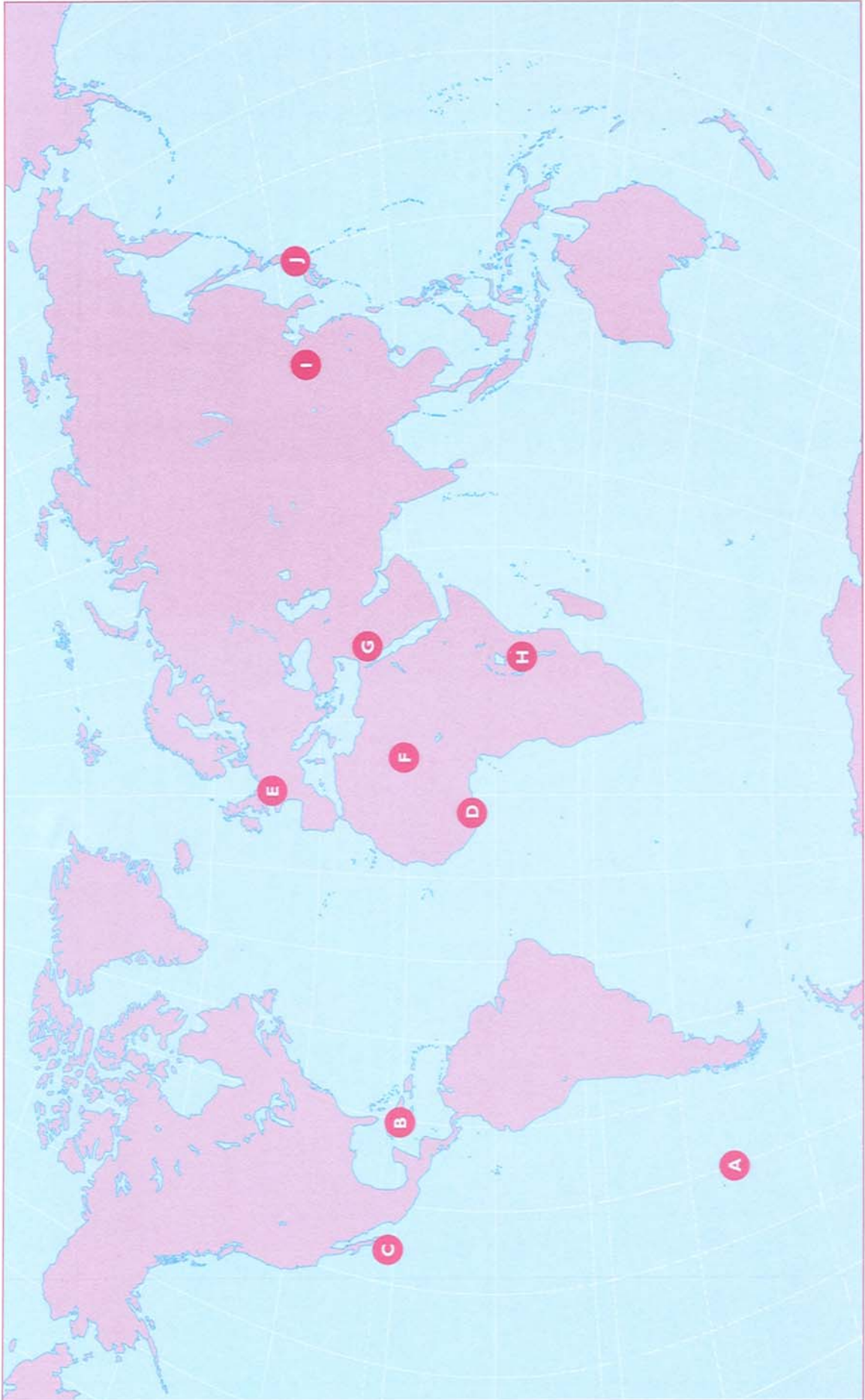
ใบงาน

ในแผนที่โลกมีสถานที่ 10 แห่งที่จัดเป็นแหล่งมรดกโลก

ให้นักเรียนจับคู่แหล่งมรดกโลกที่ปรากฏบนแผนที่ที่ติดไว้ (A ถึง J) กับสถานที่ที่ให้ไว้ (1 ถึง 10) โดยเขียนชื่อสถานที่นั้นๆ พร้อมทั้งสถานที่ที่ตั้งตามลักษณะภูมิศาสตร์ของแหล่งมรดกโลกเหล่านี้ จากนั้นระบุว่าเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม หรือทางธรรมชาติ หรือทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

ขอให้สนุกเรียนโซคดี!

อักษร	จับคู่กับตัวเลขที่ถูกต้อง (1 ถึง 10)	ชื่อแหล่งมรดกโลก	รัฐภาคี	ประเภทของสถานที่ (เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ธรรมชาติ หรือผสมระหว่างวัฒนธรรมและธรรมชาติ)
A				
B				
C				
D				
E				
F				
G				
H				
I				
J				

■ กิจกรรมที่ 9

ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกมรดกโลก

จุดประสงค์: เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินว่าสถานที่ใดควรได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

แบบฝึกหัด

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

ใช้เวลา
2 คาบ หรือ
มากกว่า

ภูมิศาสตร์

ใบงาน
ความเข้าใจเกี่ยวกับ
เกณฑ์การคัดเลือก
มรดกโลก

แผนที่มรดกโลก
คำอธิบายสื่อเว็บ

ก่อนที่สถานที่หนึ่งๆ จะได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกนั้น จะต้องผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์ต่างๆ ที่คณะกรรมการมรดกโลกเป็นผู้กำหนดขึ้น

- ✓ ให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ แล้วให้นักเรียนดูในแผนที่มรดกโลกพร้อมคำอธิบายสื่อเว็บ จากนั้นให้นักเรียนเขียนชื่อแหล่งมรดกโลกหนึ่งแห่งต่อหนึ่งท้องถิ่นลงในช่องว่างที่จัดไว้ให้ในใบงาน โดยพิจารณาตามเกณฑ์แต่ละข้อ (สถานที่ส่วนมากมักได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก โดยผ่านเกณฑ์การคัดเลือกมากกว่า 1 ข้อ)
- ✓ ในส่วนของสถานที่ที่เป็นทั้งแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ให้เขียนชื่อแหล่งมรดกโลก 1 หรือ 2 แห่งต่อหนึ่งท้องถิ่น พร้อมทั้งให้ระบุเกณฑ์ในการคัดเลือกของแต่ละแห่ง
- ✓ อภิปรายผล

คำอธิบายสื่อเว็บ

ใบงาน

แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม	เกณฑ์ข้อที่ 1 ความเป็นเลิศ ในอัจฉริยภาพทาง ความคิดสร้างสรรค์ ของมนุษย์	เกณฑ์ข้อที่ 2 การแลกเปลี่ยน ค่านิยมที่สำคัญ ระหว่างกัน	เกณฑ์ข้อที่ 3 การพิสูจน์ได้ อย่างชัดเจนถึง ชนธรรมเนียมนิยม ประเพณี ทางวัฒนธรรมหรือ อารยธรรม ที่ยังคงดำรงอยู่ หรือสูญสิ้นไปแล้ว	เกณฑ์ข้อที่ 4 ตัวอย่างอันเด่นชัด ของรูปแบบ สิ่งก่อสร้างหรือ ภูมิทัศน์ทาง สถาปัตยกรรม หรือเทคโนโลยี	เกณฑ์ข้อที่ 5 ตัวอย่างอันเด่นชัด ของการตั้งถิ่นฐาน แบบดั้งเดิมหรือ การครอบครอง และใช้ที่ดิน	เกณฑ์ข้อที่ 6 ความเกี่ยวข้องกับ เทศกาล ประเพณีต่างๆ ที่ยังคงมีอยู่ แนวคิด ความเชื่อต่างๆ และผลงานทาง ศิลปะหรือ วรรณกรรม
แอฟริกา						
ละตินอเมริกา และ แคริบเบียน						
ประเทศใน แถบอาหรับ					เมืองเก่าทานเนส ประเทศลิเบีย	
เอเชียและ แปซิฟิก						
ยุโรปและ อเมริกาเหนือ						

แหล่งมรดกทางธรรมชาติ	เกณฑ์ข้อที่ 1 ขั้นตอนสำคัญๆ ของ ความเป็นมาของโลก	เกณฑ์ข้อที่ 2 กระบวนการที่ดำเนิน ไปอย่างต่อเนื่อง ทางนิเวศวิทยา และชีววิทยา	เกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นที่เกิดปรากฏการณ์ ทางธรรมชาติ อันยอดเยี่ยมหรือ มีความงามทางธรรมชาติ อันล้ำเลิศและ มีความสำคัญทาง สุนทรียภาพ	เกณฑ์ข้อที่ 4 เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ทางธรรมชาติที่สำคัญ สำหรับการอนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพ
แอฟริกา		อุทยานแห่งชาติ มาโนโบ-กานต์กา เขต ฟลอริส (สาธารณรัฐ แอฟริกากลาง)		
ละตินอเมริกา และแคริบเบียน				
ประเทศใน แถบอาหรับ				
เอเชียและ แปซิฟิก				
ยุโรปและ อเมริกาเหนือ				

ใบงาน

ภูมิภาค	ชื่อสถานที่ที่เป็นมรดกโลก ทั้งทางวัฒนธรรมและ ทางธรรมชาติ	เกณฑ์การคัดเลือกแหล่ง มรดกทางธรรมชาติ (ข้อที่ 1, 2, 3 และ/หรือ 4)	เกณฑ์การคัดเลือกแหล่ง มรดกทางวัฒนธรรม (ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5 และ/หรือ 6)
แอฟริกา			
ละตินอเมริกา และแคริบเบียน			
ประเทศใน แถบอาหรับ			
เอเชียและ แปซิฟิก			
ยุโรปและ อเมริกาเหนือ	อุทยานแห่งชาติเทอเรเมและ กลุ่มหินแคปปาโดเซีย ประเทศตุรกี	เกณฑ์ข้อที่ 3	เกณฑ์ข้อที่ 1, 3, 5

อุทยานแห่งชาติเทอเรเม
และกลุ่มหินแคปปาโดเซีย
ประเทศตุรกี

© UNESCO/D. Roger

■ กิจกรรมที่ 10

การเสนอชื่อสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

จุดประสงค์: เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเสนอชื่อสถานที่ต่างๆ ให้ได้รับการขึ้นบัญชีไว้ในรายการคุ้มครองมรดกโลก

ทำแบบฝึกหัด

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา
1 หรือหลายคาบ

ภาษา
ศิลปะ:

ใบงาน
การเสนอชื่อสถานที่
ทางวัฒนธรรมและ
ทางธรรมชาติ

ใบงานแนวทาบปฏิบัติ
สำหรับนักเรียน

- ✓ ให้ใบงานกิจกรรมนักเรียนและแนวทางในการปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเตรียมการเสนอชื่อมรดกในท้องถิ่นหรือภูมิภาค เข้าเป็นมรดกของชาติ
- ✓ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ แล้วให้แต่ละกลุ่มเสนอชื่อสถานที่ในท้องถิ่นจำนวน 1 แห่ง
- ✓ อาจทำโปสเตอร์ติดฝาผนังหรือสมุดเล่มเล็กๆ เพื่อแสดงสถานที่ที่ได้รับการพิจารณาเสนอชื่อ จากนั้นให้ส่งสมุดดังกล่าวไปยังหน่วยงานในท้องถิ่นหรือภูมิภาค 1 เล่ม พร้อมด้วยคำอธิบายสถานการณ์ของนักเรียน และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้จากการประชุมของนักเรียน และคณะกรรมการมรดกแห่งชาติ

กิจกรรมที่ 10

แนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียน

การเสนอชื่อสถานที่ในประเทศของนักเรียนเข้าเป็นมรดกของชาติ

ประเทศของนักเรียนได้ตัดสินใจร่างรายชื่อสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติขึ้น พร้อมทั้งขอให้นักเรียนเตรียมเสนอชื่อสถานที่ทางวัฒนธรรมและ/หรือทางธรรมชาติในท้องถิ่นเพื่อขึ้นบัญชีไว้ในร่างรายชื่อด้วย กิจกรรมนี้จะปฏิบัติทั้งในและนอกชั้นเรียน (เช่น การไปทัศนศึกษาไปยังสถานที่ต่างๆ)

แนวทางการเตรียมการเสนอชื่อ

ให้ใช้แบบฟอร์มที่แนบมาให้นี้ในการเตรียมการเสนอชื่อ และให้พิจารณารายละเอียดดังต่อไปนี้ ส่วนประกอบ **คำบรรยาย** ควรประกอบด้วย

- คำบรรยายเกี่ยวกับสถานที่และคุณลักษณะเด่นๆ ของสถานที่นั้นๆ (เช่น ประเภทของนก พืช สัตว์ สำหรับสถานที่ทางธรรมชาติ และประเภทของสิ่งก่อสร้าง ตลอดจนลักษณะทางสถาปัตยกรรมต่างๆ สำหรับสถานที่ทางวัฒนธรรม)
- ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสถานที่นั้นๆ
- แผนที่
- ภาพถ่ายประกอบ (เพื่อติดลงในแบบฟอร์ม)
- รายการอ้างอิงอื่นๆ ที่ระบุถึงแหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่นั้นๆ

เหตุผลที่สมควรให้รวมสถานที่หนึ่งๆ ไว้ในรายการมรดกของชาติทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ควรประกอบด้วย

- เหตุผลในการพิจารณาว่า ทำไมสถานที่ที่เสนอชื่อ จึงมีความสำคัญระดับชาติ และหากประเทศของนักเรียนมีเกณฑ์สำหรับการตัดสินใจสถานที่ที่มีความสำคัญระดับชาติอยู่แล้ว ให้ใช้เกณฑ์ดังกล่าวในการประเมินสถานที่นั้นๆ

การอนุรักษ์สถานที่นั้นๆ ควรประกอบด้วย

- คำชี้แจงว่าใครมีหน้าที่ดูแลสถานที่นั้นๆ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอนุรักษ์สถานที่นั้น เป็นคนในท้องถิ่น หรือเป็นองค์กรส่วนท้องถิ่น ส่วนภูมิภาค หรือเป็นองค์กรระดับประเทศ ผู้ที่ดูแลสถานที่ดังกล่าวมีความสามารถที่จะปกป้องสถานที่นั้นๆ ไว้ได้หรือไม่ กลุ่มคนเหล่านี้มีทุนทรัพย์และความชำนาญเพียงพอหรือไม่ และมีกฎหมายคุ้มครองสถานที่แห่งนี้หรือไม่

การเปรียบเทียบกับสถานที่อื่นๆ ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกัน ควรประกอบด้วย

- รายละเอียดของสถานที่อื่นๆ ในประเทศและในภูมิภาคที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับสถานที่ที่เสนอชื่อ
- การประเมินสภาพปัจจุบันของการให้ความคุ้มครองแก่สถานที่ที่เสนอชื่อไป โดยเปรียบเทียบกับสถานที่ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั่วประเทศ

สถานที่นั้นๆ กำลังอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมมากจนไม่สามารถสงวนรักษาไว้ได้หรือไม่ เช่น ในส่วนของสถานที่ทางธรรมชาติ อาจตั้งคำถามว่ามีพืชหรือสัตว์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์แล้วหรือไม่

ประเทศที่ตั้งของสถานที่.....

ผู้เตรียมการเสนอชื่อ.....

วันที่.....

ชื่อสถานที่

สถานที่ตั้งตามลักษณะภูมิศาสตร์

คำอธิบายเกี่ยวกับสถานที่

เหตุผลที่ตัดสินใจรวมสถานที่แห่งนี้เข้าเป็นมรดกของชาติทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ
ตรงตามเกณฑ์:

การอนุรักษ์สถานที่

การเปรียบเทียบกับสถานที่อื่นๆ ที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน

คณะกรรมการมรดกโลก และศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก

คณะกรรมการมรดกโลก
ขณะปฏิบัติงาน
© R. Milne

คณะกรรมการมรดกโลกจะเป็นผู้ตัดสินว่าสถานที่ใดควรได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

คณะกรรมการมรดกโลกจะประชุมกันปีละหนึ่งครั้ง และมีหน้าที่หลัก 4 ประการ ดังนี้

1. กำหนดแหล่งมรดกโลก โดยคัดเลือกสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติเพื่อขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก หน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือคณะกรรมการมรดกโลก ในส่วนนี้ ได้แก่ ICOMOS และ IUCN ซึ่งจะเป็นผู้ตรวจสอบการเสนอชื่อจากรัฐภาคี แต่ละรัฐอย่างรอบคอบ แล้วจึงร่างรายงานผลการประเมินการเสนอชื่อในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ ศูนย์ระหว่างชาติว่าด้วยการศึกษาคำอนุรักษ์และบูรณะปฏิสังขรณ์สมบัติทางวัฒนธรรม (International Centre for Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property – ICCROM) จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการมรดกโลกด้วย (เช่น เป็นที่ปรึกษาในด้านการฝึกอบรมเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรม ตลอดจนเทคนิคต่างๆ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรม เป็นต้น)
2. ตรวจสอบรายงานต่างๆ เกี่ยวกับสภาพการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก และขอให้รัฐภาคี ดำเนินการอนุรักษ์อย่างจริงจังทันทีที่เห็นว่าแหล่งมรดกต่างๆ ไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม
3. ตัดสินใจว่าจะรวมสถานที่ที่ถูกคุกคามไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายหรือไม่ หลังจากที่ได้ปรึกษากับรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องแล้ว
4. จัดกองทุนมรดกโลก ตลอดจนพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคและการเงินแก่ประเทศที่ร้องขอ เพื่อนำไปอนุรักษ์มรดกในประเทศของตน

ยูเนสโกจะเป็นผู้จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการเพื่อการนำอนุสัญญาไปปฏิบัติ โดยจะเรียกสำนักงานเลขาธิการนี้ว่า ศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก หน่วยงานนี้จะให้ความช่วยเหลือรัฐภาคี ในการนำอนุสัญญาดังกล่าวไปปฏิบัติใช้ ตลอดจนสนับสนุนการตัดสินใจของคณะกรรมการมรดกโลก และนำข้อสรุปจากการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ

■ กิจกรรมที่ 11

การประชุมคณะกรรมการมรดกแห่งชาติ

จุดประสงค์: เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการตัดสินใจในการเสนอชื่อแหล่งมรดกต่างๆ

บทบาทสมมติ

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลา
หลายคาบ

ภาษา
ภูมิศาสตร์
สังคมศึกษา

ในกิจกรรมนี้ นักเรียนจะได้แสดงบทบาทสมมติเป็นสมาชิกคณะกรรมการมรดกแห่งชาติ คณะกรรมการดังกล่าวกำลังศึกษารายชื่อสถานที่ในท้องถิ่นและในภูมิภาคที่ชั้นเรียนเสนอ เพื่อตัดสินใจว่าสถานที่เหล่านี้ควรได้รับการคุ้มครองหรือไม่

- ✓ ให้นักเรียนเลือกประธาน 1 คน รองประธาน 2 คน และผู้เตรียมรายงานการประชุม 1 คน โดยให้มีทั้งนักเรียนหญิงและชายในกลุ่มนี้ จากนั้นให้นักเรียน 3 คน จัดเตรียมและเป็นผู้นำการอภิปราย
- ✓ แบ่งนักเรียนที่เหลือออกเป็นกลุ่มๆ ให้แต่ละกลุ่มศึกษารายละเอียดของสถานที่ที่หนึ่งๆ แล้วให้ยื่นข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการทั้งคณะ (สถานที่นั้นๆ ควรได้รับการคุ้มครองและรวมเข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกของชาติ หรือขึ้นทะเบียนเป็นมรดกของชาติหรือไม่)
- ✓ ให้ศึกษาแบบฟอร์มการเสนอชื่อ และวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้
 - ก) สถานที่นั้นๆ มีคุณค่าในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ
 - ข) สถานที่นั้นๆ ได้รับการคุ้มครองดีเพียงพอหรือไม่
 - ค) มีการคุ้มครองสถานที่นั้นๆ อย่างถูกกฎหมายเพียงพอหรือไม่
 - ง) มีการวางแผนการจัดการและอนุรักษ์สถานที่นั้นๆ ไว้เพียงพอหรือไม่
 - จ) มีการปรึกษากับคนในท้องถิ่นว่าเห็นด้วยกับการเสนอชื่อสถานที่นั้นๆ หรือไม่
- ✓ นำเสนอการประเมินของทุกกลุ่มโดยเปิดอภิปรายในชั้นเรียน และให้ตัดสินใจว่าสถานที่ใดมีคุณค่าในระดับชาติ ให้นักเรียนลงคะแนนเลือกสถานที่ที่คิดว่าสมควรจะได้รับการขึ้นบัญชีเป็นมรดกของชาติ จากนั้นให้ถามนักเรียนว่า ในจำนวนสถานที่เหล่านี้ มีสัก 1 หรือ 2 แห่งที่สมควรจะได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกหรือไม่

กิจกรรมที่ 11

■ กิจกรรมที่ 12

ศูนย์ประวัติศาสตร์เมืองซานตาครุซเดอมอมพ็อกซ์ ประเทศโคลอมเบีย

จุดประสงค์: เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการเสนอชื่อสถานที่หนึ่งๆ เพื่อขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

ทัศนศึกษา

กิจกรรม
ใบชี้เรียน

ใช้เวลา
หลายคาบ

ประวัติศาสตร์
ภูมิศาสตร์

ภาพถ่าย
คำอธิบายสื่อเว็บ
แผนที่มรดกโลก

เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจดีขึ้นเกี่ยวกับขั้นตอนการเสนอชื่อสถานที่หนึ่งๆ เข้าเป็นมรดกโลก จะขอพิจารณาถึงกรณีการเสนอชื่อสถานที่แห่งหนึ่งของประเทศโคลอมเบียเข้าเป็นมรดกโลก ค.ศ. 1994 และได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกใน ค.ศ. 1995

✓ ให้นักเรียนอ่านข้อมูลดังต่อไปนี้

การชี้แจงเหตุผลในการพิจารณาให้สถานที่แห่งนี้เป็นมรดกโลก

ในยุคของการล่าอาณานิคมสเปนในประเทศแถบละตินอเมริกา ผลงานศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะปรากฏขึ้นจำนวนมาก และมอมพ็อกซ์ (Mompox) ก็ถือว่าเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังจะเห็นได้ว่าเมืองนี้เป็นตัวอย่างของรูปแบบเมืองที่ไม่สามารถหาที่ใดเหมือนได้อีกในบริเวณนั้น

ประเภทของมรดกทางวัฒนธรรม (คู่มือ 1 ของอนุสัญญา): กลุ่มของสิ่งก่อสร้าง

ประวัติความเป็นมา

ใน ค.ศ. 1940 ฮวน เดอ ซานตา ครุซ ผู้ว่าการเมืองคาร์ตาจินา ได้ค้นพบเมืองมอมพ็อกซ์และตั้งชื่อสถานที่นี้ตามชื่อของเขา เมืองนี้ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กาลีและถือเป็นเมืองทางการค้าที่สำคัญอย่างยิ่งเมืองหนึ่ง กล่าวคือการคมนาคมระหว่างเมืองท่าคาร์ตาจินากับเมืองต่างๆ ภายในประเทศนั้น ต้องอาศัยการเดินทางเลียบไปตามแม่น้ำ และขณะเดียวกันเส้นทางทางบกหลายเส้นทางก็ได้มาบรรจบกันในบริเวณนี้ การขยายตัวของเมืองมอมพ็อกซ์เกิดขึ้นเมื่อปรากฏว่ามีชาวอาณานิคมทำตนเป็นชนชั้นนำในสังคม โดยมักจะรับจ้างทำงานให้กับเหล่าผู้ปกครองอาณานิคม และได้รับสิทธิพิเศษในการครอบครองที่ดิน ตลอดจนมีสิทธิใช้แรงงานทาสชาวอินเดียนแดงให้ทำงานในที่ดินของตนได้ ชาวอินเดียนแดงถูกเพิกถอนสิทธิในการครอบครองที่ดินและถูกกักให้อาศัยอยู่ในบริเวณแคบๆ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ประกอบกับสภาพอากาศและสภาพทางภูมิประเทศที่เลวร้ายเป็นเหตุให้การทำนาเป็นไปอย่างยากลำบาก ส่งผลให้เมืองนี้ไม่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมที่แข็งแกร่ง การเจริญเติบโตของเมืองจึงเป็นไปอย่างเชื่องช้า นอกจากนี้ สถานการณ์ดังกล่าวยังล่อใจให้มีการกระทำอันไม่พึงประสงค์ในหมู่ประชาชน ผู้ซึ่งเห็นว่าการลักลอบกระทำการต่างๆ นั้น เป็นสิ่งที่ช่วยให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การขยายตัวตามลักษณะดังกล่าวในสมัยอาณานิคมนี้ เป็นผลมาจากจำนวนประชากรในเขตปกครองตนเองที่มีฐานะมั่งคั่งมีอยู่น้อยมาก ซึ่งส่วนใหญ่ทรัพย์สินที่หามาได้นั้นก็ได้มาจากการทำนาและการค้าขาย นอกจากนี้ยังมีคนอีกพวกหนึ่งที่เดินทางจากเมืองคาร์ตาจินามาเยี่ยมมอมพ็อกซ์ พร้อมทั้งนำช่างฝีมือหลายคนมาด้วยเพื่อจะสนองความต้องการของตนให้ได้ ใช้ชีวิตความเป็นอยู่ที่หรูหรา ส่วนพวกที่ตั้งตัวเป็นชนชั้นปกครองอีกกลุ่มหนึ่งนั้นได้แก่บรรดาหมอสอนศาสนาและสมาชิกกลุ่มศาสนาต่างๆ นั่นเอง

การประชุมสถาบันมรดกโลกในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1995

ICOMOS แจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการมรดกโลกว่า ได้รับรายงานล่าสุดจากหน่วยงานต่างๆ ของประเทศโคลอมเบีย ซึ่งได้ปรับขอบเขตของอาณาบริเวณสถานที่ที่ได้รับการเสนอชื่อตามข้อเสนอแนะของ ICOMOS เรียบร้อยแล้ว สถาบันจึงลงความเห็นให้คณะกรรมการมรดกโลกขึ้นทะเบียนศูนย์ประวัติศาสตร์ซานตาครูซเดอมอมพ็อกซ์แห่งนี้เข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกตามเกณฑ์การคัดเลือกมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้เสนอไป

การประชุมคณะกรรมการมรดกโลก ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1995

คณะกรรมการมรดกโลกสรุปว่า ศูนย์ประวัติศาสตร์ซานตาครูซเดอมอมพ็อกซ์เป็นตัวอย่างอันดีเยี่ยมของการตั้งอาณานิคมสเปนบนริมฝั่งแม่น้ำสายหลักๆ และยังมีบทบาททางยุทธศาสตร์และบทบาททางการค้าที่สำคัญ ซึ่งยังคงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์มากมาจนถึงทุกวันนี้ ในการนี้คณะกรรมการจึงเห็นสมควรให้ขึ้นทะเบียนศูนย์ประวัติศาสตร์ซานตาครูซเดอมอมพ็อกซ์เข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกตามเกณฑ์การคัดเลือกมรดกทางวัฒนธรรมข้อที่ 4 และ 5

นอกจากนี้ หน่วยงานราชการในประเทศโคลอมเบียยังได้ยื่นคำร้องขอเงินสนับสนุนจำนวน 30,000 เหรียญสหรัฐฯ จากกองทุนมรดกโลก เพื่อนำไปศึกษาถึงผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งมรดกโลกแห่งนี้ และคณะกรรมการมรดกโลกได้อนุมัติเงินจำนวนดังกล่าวไปให้แล้ว

ลำดับเหตุการณ์โดยสังเขป

ค.ศ. 1994	ประเทศโคลอมเบียเสนอชื่อเมืองมอมพ็อกซ์เพื่อเข้ารับการพิจารณาเป็นมรดกโลกต่อศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก
กุมภาพันธ์ 1995	ICOMOS ทำการประเมินผล
กรกฎาคม 1995	สถาบันมรดกโลกพิจารณาและตรวจสอบการเสนอชื่อ
ธันวาคม 1995	คณะกรรมการมรดกโลกขึ้นทะเบียนเมืองมอมพ็อกซ์เข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกโดยพิจารณาจากเกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อที่ 4 และ 5 คณะกรรมการมรดกโลกอนุมัติเงินสนับสนุนจำนวน 30,000 เหรียญสหรัฐฯ สำหรับการศึกษารายละเอียดผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่แห่งนี้

ให้ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงขั้นตอนต่างๆ ในการเสนอชื่อและการตัดสินใจให้สถานที่แห่งนี้ เป็นมรดกโลก พร้อมทั้งให้ช่วยกันเลือกสถานที่ในท้องถิ่นหรือในประเทศที่นับว่ามีคุณค่าโดดเด่น เป็นสากล จากนั้นให้นักเรียนเสนอแผนการดำเนินงาน เพื่อเสนอให้สถานที่นั้นๆ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

สรุป

เมื่อรัฐภาคีได้จัดเตรียมรายชื่อสถานที่ไว้พอส่งเซปแล้ว จะดำเนินการเสนอชื่อสถานที่เหล่านั้นเพื่อเข้ารับการพิจารณาเป็นมรดกโลก โดยส่งแบบฟอร์มการเสนอชื่อที่สมบูรณ์แล้วไปยังศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก จากนั้น ICOMOS และ/หรือ IUCN จะเป็นผู้ประเมินการเสนอชื่อและให้ข้อเสนอแนะแก่ประเทศที่เสนอชื่อ โดยคณะกรรมการมรดกโลกจะเป็นผู้ตัดสินขั้นสุดท้ายว่า สถานที่ใดควรได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก ซึ่งคณะกรรมการจะปฏิบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกมรดกโลกอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ สถานที่ที่จะได้รับการพิจารณาให้เป็นมรดกโลกยังต้องได้รับการคุ้มครองอย่างดี และหากเป็นสถานที่ทางวัฒนธรรม จะต้องผ่านการทดสอบการมีลักษณะอันแท้จริงด้วย ส่วนสถานที่ทางธรรมชาติจะต้องผ่านการประเมินสภาพความอุดมสมบูรณ์เสียก่อน

การดูแลและติดตามสภาพการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก

การอนุรักษ์มรดกโลกเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐภาคีในอนุสัญญา รวมทั้ง IUCN และ ICOMOS จะจัดทำรายงานเกี่ยวกับสภาพการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกยื่นต่อคณะกรรมการมรดกโลกเป็นประจำ ตลอดจนรายงานถึงมาตรการที่ใช้ในการรักษาแหล่งมรดกโลกและความพยายามในการกระตุ้นให้สาธารณชนตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติพร้อมทั้งอนุรักษ์มรดกเหล่านั้น

ในทางปฏิบัติ รัฐภาคีจะปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด หากประเทศใดประเทศหนึ่งไม่ปฏิบัติตามกฎที่ระบุไว้ใน*อนุสัญญา* และหากแหล่งมรดกโลกตกอยู่ในภาวะอันตรายอย่างร้ายแรง คณะกรรมการมรดกโลกอาจสั่งให้เพิกถอนชื่อแหล่งมรดกนั้นๆ ออกจากบัญชีรายชื่อมรดกโลกได้ จะเห็นได้ว่าอนุสัญญานี้ได้ระบุถึงการลงโทษไว้อย่างชัดเจน แต่กระทั่งถึงปัจจุบัน ยังไม่มีสถานที่แห่งใดถูกเพิกถอนชื่อออกจากความเป็นมรดกโลกเลยแม้แต่แห่งเดียว

เมื่อยูเนสโกตระหนักว่ามีภัยคุกคามอันร้ายแรงเกิดขึ้นต่อแหล่งมรดกโลกแห่งใดแห่งหนึ่ง จะดำเนินการจัดแหล่งมรดกโลกนั้นๆ เข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายทันที การจัดทำบัญชีรายชื่อดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้องให้ชาวโลกแสดงความสนใจต่อสภาวะทางธรรมชาติและผลพวงจากการกระทำของมนุษย์ซึ่งมีส่วนทำลายลักษณะดั้งเดิมของสถานที่นั้นๆ จึงสมควรที่จะต้องพยายามอนุรักษ์มรดกโลกในภาวะอันตรายเหล่านี้เป็นพิเศษ และควรดำเนินการโดยด่วน

ในกรณียกเว้นและเร่งด่วน อย่างเช่นเกิดสงคราม (ดังกรณีของสงครามในเมืองคูบรอฟนิก เมื่อ ค.ศ. 1991) คณะกรรมการมรดกโลกจะถือว่าสถานที่หนึ่งๆ เป็นแหล่งมรดกโลกในภาวะอันตรายได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับคำขออย่างเป็นทางการจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

▲ บัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตราย

การรวมชื่อสถานที่หนึ่งๆ เข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นในความสนใจของชาวโลก และการดำเนินการอนุรักษ์สถานที่นั้นๆ โดยเร่งด่วน เมื่อเล็งเห็นว่า คุณค่าของความเป็นมรดกโลกเริ่มแรกของสถานที่นั้นกำลังจะสูญหายไป

ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1997 มีแหล่งมรดกโลกในภาวะอันตรายถึง 25 แห่ง (เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม 9 แห่ง และแหล่งมรดกทางธรรมชาติ 16 แห่ง) ได้แก่

ประเทศ	แหล่งมรดกโลก
แอลเบเนีย	บูตรินติ
เบนิน	พระราชวังอโบมียี
บัลแกเรีย	เขตรักษาธรรมชาติสเวบาร์นา
กัมพูชา	นครวัด
แอฟริกากลาง	อุทยานแห่งชาติมาโนโว กาวันดา เซนต์ ฟลอริส
ไอวอรีโคสต์และกินี	เขตสงวนพันธุ์ธรรมชาติเทือกเขานิмба
โครเอเชีย	เมืองเก่าคูบรอฟนิก
คองโก	อุทยานแห่งชาติวิรุงกา
	อุทยานแห่งชาติการ์มบา
	เขตรักษาพันธุ์สัตว์โอกาปี
	อุทยานแห่งชาติคาฮูซีบีเอกา
เอกวาดอร์	อุทยานแห่งชาติซังโก
เอธิโอเปีย	อุทยานแห่งชาติซีเมน
ฮอนดูรัส	เขตสงวนชีวภาพริโอพลาตาโน
อินเดีย	เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่ามานาส
เยรูซาเล็ม (เสนอโดยประเทศจอร์แดน)	เมืองเก่าและกำแพงเมืองเยรูซาเล็ม
มาลี	ทิมบักตู
ไนเจอร์	เขตรักษาธรรมชาติเทือกเขาอาอีร์และทะเลทราย
	เตเนเร
โอมาน	ป้อมบาส์ลา
เปรู	เขตโบราณคดีซานฆาน
โปแลนด์	เหมืองเกลือเวลิชกา
คูนิเซีย	อุทยานแห่งชาติอิกเคอูล
สหรัฐอเมริกา	อุทยานแห่งชาติเอเวอร์เกลดส์
	อุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน
ยูโกสลาเวีย	เมืองแห่งธรรมชาติและวัฒนธรรมประวัติศาสตร์
	โกดอร์

อุทยานแห่งชาติวิรุงกา
ประเทศคองโก
© UNESCO/INCAFO/G. Grande

อุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตนแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นตัวอย่างที่ดีอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการจัดทำบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายช่วยเรียกร้องให้คนในประเทศและนานาชาติใส่ใจที่จะปกป้องรักษาอุทยานแห่งนี้ไว้โดยด่วน ในขณะที่เยลโลว์สโตนกำลังตกอยู่ในภาวะคับขันเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (เป็นผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการพัฒนาการทำเหมืองแร่ในบริเวณติดกับอุทยาน)

■ กิจกรรมที่ 13

อุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน ประเทศสหรัฐอเมริกา

จุดประสงค์: เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุและวิธีการรวมแหล่งมรดกโลกแห่งหนึ่งเข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตราย

ทัศนศึกษา

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา
หลายคาบ

ภาษา
ภูมิศาสตร์
วิทยาศาสตร์

ภาพถ่าย
คำอธิบายสื่อเว็บ
แพนที่มรดกโลก

ให้นักเรียนศึกษาข้อมูลต่อไปนี้

ลำดับเหตุการณ์

- ค.ศ. 1973 สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่ให้สัตยาบันในอนุสัญญามรดกโลก
- ค.ศ. 1978 อุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกของโลก และเป็นหนึ่งในสถานที่แรกในจำนวน 12 แห่งที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก
- ค.ศ. 1995 คณะกรรมการมรดกโลกตัดสินใจขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้ไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตราย

คุณค่าความเป็นมรดกโลกของเยลโลว์สโตน

อุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน มีอาณาบริเวณกว้างขวางมากอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของมลรัฐไวโอมิ่ง และมีอาณาเขตติดกับมลรัฐมอนแทนาและไอดาโฮ อุทยานแห่งนี้ประกอบไปด้วยที่ราบสูงภูเขาไฟ และมีบริเวณเล็กๆที่เป็นหินตะกอน นอกจากนี้ยังประกอบด้วยหุบเขา น้ำตก และโกรกธารอันงดงามตระการตามากมาย การเคลื่อนตัวของภูเขาไฟที่ดำเนินไปเรื่อยๆ ส่งผลให้น้ำพุร้อนและบ่อน้ำร้อนนับหมื่นแห่งพวยพุ่งขึ้นและไหลออกมา ซึ่งความอุดมสมบูรณ์ของน้ำก่อให้เกิดความชุ่มชื้นสมบูรณ์ต่อพืชพรรณและฝูงสัตว์ในบริเวณนั้นด้วย ในตอนกลางของอุทยานแห่งนี้เป็นที่ราบภูเขาไฟที่ใหญ่ที่สุดในโลก กล่าวคือ มีขนาดใหญ่กว่าหุบภูเขาไฟราคะตัวในประเทศอินโดนีเซียถึง 100 เท่า หินที่เก่าแก่ที่สุดมีอายุถึง 2.7 พันล้านปี ขณะที่หินที่มีอายุน้อยที่สุดกำลังอยู่ระหว่างการก่อตัว ภายในหุบภูเขาไฟแห่งนี้ ยังมีป่าฟอสซิลอีกถึง 27 แห่ง

สิ่งมีชีวิตที่กำลังจะสูญพันธุ์

อุทยานแห่งนี้มีระบบนิเวศที่เต็มไปด้วยสภาพแวดล้อมอันอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการอยู่อาศัยของสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ต่างๆ เช่น หมึกริชชีลี สิ้งโคภูเขา นกอินทรีหัวขาว หรือแม้แต่ฝูงหมาป่าที่ยังมีหลงเหลืออยู่ฝูงหนึ่ง

ภัยคุกคามต่อเขลโลว์สโตน

ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1995 ศูนย์มรดกโลกของยูเนสโกได้รับแจ้งว่ามีภัยคุกคามเกิดขึ้นต่อเขลโลว์สโตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากโครงการทำเหมืองแร่ การทำลายป่า ผลกระทบจากการท่องเที่ยวและนโยบายเกี่ยวกับสัตว์ป่า

การประชุมสถาบันมรดกโลกครั้งที่ 19 ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1995

รัฐภาคี (สหรัฐอเมริกา) ได้ยื่นหนังสือต่อที่ประชุมสถาบันมรดกโลก ซึ่งจัดขึ้นที่สำนักงานใหญ่ยูเนสโก เมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1995 และได้แสดงความกังวลถึงภัยคุกคามที่อาจ

เกิดขึ้นต่อเขลโลว์สโตน นอกจากนี้ ยังได้ขอให้ผู้แทนจากคณะกรรมการมรดกโลกและจาก IUCN สังเกตติดตามผลการดำเนินงานในอุทยานแห่งนี้ ทั้งยังได้ขอให้คณะกรรมการมรดกโลกตัดสินใจให้สถานที่แห่งนี้เป็นมรดกโลกในภาวะอันตราย

เสียงต่อต้านการทำเหมืองแร่ใกล้บริเวณเขลโลว์สโตน

โครงการทำเหมืองแร่ถือว่าเป็น 'มหันตภัย' ที่คุกคาม 'เพชรยอดมงกุฎแห่งระบบอุทยานอเมริกา' นีวยอร์ก ไทม์

ผลประโยชน์ใดๆก็ตามการทำเหมืองแร่ไม่สามารถชดเชยได้แม้แต่น้อยกับความเสียหายอย่างถาวรที่จะเกิดขึ้นต่อเขลโลว์สโตน

บิล คลินตัน ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

ในฐานะที่เป็นผู้ดูแลสถานที่อันที่เคารพแห่งนี้ ชาวอเมริกันจึงมีหน้าที่ปกป้องเขลโลว์สโตนกันเอง เพื่อพลเมืองชาวอเมริกันและเพื่อพลเมืองทั่วโลก และไม่ใช้กรक्तिกับใช้เพื่อคนรุ่นนี้เท่านั้น หากแต่เพื่อคนรุ่นต่อไปด้วย

สมาคมอุทยานแห่งชาติและการอนุรักษ์, กันยายน 1995

การร่วมดำเนินการดูแลและติดตามผลในเดือนกันยายน ค.ศ. 1995

การร่วมดำเนินการดูแลและติดตามผลเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน ค.ศ. 1995 โดยได้เปิดให้มีการอภิปรายต่อสาธารณชน และได้มีการนำเสนอรายงานทางด้านเทคนิคเป็นจำนวนมากจากผู้ประกอบอุตสาหกรรม รัฐบาล และกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างๆ

การประชุมคณะกรรมการมรดกโลกครั้งที่ 19 ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1995

รัฐภาคี และ IUCN ได้รายงานข้อค้นพบต่อที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1995 กล่าวคือ โครงการทำเหมืองแร่ขนาดใหญ่ มลพิษทางน้ำ อันเนื่องมาจากท่อระบายน้ำรั่ว และการทิ้งขยะลงแหล่งน้ำต่างๆ ตลอดจนการสร้างถนนและการผลักดันทางการท่องเที่ยว การลดจำนวนลงของสัตว์นานาพันธุ์ เช่น ปลาเทราต์ซึ่งเหลืออยู่น้อยเต็มที และการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสเฮอร์ปีสในฝูงควาย ต่างแสดงให้เห็นถึงความร้ายแรงของภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในสถานที่แห่งนี้

หลังจากการอภิปรายอันยาวนานเกี่ยวกับภัยคุกคามต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง และภัยที่อาจจะเกิดขึ้น คณะกรรมการมรดกโลกจึงได้มีมติให้รวมอุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน เข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตราย

การประกาศโดยประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1996

ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกาได้ประกาศให้สาธารณชนทราบถึงความพยายามในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทำเหมืองแร่ อันเป็นทางออกที่น่าพอใจของทุกฝ่าย

การประชุมคณะกรรมการมรดกโลกครั้งที่ 20 ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1996

ผู้แทนจากสหรัฐอเมริการายงานว่า การอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน มีความคืบหน้าไปอย่างมาก

สิ่งที่เกิดขึ้นในภายหลัง

เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินการอนุรักษ์แหล่งมรดกแห่งนี้จะยังคงดำเนินต่อไป คณะกรรมการมรดกโลกจะขอจากรายงานผลการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมาตรการการอนุรักษ์อย่างสม่ำเสมอ และด้วยวิธีนี้ คณะกรรมการมรดกโลกสามารถติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในอุทยานได้อย่างใกล้ชิด ในอนาคตหากคณะกรรมการพึงพอใจในความคืบหน้าของการอนุรักษ์อุทยานแห่งนี้แล้ว คณะกรรมการอาจลงมติให้เยลโลว์สโตน ไม่เป็นแหล่งมรดกโลกในภาวะอันตรายอีกต่อไป

การรวมเยลโลว์สโตนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายนี้ได้มุ่งเน้นถึงความพยายามของทั้งประชาชนชาวอเมริกา ประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา และชุมชนระหว่างประเทศ ในอันที่จะอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติอันลือชื่อแห่งนี้ไว้

เจอลอว์สโตน
กำลังตากอยู่
ในภาวะอันตราย
สหรัฐอเมริกา

■ กิจกรรมที่ 14

การจัดรายการวิทยุเกี่ยวกับมรดกโลก

จุดประสงค์: เพื่อเพิ่มทักษะทางการสื่อสารของนักเรียน อันจะเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์มรดกโลก

ทำแบบฝึกหัด

กิจกรรม
ในหรือนอก
ชั้นเรียน

ใช้เวลา
หลายคาบ

ภาษา
ดนตรี

คำอธิบายเสียง
แบบกับมรดกโลก

หนังสือ แผ่นซีดี
เทปคลาสสิคิต์
และอื่นๆ

✓ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ และให้นักเรียนจัดผังรายการวิทยุเกี่ยวกับมรดกโลก โดยที่รายการดังกล่าวอาจครอบคลุมถึง

- บทสนทนาระหว่างนักเรียนว่า เห็นด้วยหรือไม่ในการรวมสถานที่หนึ่งๆ เข้าเป็นมรดกโลก
- คำอธิบายถึงความสำคัญ ตำแหน่งที่ตั้ง และความสวยงามของสถานที่หนึ่งๆ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก
- ส่วนที่ตัดตอนมาจากกลอนต่างๆ ที่พรรณนาถึงแหล่งมรดกโลก
- ดนตรีและเสียงประกอบ (เสียงธรรมชาติ สัตว์ กระดิ่ง การพูดคุย และโครงการต่างๆ) ที่ทำให้นักถึงแหล่งมรดกโลก

✓ ในการนำเสนอในชั้นเรียน ขอให้ตกลงกันเกี่ยวกับความคิดต่างๆ ที่ดีที่สุดที่จะจัดทำเป็นโปรแกรมได้ และขอให้พัฒนาความคิดนี้ต่อไป จากนั้นให้แบ่งงานกันทำระหว่างนักเรียนในแต่ละกลุ่ม โดยบันทึกเทปรายการและส่งไปให้สถานีวิทยุท้องถิ่นในภูมิภาคหรือในประเทศต่อไป

▲ กองทุนมรดกโลก

ความสำเร็จที่สำคัญประการหนึ่งของ *อนุสัญญามรดกโลก* คือ สามารถให้ความช่วยเหลือแก่นานาชาติ โดยการจัดตั้ง *กองทุนมรดกโลก* เพื่อให้การสนับสนุนทางการเงินแก่โครงการอนุรักษ์มรดกโลกต่างๆ

กองทุนมรดกโลกจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือทางด้านเทคนิคในหลายรูปแบบ ซึ่งรวมถึงการศึกษาโดยผู้ชำนาญการเพื่อพิจารณาหรือตอบโต้สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมหรือเพื่อวางมาตรการในการอนุรักษ์ การฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์ หรือเทคนิคการปรับปรุงต่างๆ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ในการพิทักษ์

อนุสัญญา

อุทยานแห่งชาติหรือฟื้นฟูอนุรักษ์สถาน นอกจากนี้กองทุนมรดกโลกยังให้การสนับสนุนการจัดทำร่างบัญชีรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติในเบื้องต้น รวมทั้งการเสนอชื่อสถานที่ต่างๆ เข้าเป็นมรดกโลกด้วย ทั้งนี้คณะกรรมการหรือประธานคณะกรรมการมรดกโลก จะให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศใดๆ ในกลุ่มรัฐภาคีเมื่อได้รับการร้องขอจากประเทศนั้นๆ โดยจะขึ้นอยู่กับประเภทและความมากน้อยของความช่วยเหลือที่ต้องการด้วย

ในการช่วยเหลือทางการเงินนี้ จะพิจารณาให้เงินอุดหนุนแก่มาตรการการอนุรักษ์แบบฉบับพลัน และการอนุรักษ์สถานที่ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายเป็นอันดับแรก

กองทุนมรดกโลกมีรายได้มาจากที่ต่างๆ ได้แก่

- การบริจาคจากรัฐภาคี ซึ่งจะต้องชำระเมื่อเข้าเป็นสมาชิกอนุสัญญา โดยมีอัตราร้อยละ 1 ของการถือหุ้นในยูเนสโก
- การบริจาคโดยสมัครใจจากรัฐภาคี การบริจาคจากสถาบัน หรือเอกชนต่างๆ หรือจากกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ ที่ได้จัดขึ้นในประเทศ หรือระหว่างประเทศ

ในแต่ละปี กองทุนฯ ได้รับเงินทั้งสิ้นประมาณ 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

จำนวนเงินที่กองทุนมรดกโลกได้รับดังกล่าวนี้ยังคงไม่เพียงพอกับความต้องการของรัฐภาคีที่ร้องขอมายังคณะกรรมการมรดกโลก อย่างไรก็ตาม กองทุนนี้ได้ให้เงินสนับสนุนในโครงการสำคัญ หลายโครงการ ใช้เงินไปหลายล้านเหรียญสหรัฐฯ เพื่ออนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติในแอฟริกา ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก กลุ่มประเทศในแถบอาหรับ ละตินอเมริกา และประเทศในแถบแคริบเบียน และยุโรป

ท่านหรือนักเรียนของท่านสามารถมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกโลกจากการบริจาคเงินเข้ากองทุนมรดกโลก โดยส่งจ่ายเงินระหว่างประเทศหรือโอนเงินผ่านธนาคารมายังบัญชีธนาคารข้างล่างนี้

UNESCO Account No. 949-1-191558

Chase Manhattan Bank

International Money Transfer Division

4 Metrotech Center

Brooklyn

New York NY 11245

United States of America

กรุณาแจ้งชื่อและที่อยู่ของโรงเรียนท่าน และระบุว่าท่านกำลังส่งเงินบริจาคมาเข้ากองทุนมรดกโลก

ภิกขุสสมที่ 15

■ กิจกรรมที่ 15

การสร้างจิตสำนึก

จุดประสงค์: เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสำนึกและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการอนุรักษ์
มรดกโลก

อภิปราย

กิจกรรม

ในชั้นเรียนและ/หรือ
กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ใช้เวลา

หลายคาบ

ภาษา

แผนกับมรดกโลก

คำอธิบายสื่อเชป

- ✓ อภิปรายถึงแนวทางที่นักเรียนสามารถมีส่วนช่วยให้ชุมชนในท้องถิ่นของนักเรียนคำนึงถึงมรดกในท้องถิ่นของตน ตลอดจนมรดกในประเทศและมรดกโลกมากยิ่งขึ้น จากนั้นให้ร่างข้อเสนอต่างๆ แล้วคิดว่า สามารถนำข้อเสนอเหล่านี้อย่างน้อย 1 ข้อไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่
- ✓ อภิปรายถึงวัตถุประสงค์ของกองทุนมรดกโลก
- ✓ อภิปรายถึงความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อหารายได้สำหรับการอนุรักษ์มรดกโลก

การบูรณาการหลักสูตร อนุสัญญามรดกโลก

ศิลปะ

ใช้รูปภาพและข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกต่างๆ ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ
สร้างแบบจำลองแหล่งมรดกโลก
เตรียมการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการอนุรักษ์มรดกโลก
เดินทางไปยังแหล่งมรดกโลกต่างๆ และวาดรูป ระบายสี หรือถ่ายภาพสถานที่นั้นๆ ไว้
ใช้แหล่งมรดกโลกต่างๆ ประกอบการสอนลักษณะทางสถาปัตยกรรมหลายๆ แบบ

ภาษาต่างประเทศ

อ่านแผ่นพับที่มีข้อมูลเกี่ยวกับมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของประเทศอื่นๆ
ศึกษาแหล่งมรดกโลกในฐานะที่เป็นแหล่งข้อมูลของประเทศอื่นๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
เขียนบทความเกี่ยวกับความจำเป็นในการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก

ประวัติศาสตร์

เดินทางไปยังแหล่งมรดกโลกต่างๆ หรือแหล่งมรดกที่อยู่ในละแวกใกล้เคียง ที่มีความสัมพันธ์
กับช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์
เรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกที่เกี่ยวข้องโดยศึกษาจากช่วงเวลาหนึ่งๆ

ภาษาและวรรณคดี

เขียนบทความเกี่ยวกับอนุสัญญา หรือเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกหนึ่งๆ เพื่ออ่านกันภายใน
ชั้นเรียน หรือเพื่อตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์
สัมภาษณ์บุคคลที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับแหล่งมรดก พร้อมทั้งค้นหว่า สถานที่นั้นๆ
มีความหมายต่อบุคคลเหล่านั้นอย่างไร
จัดทำแผ่นพับที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่หนึ่งๆ
จัดแสดงละครอิงประวัติศาสตร์
อ่านนวนิยายหรือเรื่องสั้นที่มีการกล่าวถึงแหล่งมรดก

คณิตศาสตร์

สำรวจลักษณะทางกายภาพต่างๆ (เช่น จำนวนสิ่งมีชีวิต และขนาดสิ่งก่อสร้าง) ของแหล่ง
มรดกโลก และให้นำเสนอผลการสำรวจโดยใช้กราฟ แผนภูมิรูปวงกลม และสถิติ
ศึกษาขนาดของอนุสรณ์สถานและสิ่งก่อสร้างต่างๆ และเตรียมจัดทำแบบจำลองของสถานที่
เหล่านี้

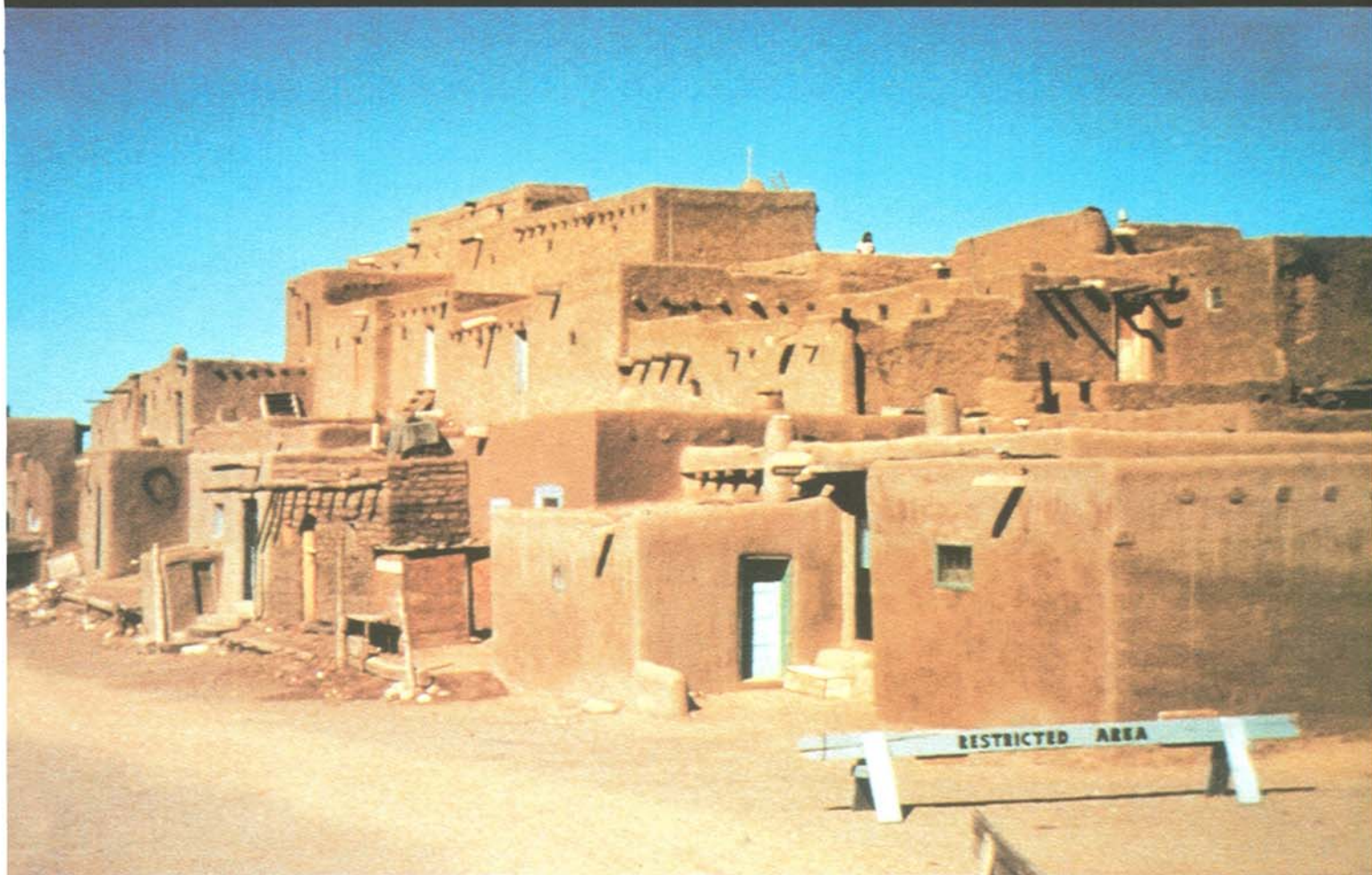
ศาสนา

แสดงรูปภาพของแหล่งมรดกโลกที่มีความสัมพันธ์กับศาสนาและระบบความเชื่อต่างๆ
(รูปภาพแหล่งมรดกโลกหลายแห่งมีอยู่ในชุดการเรียนการสอนแล้ว)

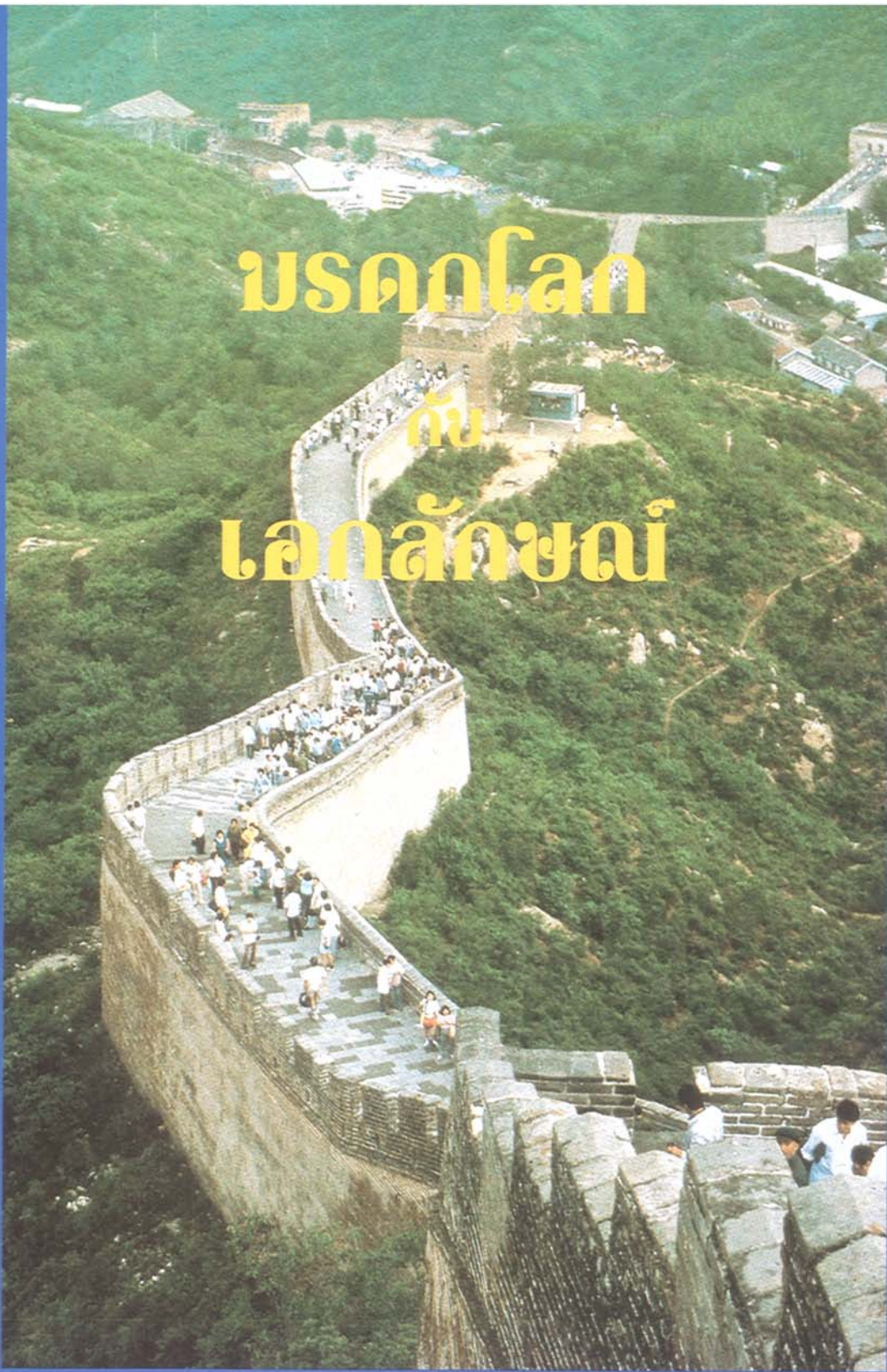
อินเทอร์เน็ต

เข้าไปดูเว็บไซต์ของศูนย์มรดกโลกแห่งยูเนสโก (<http://www.unesco.org/whc>) และ
เว็บไซต์ของโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ
(<http://www.education.unesco.org/educprog/asp>)

อนุสรณ์สถานมรดกโลก

© UNESCO/Moritzoff, The Great Wall, China.

มรดกโลก กับ เอกลักษณ์

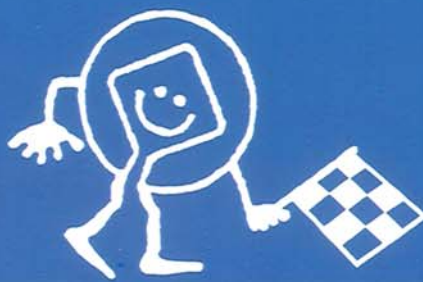
«ข้าพเจ้าไม่ปรารถนาให้มีกำแพงใดๆ มาล้อมรอบบ้าน
และไม่ประสงค์ให้หน้าตาต่างบ้านข้าพเจ้าถูกปิดทึบ
หากแต่ข้าพเจ้าปรารถนาให้วัฒนธรรมของทุกพื้นแผ่นดิน
แผ่กระจายมายังบ้านของข้าพเจ้าอย่างอิสระเสรีตามแต่จะเป็นไปได้
และข้าพเจ้าจะไม่ยอมให้ผู้ใดมาขังไข่ข้าพเจ้าไปจากบ้านแห่งนี้»

มหาตมะ: คานธี

มรดกโลก กับเอกลักษณ์

	หน้า
จุดประสงค์	105
ความรู้ความเข้าใจ	105
เจตคติ	105
ทักษะ	105
มรดกโลก: พื้นฐานของเอกลักษณ์	106
เอกลักษณ์: ฉันคือใคร? – พวกเราคือใคร?	106
กิจกรรมที่ 16: ชื่อบ่งบอกถึงเอกลักษณ์	107
ความเป็นเอกลักษณ์ในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว	107
แหล่งมรดกโลกกับเอกลักษณ์	108
กิจกรรมที่ 17: แหล่งมรดกโลกกับเอกลักษณ์	109
รูปแบบอันโดดเด่นของสิ่งก่อสร้างที่แสดงถึงเอกลักษณ์	110
กิจกรรมที่ 18: รูปแบบอันโดดเด่นของสิ่งก่อสร้างที่แสดงถึงเอกลักษณ์	111
กิจกรรมที่ 19: คณะกรรมการตัดสินการจัดการในอนาคตเกี่ยวกับสถานที่ทางประวัติศาสตร์	112
กิจกรรมที่ 20: การเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม	113
เอกลักษณ์กับคนพื้นเมือง	113
กิจกรรมที่ 21: ป้อมปราการแห่งเกรตซิมบับเว	114
กิจกรรมที่ 22: อุทยานแห่งชาติอูลูรู-กาตา จูตา ประเทศออสเตรเลีย	116
การบูรณาการหลักสูตร: มรดกโลกกับเอกลักษณ์	119

จุดประสงค์

ความรู้ความเข้าใจ

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

- แหล่งมรดกโลกทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันหลากหลาย และแสดงถึงความมั่นคงที่ดำรงอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
- ลักษณะเฉพาะของแต่ละวัฒนธรรม และทฤษฎีที่ว่าวัฒนธรรมทุกวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของอารยธรรมมนุษย์
- การมีปฏิสัมพันธ์และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างธรรมชาติกับวัฒนธรรม และระหว่างวัฒนธรรมกับวัฒนธรรม

เจตคติ

เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน

- มีความชื่นชมในวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในประเทศของตน
- สามารถระบุค่านิยมหลักในสังคม และรากฐานของค่านิยมเหล่านี้ได้
- รู้จักให้ความเคารพต่อกลุ่มชนทุกกลุ่ม ตลอดจนวัฒนธรรมของพวกเขาเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีและความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างประเทศ
- เกิดความรู้สึกประทับใจต่อการพิทักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและมรดกทางธรรมชาติ

ทักษะ:

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการ

- ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมถึงภูมิหลังของตน (ครอบครัว และประเทศ)
- อภิปรายประเด็นต่างๆ อย่างเปิดเผยและเป็นประชาธิปไตย
- มีความเป็นผู้นำในการสนับสนุนการอนุรักษ์มรดกโลก

มรดกโลก: พื้นฐานของเอกลักษณ์

ความเข้าใจเกี่ยวกับมรดกโลกสามารถช่วยให้เรามีความตื่นตัวในภูมิหลังและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและสังคมของเรามากยิ่งขึ้น การพิจารณาถึงสถานที่ต่างๆ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกอย่างถี่ถ้วนจะช่วยให้เราเรียนรู้ถึงความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนภูมิปัญญาของกลุ่มชนและอารยธรรมต่างๆ ที่สร้างสรรค์สิ่งเหล่านี้ (มรดกทางวัฒนธรรม) ขึ้นมา หรือที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ เหล่านี้ (ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ทางธรรมชาติหรือสถานที่ที่เป็นทั้งมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม หรือภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม) ซึ่งรวมถึงโอกาสที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับมรดกที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมด้วย

ทั้งสถานที่ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติต่างก็มีส่วนสร้างสภาพแวดล้อมที่มนุษย์จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัย ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจ ศาสนา การศึกษา หรือเศรษฐกิจ การทำงานสถานที่เหล่านี้ หรือแม้แต่การทำให้สถานที่เหล่านี้เสื่อมโทรมลง อาจเห็นอันตรายต่อความอยู่รอดของเอกลักษณ์ ความอยู่รอดของประเทศ ตลอดจนความอยู่รอดของโลกใบนี้ได้ เราจึงมีหน้าที่ที่จะต้องพิทักษ์รักษาสถานที่เหล่านี้ไว้ให้แก่คนรุ่นหลังสืบต่อไป

คำปฏิญาณมรดกโลก ในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก ณ เมืองเบอร์เคน ประเทศนอร์เวย์

▲ เอกลักษณ์: จันคือใคร? – พวกเราคือใคร?

เอกลักษณ์

1. คุณสมบัติหรือสภาวะที่เหมือนกัน; ความเหมือนกันอย่างมาก; ความเป็นเอกภาพ
2. ความเป็นปัจเจกบุคคล ลักษณะเฉพาะของบุคคล...การดำรงอยู่ของบุคคล
3. สภาวะที่เหมือนกัน ทั้งในด้านความรู้สึก ความสนใจ และอื่นๆ

ที่มา: *Shorter Oxford Dictionary*

นับแต่ถือกำเนิดมา มนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะ อันได้แก่ทางพันธุกรรมและลักษณะทางกายภาพซึ่งได้รับมาจากบิดามารดาและบรรพบุรุษ ตัวอย่างเช่นลายนิ้วมือนับเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวอย่างหนึ่งที่จะติดตัวเราไปตลอด ขณะที่นามสกุลที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และชื่อซึ่งมีผู้ตั้งให้ นั้น อาจเปลี่ยนแปลงได้ในช่วงเวลาของชีวิต ถึงแม้จะเป็นองค์ประกอบหนึ่งของเอกลักษณ์เช่นกันก็ตาม

อย่างไรก็ดีเอกลักษณ์มิใช่เรื่องของบุคคลเพียงอย่างเดียว คำถามที่ว่า “ฉันคือใคร?” นั้นมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับคำถามที่ว่า “พวกเราคือใคร?” จะเห็นได้ว่าคำว่า “พวกเรา” นั้นหมายความว่าหลายอย่าง เช่น เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ประเทศ หรือกลุ่มความเชื่อความศรัทธาต่างๆ และในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม เราจึงเชื่อมสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มด้วยภาษา ความเชื่อ พิธีกรรม จริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี อาหาร เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และอื่นๆ

ตามปกติ การแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติมักจะถูกแสดงผ่านทางสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น ภาษา เครื่องแต่งกายประจำชาติ ธงชาติ ตราประจำชาติ หรือเพลงชาติ

เยาวชนต่างทางชุดประจำชาติ
ในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก
ณ เมืองเบอร์เคน ประเทศนอร์เวย์

© UNESCO

■ กิจกรรมที่ 16

ชื่อบ่งบอกถึงเอกลักษณ์

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนพิจารณาเอกลักษณ์เฉพาะตัว และเอกลักษณ์ของครอบครัว

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลา 2 คาบ
บอกเวลาเรียน

ภาษา

- ✓ ให้นักเรียนขอให้ผู้ปกครองหรือญาติของนักเรียนช่วยหาความหมายนามสกุลของนักเรียน และอธิบายถึงที่มาของชื่อนักเรียนด้วย (ไม่ว่าจะเป็นชื่อต้นหรือชื่อกลาง) นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับชื่อนักเรียน ชื่อนั้นๆ เป็นชื่อที่ซ้ำกับผู้อื่นที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกันกับนักเรียนหรือไม่ เป็นชื่อที่มีความเกี่ยวข้องกับใด ๆ กับสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรมหรือทางชาติในท้องถิ่นของนักเรียนหรือไม่ เป็นชื่อที่ไม่เหมือนใครหรือไม่ และเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นเพื่อระลึกถึงบุคคลหนึ่งๆ เช่น ปู่ย่าตายาย เครื่องญาติอื่นๆ หรือบุคคลในประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์และอื่นๆ หรือไม่ ชื่อนั้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหรือไม่

▲ ความเป็นเอกลักษณ์ในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

107

ขณะที่โลกกำลังหมุนไปอย่างรวดเร็ว คนจำนวนมากต่างก็เร่งรีบเตรียมพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 จนลืมคิดหนึ่งถึงภูมิหลังของตนไป หากแต่อันที่จริงแล้วเราควรระวังชื่นชมในพื้นเพและวัฒนธรรมของเรา พร้อมทั้งรักษาสืบเน่าไว้เป็นรากฐาน เราควรสร้างอนาคตของเราเอง

ข้อเสนอแนะของนักเรียนในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก ณ เมืองปักกิ่ง ประเทศจีน

เช่นเดียวกับบุคคลต่างๆ ไป ชุมชนต่างๆ (ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หรือประเทศ) ซึ่งเราอาศัยอยู่ ต่างก็เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา อันเป็นผลมาจากการที่ชุมชนเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและกับชุมชนและวัฒนธรรมอื่นๆ ขณะที่เหตุการณ์เช่นนี้ยังคงเกิดขึ้นอยู่เป็นนิตยันัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรวดเร็วและมากมายในคริสต์ศตวรรษที่ 20 อันเนื่องมาจากการปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบใหม่ๆ ของการคมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม การสื่อสารมวลชน (เช่น วิทยุ การสารสนเทศ โทรศัพท์ โทรสาร โทรทัศน์ ดาวเทียมคมนาคม เป็นต้น) และท้ายที่สุด ได้แก่ กระบวนการที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์

ในเบื้องแรกโลกาภิวัตน์เป็นปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ หากแต่มิมีนัยทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งนัยประการหนึ่งคือแนวโน้มที่ประชากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่มสาวในแทบทุกส่วนของโลก ชอบบริโภคผลิตภัณฑ์มวลรวมชนิดหนึ่งๆที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณชนทั่วโลก เช่น คนตรีป๊อป ภาพยนตร์ และรายการโทรทัศน์ เครื่องแต่งกาย หรืออาหารจานด่วนทั้งหลาย เป็นต้น

เมื่อเร็วๆ นี้ เอกสารที่จัดทำโดยยูเนสโก 2 ฉบับ ได้กล่าวถึงโลกาภิวัตน์ทางวัฒนธรรมไว้ดังนี้ ...วัฒนธรรมกำลังถูกทำให้เป็นโลกาภิวัตน์เพิ่มมากขึ้นทุกที แต่ทว่าเป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งเท่านั้น เราไม่สามารถเพิกเฉยต่อปรากฏการณ์โลกาภิวัตน์รวมถึงภัยคุกคามจากปรากฏการณ์นี้ได้ หรืออย่างน้อยที่สุดเราก็ไม่สามารถเพิกเฉยต่อความเสี่ยงที่มนุษย์จะลบล้างลักษณะของตนได้ มนุษย์มีสิทธิเลือกอนาคตของตนเองและประสบความสำเร็จสูงสุดในขอบเขตความเจริญรุ่งเรืองของประเพณีและวัฒนธรรมของตน และหากเราไม่ระมัดระวังแล้ว อาจได้รับอันตรายจากการพัฒนาแบบชั่วคราวต่างๆ ได้

ที่มา: *Learning: the treasure within, Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-first Century*, p. 17, Paris, UNESCO, 1996.

บุคคลและชุมชนต่างๆ ซึ่งอาศัยอยู่ในโลกปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้ จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงได้อย่างสมดุล โดยไม่ละทิ้งองค์ประกอบอันมีค่าต่างๆ ในประเพณีของตน

ในที่นี้ขอยกตัวอย่างค่านิยมในการนับถือจิตวิญญาณ ซึ่งถือว่าเป็นศาสนาดั้งเดิมของชาวแอฟริกา ค่านิยมดังกล่าวเน้นถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ระหว่างสิ่งที่ป็นรูปธรรมกับสิ่งที่ป็นนามธรรม ระหว่างการรับรู้ด้วยเหตุผลกับประสาทสัมผัส และระหว่างคนรุ่นก่อนๆ ในอดีตกับคนรุ่นต่อไปในอนาคต ชุมคลังความรู้และค่านิยมเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสมัยใหม่ต่างๆ เช่น การรักษาสีงแวดล้อม หรือเป็นตัวกลางในการไกล่เกลี่ยปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่าง และสถานการณ์ขัดแย้งต่างๆ เป็นต้น

ที่มา: *Our Creative Diversity, Report of the World Commission on Culture and Development*, p. 166, Paris, UNESCO, 1996

แหล่งมรดกโลกกับเอกลักษณ์

คนจำนวนมากต่างรู้จักสถานที่ต่างๆ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกและสามารถเชื่อมโยงสถานที่เหล่านี้กับสิ่งอื่นๆ ได้ เช่น ซากปรักหักพังแห่งเกรตซิมบับเว ทำให้เรานึกถึงถิ่นกำเนิดดั้งเดิมของประเทศซิมบับเวก่อนที่จะตกอยู่ใต้อาณานิคม อุทยานแห่งชาติอูลูรู-กาตา จูตา ในประเทศออสเตรเลีย แสดงให้เห็นถึงการเข้าครอบครองทวีปออสเตรเลียของชาวอะบอริจินเรื่อยมาแต่โบราณกาล ขณะที่เมื่อกล่าวถึงประเทศรัสเซีย มักจะนึกถึงเมืองเครมลินและจตุรัสแดงในมอสโคว์ หากเป็นประเทศอิตาลี จะนึกถึงเมืองเวนิสและแม่น้ำลำคลองในเวนิส ทอเอนแห่งเมืองปิซา และเมืองฟลอเรนซ์ เมื่อกล่าวถึงประเทศเลบานอน จะนึกถึงเมืองโบราณบาลเบ็กและบิบลอส เมื่อกล่าวถึงประเทศอินเดีย จะนึกถึงทัชมาฮาลแห่งเมืองอัครา เมื่อกล่าวถึงประเทศกัวเตมาลา จะนึกถึงแอนติกัว กัวเตมาลา และเมื่อกล่าวถึงประเทศอุซเบกิสถาน จะนึกถึงศูนย์ประวัติศาสตร์บูคาระ เป็นต้น เหล่านี้เป็นตัวอย่างที่ยกมาให้เห็นเพียงไม่กี่แห่ง

นอกจากนี้ สถานที่ทางธรรมชาติบางแห่ง เช่น อุทยานแห่งชาติเอเวอร์เกลดส์และอุทยานแห่งชาติแกรนแคนยอนในประเทศสหรัฐอเมริกา อุทยานแห่งชาติเซอเรนเกตีในประเทศแทนซาเนีย อุทยานแห่งชาติซาการ์มาทา (ยอดเขาเอเวอร์เรสต์) ในประเทศเนปาล และอุทยานแห่งชาติลอสเกลเชียร์ในประเทศอาร์เจนตินา ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของกลุ่มหรือของชาติได้ด้วย

อิซัสซี ดี มาเตรา (I Sassi di Matera)
ประเทศอิตาลี

© UNESCO/M. Moldaveanu

■ กิจกรรมที่ 17

แหล่งมรดกโลกกับเอกลักษณ์

จุดประสงค์: เพื่อให้เข้าใจถึงคุณค่าของแหล่งมรดกโลก

อภิปราย

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

ใช้เวลา 1 คาบ
และนอกเวลาเรียน

ประวัติศาสตร์
สังคมศึกษา

แผนที่มรดกโลก
และคำอธิบายสังเขป

✓ ใช้แผ่นใสและภาพถ่ายมรดกโลกที่ไหว้ในชุดการเรียนการสอน และใช้วัสดุอื่นๆ ที่ทำได้ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและคุ้นเคยกับแหล่งมรดกโลกบางแห่งที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติและการอนุรักษ์ธรรมชาติ อย่างเช่น

- สถานที่ที่คนรู้จัก (ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ทางวัฒนธรรมหรือทางธรรมชาติ)
- สถานที่ที่มีเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์การเมืองโลกเกิดขึ้น
- สถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับศาสนาและระบบความเชื่อต่างๆ ในโลก
- สถานที่ที่แสดงถึงตัวอย่างของรูปแบบการดำรงชีวิตหลายๆ รูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

ทั้งนี้ให้ดูตารางแสดงรายละเอียดข้างล่างเพื่อเป็นแนวทางการอภิปราย

	ต้นกำเนิด ของมนุษย์	สังคม นิกาย	สังคม ดั้งเดิม	สังคม เกษตรกรรม	สังคม วานิชย์	สังคม อุตสาหกรรม	สังคม ยุคหลังสมัยใหม่
เอเชียและ แปซิฟิก	แหล่งมนุษย์ ปักกิ่ง (จีน)			มายันมายันโต แห่งโครดิลเฮรา (ฟิลิปปินส์)			
ประเทศในแถบ อาหรับ		โบราณสถานหิน กาตาร์ อะคาซิส (ลิเบีย)					
แอฟริกา					เกาะโมซัมบิก (โมซัมบิก)		
ยุโรปและ อเมริกาเหนือ			อียิปต์ ตี มาตรา (อิตาลี)		นครอิมเพียทิก แห่งจูเบค (เยอรมนี)	โทรกราร โอออนเบิร์ต (อังกฤษ)	เบาส์และ บริเวณใกล้เคียง (เยอรมนี)
ละตินอเมริกาและ แคริบเบียน						เมืองประวัติศาสตร์ โอรู เปเรญ (บราซิล)	บราซิลเลีย (บราซิล)

รูปแบบอันโดดเด่นของสิ่งก่อสร้างที่แสดงถึงเอกลักษณ์

รูปแบบของอาคารสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่พบในแหล่งมรดกโลกบางแห่ง แสดงให้เห็นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติได้อย่างชัดเจน ดังเช่น แหล่งมรดกโลกในตำบลบริกเกน (Bryggen) เมืองเบอร์เกน (Bergen) ประเทศนอร์เวย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าต้นไม้ในนอร์เวย์กลายเป็นปัจจัยที่กำหนดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวนอร์เวย์ได้อย่างไร

ตำบลบริกเกน
ประเทศนอร์เวย์
© UNESCO/D.Roger

ต้นไม้ในนอร์เวย์มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมนอร์เวย์ได้อย่างไร

เป็นที่น่าสนใจว่า มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างวัสดุก่อสร้างอาคารของนอร์เวย์กับวัฒนธรรมนอร์เวย์หรือไม่

สเตฟาน ชูดี-แมคเซน อดีตผู้อำนวยการคณะกรรมการบริหารมรดกทางวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยกล่าวว่า

ประการแรกสุด ลองมาพิจารณาถึงต้นไม้กันก่อน ความสูงของมันนับเป็นข้อจำกัดที่ยอดเยี่ยมที่สุด

เพราะไม่มีต้นไม้ใบกว้างชนิดใดที่สูงเหยียดตรงหรือมีความแข็งแรงทนทานเพียงพอที่จะสร้างบ้านต้นซุงอันมีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งได้แก่การนำเอาท่อนซุงหลายๆ ท่อนมาวางซ้อนกันตามขวางได้เช่นนี้...

การพิจารณาถึงไม้ที่ใช้ในการก่อสร้าง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันมายาวนานที่สุด ช่วยให้เรามีความเข้าใจเกี่ยวกับขนาดของต้นไม้ชนิดนี้ ได้แก่ ต้นสน อันเป็นไม้ก่อสร้างที่ใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุดในนอร์เวย์ การค้นพบในครั้งนี้ได้มาจากการรื้อถอนโบสถ์ฮอฟ (Hof) ใน ค.ศ. 1861 และวัดขนาดไม้ได้ถึง 15 เมตร ซึ่งนับว่ายาวมากที่สุด ดังจะสังเกตได้ว่าความยาวเพียงครึ่งหนึ่งของไม้ชนิดนี้ยังยาวกว่าความสูงของบ้านทุกๆ ไปเสียอีก

ไม่มีกษัตริย์พระองค์ใดหรือขุนนางคนใดสามารถกำหนดขนาดของสิ่งก่อสร้างได้ เนื่องจากสัดส่วนความกว้างยาวทั้งหมดถูกกำหนดโดยตัวต้นไม้เอง กฎการสร้างบ้านทุกหลังจึงเหมือนกันหมด แม้ว่าอาจแตกต่างกันไปบ้างตามความหนาของไม้และการตกแต่งประดับประดา

อาจมีผู้สงสัยว่า สภาพที่เกิดขึ้นนี้มีผลกระทบต่อด้านประชาธิปไตยต่อสังคมหรือไม่ คำตอบก็คือ ห้องต่างๆ ที่มีขนาดเช่นนี้ จะบ่งบอกถึงความเป็นมนุษย์โดยทั่วไปได้ โดยแสดงถึงความสอดคล้องและผสมกลมกลืนระหว่างสังคมกับมนุษย์ แนวตามขวางของผนังท่อนซุงให้ความรู้สึกผ่อนคลายและเรียบง่าย ขณะเดียวกันก็มีความเรียบง่ายสบายๆ และแม้แต่ส่วนประกอบอื่นๆ ภายในบ้านที่สร้างด้วยไม้ก็ยังมีบทบาทสำคัญคือเป็นทั้งฉนวนกันความร้อนอย่างดีเยี่ยม และทำให้เรารู้สึกสบายเมื่อสัมผัส

จวบจนปัจจุบัน ธรรมเนียมการสร้างบ้านด้วยไม้ก็ยังคงดำเนินต่อไป ดังจะเห็นได้ว่า บ้านใหม่ๆ ในนอร์เวย์ประมาณร้อยละ 80 ต่างเป็นบ้านไม้แทบทั้งสิ้น ปรากฏการณ์นี้จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้เป็นอย่างดี เมื่อเราประสงค์จะได้เข้าถึงความพิเศษของมรดกทางวัฒนธรรมของนอร์เวย์ และเป็นข้อพิสูจน์ที่ดียิ่งกว่าการแสดงออกถึงวัฒนธรรมในรูปแบบอื่นใดเสียอีก นอกจากนี้ตัวต้นไม้เองก็นับว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาอันเนื่องมาจากข้อจำกัดและคุณสมบัติต่างๆ ของมันตามที่ได้อธิบายมาแล้ว

ที่มา: Norway: A cultural heritage. Monuments and Sites. Universitetsforlaget.

■ กิจกรรมที่ 18

รูปแบบอันโดดเด่นของสิ่งก่อสร้างที่แสดงถึงเอกลักษณ์

จุดประสงค์: เพื่อแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้นจากการศึกษามรดกทางกายภาพ เช่น สิ่งก่อสร้างในบริเวณรอบๆ อนุสรณ์สถาน และอุทยานแห่งชาติต่างๆ

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

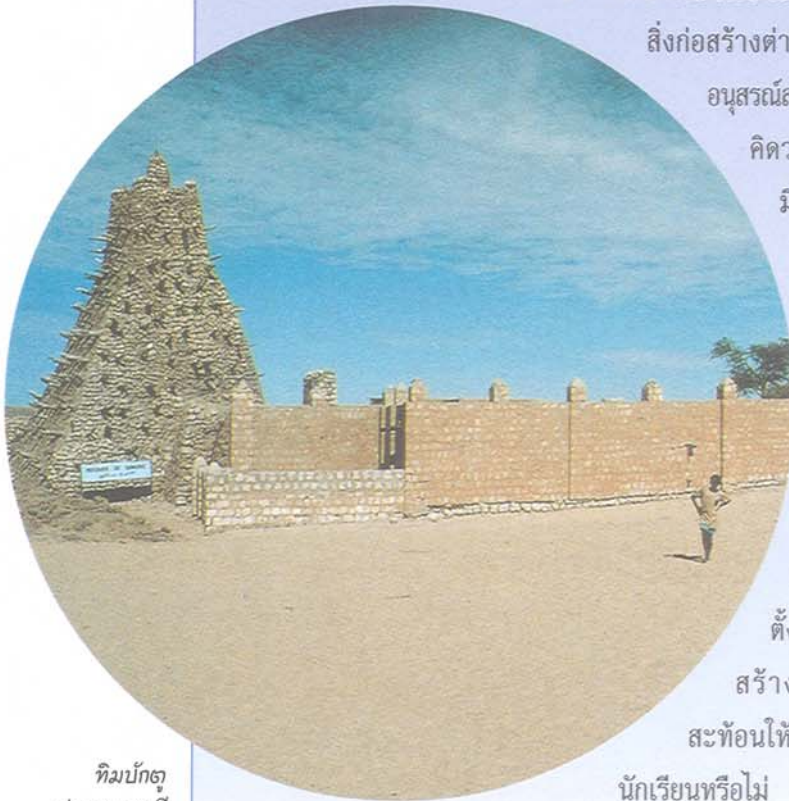
ใช้เวลา 2 คาบ

ภาษา
ภูมิศาสตร์

ภาพถ่าย
แหล่งมรดกโลก

- ✓ ให้นักเรียนเขียนเรียงความพรรณนาถึงคุณลักษณะของสิ่งก่อสร้างต่างๆ ในประเทศ หรืออันเป็นมรดกในอนุสรณ์สถานและอุทยานแห่งชาติต่างๆ นักเรียนคิดว่ามีที่ใดเป็นแหล่งมรดกโลกอีกหรือไม่ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันบ้างหรือไม่ระหว่างวัฒนธรรมของนักเรียนกับวัสดุก่อสร้าง หรือรูปทรงของอาคาร สิ่งก่อสร้าง (ลักษณะที่ตั้งของอาคารต่างๆ ภายในเมืองและหมู่บ้าน) หรือทรัพยากรธรรมชาติ (เช่น ดินจากเหมืองหินในท้องถิ่น) และภูมิทัศน์ทางกายภาพ (เช่น เมืองที่ตั้งอยู่ล้อมรอบทะเลสาบ) และวิธีการสร้างบ้านและวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของนักเรียนหรือไม่

ทิมบัลดู
ปรี:เทศมาลี

© UNESCO/M.Kone

วิธีสอนเกี่ยวกับ
มรดกโลก

■ กิจกรรมที่ 19

คณะกรรมการตัดสินการจัดการในภาคที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ ทางประวัติศาสตร์

จุดประสงค์: เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่แฝงอยู่ในการพัฒนาด้านการอนุรักษ์มรดก

บทบาทสมมติ

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลา
หลายคาบ

สังคมศึกษา
คณิตศาสตร์

ภาพถ่าย
แหล่งมรดกโลก

✓ ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในห้องเรียนโดยมีสถานการณ์จำลองดังนี้

หน่วยงานในห้องเรียนของนักเรียนได้วางแผนการพัฒนาศูนย์กลางเมืองที่นักเรียนอาศัยอยู่
บริเวณดังกล่าวนี้เป็นบริเวณที่ค่อนข้างเก่าแก่และมีบ้านหลงเหลืออยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งบ้าน
เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ในห้องเรียน

ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามมาตรฐาน
การสร้างบ้านในบริเวณศูนย์กลางเมืองนี้ ยังนับว่า
มีความล้าหลังอยู่เมื่อเทียบกับกระบวนการ
สร้างบ้านสมัยใหม่ กล่าวคือในบ้านแบบเก่านี้
ไม่มีระบบประปาและสิ่งอำนวยความสะดวก
ในห้องน้ำแต่อย่างใด แต่ถ้านำแผนพัฒนา
ฉบับนี้มาปฏิบัติ ก็จะทำให้เป็นการทำลายส่วน
ที่เก่าแก่ที่สุดของเมืองนี้ลงและสร้างบ้านสมัยใหม่
ขึ้นมาแทนที่ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานท้องถิ่นบางคน

สนับสนุนจะให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาดังกล่าว แต่นักการเมือง
ในห้องเรียนไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้ ดังนั้น ในวันที่ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงได้มาร่วมประชุมกัน
เพื่อหารือในประเด็นดังกล่าว และเพื่อตัดสินใจว่าควรนำแผนพัฒนานี้มาปฏิบัติหรือไม่

✓ แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นหน่วยงานที่เห็นด้วยกับแผนพัฒนา

กลุ่มที่ 2 เป็นหน่วยงานที่ไม่เห็นด้วยกับแผนพัฒนา

กลุ่มที่ 3 เป็นพลเมืองที่อาศัยอยู่ในบริเวณเมืองเก่าแห่งนี้

กลุ่มที่ 4 เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ (เช่น สถาปนิกและนักวางผังเมือง เป็นต้น)

กลุ่มที่ 5 เป็นสื่อมวลชน

✓ ให้นักเรียนเลือกประธาน 1 คน และรองประธาน 2 คนเพื่อเป็นผู้นำอภิปราย และเลือก
ตัวแทนนักเรียน 2 คน เป็นผู้จัดบันทึกและเขียนรายงานการประชุม

✓ พิจารณาและอภิปรายถึงภัยคุกคามในลักษณะเดียวกัน ซึ่งเกิดขึ้นตามเมืองต่างๆ ที่เป็น
มรดกโลก หรือสถานที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตราย

ร่วมพิธีกับชีวิตสมัยใหม่
ในเมืองดูบรอฟนิก.
มาเร็ง เพอเธอร์ส ผู้วิจัยร่วม

■ กิจกรรมที่ 20

การเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม

จุดประสงค์: เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งมรดกโลกกับเอกลักษณ์

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรม

ใบชั้นเรียนและ:

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ใช้เวลา

หลายคาบ

ภาษา

สังคมศาสตร์

แผนที่มรดกโลก

คำอธิบายสื่อเชป

อินเทอร์เน็ต

- ✓ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มเขียนบทความสั้นๆ เพื่อแนะนำหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งต่อไปนี้
 - โรงเรียนของนักเรียน
 - ชั้นเรียนของนักเรียน
 - แหล่งมรดกโลกในประเทศของนักเรียน
- ✓ แลกเปลี่ยนบทความดังกล่าวกับโรงเรียนในต่างประเทศอย่างน้อย 1 แห่ง หรือมากกว่า เช่น โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ นักเรียนได้รับความรู้ะไรจากการแลกเปลี่ยนนี้ ใช้เวลานานเท่าใดในการแลกเปลี่ยน และโรงเรียนที่เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนกล่าวถึงบทความของนักเรียนว่าอย่างไรบ้าง
- ✓ อภิปรายว่าอินเทอร์เน็ตสามารถชักนำคนจากทั่วทุกมุมโลกมาติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร ทั้งๆ ที่ในสมัยที่พ่อแม่ของนักเรียนเป็นเด็ก ไม่สามารถทำเช่นนี้ได้เลย

เอกลักษณ์กับคนพื้นเมือง

การเรียนรู้รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างคนพื้นเมืองกับมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของพวกเขา มีประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญทั้งของเอกลักษณ์เฉพาะตัวเอกลักษณ์ของกลุ่ม และเอกลักษณ์ของชาติ ทั้งยังช่วยให้เข้าใจถึงวิธีการที่ทำให้คนรู้จักสิ่งเหล่านี้ตลอดจนทราบแนวทางในการบำรุงรักษา ดังตัวอย่างของการอนุรักษ์มรดกโลก เป็นต้น ตัวอย่างที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสามารถทำความเข้าใจได้เอง และอาจเป็นแรงบันดาลใจให้นักเรียนค้นหาตัวอย่างอื่นๆ ต่อไป ทั้งจากในบริเวณที่นักเรียนอาศัยอยู่ และจากสถานที่อื่นๆ ในโลก เพื่อทำกิจกรรมในลักษณะเดียวกันนี้

ในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก
ที่น้ำตกวิกตอเรีย ได้เปิดโอกาสให้มี
การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

กิจกรรมที่ 21

ป้อมปราการแห่งเกรตซิมบับเว

จุดประสงค์: เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของแหล่งมรดก

ทัศนศึกษา
แหล่งมรดก

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

ใช้เวลา
หลายคาบ

ประวัติศาสตร์
ภูมิศาสตร์
สังคมศึกษา
ประชากรศึกษา

พบกับมรดกโลก
คำอธิบายสื่อเว็บ
แผ่นใส

อินเตอร์เน็ต

- ✓ ให้เล่าเรื่องของป้อมปราการแห่งเกรตซิมบับเว (Great Zimbabwe) เพื่อให้นักเรียนเห็นตัวอย่างของการถกเถียงเกี่ยวกับต้นกำเนิดของซากโบราณสถานอันสำคัญและน่าประทับใจแห่งนี้ การสำรวจทางโบราณคดีได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าป้อมปราการแห่งเกรตซิมบับเวมีต้นกำเนิดและลักษณะแบบแอฟริกาแท้ๆ

ความสำคัญของเกรตซิมบับเวถูกนำไปใช้เป็นสัญลักษณ์ของประเทศซึ่งใช้กันอย่างกว้างขวาง และชื่อประเทศซิมบับเวเองก็ได้มาจากโบราณสถานแห่งนี้ (ซิมบับเว หมายถึง บ้านหิน)

เกรตซิมบับเว ตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบกว้าง และเป็นสิ่งก่อสร้างที่เป็นโบราณสถานที่ใหญ่ที่สุดในบริเวณตอนใต้ของทะเลทรายสะฮาราในทวีปแอฟริกา ประกอบด้วยโบราณสถาน 2 ส่วนที่สูงตระหง่านอยู่บนเนินเขา ได้แก่ อะโครโพลิส (Acropolis) หรือสิ่งก่อสร้างที่เป็นตัวอาคารของป้อมปราการที่มีกำแพงเชื่อมติดต่อกัน และแนวปราการที่สร้างด้วยหินแกรนิต ต่อมาผู้สืบทอดกรรมสิทธิ์ในดินแดนแห่งนี้ได้สร้างทางเดินแคบๆ ล้อมรอบกำแพงขนาดเล็ก เพื่อเชื่อมต่อป้อมปราการบนเนินเหล่านี้เข้าด้วยกัน ซากปรักหักพังในหุบเขา (the Great Enclosure) นี้เป็นอนุสรณ์สถานที่โดดเด่นเหนือสิ่งอื่นใด ทั้งนี้เพราะกำแพงที่ล้อมรอบมีความยาวกว่า 250 เมตร และใช้หินที่ตัดอย่างประณีต มีน้ำหนักรวมกันถึง 15,000 ตัน (นับเป็นโครงสร้างเดี่ยวแบบโบราณที่ใหญ่ที่สุด)

ธงชาติซิมบับเว
มีรูปนกเป็นสัญลักษณ์
ของประเทศ
และจับพอบอยู่บน
เหรียญกษาปณ์และ
เหรียญตรา

การกล่าวหาว่า ความเป็นมาของซากปรักหักพังเหล่านี้ และวัฒนธรรมที่เคยรุ่งเรืองในอดีตมีต้นกำเนิดมาจากแอฟริกา นับเป็นการสร้างความไม่พอใจให้แก่พวกโรดิเซีย (Rhodesia) ซึ่งเป็นคนผิวขาวที่เข้ามาตั้งรกรากในสมัยนั้น ด้วยเหตุนี้ ในการนำประวัติศาสตร์มาเรียบเรียงใหม่นักการเมืองและโฆษกทั้งหลายจึงได้พยายามที่จะยืนยันถึงความเป็นไปได้ว่าสถานที่แห่งนี้อาจจะได้รับอิทธิพล

มาจากพวกฟินิเซีย อาหรับ อินเดีย หรือแม้แต่ฮีบรูก็ได้ ซึ่งในการอภิปรายอันเผ็ดร้อนของรัฐสภานั้นได้มีการกล่าวถึงเกรตซิมบับเวว่าไม่ได้มีต้นกำเนิดในแอฟริกา

อย่างไรก็ตาม แรนดอลล์ แม็คไอเวอร์ และเกอร์ทรูด เคตัน-ทอมป์สัน สองนักโบราณคดีผู้ขุดซากป้อมปราการแห่งเกรตซิมบับเวแห่งนี้ ได้สรุปว่าซากโบราณสถานดังกล่าวมีต้นกำเนิดในแอฟริกาอย่างแท้จริง ศิลปวัตถุแทบทั้งหมดที่ขุดพบเป็นของชนพื้นเมืองเผ่าโซนา และจากการขุดสำรวจในทุกๆ ชั้น ยังค้นพบร่องรอยการดำรงชีวิตของชาวแอฟริกาอีกด้วย

ผลงานชิ้นนี้และความเพียรพยายามศึกษาวิจัยในสมัยต่อๆ มาของนักโบราณคดี นักภาษาศาสตร์ และนักมนุษยวิทยาต่างๆ ช่วยให้มีพื้นฐานในการแบ่งประวัติความเป็นมาของเกรตซิมบับเว ได้อย่างน้อย 3 ช่วง

การสร้างแหล่งพำนักอาศัยแบบง่ายที่สุดเริ่มค้นขึ้นในประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 11 เมื่อมีการสร้างกระท่อมบนบริเวณเนินเขาโดยใช้เสาเล็กๆ ค้ำและก่อด้วยดินโคลน อีก 2 ศตวรรษต่อมา กระท่อมเหล่านี้ถูกแทนที่ด้วยบ้านดินโคลนที่มีความคงทนมากกว่า และยังมีการสร้างกำแพงหินขึ้นเป็นครั้งแรก ในช่วงศตวรรษต่อมา มา มีความเจริญรุ่งเรืองในสังคมอันเนื่องมาจากการค้ากับกลุ่มชนที่อาศัยอยู่แถบชายฝั่งตะวันออกของทวีปแอฟริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับพวกพ่อค้าชาวมุสลิม แต่ไม่นานหลังจากนั้น คือ ในศตวรรษที่ 15 อาณาจักรเกรตซิมบับเว แห่งนี้ก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ และค่อยๆ เสื่อมสลายลงในที่สุด

ร่องรอยที่หลงเหลืออยู่ของการค้าในบริเวณที่กว้างขวางนี้ ประกอบกับรูปทรงสิ่งก่อสร้างต่างๆ และโครงสร้างการก่ออิฐของเกรตซิมบับเว ได้นำไปสู่การโต้แย้งเกี่ยวกับต้นกำเนิดและลักษณะแบบแอฟริกาแท้ๆ ของสถานที่แห่งนี้

ช่วงเวลาแห่งการเรียบเรียงประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ของเกรตซิมบับเวให้ถูกต้องนั้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว ปัจจุบันซากป้อมปราการแห่งเกรตซิมบับเวได้กลายเป็นหัวใจสำคัญของประเทศ และเป็นอัญมณีแห่งมรดกของแอฟริกาไปแล้ว

- ✓ ให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้นๆ เกี่ยวกับปฏิกิริยาของนักเรียนที่มีต่อสถานการณ์เช่นนี้ จากนั้นให้นำไปเปรียบเทียบกับเรียงความของเพื่อน และร่วมอภิปรายในชั้นเรียน

อนุสรณ์สถานเกรตซิมบับเว

ประเทศซิมบับเว

© Patrumoine 2001/C. Lepetit

■ กิจกรรมที่ 22

อุทยานแห่งชาติอุลลูรู-กาคา จูตา ประเทศออสเตรเลีย

จุดประสงค์: เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม และบทบาทของคนพื้นเมือง ในการอนุรักษ์มรดกโลก

ทัศนศึกษา
แหล่งมรดกโลก

กิจกรรม
ใบชี้บเรียน

ใช้เวลา
2 คาบ

ภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์
สังคมศึกษา

แผนที่มรดกโลก
คำอธิบายสไลด์

ในตัวอย่างที่ 2 จะเป็นการนำเสนอถึงอุทยานแห่งชาติอุลลูรู-กาคา จูตา ในประเทศออสเตรเลีย ซึ่งกิจกรรมนี้จะชี้ให้เห็นว่าการขึ้นทะเบียนสถานที่หนึ่งๆ ไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกนั้น จะช่วยทำให้เกิดความตระหนักและรักษาความรู้สึกร่วมกันเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของคนพื้นเมืองตลอดจนวิถีชีวิตของพวกเขาไว้ได้ ขณะเดียวกัน อุทยานแห่งนี้ก็ถือเป็นตัวอย่างของการจัดการแหล่งมรดกที่ประสบความสำเร็จซึ่งเกิดจากความร่วมมืออันดีระหว่างคนพื้นเมืองและหน่วยงานด้านการอนุรักษ์ของรัฐ

อุทยานแห่งชาติอุลลูรู-กาคา จูตา ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ.1987 และต่อมาใน ค.ศ.1994 ได้มีการเสนอชื่อสถานที่แห่งนี้ให้เพิ่มเป็นภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึง สถานที่ที่แสดงถึงการผสมผสานระหว่างผลงานของมนุษย์และธรรมชาติ และในขณะเดียวกัน ก็พิสูจน์ให้เห็นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติด้วย จึงถือว่าอุทยานอุลลูรู-กาคา จูตา เป็นภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมแห่งแรกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

อุทยานแห่งชาติอุลลูรู-กาคา จูตา ตั้งอยู่ในดินแดนดั้งเดิมของชนเผ่าพื้นเมือง ซึ่งเป็นบริเวณที่ยังคงมีชนกลุ่มนี้อาศัยอยู่และพูดภาษาพื้นเมืองเป็นส่วนใหญ่ ในค.ศ.1985 รัฐบาลออสเตรเลียได้ส่งมอบดินแดนแห่งนี้คืนแก่เผ่าอานังกู (Anangu) ซึ่งเป็นชนพื้นเมืองกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในทะเลทรายทางตะวันตกของประเทศออสเตรเลีย สืบเนื่องจากการส่งมอบดินแดนนี้ ชาวอานังกูได้ให้สำนักงานอนุรักษ์ธรรมชาติแห่งประเทศออสเตรเลีย ใช้ที่ดินบริเวณอุทยานและได้ร่วมมือกันอนุรักษ์และบริหารอุทยานดังกล่าว นับเป็นหลักชัยแห่งประวัติศาสตร์การเคลื่อนไหวด้านสิทธิการครอบครองดินแดนของชาวพื้นเมือง และประวัติศาสตร์ของการอนุรักษ์มรดกในประเทศออสเตรเลีย

เชื่อกันว่าภูมิปัญญาและการดำรงชีพของชาวอานังกู ตลอดจนเอกลักษณ์ โครงสร้างทางสังคม ระบบความเชื่อทางจริยธรรมและบริเวณที่พวกเขาอาศัยอยู่นี้เกิดขึ้นในยุคจูคูร์ปา (Jukurpa) หรือที่บางครั้งมีผู้แปลความหมายว่าเป็น "ยุคแห่งช่วงฝัน" (Dreamtime) เป็นยุคที่อธิบายถึงการกำหนดโครงสร้างสังคมของชาวอานังกู รวมถึงการดูแลซึ่งกันและกันและกันและดูแลรักษาดินแดนของพวกเขา และเป็นบ่อเกิดของพฤติกรรมทุกรูปแบบ เมื่อชาวอานังกูเดินทางข้ามผ่านบริเวณเขตหินอุลลูรูและกาคา จูตา พวกเขาจึงได้ตระหนักและเข้าใจถึงการเดินทางและกิจกรรมต่างๆ ที่บรรพบุรุษของพวกเขาได้เคยกระทำ เมื่อครั้งที่พื้นพิภพยังไม่ถูกคุกคาม บรรพบุรุษของพวกเขาเหล่านี้ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของมนุษย์ ต้นไม้ หรือสัตว์ ได้เดินทางไปยังที่ต่างๆ โดยที่ไม่ว่าจะหยุดทำอะไร ภูมิทัศน์บริเวณนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ จนเป็นสภาพที่เห็นอยู่ ปัจจุบันความเชื่อในยุคจูคูร์ปายังคงมีอยู่เช่นในอดีต และได้มีการนำมาบอกเล่า ถิ่นรักษา ตลอดจนถ่ายทอดต่อไปยังชนรุ่นหลังๆ โดยผ่านทางพิธีกรรมต่างๆ บทเพลง การเต้นรำ ศิลปะ และหัตถกรรม ชนชาติอื่นที่ไม่ใช่ชาวอานังกู อาจจะมีความรู้สึกร่วมกันที่เห็นว่าเป็นภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ หากแต่ในความเป็นจริงแล้ว กลับเต็มไปด้วยความหมายทางวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์มาจากกระบวนการทางวัฒนธรรมนั่นเอง

ที่มา: World Heritage Newsletter, No. 10, March 1996

อุทยานแห่งชาติ
อุลูลู-กาตา จูตา
ประเทศออสเตรเลีย
© S. Titchen

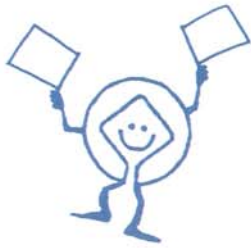
เรามักจะพูดกันอยู่เสมอว่าดินแดนแห่งนี้มีความสำคัญสำหรับเราในการบอกเล่าถึงชุดจูดอร์ปา มาบัดนี้ ผู้ที่มาจากต่างแดนและผู้ที่ไม่ใช่คนพื้นเมืองต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญทาง วัฒนธรรมของที่นี่ นักสำรวจรู้สึกดีใจอย่างขยับเขยื้อนที่อุทยานแห่งนี้เป็นที่รู้จักได้ในที่สุด ในอดีตอาจมีผู้คิดเราเงาะว่ามันเป็นเพียงความมดดิน แต่นักสำรวจที่ใจว่าชุดจูดอร์ปามีอยู่จริง จูดอร์ปาเป็นกฎหมายของเรา เป็นภาษาของเรา และเป็นดินแดนและครอบครัวของเรา คำกล่าวของ ยามิ เลสเตอร์ ประธานกรรมการบริหารอุลูลู-กาตา จูตา

อย่างไรก็ตาม การลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลกอาจไม่ได้นำไปสู่ความเข้าใจในทันทีว่าเอกลักษณ์และรากฐานทางวัฒนธรรมของเรามีความสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ ของโลกได้อย่างไร เราอาจเข้าใจว่าทำไมเราจึงต้องพิทักษ์มรดกทางธรรมชาติและทางชาติพันธุ์เอาไว้ แต่อาจเป็นเรื่องยากที่จะมองเห็นว่า ที่จริงแล้วเรามีความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย หนทางหนึ่งที่จะเข้าใจได้ถึงความเชื่อมโยงนี้ก็คือ การมองว่าโลกเป็นทะเลแห่งเกาะทางวัฒนธรรมต่างๆ หรือเป็นทะเลแห่งแนวปะการังนั่นเอง

อุทยานปะการังทางทะเล
 ภูเขาบาฮาฮา
 ประเทศฟิลิปปินส์
 © IUCN/J. Thorsell

แนวปะการังที่เกิดขึ้นจากการทับถมกันหลายๆ ชั้นของปะการังต่างๆ จะมีแต่เพียงชั้นบนสุดเท่านั้นที่งอกมีชีวิตอยู่ เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 2-3 ปี ปะการังเหล่านี้จะตายลงและจะมีชั้นปะการังใหม่ ๆ งอกขึ้นมาจากซากที่ทับถมกันอยู่ เมื่อมีชั้นปะการังใหม่เกิดขึ้นแนวปะการังจะมีรูปร่างเปลี่ยนแปลออกไปจากเดิมบ้าง โดยจะมีขนาดสูงและในชั้นนี้เล็กกว่าปะการังแต่ละต้นดูเหมือนจะเคลื่อนไหวได้ดีด้วยตัวของมันเอง แต่ในความเป็นจริง มันจะเกาะติดอยู่กับซากปะการังเก่า และไม่สามารถหลุดออกมาได้ และถึงแม้จะดูเหมือนว่าปะการังแต่ละต้นและทุกต้นไม่เกาะติดกับตัวปะการังตัวอื่นๆ ที่งอกมีชีวิตอยู่ก็ตาม แต่จะเห็นได้ว่า ปะการัง 2-3 ชั้น ที่อยู่ใต้ผิวน้ำนั้น เป็นส่วนหนึ่งของแนวปะการังเดียวกัน ฉะนั้นหากปะการังชั้นก่อนๆ ถูกทำลายลง ไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือโดยมลพิษต่างๆ ก็ตาม ท่านคงจะพอนึกภาพได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับแนวปะการังที่ลงเหลืออยู่ โลกของเรา ก็เปรียบเสมือนแนวปะการัง กล่าวคือ ก่อนที่จะมาถึงยุคสมัยของเราในปัจจุบัน ได้มีคลื่นร่นแล้วร่นเล่าทับกันๆ ร่น สิ้นสมความดีด การกระทำ และความสำเริงต่างๆ มากอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของเรา เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เราเป็นอย่างที่เราเป็นอยู่ทุกวันนี้ ยิ่งกว่านั้นยังเป็นเอกลักษณ์และมรดกของเราด้วย คำกล่าวของ โทมัส ฮิลลาร์ด อีริกสัน ศาสตราจารย์ทางโบราณคดีแห่งมหาวิทยาลัยฮอโล ประเทศนอร์เวย์

การบูรณาการหลักสูตร

มรดกโลกและเอกลักษณ์

ศิลปะ:

วาดภาพแหล่งมรดกโลกที่เป็นตัวอย่างอันโดดเด่นของอัจฉริยภาพทางการสร้างสรรค์ของมนุษย์ และสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันของผู้สร้างสรรค์เหล่านั้น หรือเอกลักษณ์ของผู้พิทักษ์ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม

ภาษาต่างประเทศ

อ่านข้อความเป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อค้นหาคำที่มีในภาษาของนักเรียน และให้อภิปรายว่าเหตุใดคำเหล่านี้จึงเหมือนกัน และจากข้อสังเกตนี้สามารถตีความเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศต่างๆ ได้อย่างไร

แปลข้อมูลในแผ่นพับเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกของนักเรียนเป็นภาษาอื่น ให้หาคำหรือแนวคิดที่ต้องขยายความ ซึ่งในต้นฉบับไม่ได้อธิบายเอาไว้ จากนั้นให้อภิปรายว่าสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นอะไรเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของคน

ภูมิศาสตร์/วิทยาศาสตร์

ศึกษาบัญชีรายชื่อมรดกโลกและแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างประชากรและลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ พร้อมทั้งเน้นถึงบทบาทของธรรมชาติในกระบวนการสร้างเอกลักษณ์ของประชากรในเชิงปฏิบัติ ดังตัวอย่างบทบาทของต้นไม้ในประเทศนอร์เวย์

ประวัติศาสตร์

ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ ณ บริเวณแหล่งมรดกโลก หรือสถานที่ทางวัฒนธรรม หรือสถานที่ทางธรรมชาติ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนให้ความสำคัญกับผู้สร้าง หรือผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้นๆ ในปัจจุบันนี้

ภาษาและวรรณคดี

เขียนบทความเกี่ยวกับความสำคัญของการรักษาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมหนึ่งๆ ไว้ และให้นำบทความนี้มาจัดทำเป็นบทละครสั้นๆ

เข้าร่วมการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ระดับนักเรียนเป็นเวลา 5 นาที ในหัวข้อเกี่ยวกับการพิทักษ์สถานที่ทางธรรมชาติหรือทางวัฒนธรรม

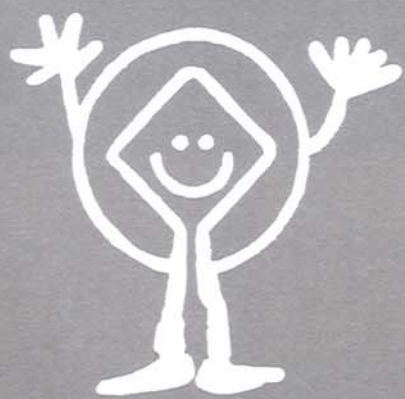
อ่านและอภิปรายเกี่ยวกับนวนิยายหรือเรื่องสั้นที่มีความเกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์และแหล่งมรดกโลก จากนั้นให้นักเรียนแต่งเรื่องของตนเอง

ค้นหาว่ามีบทละครที่เหมาะสมหรือไม่ โดยอาจเป็นบทละครที่กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับเอกลักษณ์อันมีความสัมพันธ์กับสถานที่ทางธรรมชาติหรือสถานที่ทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นของนักเรียน

ปรัชญาและศาสนศึกษา

ใช้แผนผังและรูปภาพอนุสรณ์สถาน หรือสิ่งก่อสร้างทางศาสนา เป็นแหล่งข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อแสดงถึงระบบความเชื่อ

สังเกตการณ์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ เมื่อเดินทางไปยังสถานที่ที่มีความสำคัญทางศาสนา เช่น โบสถ์ มัสยิด วัด หรือสถานที่ต่างๆ

มรดกโลก กับเอกลักษณ์

มรดกโลก กับการท่องเที่ยว

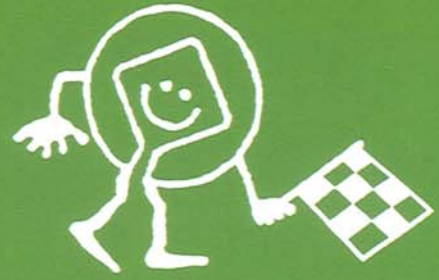
© J.A. Taylor. Piazza del Duomo, Pisa, Italy

«ใน ค.ศ.1998 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 500 ล้านคน
เดินทางไปยังแหล่งมรดกโลกถึง 552 แห่ง»

มรดกโลก กับการท่องเที่ยว

	หน้า
จุดประสงค์	125
ความรู้ความเข้าใจ	125
เจตคติ	125
ทักษะ	125
การท่องเที่ยว: ปรากฏการณ์ที่แผ่ขยายไปทั่วโลกและธุรกิจขนาดใหญ่	126
กิจกรรมที่ 23: การคำนวณแนวโน้มของนักท่องเที่ยว	127
ใบงาน: สถิติการท่องเที่ยวโลก ตารางที่ 1	128
ใบงาน: สถิติการท่องเที่ยวโลก ตารางที่ 2	129
ใบงาน: สถิติการท่องเที่ยวโลก ตารางที่ 3	130
ประโยชน์และภัยคุกคามจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์มรดกโลก	131
กิจกรรมที่ 24: ประโยชน์และภัยคุกคามจากการท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งมรดกโลก	132
ความจำเป็นของการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่	132
มรดกโลก การท่องเที่ยว กับการพัฒนาเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน	133
กิจกรรมที่ 25: เกมมรดกโลกกับการท่องเที่ยว	134
ใบงาน: เกมมรดกโลกกับการท่องเที่ยว	135
กิจกรรมที่ 26: นักท่องเที่ยวที่มีความประพฤติไม่ดี กับนักท่องเที่ยวที่มีความเคารพต่อสถานที่	136
แนวทางทั่วไปในการปฏิบัติตนสำหรับนักท่องเที่ยว	136
แหล่งมรดกโลกอื่นๆ ที่ควรไปเยี่ยมชม	137
กิจกรรมที่ 27: การประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก	138
ใบงาน: การประเมินสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก	139
การท่องเที่ยวเสมือนจริงกับแหล่งมรดกโลก	140
การจัดการท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก	141
กิจกรรมที่ 28: การสร้างทางหลวงตัดผ่านแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ	142
ใบงาน: การสร้างทางหลวงตัดผ่านแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ	143
การบูรณาการหลักสูตร: มรดกโลกกับการท่องเที่ยว	144

จุดประสงค์

ความรู้ความเข้าใจ

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

- แนวโน้มของการท่องเที่ยวโลก และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อแหล่งมรดกโลก
- บทบาทของการท่องเที่ยวที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับมรดกของชนชาติอื่นๆ ตลอดจนวัฒนธรรม ค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณีของพวกเขา
- ความจำเป็นในการจัดการแหล่งมรดกให้สอดคล้องกับการจัดการการท่องเที่ยว

เจตคติ

เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน

- เข้าใจความจำเป็นในการริเริ่มการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ซึ่งมีส่วนให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงคุณค่าและการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก
- พิจารณาและปฏิบัติตามมาตรการการปกป้องแหล่งมรดกโลกจากการท่องเที่ยวมวลชน

ทักษะ:

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการ

- ตีความและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์มรดกโลก
- เรียนรู้ทักษะพื้นฐานของการเป็นมัคคุเทศก์นำชมแหล่งมรดกโลก
- เยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติอย่างมีจิตสำนึก
- สร้างสรรค์แนวทางในการนำเสนอแหล่งมรดกโลกเพื่อประโยชน์ของนักท่องเที่ยว พร้อมทั้งเป็นแนวทางที่ช่วยอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกด้วยเช่นกัน

การท่องเที่ยว: ปรากฏการณ์ที่แผ่ขยายไปทั่วโลก และธุรกิจขนาดใหญ่

อาจกล่าวได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มคน กล่าวคือ การท่องเที่ยวช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความเคารพในมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับยกย่องให้เป็นแหล่งมรดกนั้น นับว่าเป็นสถานที่ที่ดึงดูดให้ผู้คนเดินทางมาท่องเที่ยวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องมาจากความยิ่งใหญ่และความล้ำเลิศในการก่อสร้างผลงานชิ้นเยี่ยมเหล่านั้นเอง ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ที่สร้างขึ้นโดยฝีมือมนุษย์ หรือที่ธรรมชาติรังสรรค์ขึ้นมาก็ตาม แต่ทว่าการท่องเที่ยวที่ไม่มีการวางแผนควบคุมและพัฒนาอย่างแยบยลนั้น อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างถาวรทั้งทางกายภาพและสังคม ทั้งต่อแหล่งท่องเที่ยวเองและชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงด้วย

ที่มา: Federico Mayor, Director-General, *World Heritage: Ours Forever?*, Paris, UNESCO, 1995

ปรากฏการณ์อันยิ่งใหญ่ปรากฏการณ์หนึ่งที่พบอยู่ทั่วโลกในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาคือ การที่ประชาชนหันมานิยมท่องเที่ยวกันมากขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกต่างๆ ด้วย

การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีทางการขนส่ง ประกอบกับการที่ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีเวลาพักร้อนและมีเวลาว่างมากขึ้นนั้น ส่งผลให้คนหันมาท่องเที่ยวกันมากขึ้นตามไปด้วยอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ดังเช่นใน ค.ศ. 1950 องค์การการท่องเที่ยวโลกรายงานว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกประมาณ 25 ล้านคน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวใน ค.ศ. 1995 ซึ่งมีถึง 528 ล้านคนแล้ว จะพบว่าเพิ่มขึ้นกว่า 20 เท่า ในช่วงระยะเวลา 45 ปี และใน ค.ศ. 2000 คาดว่า จะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเป็น 600 ล้านคน และจะเพิ่มขึ้นเป็น 940 ล้านคนใน ค.ศ. 2010

มีคนเป็นจำนวนมากชอบเสาะแสวงหาสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่น่าสนใจ และเนื่องจากสถานที่ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นแหล่งมรดกโลกถือเป็นสถานที่ที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล จึงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางไปยังสถานที่เหล่านี้ ประกอบกับยังมีประชากรตามเมืองใหญ่ๆ เพิ่มขึ้น ผู้คนก็ยังชอบเดินทางไปยังสถานที่ที่ขึ้นชื่อในเรื่องความงดงามทางธรรมชาติ รวมทั้งแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติด้วย การท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวนี้ บางครั้งจึงเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (eco-tourism) ในขณะที่การไปเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมักจะเรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (cultural tourism)

นิยามที่เกี่ยวข้อง

ผู้ที่ทัศนารถไปยังสถานที่ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการผ่อนคลาย; ผู้ที่เดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม รวมถึงเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อชมสิ่งที่น่าสนใจ ทิวทัศน์ และสิ่งอื่นๆ ในทำนองนี้

ที่มา: *Shorter Oxford Dictionary*

การท่องเที่ยว

ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการทัศนารถ; การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลินใจ

ที่มา: *Shorter Oxford Dictionary*

นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยี่ยมชม
มอนต์แซงต์มิเชลและ
อ่าวโดงรอป ที่ประเทศฝรั่งเศส

© Patrimoine 2001/D. Chenot

การท่องเที่ยวมักจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างงาน และนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่เจ้าของประเทศได้เป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้ว่าใน ค.ศ. 1993 นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินถึง 321 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่า 160 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับใน ค.ศ.1950 ซึ่งมีสถิติการใช้จ่ายเงินของนักท่องเที่ยวเพียง 2.1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

การท่องเที่ยวไม่สามารถดำรงอยู่ได้โดยปราศจากวัฒนธรรม เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นสิ่งดึงดูดที่สำคัญสิ่งหนึ่งที่ชักนำให้คนเดินทางมาท่องเที่ยว

ที่มา: *Proceedings of a Round Table on Culture, Tourism and Development: crucial issues for the XXIst century.* p.7. Paris, UNESCO, 26-27 June, 1996

■ กิจกรรมที่ 23

การคำนวณแนวโน้มของนักท่องเที่ยว

จุดประสงค์: เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับแนวโน้มของนักท่องเที่ยวโลก และผลกระทบของจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์มรดกโลก

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา 1 คาบ
หรือมากกว่า

คณิตศาสตร์
สังคมศึกษา

ใบงานสถิติ
นักท่องเที่ยวโลก
เครื่องคิดเลข

แผนที่มรดกโลก
ภาพถ่าย

- ✓ ให้นักเรียนดูตารางที่ 1 (หรือหากเป็นไปได้ให้ถ่ายเอกสารแจกนักเรียนทุกคน) พร้อมทั้งแนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การแปลผลข้อมูล และการใช้ค่าทางสถิติ สำหรับประเทศที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุด 25 อันดับแรกนั้น ให้นักเรียนหาจำนวนแหล่งมรดกโลกในแต่ละประเทศ จากนั้นให้คำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแหล่งมรดกโลกกับจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละประเทศ แล้วจึงให้นักเรียนจัดลำดับประเทศที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุด 10 อันดับแรก โดยแบ่งตามลักษณะภูมิประเทศ ได้แก่ แอฟริกา อเมริกา และกลุ่มประเทศแถบแคริบเบียน เอเชียและแปซิฟิก กลุ่มประเทศในแถบอาหรับ และยุโรป
- ✓ แสดงตารางที่ 2 และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มประเทศทั้ง 10 ประเทศข้างต้นเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมและกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา จากนั้นให้หาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นประเทศอุตสาหกรรมกับการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงจากการท่องเที่ยวตามแหล่งมรดกโลก แล้วจึงให้นักเรียนอภิปรายผล พร้อมทั้งชี้แจงว่า ประเทศที่มีรายได้สูงจากการท่องเที่ยวเหล่านี้ มีสถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกโลกกี่แห่ง
- ✓ แสดงตารางที่ 3 และให้นักเรียนอภิปรายความหมายของคำว่า "อัตราการเติบโต" ตลอดจนสาเหตุที่อัตราการเติบโตมีความหลากหลายในแต่ละทศวรรษ
- ✓ รวบรวมสถิติต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังแหล่งมรดกโลกในประเทศของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้น

ตารางที่ 1
สถานที่เที่ยวซึ่งเป็นที่นิยมมากที่สุด 10 อันดับแรก
จำนวนนักท่องเที่ยวขาเข้าจากนานาชาติ

ลำดับที่	ประเทศ	นักท่องเที่ยวขาเข้า (1 : 1,000 คน)		ลำดับที่	อัตราการเติบโตโดยเฉลี่ย (%)		นักท่องเที่ยวเข้าทั่วโลก (%)
		1993	1980		1980-1993	1993	
1	ฝรั่งเศส	60,100	30,100	1	5.46	11.73	10.59
2	สหรัฐอเมริกา	45,779	22,500	3	5.62	8.93	7.91
3	สเปน	40,085	23,403	2	4.23	7.82	8.23
4	อิตาลี	26,379	22,087	4	1.38	5.15	7.77
5	อังกฤษ	22,804	9,413	10	7.04	4.45	3.31
6	สหราชอาณาจักร	19,488	12,420	7	3.53	3.80	4.37
7	จีน	18,982	3,500	15	13.89	3.70	1.23
8	ออสเตรเลีย	18,257	13,879	5	2.13	3.56	4.88
9	โปแลนด์	17,000	5,664	12	8.82	3.32	1.99
10	เม็กซิโก	16,534	11,945	8	2.53	3.23	4.20

ที่มา: World Tourism Organization

ประเทศที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากที่สุด 10 อันดับแรก
รายรับจากนักท่องเที่ยวมาชาชาติ

ตารางที่ 2

ลำดับที่	ประเทศ	นักท่องเที่ยวเข้า (1 : 1,000 คน)		ลำดับที่	อัตราการเติบโตต่อปีโดยเฉลี่ย (%)		นักท่องเที่ยวเข้าทั่วโลก (%)
		1993	1980		1980-1993	1993	
1	สหรัฐอเมริกา	57,621	10,058	1	14.37	18.75	9.76
2	ฝรั่งเศส	23,410	8,235	2	8.37	7.62	7.99
3	อิตาลี	20,521	8,213	3	7.30	6.68	7.97
4	สเปน	19,425	6,968	4	8.21	6.32	6.76
5	ออสเตรเลีย	13,566	6,442	7	5.90	4.41	6.25
6	สหราชอาณาจักร	13,451	6,893	5	5.28	4.38	6.69
7	เยอรมนี	10,509	6,566	6	3.68	3.42	6.37
8	ฮ่องกง	7,562	1,317	18	14.39	2.46	1.28
9	สวิตเซอร์แลนด์	7,001	3,149	9	6.34	2.28	3.06
10	เม็กซิโก	6,167	5,393	8	-	2.01	5.23

ที่มา: World Tourism Organization

จำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลก (ขาเข้า)

ตารางที่ 3

บันทึกอัตราการเติบโตตั้งแต่ ค.ศ. 1950 - 1994

	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น เฉลี่ยต่อปี
1950 - 1960	174.2	10.6
1960 - 1970	139.2	9.1
1965 - 1970	46.2	8.0
1970 - 1980	71.5	5.5
1975 - 1980	27.9	5.0
1980 - 1990	60.3	4.8
1985 - 1990	39.1	6.8
1990 - 1994	16.6	3.9

ที่มา: World Tourism Organization

▲ ประโยชน์และภัยคุกคามจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์มรดกโลก

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีคุณประโยชน์เด่นชัดหลายประการ ทั้งต่อประเทศที่เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเอง ต่อเมือง และต่อแหล่งมรดกต่างๆ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างงาน และนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ และบางครั้งยังนำไปสู่การริเริ่มปรับปรุงสาธารณูปโภคในส่วนภูมิภาคต่างๆ เช่น ถนน อุปกรณ์การสื่อสาร และการสาธารณสุข นักท่องเที่ยวสามารถชื่นชมกับความงดงามตระการตาของสิ่งต่างๆ ในโลก ตลอดจนเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประเทศอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ค่านิยม หรือวิถีชีวิตของคนในประเทศนั้นๆ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสามัคคีระหว่างประเทศ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ คนเรามักจะเรียนรู้ตนเองมากยิ่งขึ้น จากการเรียนรู้เกี่ยวกับผู้อื่น

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวยังมีข้อเสียอยู่อีกหลายประการ ดังตัวอย่างเช่น มีนักท่องเที่ยวนับล้านคนเดินทางไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกที่บริเวณวัดบุโรพุทโธ ในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอากาศร้อนชื้น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว บางครั้งคนขับรถยนต์โดยสารปรับอากาศส่วนมาก จะติดเครื่องยนต์และเปิดเครื่องปรับอากาศทิ้งไว้ระหว่างรอนักท่องเที่ยว เป็นเหตุให้สารคาร์บอนมอนอกไซด์จากท่อไอเสียทำลายโบราณสถานที่ยังสร้างด้วยหินแห่งนี้

วัดบุโรพุทโธ
ประเทศอินโดนีเซีย
© UNESCO/A. Voronzoff

นอกจากนี้การจราจรทางรถยนต์กำลังกลายเป็นภัยคุกคามอย่างมหันต์ต่อแหล่งมรดกโลก เช่น ถนนที่อยู่ติดกับบริเวณสโตนเฮนจ์ (Stonehenge) หรือกองหินประหลาดในประเทศอังกฤษ ได้คุกคามความสมบูรณ์ของสถานที่แห่งนี้ ส่วนในประเทศอียิปต์ ข้อเสนอให้สร้างทางหลวงใกล้บริเวณพีระมิดจากเมืองกิซาไปยังเมืองดาห์ซูร์ ก็ต้องหยุดชะงักลง เมื่อยูเนสโกได้มีหนังสือไปถึงผู้รับผิดชอบ เพื่อขอร้องให้หยุดสร้าง

ในอนุสัญญามรดกโลก ส่วนที่อ้างถึงบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายนั้น ได้มีการกล่าวถึงภัยคุกคามร้ายแรงจากโครงการเร่งรัดพัฒนาเมืองและการท่องเที่ยว (ข้อ 2 วรรค 4)

สโตนเฮนจ์
ฮาเวอูรี
ประเทศอังกฤษ
© UNESCO/A. Lacoudre

การท่องเที่ยวที่มีทั้งผลดีและผลเสีย
ต่อแหล่งมรดกโลก เราจำเป็นต้อง
เพิ่มข้อดี และกำจัดข้อเสียให้หมดไป
คำปฏิญาณของนักเรียนในการประชุม
เยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก ณ เมืองเบอร์แกน
ประเทศนอร์เวย์

■ กิจกรรมที่ 24

ประโยชน์และภัยคุกคามจากการท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งมรดกโลก

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับประโยชน์และภัยคุกคามจากการท่องเที่ยวที่อาจมีต่อแหล่งมรดกโลก

อภิปราย

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

ใช้เวลา 1 คาบ

ภาษา
สังคมศึกษา

กระดาษแผ่นใหญ่
2 แผ่น

- ✓ แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มที่ 1 เขียนประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีต่อท้องถิ่นหรือแหล่งมรดกโลก และให้กลุ่มที่ 2 เขียนภัยคุกคามจากการท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งมรดกโลก จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คนออกมารายงานในสิ่งที่กลุ่มของตนคิด และอภิปรายถึงแนวทางในการลดภัยคุกคามจากการท่องเที่ยว

▲ ความจำเป็นของการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

การท่องเที่ยวช่วยให้คนเราเกิดความรู้สึกชื่นชมในความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พร้อมทั้งมีส่วนช่วยในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในหมู่เยาวชนด้วย

การท่องเที่ยวถือเป็นโรงเรียนแห่งการยอมรับบุคคลอื่น ที่ซึ่งทุกคนจะได้เผชิญกับโลกที่มีทั้งความเป็นเอกลักษณ์และความหลากหลายในเวลาเดียวกัน

ที่มา: *Proceedings of a Round Table on Culture, Tourism and Development: crucial issues for the XXIst century*, p.7, Paris. UNESCO, 26-27 June 1996

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวอาจก่อให้เกิดความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจและสังคมได้ หากเราให้ความสำคัญกับการสร้างสาธารณูปโภคต่างๆ สำหรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม สระว่ายน้ำ ภัตตาคารเป็นอันดับแรก แทนที่จะให้ความสำคัญกับการสร้างโรงเรียนและโรงพยาบาลสำหรับประชากรในท้องถิ่น

ดังนั้นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยรองรับการพัฒนาเชิงนิเวศแบบยั่งยืน และยังคงช่วยกระตุ้นให้เจ้าของประเทศคำนึงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมในประเทศของตนเป็นที่รู้จักมากขึ้น และเพื่อให้ผู้ที่เข้าไปเยี่ยมชมเกิดความรู้สึกอยากพิทักษ์แหล่งท่องเที่ยวนั้นไว้ ขณะเดียวกันจำเป็นต้องมีการทำความเข้าใจความตกลงระหว่างกัน เคารพซึ่งกันและกัน และสามัคคีกันอย่างแท้จริงด้วย เช่น ในประเทศที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ นักท่องเที่ยวอาจมีส่วนช่วยด้วยการใช้น้ำอย่างประหยัด ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยไม่ส่งผ้าเช็ดตัวและผ้าปูที่นอนให้ทางโรงแรมซักทุกวัน เป็นต้น

มรดกโลก การท่องเที่ยว และการพัฒนาเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวจะมีบทบาทต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ ก็ด้วยความร่วมมือร่วมใจของประชาชนทุกคนในท้องถิ่น ซึ่งต้องมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในด้านแนวคิดและการนำมาปฏิบัติ และจะต้องมีการสงวนรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในระยะยาว

ที่มา: *Proceedings of a Round Table on Culture, Tourism and Development: crucial issues for the XXIst century*, p. 7, Paris, UNESCO, 26-27 June 1996

การท่องเที่ยวมวลชนอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (กล่าวคือ ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอันเนื่องมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ล้นหลาม) และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (เช่น การที่นักท่องเที่ยวนำสิ่งแปลกปลอมเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว การปลูกสร้างสถานตากอากาศบนชายฝั่งที่มีความเปราะบาง และมลพิษที่เกิดจากการทิ้งขยะมูลฝอยของนักท่องเที่ยว) จากปรากฏการณ์นี้ จะเห็นได้ว่าแหล่งมรดกโลกแต่ละแห่ง จำเป็นต้องมีการจัดการอย่างเหมาะสม ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเยาวชนที่จะต้องทบทวนบทบาทของตนในการจัดการกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในฐานะที่จะเป็นกำลังสำคัญต่อไปในอนาคต

การที่พวกเราสามารถชื่นชมความงามของแหล่งมรดกโลกเหล่านี้ได้ ก็เพราะบรรพบุรุษได้อนุรักษ์ไว้เพื่อพวกเรา และในทางกลับกัน พวกเราก็มีหน้าที่อนุรักษ์มรดกโลกไว้ให้ลูกหลานของพวกเราเพื่อที่พวกเขาจะได้ชื่นชมกับความงาม และได้แรงบันดาลใจจากแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ต่อไป

ข้อเสนอแนะของนักเรียนในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน

แหล่งมรดกโลกควรจะเป็นตัวอย่างของสถานที่ที่มีการจัดการและอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ มาตรฐานที่วางไว้ในแต่ละพื้นที่ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตาม การไปเยี่ยมชมหรือท่องเที่ยวยังสถานที่เหล่านี้ย่อมมีจิตสำนึกเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ก็จะสามารถช่วยให้แหล่งมรดกโลกหลายๆ แห่ง มีเงินทุนเพียงพอสำหรับการอนุรักษ์ระยะยาวได้

ที่มา: *Tourism, Ecotourism and Protected Areas*, H. Ceballos-Lascurain (ed.), IUCN, 1996

กิจกรรมที่ 25

เกมมรดกโลกกับการท่องเที่ยว

จุดประสงค์: เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและเข้าใจประเด็นปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการจัดการแหล่งมรดกโลกและการท่องเที่ยว

ทำแบบฝึกหัด

กิจกรรม
ใบขึ้นเรียน

ใช้เวลา
3 คาบ

สังคมศึกษา
ภูมิศาสตร์

แผนที่มรดกโลก
คำอธิบายสื่อเว็บ

ลูกเต๋า
และเหรียญ

กติกา

- ✓ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 2-4 คน
- ✓ ในคาบแรก ให้แต่ละกลุ่มรับทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกกลุ่มละ 1 แห่ง เช่น ข้อมูลทั่วไป รูปภาพ สถานที่ตั้ง ลักษณะเฉพาะ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะต้องเป็นตัวแทนของแหล่งมรดกโลกนั้นๆ ตลอดทั้งเกม โดยครูจะเป็นผู้ดูแลและช่วยเหลือแต่ละกลุ่มในการเตรียมแผนการท่องเที่ยวสำหรับแหล่งมรดกโลกที่นักเรียนรับผิดชอบ
- ✓ ในคาบที่สอง เริ่มเล่นเกมโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มโยนลูกเต๋าและเดินไปตามจำนวนแต้มที่ปรากฏบนลูกเต๋า หลังจากทุกกลุ่มโยนลูกเต๋าค้างครั้งแรกแล้ว จะมีเวลาให้กลุ่มละประมาณ 10-30 นาที เพื่อทำตามคำสั่งที่ปรากฏอยู่ในช่องที่เดินไปถึง เมื่อครบตามเวลาที่กำหนด กลุ่มที่ยังทำงานไม่เสร็จจะเดินต่อไม่ได้ หากกลุ่มใดเดินไปตกยังช่องที่มีคำว่า "โปสเตอร์" ปรากฏอยู่ กลุ่มนั้นจะต้องจัดทำโปสเตอร์เพื่อเผยแพร่แหล่งมรดกโลกที่กลุ่มของตนรับผิดชอบ กลุ่มแรกที่เดินไปถึงช่อง "เส้นชัย" ก่อนพร้อมทั้งชิ้นงานและโปสเตอร์ที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว กลุ่มนั้นจะเป็นผู้ชนะ
- ✓ ในคาบที่สาม ให้นักเรียนอภิปรายผลที่ได้และนำเสนอโปสเตอร์ของตน

สวนวอร์เดนส์
ในบริเวณน้ำตกวิกตอเรีย
ได้จัดให้มีการอบรม
แนะนำสถานที่แก่
ผู้มาเยี่ยมชมและนักเรียน
ที่เข้าร่วมการประชุมเยาวชน
เพื่ออนุรักษ์มรดกโลก
ในภูมิภาคแอฟริกา ครั้งที่ 1
ณ ประเทศแซมเบียและซิมบับเว

จุดเริ่มต้น
แหล่งมรดกโลกของทางใต้รับการ
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อ
มรดกโลก ใต้นามอบ
แผนจัดการท่องเที่ยวแก่กลุ่มอื่นๆ

1

โอบาสเตอร์

2

โอบาสเตอร์

3

แหล่งมรดกโลกแห่งนี้ได้รับความเสียหาย
จากภัยพิบัติทางธรรมชาติ
ใต้อิทธิพลถึงสิ่งที่เกิดขึ้น
โดยพิจารณาถึงลักษณะของสถานที่
และความเสียหายที่เกิดขึ้น

เด็กลับใบไม้
จุดเริ่มต้น

4

โอบาสเตอร์

5

มีระยะเกือบสามสัปดาห์ที่บริเวณ
แหล่งมรดกโลกแห่งนี้
ใต้อิทธิพลวิฤตการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ
มา 5 วิถี

เด็กลับใบไม้
4 ช่วง

6

โอบาสเตอร์

7

โอบาสเตอร์

8

โอบาสเตอร์

9

ศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับเที่ยวบริเวณ
แหล่งมรดกโลกแห่งนี้ ถูกวิพากษ์วิจารณ์
ว่าขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
ใต้อิทธิพลถึงผู้มาเยี่ยมชมสถานที่นี้
เพื่อขอรับบริการเดินทางที่บริการ
ปรับปรุงศูนย์ข้อมูล

เด็กลับใบไม้
5 ช่วง

10

โอบาสเตอร์

11

มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากมาท่องเที่ยว
สถานที่แห่งนี้ รายได้จากการท่องเที่ยว
ทำให้ท่านสามารถเริ่มโครงการฟื้นฟู
สถานที่ได้ ทำอะไรต่ออะไร
เป็นสิ่งแรก เพราะเหตุใด ใต้อิทธิพล
โดยพิจารณาว่า ท่านมีค่าใช้จ่ายเท่าใด

เด็กลับใบไม้
5 ช่วง

12

มีบางส่วนของแหล่งมรดกแห่งนี้
พังทลายลงอันเนื่องมาจาก
ไม่ได้รับการทำนุบำรุงที่ดี
ใต้อิทธิพลถึงปัญหา (อย่างน้อย 5 ข้อ)
พร้อมระบุวิธีแก้ไข

เด็กลับใบไม้
จุดเริ่มต้น

13

การขึ้นทำเรื่องขอเงินหมุนในการอนุรักษ์
ใต้อิทธิพลอันมีเตรียมพร้อมแล้ว
ใต้อิทธิพลตลอด 7 ประการ
ในคำร้องฉบับนี้ ขึ้นงว่าเหตุใด
ท่านจึงสมควรจะได้รับเงินหมุนก้อนนี้

เด็กลับใบไม้
5 ช่วง

14

มีการสร้างโรงแรมแห่งใหม่สำหรับ
นักท่องเที่ยว ผู้จัดการโรงแรมแห่งนี้
เข้าใจถึงการทำนุบำรุงแหล่งมรดกโลก
ใต้อิทธิพลซึ่งแนวโรงแรมแห่งนี้ใน
นิตยสาร

เด็กลับใบไม้
4 ช่วง

15

บทความทางวารสารการันตีต่างๆ
ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ของ
ICOMOS ได้วิพากษ์วิจารณ์
ถึงการอนุรักษ์แหล่งมรดกที่ต่างๆ มา
ของท่าน

เด็กลับใบไม้
9 ช่วง

16

โอบาสเตอร์

17

แหล่งมรดกแห่งนี้ได้รับการเผยแพร่
ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์
ประจำชาติ

เด็กลับใบไม้
3 ช่วง

18

โอบาสเตอร์

19

มีนักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่ง
มรดกแห่งนี้มากขึ้นไป เป็นเหตุให้
สถานที่เสื่อมโทรม ใต้อิทธิพลซึ่ง
ข้อเสียของการท่องเที่ยวที่มีต่อ
สถานที่แห่งนี้ อย่างละ 5 ข้อ

เด็กลับใบไม้
11 ช่วง

20

โอบาสเตอร์

21

โรงแรมของท่านตั้งใกล้
เนื่องจากทางลัดแล้ว

เด็กลับใบไม้
5 ช่วง

22

โอบาสเตอร์

23

แหล่งมรดกแห่งนี้ได้รับการ
อนุรักษ์อย่างชัดเจนและมีแผนการจัดการ
ที่เหมาะสม ใต้อิทธิพลซึ่งงานเกี่ยวกับ
แผนการจัดการ พร้อมทั้งระบุปัญหา
ที่ประสบ ตลอดจนแนวทางการแก้ไข

เด็กลับใบไม้
3 ช่วง

24

■ กิจกรรมที่ 26

นักท่องเที่ยวที่มีความประพฤติไม่ดีกับนักท่องเที่ยวที่มีความเคารพต่อสถานที่

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนเป็นนักท่องเที่ยวที่มีความเคารพต่อสถานที่

แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมในชั้นเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ใช้เวลาหลายคาบ

ภาษาสังคมศึกษา

แผนที่มรดกโลก คำอธิบายสื่อขงภาพถ่าย

อุปกรณ์ประกอบการแสดง

- ✓ ให้นักเรียนเขียนบทละครและแสดงละครเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่มีความประพฤติไม่ดี เช่น ไม่เคารพสถานที่ ทิ้งขยะ และบางครั้งทำลายสถานที่โดยขีดเขียนลงบนฝาผนัง ล้อเลียนขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น และสนใจแต่ความสะดวกสบายส่วนตัว ในทางกลับกัน นักท่องเที่ยวที่มีความสุภาพและเคารพต่อสถานที่นั้น จะมีลักษณะเป็นผู้ใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เช่น ประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยว แต่ละแห่ง ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ดนตรี อาหาร และการแต่งกาย เมื่อนักเรียนแสดงละครเรียบร้อยแล้ว ให้อภิปรายถึงวิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงนิสัยนักท่องเที่ยวที่มีความประพฤติไม่ดีให้เป็นผู้มีความสนใจเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นและแหล่งมรดกโลกด้วยความเคารพต่อสถานที่ตามแนวทางที่กำหนดให้
- ✓ ให้นักเรียนเลือกแหล่งมรดกโลกในท้องถิ่น ในประเทศ หรือในโลกมาหนึ่งแห่ง และให้เขียนข้อเสนอแนะสำหรับการณรงค์ให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ ในรูปแบบใหม่ๆ จากนั้นให้อภิปรายข้อเสนอแนะดังกล่าวร่วมกับกรรมการบริหารการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น หรือสมาคมที่ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งมรดกนั้นๆ

แนวทางทั่วไปในการปฏิบัติตนสำหรับนักท่องเที่ยว

ขณะที่วางแผนการเดินทาง นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติตนดังนี้

1. หาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่จะเดินทางไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. ใช้บริการของผู้ประกอบการ (สายการบิน บริษัทนำเที่ยว และโรงแรม) ที่ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม
3. หากเป็นไปได้ ควรเดินทางไปท่องเที่ยวในฤดูที่มีนักท่องเที่ยวไม่มากนัก
4. เดินทางไปยังสถานที่ที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก

เมื่อเดินทางไปถึงสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวควรปฏิบัติตนดังนี้

1. ให้ความเคารพต่อวัฒนธรรมและขนบประเพณีท้องถิ่น
2. คำนึงถึงความเป็นส่วนตัว วัฒนธรรม ลักษณะนิสัย และขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนนั้น
3. ส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยซื้อของและใช้บริการในท้องถิ่นนั้นๆ
4. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ท้องถิ่น
5. อนุรักษ์และสงวนรักษาสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศ และสัตว์ป่า
6. ไม่ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและอนุสรณ์สถานเสียหาย
7. ใช้พลังงานและน้ำอย่างประหยัด และทิ้งขยะให้ถูกที่
8. ระมัดระวังไม่ให้เกิดเพลิงไหม้
9. ไม่ส่งเสียงอึกทึกครึกโครมในบริเวณสถานที่นั้นๆ
10. ใช้ถนนและเส้นทางที่กำหนดไว้เท่านั้น

ที่มา: General Behaviour Guidelines for Tourists, Environmental Codes of Conduct for Tourism, United Nations Environment Programme.

แหล่งมรดกโลกอื่นๆ ที่ควรไปเยี่ยมชม

ค.ศ. 1978 เป็นปีที่มีการขึ้นทะเบียนแหล่งมรดก 12 แห่งแรกไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก
จวบจนกระทั่งใน ค.ศ. 1987 มีแหล่งมรดกถึง 289 แห่งที่ได้รับการยกย่องให้เป็นแหล่งมรดกโลก
และในอีก 10 ปีต่อมา คือใน ค.ศ. 1997 รายชื่อสถานที่ที่เป็นแหล่งมรดกโลกได้เพิ่มขึ้นเกือบ
สองเท่าตัว โดยมีจำนวนถึง 552 แห่ง ทุกๆ ปี คณะกรรมการมรดกโลกจะพิจารณาแหล่ง
มรดกต่างๆ ให้เป็นแหล่งมรดกโลกเพิ่มมากขึ้น เยาวชนจำนวนมากที่เข้าร่วมการประชุมเยาวชน
เพื่ออนุรักษ์มรดกโลก ที่จัดขึ้นโดยยูเนสโก ได้แสดงความสนใจที่จะเดินทางไปเยี่ยมชมแหล่ง
มรดกโลกให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามยังมีโรงเรียนอีกหลายแห่งที่อยู่ห่างไกลจาก
แหล่งมรดกโลก ซึ่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากในการเดินทางไปเยี่ยมชมแต่ละครั้ง ด้วยเหตุนี้
นักเรียนส่วนใหญ่ จึงเสนอว่า ควรมีการลดค่าธรรมเนียมในการเข้าชม หรือให้โรงเรียนต่างๆ
เข้าชมโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม นอกจากนี้หน่วยงานท้องถิ่นควรจะช่วยจัดหายานพาหนะ
รับส่งนักเรียนในการเข้าชมแหล่งมรดกโลกด้วย หรือโรงเรียนอาจจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อหา
รายได้สำหรับจัดทัศนศึกษาไปยังแหล่งมรดกโลก เช่น การขายขนมเค้กและขนมหวานอื่นๆ
การรับจ้างล้างรถ การจัดคอนเสิร์ตและเก็บค่าเข้าชม ฯลฯ

การเตรียมการและการวางแผนอย่างรัดกุมนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้แหล่งมรดกทาง
วัฒนธรรมและทางธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว แม้ว่าการไปเยี่ยมชมอาจจะ
ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมในแหล่งมรดกนั้นๆ บ้างก็ตาม แต่หากมีการจัดการอย่างเหมาะสมแล้ว
การไปเยี่ยมชมก็จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักอยากปกป้องและอนุรักษ์แหล่งมรดกใน
ระยะยาวได้

เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัย

ประเทศไทย

© Patrimoine 2001/P. Aventurier

กิจกรรมที่ 27

การประเมินสิ่งแวดล้อมความเสี่ยงสำหรับนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนมีเทคนิคในการสังเกต เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมความเสี่ยง
นักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลา 2 คาบ
ใบชั้นเรียน
และนอกเวลาเรียน

ภาษา
ภูมิศาสตร์
สังคมศึกษา

ใบงานการประเมิน
สิ่งแวดล้อมความเสี่ยง
สำหรับนักท่องเที่ยว
ในแหล่งมรดกโลก

- ✓ จัดให้มีการไปทัศนศึกษาแหล่งมรดกในละแวกใกล้เคียง ที่เป็นสถานที่ที่ได้รับความนิยม
ในหมู่นักท่องเที่ยว
- ✓ จัดเตรียมใบงานและแจกให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น
- ✓ ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่จะไปเยี่ยมชม รวมถึงอธิบายถึงความสำคัญของการ
การกรอกแบบประเมินให้สมบูรณ์ และการเขียนรายงานต่อผู้จัดการแหล่งท่องเที่ยว
- ✓ เมื่อนักเรียนส่งรายงานแล้ว ให้นำข้อค้นพบของนักเรียนมาสรุป และให้นักเรียนอภิปราย
ถึงแนวทางในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมความเสี่ยงต่างๆ

แหล่งมรดกโลกต่างๆ ควรปฏิบัติดังนี้

- ตรวจสอบนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยี่ยมชมสถานที่เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย
ในบริเวณที่เปราะบางและเสียหายได้ง่าย
- สร้างทางเดินสำหรับคนชรา เด็ก และคนพิการ
- ไม่กระทำการใดๆ เพื่อการค้า นอกบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะของนักเรียนในการประชุมเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน

ใบงาน

- ให้นักเรียนประเมินความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยทำเครื่องหมายกากบาทตามความเหมาะสม

สิ่งอำนวยความสะดวก	ไม่เพียงพอ	เพียงพอ	ดี	ดีมาก
ป้ายบอกทาง				
ที่จอดรถ				
ห้องน้ำ				
ประชาสัมพันธ์				
นิทรรศการ				
ของที่ระลึก				
ถังขยะ				
ความสะอาด				
ผู้นำชมสถานที่				
ของว่าง				
อื่นๆ				

รายงานต่อผู้จัดการแหล่งมรดกโลก

เรียน ผู้จัดการแหล่งมรดกโลก

ข้าพเจ้าได้ไปเยี่ยมชมแหล่งมรดกโลกของท่านและมีความเห็นว่า.....

- สถานที่แห่งนี้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ
- สถานที่แห่งนี้มีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ และควรปรับปรุงดังนี้

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าหวังว่ารายงานฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาแหล่งมรดกของท่านในอนาคต

ขอแสดงความนับถือ

ชื่อ..... ลายเซ็น..... วันที่.....

นักเรียนกรอก
รายละเอียด
ในใบงานแล้วส่งครู

การท่องเที่ยวเสมือนจริงกับแหล่งมรดกโลก

เทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้คนสามารถท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกและแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้โดยไม่ต้องเดินทางไปยังสถานที่นั้นจริง ดังจะเห็นได้ในสวนสนุกและพิพิธภัณฑ์หลายแห่งที่ได้จำลองหมู่บ้านหรือเมืองมาไว้ภายในนั้น เช่น ในเมืองยอร์ก ประเทศอังกฤษ นักท่องเที่ยวสามารถนั่งรถไฟเล็กๆ ชมหมู่บ้านชาวไวคิงแห่งจอร์วิก (Jorvik) ซึ่งสร้างขึ้นได้ดินได้ นอกจากนี้ยังมีการใช้ฉากสามมิติและเทคนิคพิเศษอื่นๆ เพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากเครื่องเล่นแบบจำลองสถานการณ์จริง (Simulated rides) อันเป็นหนึ่งในบรรดาเครื่องเล่นที่ดึงดูดใจตามสวนสนุกในปัจจุบัน ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เล่นเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้แม้แต่ในอวกาศ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วผู้เล่นเพียงนั่งอยู่บนเก้าอี้ซึ่งเคลื่อนไหวได้เท่านั้น สิ่งที่กำลังมาทั้งหมดข้างต้นนี้ถือว่าเป็นรูปแบบใหม่ของการท่องเที่ยว และครุควรอภิปรายร่วมกับนักเรียนถึงข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

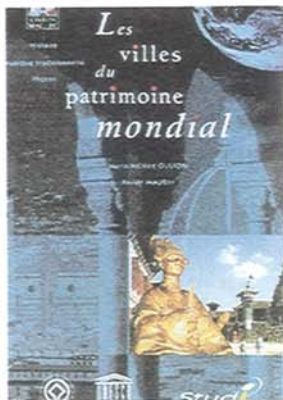
ข้อความที่ว่า “ฉันเป็นนักเดินทาง คุณคือผู้มาเยี่ยมชม ส่วนพวกเขาเป็นนักท่องเที่ยว” เป็นข้อความที่มีความขัดแย้งอยู่ในตัวเอง กล่าวคือ เราชอบเดินทางไปยังสถานที่ที่แปลกใหม่ แต่ขณะเดียวกันเราก็จะรู้สึกตกใจที่เห็นผู้คนจำนวนมากเดินทางไปสถานที่นั้นๆ เช่นเดียวกับเรา ข้อเท็จจริงนี้ได้ชี้ให้เห็นว่าคนแต่ละคนต่างก็ให้ความสำคัญกับการใช้เวลาว่างของตน ดังนั้นโดยรวมแล้วจึงอาจกล่าวได้ว่า มนุษย์ทุกคนเป็นผู้ศรัทธาสถานที่ที่ตนชื่นชอบด้วยกันทั้งสิ้น ความจริงแล้วเรากำลังอยู่ในอันตราย เนื่องจากความรักที่มีต่อสวนอุทยานแห่งชาติของโลก และสถานที่อื่นๆ ที่ได้รับการคุ้มครองอย่างเอาเป็นเอาตาย

ที่มา: Adrian Phillips, IUCN, 1996

สํานักการ
แหล่งสํานักการเรืงนรู้

140

ปัจจุบันมีการผลิตซีดีรอมเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกเป็นจำนวนมาก เช่น ซีดีรอมเกี่ยวกับเมืองที่เป็นที่ตั้งของแหล่งมรดกโลกซึ่งจัดทำโดยยูเนสโก และทำให้สามารถเข้าไปเยี่ยมชมเมืองต่างๆ หลายร้อยเมืองอันเป็นที่ตั้งของแหล่งมรดกโลกได้ นอกจากนี้ นิทรรศการและเว็บไซต์ที่ทำไว้อย่างน่าสนใจก็สามารถช่วยให้นักเรียน “เข้าไปชม” แหล่งมรดกโลกต่างๆ ได้ เมื่อเข้าไปในอินเทอร์เน็ต ก็สามารถเปิดเข้าไปดูในเว็บไซต์ของศูนย์มรดกโลกของยูเนสโกเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกทั้ง 552 แห่งได้

กลุ่มเยาวชนที่ร่วมประชุม
การอนุรักษ์มรดกโลก
ณ น้ำตกวิกตอเรีย
กำลังชื่นชมกับทุกภาษา
และสัตว์ป่า นานาพันธุ์
ขณะล่องเรือไปตาม
ลำแม่น้ำแซมเบซี

© UNESCO

การจัดการท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก

ความท้าทายอย่างหนึ่งในการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก คือ การอนุญาตให้คนเข้าชมสถานที่นั้นๆ โดยไม่ให้เกิดผลกระทบร้ายแรงต่างๆ สถานที่ที่ยังคงมีความสวยงามและได้รับการอนุรักษ์เป็นอย่างดีเพราะเข้าถึงยาก ได้กลายมาเป็นเป้าหมายใหม่ของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวทั้งหลาย ด้วยเหตุนี้แหล่งมรดกโลกแต่ละแห่งจึงจำเป็นต้องมีการจัดการทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

กำแพงเมืองจีน ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นแหล่งมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1987 เป็นสถานที่ที่มีผู้คนเดินทางไปชมเป็นจำนวนมาก บริเวณที่นักท่องเที่ยวนิยมไปชมมากที่สุดคือ ส่วนของตัวกำแพงอิฐและหินที่สร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง ตั้งอยู่ใกล้เมืองปักกิ่ง ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวนับล้านคนไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวจีนเองหรือนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางไปยังสถานที่แห่งนี้ ทว่ายังมีอีกบริเวณหนึ่งในทะเลทรายโกบี มณฑลกังซู ซึ่งไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวมากนัก นั่นคือป้อมปราการที่สร้างด้วยดินโคลน และหุบเขาแฝกกองใหญ่ที่เตรียมไว้สำหรับจุดสัญญาณไฟเตือนภัยจากกองคาราวานทางเหนือ ทั้งสองสิ่งนี้ยังคงอยู่ในสภาพดี แม้จะมีอายุกว่า 2000 ปีแล้วก็ตาม ทั้งนี้เพราะความแห้งแล้งของทะเลทรายมีส่วนช่วยรักษาสภาพอันเปราะบางของโบราณสถานดังกล่าวไว้ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ขณะนี้หลายคนเกรงว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อซากโบราณสถานอันเปราะบางแห่งนี้ได้

แหล่งมรดกโลกที่น่าตื่นตาตื่นใจมากที่สุดในโลกอีกแห่งหนึ่งคือ เทวาฮิปูนามู (Te Wahipounamu) ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศนิวซีแลนด์ ความงดงามตามธรรมชาติของสถานที่

แห่งนี้ได้รับการรักษาไว้เป็นอย่างดี สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากประเทศนิวซีแลนด์เป็นประเทศที่อยู่ห่างจากหลายๆประเทศ ดังนั้นสถานที่แห่งนี้จึงยังคงมีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเด่นชัด อย่างไรก็ตาม การหลั่งไหลของนักท่องเที่ยวและการพัฒนาด้านการคมนาคมทั่วโลกทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังประเทศนิวซีแลนด์ได้สะดวกยิ่งขึ้น ยิ่งกว่านั้น ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางถึงการสร้างทางหลวงเชื่อมเมืองฮาสต์ (Haast) และเมืองมิลฟอร์ด (Milford) โดยตัดผ่านสถานที่แห่งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว การสร้างทางหลวงดังกล่าว นับว่ามีทั้งผลดีและผลเสียอย่างแน่นอน ซึ่งจะกล่าวต่อไปในกิจกรรมที่ 28

เทวาฮิปูนามู ประเทศนิวซีแลนด์

© UNESCO/IF. Dondau

แผนที่มรดกโลก

มรดกโลก
กับสิ่งแวดล้อม

■ กิจกรรมที่ 28

การสร้างทางหลวงตัดผ่านแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ

จุดประสงค์: เพื่อให้เข้าใจกิจกรรมต่างๆ รวมถึงความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนา การท่องเที่ยว และมรดกโลก

บทบาทสมมติ

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลา
หลายคาบใน
และนอกเวลาเรียน

ภูมิศาสตร์
คณิตศาสตร์
วิทยาศาสตร์
ภาษา

ใบงานการสร้าง
ทางหลวงตัดผ่าน
แหล่งมรดก
ทางธรรมชาติ
คำอธิบายสื่อเชป
แผนที่มรดกโลก

- ✓ แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม และแจกใบงานให้แต่ละกลุ่ม ให้นักเรียนจับคู่ข้อความกับตัวละครที่เหมาะสม จากนั้นจึงใส่หมายเลข 1-5 กำกับตัวละครทุกตัวและนักเรียนทั้ง 5 กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มเขียนบทสนทนาเพิ่มเติมในส่วนที่ตนรับผิดชอบ
- ✓ หลังจากเตรียมข้อความเรียบร้อยแล้ว ให้แต่ละกลุ่มทาดูตัวแทน 1 คน ขึ้นมาร่วมได้วาที่ที่จะจัดขึ้นในห้องเรียน เพื่อเสนอความคิดเห็นตามบทบาทที่ได้รับ และให้เลือกตัวแทนกลุ่มละ 1 คนมาเป็นกรรมการตัดสินว่าควรที่จะสร้างถนนหรือไม่ จากนั้นจึงอภิปรายผลการตัดสินใจ

1. ชาวนิวซีแลนด์ไม่ได้ต้องการให้ตัดถนนผ่านป่าเลย เนื่องจากการตัดถนน จะส่งผลกระทบบางอย่างแรงต่อพื้นที่ซึ่งมีความเป็นธรรมชาติอยู่มาก ทั้งยังไม่ได้ช่วยให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจด้วย การตัดถนนผ่านป่าเป็นเพียง แต่การเปลี่ยนวิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวไปยังประเทศนิวซีแลนด์ เท่านั้น ไม่ใช่การดึงดูดให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และชาวนิวซีแลนด์ก็ไม่ได้ต้องการให้มีนักท่องเที่ยวมากเท่าไรนักอยู่แล้ว จะไม่มีการสร้างถนน โดยเด็ดขาด

ผู้อำนวยการสมาคมพิทักษ์ป่าและนก

2. จริงๆ แล้วเราก็เห็นด้วยว่าการสร้างทางหลวงจะช่วยให้มีจำนวนนักท่องเที่ยว ในบริเวณชายฝั่งแห่งนี้ ถนนที่ตัดใหม่จะเข้ามาทดแทนทุกสิ่งทุกอย่างที่เรา ได้สูญเสียไป เพียงแต่มีรถทัวร์ร้อยละ 10 เข้ามาในมิลฟอร์ดเพื่อข้ามไปยังชาย ฝั่งตะวันตก ก็จะช่วยให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวบางตัวเพิ่มขึ้นอีกถึงสองเท่า

ผู้จัดการทั่วไป เทศบาลเมืองเวสต์แลนด์

3. ถนนเลียบหุบเขาจะก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่อระบบนิเวศในบึง และถนนเลียบเชิงเขาก็จะทำลายทัศนียภาพอันงดงาม

เจ้าหน้าที่ควบคุมและดูแลป่า

4. ลักษณะภูมิประเทศและทัศนียภาพของสถานที่แห่งนี้ มีความโดดเด่นอย่างมาก การสร้างทางหลวงจะเท่ากับเป็นการสร้างมิติใหม่ ให้ให้แก่ประเทศนิวซีแลนด์ และการท่องเที่ยวระดับชาติ แต่ส่วนหนึ่งที่จะต้องทำความตกลงกันไว้ก่อนคือ นักท่องเที่ยวจะต้องไม่ลงจากกระเช้าทาง จากเมืองฮาสตี้ไปจนถึงเมืองมิลฟอร์ด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

5. โดยทั่วไปแล้ว ได้ผลการศึกษาค่าความเป็นไปได้ของโครงการไม่ได้ ชี้ชัดว่าประเทศชาติจะต้องเสียค่าใช้จ่ายมากเกินไป เราก็ไม่เห็นว่าจะมีอะไรร้ายแรงเกิดขึ้น เราคิดว่าการสร้างทางหลวงกลับจะเป็น ประโยชน์ต่อทั้งการท่องเที่ยวและชุมชนในเขตเซาท์เวสต์แลนด์ และเขตฟอร์ดแลนด์ ซึ่งมีรายได้ส่วนใหญ่มาจากการท่องเที่ยว บรรณาธิการหนังสือพิมพ์โอตาโก เดลี ไทม์

ที่มา: โรงเรียนมัธยมเกรย์เมาท์ ประเทศนิวซีแลนด์

การบูรณาการหลักสูตร มรดกโลกกับการท่องเที่ยว

ศิลปะ:

ออกแบบโครงการรณรงค์การท่องเที่ยว รวมถึงการจัดทำโปสเตอร์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ออกแบบ และหากเป็นไปได้ให้ผลิตแผ่นพับประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว วาดรูป ระบายสี หรือเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว และดัดแปลงภาพที่ร่างไว้ เช่น ดัดแปลงให้เป็น ศิลปะเชิงนามธรรม หรือการนำภาพที่ร่างไว้มาใช้ออกแบบเสื้อผ้า ออกแบบโปสเตอร์ที่แสดงถึงความจำเป็นที่ต้องอนุรักษ์แหล่งมรดกในทุกระดับ นับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ไปจนถึงระดับโลก ทหารูปภาพในอดีตรวมถึงประวัติความเป็นมาของแหล่งมรดกนั้นๆ พร้อมทั้งพิจารณาว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวได้เปลี่ยนไปหรือไม่

ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

อภิปรายว่า สถานที่นั้นๆ ได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้วหรือไม่ เพราะเหตุใด อภิปรายว่า ประวัติของสถานที่นั้นๆ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในระดับใด ระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือระดับโลก เสนอแนะแนวทางในการอธิบายประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบอย่างละเอียด ศึกษาถึงความทรมานของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นๆ อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ที่เข้าไปเยี่ยมชม และอภิปรายแนวทางในการแก้ปัญหา

อินเทอร์เน็ต

ค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตโดยใช้คำสำคัญว่า “World Heritage” (มรดกโลก) และ “tourism” (การท่องเที่ยว) เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับมรดกโลกและการท่องเที่ยวในแต่ละประเทศหรือแต่ละภูมิภาค

ภาษาและวรรณคดี

จัดทำแผ่นพับเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะแก่นักท่องเที่ยวทั่วไป คนพิการ หรือนักท่องเที่ยวต่างชาติ เขียนคำขวัญโฆษณาแหล่งท่องเที่ยว เขียนและบันทึกเทปเกี่ยวกับการเดินทางไปที่เที่ยวยังแหล่งมรดก ใต้เวที หรือแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งมรดกโลก และภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว แปลเอกสารเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวเป็นภาษาอื่นๆ ศึกษาแผ่นพับประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ ที่เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในท้องถิ่น ภูมิภาค หรือประเทศ ค้นหาชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกกล่าวถึงในนวนิยายหรือเรื่องเล่า และหาทางตัดตอนข้อความจากเรื่องดังกล่าวไปใส่ไว้ในแผ่นพับเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยว หรือเอกสารสำหรับนักท่องเที่ยวอื่นๆ

คณิตศาสตร์

อภิปรายแนวโน้มของนักท่องเที่ยว และความเกี่ยวข้องที่มีต่อแหล่งมรดกโลก โดยใช้กราฟ แผนภูมิ รูปวงกลม หรือสถิติ รวมถึงคำนวณและบันทึกผลที่ได้จากแบบสอบถาม หรือการสำรวจ

สังคมศาสตร์

สำรวจความคิดเห็นของผู้มาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว โดยการให้ตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ผู้จัดการแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์แหล่งมรดก

มรดกโลก กับการท่องเที่ยว

มรดกโลก

กับ

สิ่งแวดล้อม

© UNESCO/M. Batisse. Kilimanjaro National Park, United Republic of Tanzania

«คำว่า ธรรมชาติ มักจะให้ความหมายกันในหลายทาง กล่าวคือ
เป็นพื้นฐานของความพยายามในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์
เป็นทรัพยากร เป็นสิ่งที่น่ามองดู นำเข้าไปหาประสบการณ์
และความสนุกสนาน หรือเป็นความงดงามที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ»

ประธานาธิบดี เนลสัน แมนเดลา ตุลาคม 1994

มรดกโลก กับสิ่งแวดล้อม

	หน้า
จุดประสงค์	149
ความรู้ความเข้าใจ	149
เจตคติ	149
ทักษะ	149
เยาวชนกับการอนุรักษ์มรดกโลก	150
กิจกรรมที่ 29: ระบบนิเวศกับรูปแบบภูมิประเทศ	151
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ	151
กิจกรรมที่ 30: ความเสื่อมโทรมของสภาวะแวดล้อม	154
การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการอนุรักษ์มรดกโลก	155
กิจกรรมที่ 31: ความกดดันที่เกิดกับความหลากหลายทางชีวภาพ	156
ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทางชีวภาพ	156
วิวัฒนาการและการสูญพันธุ์ของพืชและสัตว์ชนิดต่างๆ	157
เขตอนุรักษ์ธรรมชาติวาเลเดอแมในเซเชลส์	158
เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่ามานาสในอินเดีย	159
เดวาฮิปูนามูนินวีซีแลนด์	159
กิจกรรมที่ 32: ปริศนาภาพต่อกอนด์วานาแลนด์	160
ใบงาน: ปริศนาภาพต่อกอนด์วานาแลนด์	161
กิจกรรมที่ 33: จับคู่แหล่งมรดกทางธรรมชาติให้สอดคล้องกับเกณฑ์	163
การพัฒนาทางนิเวศวิทยาและทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน	163
อุทยานแห่งชาติบานซ์ ดากูน ในมอริเตเนีย	164
กิจกรรมที่ 34: การรักษาสีงแวดล้อม	165
กิจกรรมที่ 35: การกระทำเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเชิงนิเวศวิทยา	165
การสนับสนุนของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความยั่งยืน	166
กิจกรรมที่ 36: ตามรอยมรดก	166
อนาคตของโลก	167
การบูรณาการหลักสูตร: มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม	168

จุดประสงค์

ความรู้ความเข้าใจ

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

- สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม
- แหล่งมรดกโลกที่ได้รับการคุ้มครอง เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และพืชพรรณนานาชนิด ตลอดจนสัตว์ต่างๆ ที่ถูกคุกคาม
- อนุสัญญาามรดกโลก เปรียบเสมือนตัวช่วยที่สำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระดับนานาชาติ

เจตคติ

เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน

- เกิดจริยธรรมในการอนุรักษ์และมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
- รู้จักใช้ชีวิตอยู่บนโลกนี้ด้วยวิธีการที่ยั่งยืนเพื่อป้องกันพืชพรรณและสัตว์ต่างๆ และความหลากหลายทางระบบนิเวศวิทยา (ความหลากหลายทางชีวภาพ) อีกทั้งเป็นการประกันความสามารถของเยาวชนในรุ่นต่อไปในการสนองความต้องการของตนโดยไม่ทำร้ายสิ่งใด

ทักษะ:

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการ

- มีส่วนร่วมในการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการอนุรักษ์มรดกโลก
- มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเชิงนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืน เพื่อสุขภาพที่ดีของโลกและประชากรของโลก
- มีความพร้อมในการเป็นผู้นำการอนุรักษ์มรดกโลก

เยาวชนกับการอนุรักษ์มรดกโลก

การอนุรักษ์มรดกโลกทำให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม ความสำเร็จหลายทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม

การอนุรักษ์มรดกโลกได้ช่วยชี้ให้เห็นถึงความห่วงใยอย่างยิ่งยวดต่อสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน โดยเฉพาะการที่พืชและสัตว์นานาชนิดที่สูญพันธุ์หรือใกล้จะสูญพันธุ์เพิ่มจำนวนมากขึ้น และผลที่เกิดจากความเสื่อมโทรมของความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งสำคัญพ่วงกันก็คือ การอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกกำลังดำเนินการภายใต้บริบทสากลของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ซึ่งสภาการณ์ของแหล่งมรดกโลกที่ได้รับการคุ้มครอง จะมีความสอดคล้องกับความต้องการใช้ทรัพยากรและความอยู่รอดในเชิงเศรษฐกิจของชุมชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ในอนุสัญญา ยังตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างมรดกทั้งสองชนิด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ในอนุสัญญาจึงได้เปิดโอกาสพิเศษให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวมควบคู่ไปกับการคุ้มครองแหล่งมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมในแต่ละแหล่งที่มีคุณค่าแตกต่างกัน

แหล่งมรดกทางธรรมชาติ 114 แห่ง ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกใน ค.ศ. 1997 ได้คุ้มครองป้องกันพืชและสัตว์หลายชนิด ระบบนิเวศ แหล่งธรณีวิทยา กระบวนการทางนิเวศวิทยา และชีววิทยา และแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติ รวมทั้งพื้นที่ที่มีความงดงามเป็นพิเศษหรือมีความสำคัญในเชิงสุนทรียภาพ แหล่งมรดกเหล่านี้มีเนื้อที่เกือบ 10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่โลก (พื้นดินและทะเล) ซึ่งได้รับการดูแลและการจัดการในฐานะที่เป็นพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองเมื่อไม่นานมานี้

เพื่อให้เยาวชนมีโอกาสร่วมกันทำงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างได้ผล เยาวชนเหล่านั้นต้องมีความตระหนักในประเด็นปัญหาและความท้าทาย มีวิธีต่างๆ ที่จะดำเนินการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และเข้าใจบทบาทสำคัญของอนุสัญญามรดกโลกที่จะช่วยให้พวกเขาทำงานได้สำเร็จ ประเด็นสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกโลกได้มีกล่าวไว้ในหัวข้อนี้ด้วย

นักเรีงน จากโรงเรียนเกรง์เมอท์
สำรวจธารน้ำแข็งที่เทวาฮิปูนา
ทางตะวันตกเฉียงใต้
ของประเทศนิวซีแลนด์

© UNESCO

■ กิจกรรมที่ 29

ระบบนิเวศกับรูปแบบภูมิประเทศ

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในลักษณะที่แตกต่างของระบบนิเวศและแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติมากยิ่งขึ้น

ท่าแบบฝึกหัด

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

ใช้เวลา 2 คาบ

ภูมิศาสตร์
วิทยาศาสตร์

แผนที่มรดกโลก
คำอธิบายสังเขป

- ✓ ให้ถามนักเรียนว่ามีตัวอย่างของระบบนิเวศลักษณะต่างๆ หรือรูปแบบต่างๆ ของภูมิประเทศในบริเวณชุมชนของนักเรียนหรือไม่ อะไรคือลักษณะหรือคุณสมบัติที่สำคัญ (เช่น หนองน้ำและทะเลสาบในพื้นที่ชุ่มน้ำ) และมีพืชหรือสัตว์ชนิดใดบ้างที่ปรากฏในแหล่งพื้นที่นี้ (เช่น มินกนัวในพื้นที่ชุ่มน้ำ)
- ✓ ให้นักเรียนศึกษาและค้นคว้าจากคำอธิบายสังเขป (Brief Descriptions) เพื่อเลือกและจำแนกประเภทแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ 20 แห่ง ในหัวข้อต่อไปนี้
 - ป่าไม้
 - ชายฝั่งทะเล
 - ภูเขา
- ✓ ให้นักเรียนอภิปรายสิ่งที่ค้นพบ และให้บอกแหล่งมรดกโลกในประเทศของตน ใน 3 หัวข้อดังกล่าว
- ✓ ให้นักเรียนยกตัวอย่างแหล่งมรดกโลกตามหัวข้อต่อไปนี้และอภิปรายผล
 - แนวปะการัง
 - ป่าไม้
 - เกาะต่างๆ
 - ทะเลทราย
 - พื้นที่ชุ่มน้ำ

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

เมื่อเราต้องเผชิญกับความเสื่อมโทรมโดยทั่วไปของสภาพแวดล้อม ซึ่งได้แก่ อากาศเป็นพิษ น้ำเน่าเสีย ดินเสื่อมโทรม ภาวะโลกร้อน เกิดรูโหว่ในชั้นโอโซน การลดลงของแหล่งทรัพยากรทั้งที่ทดแทนได้และไม่ได้ การสูญพันธุ์ของพืชและสัตว์นานาชนิด รวมทั้งการลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพ ฉะนั้นพวกเราต้องเร่งรีบดำเนินการแก้ไขสภาพแวดล้อมที่ถูกทำลายด้วยสาเหตุต่างๆ พร้อมทั้งอนุรักษ์ความหลากหลายทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของโลกไว้ และทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต

การอนุรักษ์มรดกโลกช่วยทำให้การปกป้องและปรับปรุงสภาพแวดล้อมดีขึ้น โดยเฉพาะแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ นอกจากอนุสัญญามรดกโลกแล้ว ยังมีสนธิสัญญานานาชาติอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ข้อมูลเพิ่มเติมต่างๆ ที่เกี่ยวกับสนธิสัญญาเหล่านี้ รวมทั้งสำนักเลขาธิการที่เกี่ยวข้อง สามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ของศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก (UNESCO World Heritage Center's website)

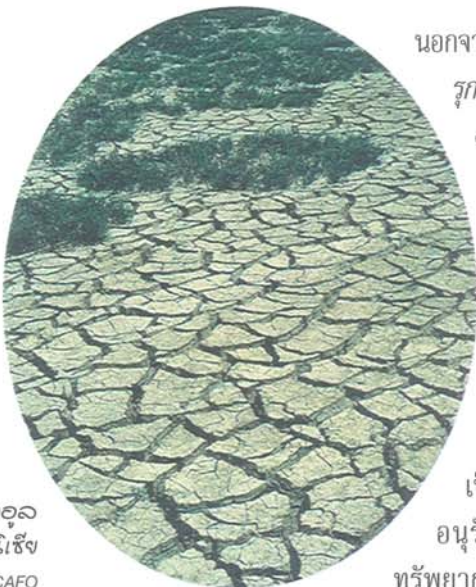
สองเดือนหลังจากการประชุมนานาชาติของสหประชาชาติครั้งแรกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ได้มีการลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยมลพิษทางอากาศ ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1972 และภายหลังจากการประชุมที่กรุงสต็อกโฮล์ม 20 ปี ได้มีการประชุมผู้นำโลกโดยสหประชาชาติในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1992 ในหัวข้อเรื่อง สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่กรุงรีโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล การประชุมครั้งนี้หรือที่เรียกว่าการประชุมสุดยอดเรื่องของโลก (Rio Earth Summit) เพื่อประเมินความเชื่อมโยงอันน่าสะพรึงกลัวของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยมีการวางแผนและยุทธวิธีที่จะทำให้โลกดีขึ้น การประชุมสุดยอดครั้งนี้ยอมรับระเบียบวาระการประชุมที่ 21 ซึ่งมีข้อเสนอที่จะช่วยรักษาโลกของเราไว้ โดยในบทที่ 36 ได้เน้นบทบาทของการศึกษาในฐานะเป็นเครื่องมือ และบทบาทของเยาวชน

เพื่อเป็นการสนับสนุนในเรื่องนี้ ประเทศภาคีสมาชิกในกลุ่มประเทศยุโรปจำนวน 157 ประเทศ ได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เรียกร้องให้มีการปฏิบัติเพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังมีอนุสัญญานานาชาติอีก 2 ฉบับที่เพิ่มเติมข้อความเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าด้วย ซึ่งเป็นผลมาจากการประชุมสุดยอดเรื่องของโลกที่กรุงรีโอเดจาเนโร

อนุสัญญาว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 1994 มีการให้สัตยาบันโดย 165 ประเทศ อนุสัญญานี้มุ่งเน้นในเรื่องแก๊สที่ทำให้เกิดภาวะเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศ และการหาทางแก้ไขสภาวะโลกร้อนขึ้น

อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อสู้กับการทำลายพื้นที่อุดมสมบูรณ์จนเป็นพื้นที่แห้งแล้ง ในประเทศต่างๆ ที่เผชิญกับภาวะความแห้งแล้งอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในแอฟริกา อนุสัญญาดังกล่าวมีผลบังคับใช้ในวันที่ 26 ธันวาคม ค.ศ. 1996 เพื่อจัดความทุกข์ทรมานของมนุษย์และความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศวิทยาอันเนื่องมาจากความแห้งแล้งและการกลายสภาพเป็นทะเลทราย

การรวมตัวกันขององค์กร (ชั่วคราว) อิสระที่เข้าร่วมประชุมใน Rio Earth Summit (1992) สำหรับการสร้างฉันทามติในเรื่องการจัดการ การอนุรักษ์ และพัฒนาอย่างยั่งยืนของป่าทุกประเภท โดยมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้ทุกประเทศมุ่งฟื้นฟูความเขียวขจีของโลกขึ้นใหม่ โดยเฉพาะการปลูกป่า และการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

นอกจากนี้ได้มีการจัดทำ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าซากสัตว์ป่าและรุกชาติในท้องถิ่นที่ตกอยู่ในภาวะอันตราย (the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora - CITES) ใน ค.ศ. 1975 เพื่อใช้ควบคุมการค้าสัตว์และพืชที่ใกล้จะสูญพันธุ์ทั่วโลก อนุสัญญานี้ห้ามทำการค้าขายผลิตภัณฑ์จากป่าทุกชนิด

ใน ค.ศ. 1971 ได้มีการจัดทำ อนุสัญญาแรมซาร์ว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งจัดทำไว้เพื่อใช้เป็นเค้าโครงสำหรับความร่วมมือในระดับนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งทรัพยากรอื่นอย่างชาญฉลาด

ปัจจุบันนี้มีแหล่งที่จัดเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำถึง 881 แห่ง (มีพื้นที่โดยประมาณมากกว่า 62.7 ล้านเฮกตาร์) ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อภายใต้อนุสัญญาแรมซาร์ และมีรายชื่อของพื้นที่ชุ่มน้ำซึ่งมีความสำคัญระดับสากลและเป็นแหล่งมรดกโลกรวมอยู่ด้วยเป็นจำนวน 15 แห่ง

ออสเตรเลีย	อุทยานแห่งชาติคาเคดู
บัลแกเรีย	เขตอนุรักษ์ธรรมชาติชริบาร์นา
แคนาดา	สันดอนสามเหลี่ยมพีช-อะทาบาสกา และเทือกเขา อุทิงเครน ซัมเมอร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติ วูดบัทฟาโล
คองโก	อุทยานแห่งชาติวิรุงกา
ฝรั่งเศส	มงต์แซงต์มิเชลและอ่าวโคยรอป
อินเดีย	อุทยานแห่งชาติเคโอลาเคโอ
มอริเตเนีย	อุทยานแห่งชาติบานซ์ คากูน
ไนเจอร์	อุทยานแห่งชาติ 'ดัมเบิลยู' แห่งไนเจอร์
โรมาเนีย	ดินดอนสามเหลี่ยมดานูบ
รัสเซีย	ดินดอนสามเหลี่ยมเซเลนกา
เซเนกัล	เขตสงวนพันธุกรรมแห่งชาติจูจ (Djoudj)
สเปน	อุทยานแห่งชาติโคญานา
ซูรินาม	อุทยานแห่งชาติอิชเคอูล
สหรัฐอเมริกา	อุทยานแห่งชาติเอเวอร์เกลคส์

อุทยานแห่งชาติ "ดัมเบิลยู"
แห่งไนเจอร์
© UNESCO

ทะเลสาบไบคาล
และพันธุกรรมรัฐสเซีย
© UNESCO

นอกจากนี้โครงการที่เกี่ยวกับมนุษย์กับชีวภาค (Man and the Biosphere) ของยูเนสโก ก็กำลังดำเนินการจัดการข้อขัดแย้งระหว่างประเด็นสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ โดยศึกษาผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและการสนองตอบของสังคมต่อการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลที่ตามมา การสงวนชีวภาคจะช่วยอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ คงความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ช่วยให้เราได้เรียนรู้เกี่ยวกับรูปแบบดั้งเดิมของการใช้ประโยชน์จากผืนดิน ได้เผยแพร่ข้อมูลเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และได้ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ

■ กิจกรรมที่ 30

ความเสื่อมโทรมของสภาวะแวดล้อม

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุปัญหาสิ่งแวดล้อมที่บ่อนุ้ย และความสัมพันธ์ที่มีต่อ
แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรมใบ
ชั้นเรียน

ใช้เวลา
3 คาบ

ภูมิศาสตร์
วิทยาศาสตร์

แผนที่มรดกโลก
คำอธิบายสิ่งเขป

หนังสือวิทยาศาสตร์
หัวข้อข่าวที่ตัดจาก
หนังสือพิมพ์

- ✓ ให้นักเรียนเขียนปัญหาสิ่งแวดล้อมสำคัญๆ ที่เกิดขึ้น หรือที่กำลังจะเป็นปัญหาในประเทศ หรือในภูมิภาคของตน เช่น การกัดเซาะ การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้น การทำลายพื้นที่อุดมสมบูรณ์จนเป็นพื้นที่แห้งแล้ง การตัดไม้ทำลายป่า และถามนักเรียนว่า มีแหล่งมรดกโลกในท้องถิ่น ในประเทศ หรือในภูมิภาคที่ถูกทำลายโดยปัญหาดังกล่าวหรือไม่
- ✓ ถามนักเรียนว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศหรือในภูมิภาคของนักเรียนกำลังได้รับการแก้ไขหรือไม่อย่างไร และการแก้ไขนั้นได้ดำเนินการในระดับท้องถิ่น หรือในระดับนานาชาติ
- ✓ ให้นักเรียนรวบรวมหัวข้อข่าวเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมจากหนังสือพิมพ์ในช่วงเวลา 1 สัปดาห์ แล้วนำมาวิเคราะห์ และอภิปรายสิ่งที่ได้พบเห็นในชั้นเรียน

สิ่งที่บ่งบอกถึงความกดดัน (ภาวะอันตราย) ของสิ่งแวดล้อมโลก

- ▶ จำนวนนกมากกว่าสองในสามของสายพันธุ์ทั่วโลกลดลง อ่อนแอ หรืออยู่ในภาวะอันตรายใกล้สูญพันธุ์

- ▶ ในช่วงเวลา 200 ปีที่ผ่านมา จำนวนนกหนึ่งในสี่ของนกประเภทต่างๆ ในโลกสูญพันธุ์ไป โดยเฉพาะนกที่อาศัยอยู่บนหมู่เกาะในมหาสมุทร

- ▶ จำนวนประชากรกบลดน้อยลงไป ถึงแม้ว่าจะไม่รู้สาเหตุที่แน่นอนก็ตามว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

- ▶ แนวปะการังมีขนาดลดลง

การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการอนุรักษ์มรดกโลก

ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นคำที่ใช้แทนความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต รวมทั้งความแตกต่างของพืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตเล็กๆ พันธุกรรมของสิ่งมีชีวิตเหล่านี้ และระบบนิเวศที่ต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบ

การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของโลกจัดว่าเป็นงานที่ยิ่งใหญ่งานหนึ่งเพราะต้องเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตทั้งหมดบนพื้นโลก ในที่นี้หมายถึงรวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ใต้น้ำ และใต้พื้นสมุทร รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิตเล็กๆ ทั้งหมด

การอนุรักษ์มรดกโลกเป็นความพยายามของคนทั่วโลกที่จะรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของโลก และต้องอาศัยการปฏิบัติของนานาชาติเป็นอย่างมาก

เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่าโอกาปี (Okapi) ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโกได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก เพราะเป็นแหล่งอาศัยทางธรรมชาติที่มีความสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของโลก เป็นแหล่งสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพไว้ให้อยู่ในลักษณะเดิม รวมทั้งเป็นแหล่งอาศัยของพืชและสัตว์ชนิดต่างๆที่ถูกคุกคาม (ตามเกณฑ์ข้อ 4 ของมรดกทางธรรมชาติ) แหล่งสงวนพันธุ์สัตว์ป่าแห่งนี้ มีสัตว์ประเภทต่างๆที่ถูกคุกคาม อันได้แก่ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดต่างๆ และตัวโอคาปี ประมาณ 5,000 ตัว จากจำนวนประมาณ 30,000 ตัว ที่ยังเหลืออยู่ในโลกนี้

เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าโอกาปี
สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก

© IUCN/J. Thorsell

การอนุรักษ์ระบบนิเวศเป็นส่วนสำคัญของการอนุรักษ์มรดกโลก เช่น ระบบการสงวนรักษาแนวปะการังเบลีส (Belize) ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก เมื่อ ค.ศ. 1996 ได้คุ้มครองระบบทางธรรมชาติที่สำคัญๆไว้ ได้แก่ เทือกเขาปะการังนอกชายฝั่งทะเล เกาะทรายปริ่มน้ำ ป่าโกงกาง ทะเลสาบชายฝั่ง และชะวากทะเลที่กินเนื้อที่ออกไปประมาณ 93,400 เฮกตาร์ แหล่งมรดกโลกอื่นๆที่ครอบคลุมในบริเวณกว้างจะช่วยปกป้องระบบนิเวศป่า (เช่น การสงวนป่าสินทรราชาในประเทศศรีลังกา) และพื้นที่ชุ่มน้ำ (เช่น อุทยานแห่งชาติโดญานา [Doñana] ในประเทศสเปน)

การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพโดยเฉพาะระบบนิเวศที่ถูกคุกคาม (เช่น บนเกาะและในพื้นที่ชุ่มน้ำ) โดยปกติแล้วเราไม่สามารถจะทำให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้อีก ดังนั้น จึงมีเหตุผลมากพอที่จะต้องเอาใจใส่ต่อการคุกคามความหลากหลายทางชีวภาพ และต้องกระทำโดยเร็วเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ ในการคุ้มครองสัตว์และพืชที่ถูกคุกคามแต่ละชนิด โดยทั่วไปแล้วจะได้ผลมากยิ่งขึ้น ถ้ามีการอนุรักษ์ระบบนิเวศ พันธุ์พืชและสัตว์ทางธรรมชาติ ตลอดจนภูมิประเทศไปพร้อมกันในระยะยาว

กิจกรรมที่ 31

ความกดดันที่เกิดกับความหลากหลายทางชีวภาพ

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุถึงการกระทำที่มีผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรมใน
ชั้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

เวลา 4 คาบ
ในชั้นเรียน
และทัศนศึกษา

วิทยาศาสตร์
ชีววิทยา

สมุดบันทึก
ดินสอ
กล้องส่องทางไกล
กล้องถ่ายรูป

- ✓ ถามนักเรียนว่า มีตัวอย่างของความกดดันเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพเรื่องใดบ้างที่เห็นได้ชัดในท้องถิ่นของนักเรียนจากเรื่องต่อไปนี้
 - การเปลี่ยนแปลงในเรื่องที่อยู่อาศัย เช่น การแผ้วถางพืชพื้นบ้านเพื่อทำการเกษตร
 - การนำพืชและสัตว์ “สายพันธุ์ใหม่” ซึ่งอาจจะกัดกินและแย่งแย่งที่อยู่อาศัยกับสายพันธุ์พื้นบ้าน
 - มลพิษทางอากาศ น้ำ ดิน และเสียง
 - การทำเหมืองแร่
 - อื่นๆ
- ✓ ถามนักเรียนว่า เคยรู้เรื่องเกี่ยวกับการลดลงของจำนวนนก สัตว์ และพืชพื้นบ้านในท้องถิ่นของนักเรียนหรือไม่
- ✓ มีความพยายามในการอนุรักษ์เพื่อจะหยุดยั้งการลดจำนวนดังกล่าวของความหลากหลายทางชีวภาพบ้างหรือไม่
- ✓ วางแผนดำเนินการและจัดทัศนศึกษาไปยังวนอุทยาน ป่า หรือเขตสงวนพันธุ์นกในท้องถิ่นเพื่อสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น (สำรวจจำนวนพืชและสัตว์) เชิญผู้ปกครองมาฟังการนำเสนอผลการสำรวจของนักเรียนในชั้นเรียน และถามผู้ปกครองว่า ปัจจุบันความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นมีน้อยลงหรือมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับสมัยที่ผู้ปกครองยังเป็นเด็กอยู่

▲ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทางชีวภาพ

แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติมักจะแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทางชีวภาพ

การอนุรักษ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ควรจะดำเนินการไปพร้อมๆ กัน ถ้าจะให้เรื่องใดเรื่องหนึ่งดำเนินไปด้วยดี ควรรู้ในเรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรของท้องถิ่น และวิธีที่จะจัดการทรัพยากรให้เป็นไปอย่างทรงคุณค่าต่อมวลมนุษยชาติ

ที่มา: Jeffrey A. McNeeley, IUCN, *Nature and Resources*, Vol 28, No.3 1992

▲ วิวัฒนาการและการสูญพันธุ์ของพืชและสัตว์ชนิดต่างๆ

วิวัฒนาการของพืชและสัตว์ชนิดต่างๆ เป็นกระบวนการทางธรรมชาติที่ต่อเนื่อง พืชและสัตว์ชนิดใหม่ๆ จะเกิดจากพันธุกรรมที่เปลี่ยนไป ดังนั้นจึงนำไปสู่ความหลากหลายทางชีวภาพที่เพิ่มขึ้น

ความมุ่งหมายที่สำคัญอย่างหนึ่งของการอนุรักษ์มรดกโลกก็คือ การป้องกันแหล่งมรดกทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งให้ข้อมูลในเรื่องวิวัฒนาการของพืชและสัตว์ชนิดต่างๆ เกณฑ์ข้อ 1 (ในจำนวน 4 ข้อ) ของการคัดเลือกมรดกทางธรรมชาติที่จะได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก ได้ระบุไว้ดังนี้

เป็นตัวอย่างเด่นชัดในการแสดงขั้นตอนของวิวัฒนาการที่สำคัญในอดีตของโลก รวมทั้งให้ข้อมูลของสิ่งมีชีวิต และกระบวนการที่สำคัญทางธรณีวิทยาในการพัฒนาการก่อตัวของแผ่นดินที่ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง หรือมีลักษณะที่สำคัญในเชิงธรณีสัณฐานและภูมิศาสตร์กายภาพ

แหล่งซากดึกดำบรรพ์เมสเซลพิท (Messel Pit) ในประเทศเยอรมนีเป็นตัวอย่างของแหล่งมรดกที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก และเป็นไปตามเกณฑ์ของมรดกโลกทางธรรมชาติ เมสเซลพิท เป็นแหล่งที่มีฟอสซิลมากมายตั้งแต่ยุคอีโอซีน (Eocene) ระหว่าง 57 และ 36 ล้านปีก่อนคริสต์ศักราช นับเป็นแหล่งที่ดีที่สุดซึ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิวัฒนาการของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในระยะแรกๆ

แหล่งซากดึกดำบรรพ์สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมของออสเตรเลียที่ริเวอร์สเลIGH และนาราโคอร์ต (Riversleigh and Naracoorte) แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนวิวัฒนาการของสัตว์ในท้องถิ่นออสเตรเลียโดยเฉพาะ (เช่น สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กที่มีถุงหน้าท้อง ได้แก่ ตัวตุ่น และหนูพอสซัม และสัตว์ที่มีลักษณะพิเศษอีกหลายชนิดซึ่งปัจจุบันได้สูญพันธุ์ไปหมดแล้ว เช่น สิงโตมาซูเฟิล) แหล่งมรดกโลกนี้ได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกตามเกณฑ์มาตรฐานของแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ ข้อ 1 และข้อ 2

แหล่งซากดึกดำบรรพ์ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ริเวอร์สเลIGH และนาราโคอร์ต ประเทศออสเตรเลีย © UNESCO

การค้นพบสัตว์และพืชพันธุ์ใหม่ๆ ต้นสนวอลเลมิตั้งอยู่คนเดียวในป่าที่ยังหลงเหลืออยู่

ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1994 ได้พบต้นไม้พันธุ์ใหม่ใกล้เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย คือ ต้นสนวอลเลมิ (Wollemi pine หรือ Wollemi nobilis) สูงประมาณ 35 เมตร ลำต้นมีเส้นผ่าศูนย์กลางเกือบ 1 เมตร ถือเป็นการค้นพบต้นไม้พันธุ์ใหม่ซึ่งมีความสูงผิดปกติเป็นอย่างมาก แหล่งของต้นสนวอลเลมิ เป็นหุบเขาสูงชันทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองซิดนีย์ ซึ่งเป็นเกราะป้องกันให้รอดพ้นจากไฟป่าที่เกิดขึ้นบ่อยในบริเวณที่ติดกับที่ราบสูงนั้น การค้นพบต้นไม้สกุลใหม่นี้เป็นเรื่องที่น่าทึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มรดกทางชีวภาพหลายลักษณะยังเป็นความลับที่ไม่มีผู้ใดรู้

ที่มา: State of the Environment Australia 1996 Executive Summary, Commonwealth of Australia

ความหลากหลายทางชีวภาพได้สูญหายไป เมื่อพันธุ์พืชและสัตว์บางชนิด ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ (เช่น เกิดฝนตก หรืออุณหภูมิเปลี่ยนไป) ไม่สามารถสืบพันธุ์ และมีชีวิตรอดได้ ดังนั้นจึงเกิดการสูญพันธุ์ ข้อมูลที่ได้จากซากดึกดำบรรพ์แสดงให้เห็นว่า พืชและสัตว์ได้สูญพันธุ์ไปเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนี้ก็ยังคิดกันว่า การสูญพันธุ์จะเร็วกว่าการเกิดสายพันธุ์ใหม่ นี่คือการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ไม่สามารถกลับคืนดังเดิมได้

ข้อมูลปัจจุบัน

- 11% ของจำนวนนกที่ยังเหลือ
 - 11% ของจำนวนสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
 - 5% ของจำนวนปลา
 - 8 % ของพืชพันธุ์ต่างๆ
- กำลังจะสูญพันธุ์ไป
- สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่จำนวนมากกำลังหมดไปด้วยการถูกล่า
 - การจับปลาและการล่าปลาขนาดใหญ่เป็นสาเหตุที่ทำให้จำนวนและพันธุ์ของสัตว์น้ำลดลง

การประกาศให้สถานที่ที่หลายแห่งเป็นแหล่งมรดกโลกก็เพื่อปกป้องไม่ให้พืชและสัตว์ที่กำลังถูกคุกคามต้องสูญพันธุ์ไป

▲ เขตอนุรักษ์ธรรมชาติวาเลเดอแมในเซเชลส์

แหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติวาเลเดอแม (Vallée de Mai) อยู่ใจกลางเกาะพราสลิน (Praslin) ในสาธารณรัฐเซเชลส์ ได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1983 หุบเขาแห่งนี้เป็นที่กำเนิดของปาล์ม และอยู่ติดกับรัฐดั้งเดิม ที่นี้มีการปลูกมะพร้าวที่ใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งแต่ละลูกหนักมากกว่า 20 กิโลกรัม ในอดีตนั้น พื้นที่ทั้งหมดของเกาะอุดมไปด้วยมะพร้าวมากมายหลายชนิด แต่เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากพื้นดินมากเกินไปจึงทำให้พื้นที่ซึ่งเคยมีความสมบูรณ์ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของปาล์มลดลงเหลือเพียงหุบเขาเล็กๆ นอกจากนี้

หุบเขาและปาล์มที่มีค่านี้ ยังถูกคุกคามจากการนำพันธุ์มะพร้าวจากต่างประเทศมาปลูก การเก็บเกี่ยวมะพร้าวอย่างต่อเนื่อง และการถูกไฟเผา

▲ เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่ามานาสในอินเดีย

เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่ามานาสในประเทศอินเดียตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาหิมาลัย เนินเขาที่มีป่าไม้ทำให้เกิดทุ่งหญ้าตะกอนและป่าเขตร้อน เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์นานาชนิด สถานที่แห่งนี้ได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกใน ค.ศ. 1985 และรวมอยู่ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายใน ค.ศ. 1992 ประชากรสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ในมานาส ได้แก่ เสือหมูป่า แรดอินเดีย และช้าง หนึ่งในกรคุกคามสัตว์เหล่านี้คือการลักลอบล่าสัตว์ ตามรายงานใน ค.ศ. 1997 พบว่า แรดอินเดีย 22 ตัว ได้ถูกฆ่าไปเมื่อไม่นานมานี้ และจำนวนแรดทั้งหมดที่เหลืออยู่ในปัจจุบัน มีเพียงแค่ 10-15 ตัวเท่านั้น

เตวาฮิปูนามูในนิวซีแลนด์

เตวาฮิปูนามู (Te Wahipounamu) ตั้งอยู่บนเกาะทางตอนใต้ของประเทศนิวซีแลนด์ มีพื้นที่ประมาณ 2.6 ล้านเฮกตาร์ หรือประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ พื้นที่ในเตวาฮิปูนามูประกอบด้วยหนองบึงในพื้นที่ชุ่มน้ำ ภูเขาสูงตระหง่าน ซึ่งมีหน้าผาสูงชันตัดตรงลงสู่ทะเล สิ่งที่เป็นลักษณะเด่นของพื้นที่ก็คือ ธารน้ำแข็งขนาดใหญ่ที่ไหลกัดเซาะเป็นหุบเขา ธารน้ำไหล อ่าว และภูมิทัศน์ขรุขระอันกว้างใหญ่ไพศาล เนื่องจากประเทศนิวซีแลนด์เป็นดินแดนที่อยู่ห่างไกล จึงทำให้ยังมีนก สัตว์ และพืชชนิดต่างๆ ที่มีลักษณะพิเศษเป็นจำนวนมาก นกส่วนใหญ่บินไม่ได้ ต้นไม้และพืชชนิดต่างๆ ก็ปรับตัวให้เข้ากับฝนที่ตกตามธรรมชาติได้อย่างน่าทึ่ง ตัวอย่างเช่น ต้นสนไวต์ (White Pine) ขนาดยักษ์ ที่สูงถึง 30 เมตร ป่าในลักษณะเช่นนี้มักจะถูกจัดกันในนามของ “ป่าโคโนเสาร์” ซึ่งปัจจุบันปรากฏให้เห็นเหมือนกับป่าที่เคยมีอยู่ในยุคโคโนเสาร์เมื่อประมาณ 65 ล้านปีมาแล้ว

การตั้งถิ่นฐานของชาวยุโรปนำมาซึ่งนักล่าและโรคติดต่อที่ทำให้สัตว์และพืชในท้องถิ่นถูกคุกคาม และบางชนิดก็สูญพันธุ์ไป

จากการที่ประเทศนิวซีแลนด์ตั้งอยู่ห่างไกล การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ จึงทำให้เกิดวิวัฒนาการของพืชและสัตว์ในประเทศซึ่งไม่พบในแหล่งอื่น อย่างไรก็ตาม นำเสียดายที่พลังสำคัญอย่างเดียวกันที่ทำให้สภาพแวดล้อม พืช และสัตว์ของนิวซีแลนด์มีลักษณะพิเศษนั้น ก็ทำให้เกิดความอ่อนแออย่างมากขึ้นด้วยเช่นกัน ชาวโพลินีเซียนซึ่งเป็นพวกแรกที่เข้ามาอาศัยอยู่ในนิวซีแลนด์เมื่อ 1,000 ปีมาแล้ว ได้ทำลายทั้งชีวิตและที่อยู่อาศัยของสัตว์และพืชเป็นจำนวนมาก และเมื่อชาวยุโรปมาถึงและยึดนิวซีแลนด์เป็นเมืองขึ้น ประเทศนิวซีแลนด์สูญเสียป่าไม้ไปประมาณ 23 เปอร์เซ็นต์ และสูญเสียนกไป 30 เปอร์เซ็นต์ ที่สำคัญคือ ได้สูญเสียนกที่บินไม่ได้ไปมากที่สุด ยิ่งเมื่อมีผู้คนและนักล่าจำนวนมาก เข้ามายังดินแดนนี้ ก็ปรากฏว่าในขณะนี้มีพืชและสัตว์ที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์เพิ่มขึ้นถึง 503 ชนิด นอกเหนือจากที่สูญพันธุ์ไปแล้ว 44 ชนิด ตามบัญชีรายชื่อที่สันนิษฐานไว้เดิม

ที่มา: Greymouth High school, New Zealand

กิจกรรมที่ 32

ปริศนาภาพต่อกอนดวานาแลนด์

จุดประสงค์: เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการเกิดทวีปต่างๆ และการแยกมาอยู่โดดเดี่ยวจะช่วยรักษา
บรรดกวางธรรมชาติได้อย่างไร

ทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมใน
ชั้นเรียน

เวลา 2 คาบ
ในชั้นเรียน

ภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์
วิทยาศาสตร์

แผนที่บรรดกโลก
ใบงานปริศนาภาพต่อ
กอนดวานาแลนด์

กรรไกร
แปรงเป็ยก
แผนที่โลก

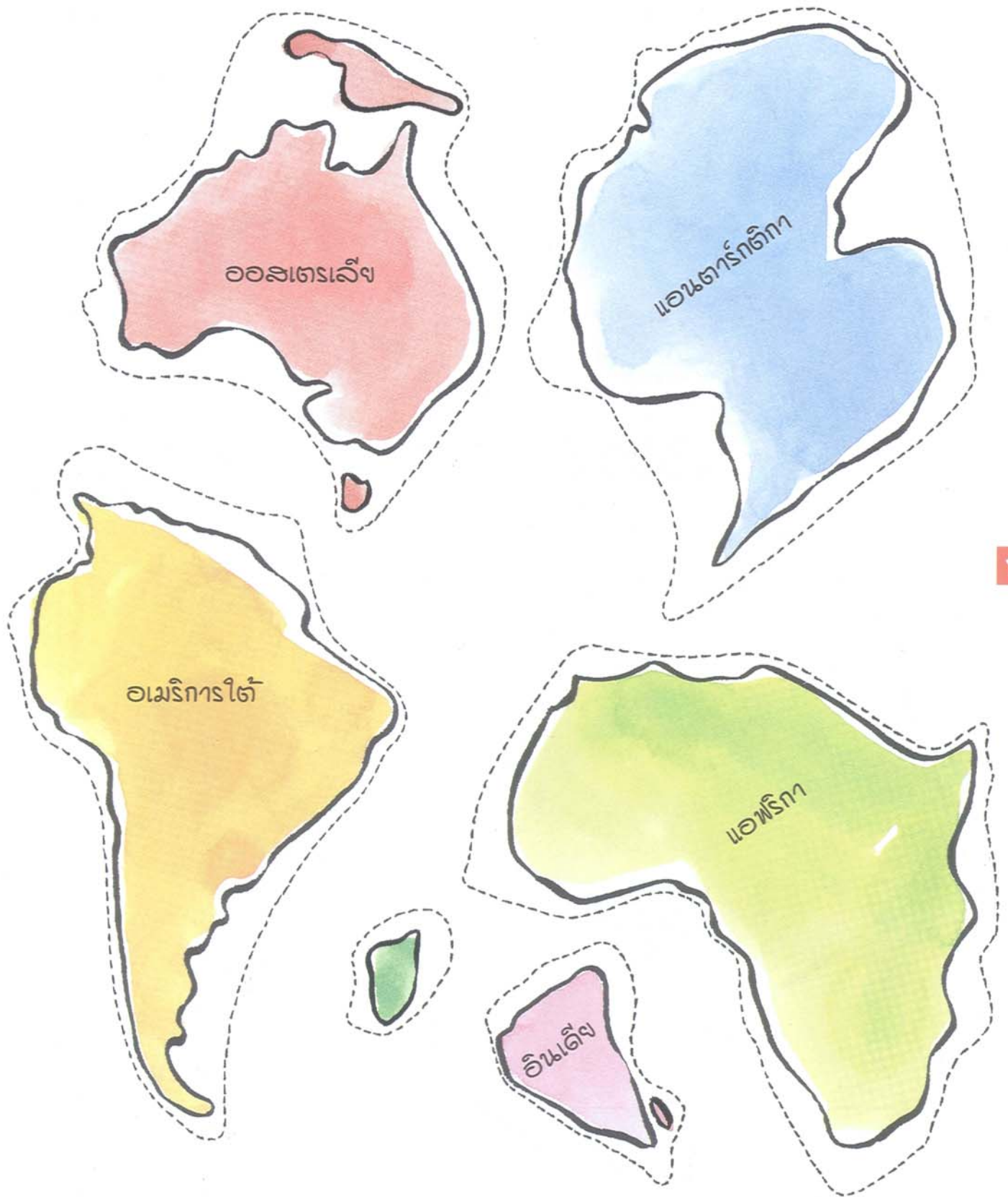
✓ เล่าเรื่องเกี่ยวกับอดีตของกอนดวานาแลนด์ (Gondwanaland) ให้นักเรียนฟัง

จากการพิจารณาหลักฐานทางกายภาพ อันได้แก่ ชนิดของหินและซากดึกดำบรรพ์ นักวิทยาศาสตร์ จึงมีความเชื่อกันว่า ประเทศนิวซีแลนด์เคยเป็นส่วนหนึ่งของทวีปที่ใหญ่กว่านี้ นั่นคือ ทวีป กอนดวานาแลนด์ อันประกอบด้วยออสเตรเลีย แอฟริกา อเมริกาใต้ อินเดีย แอนตาร์กติกา และอื่นๆ ประเทศนิวซีแลนด์อาจจะเป็นตัวเชื่อมที่สำคัญที่สุดของโลกที่เชื่อมกับทวีปกอนดวานาแลนด์ เพราะนิวซีแลนด์ได้แยกออกไปจากแอนตาร์กติกาและออสเตรเลียเมื่อ 80 ล้านปีมาแล้ว ในขณะที่ทวีปกอนดวานาแลนด์แตกกระจาย ประเทศนิวซีแลนด์ล้อมรอบด้วยน้ำเป็นระยะทาง 1,600 กิโลเมตร ผู้คนเริ่มไปอยู่อาศัยที่นั่นประมาณ 1,000 ปีมาแล้ว ดอกไม้พื้นเมืองของ นิวซีแลนด์ยังคงอยู่อย่างธรรมชาตินับเป็นเวลาหลายๆ ปี ปัจจุบันนิวซีแลนด์ยังจัดว่าเป็นสถานที่ ที่แยกตัวออกไปไกลที่สุดแห่งหนึ่งในโลก

✓ แบ่งชั้นเรียนออกเป็นกลุ่มๆ แจกใบงานให้แต่ละกลุ่ม และให้นักเรียนตัดกระดาษเป็นชิ้น เล็กๆ แล้วรวบรวมทากาวประกบกันเป็นทวีปกอนดวานาแลนด์ตามเส้นรอยประ จากนั้น อภิปรายร่วมกันกับนักเรียนถึงการแยกตัวของนิวซีแลนด์ออกจากทวีปกอนดวานาแลนด์ ซึ่งเป็นเหตุให้นิวซีแลนด์สามารถปกป้องพืชและสัตว์ของตนไว้ได้ เปรียบเทียบกอนดวานาแลนด์ กับทวีปต่างๆ ในปัจจุบัน

ที่มา: Greymouth High School, New Zealand

■ กิจกรรมที่ 33

จับคู่แหล่งมรดกทางธรรมชาติให้สอดคล้องกับเกณฑ์

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับเกณฑ์ในการคัดเลือกสถานที่ต่างๆ ทั่วโลกให้เป็นแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรมใน
ชั้นเรียน

ใช้เวลา 3 คาบ

วิทยาศาสตร์
ธรรมชาติ
ศิลปะ:

ภาพแผ่นใส
แผ่นกับมรดกโลก
คำอธิบายล่องเซป

- ✓ เลือกสถานที่ทางธรรมชาติมา 25 แห่งจากภูมิภาคต่างๆของโลก โดยใช้คำอธิบายสังเขปที่ให้ไว้ (ถ่ายเอกสารหน้าที่เกี่ยวข้อง หรือคัดลอกสำเนาด้วยลายมือ โดยละเกณฑ์ที่แสดงไว้)
- ✓ แบ่งนักเรียนในชั้นออกเป็น 5 กลุ่ม พร้อมทั้งให้คำอธิบายสังเขปของสถานที่ที่เลือกไว้ กลุ่มละ 5 แห่ง นักเรียนจะต้องแสดงที่ตั้งของพื้นที่แต่ละแห่งบนแผนที่มรดกโลก และระบุเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกให้สถานที่นั้นๆ ได้รับการขึ้นบัญชีไว้เป็นแหล่งมรดกโลก ให้แต่ละกลุ่มเลือกนักเรียน 1 คน เพื่อเป็นตัวแทนในการนำเสนอข้อเสนอแนะของกลุ่มต่อชั้นเรียน ให้เปรียบเทียบคำตอบของพวกเขาเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกจริง ตามที่กำหนดในคำอธิบายสังเขป
- ✓ ให้จดจำเกณฑ์ทั้ง 4 ข้อ ที่ใช้ในการคัดเลือกแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติเพื่อขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก ให้นักเรียนเสนอแนะบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกทางธรรมชาติของท้องถิ่น ประเทศ หรือภูมิภาคตามเกณฑ์แต่ละข้อ แล้วให้นักเรียนตรวจสอบดูว่าสถานที่เหล่านั้นปรากฏบนแผนที่มรดกโลกหรือไม่ และอภิปรายตามลำดับ เชิญชวนให้นักเรียนทำโปสเตอร์เกี่ยวกับแหล่งธรรมชาติที่นักเรียนได้เสนอแนะไว้พร้อมคำขวัญ ซึ่งเรียกร้องให้มีการอนุรักษ์ด้วย

การพัฒนาทางนิเวศวิทยาและทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

การพัฒนาต้องมีความยั่งยืนเพื่อให้แน่ใจว่า ได้ตอบสนองต่อความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายความสามารถของคนรุ่นต่อไปในอนาคตในการสนองความต้องการของตน

ที่มา: *Environment and Sustainable Development, Paris, UNESCO, 1997*

ความต้องการรักษาความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมคือสิ่งที่อยู่ในความสนใจของอนุสัญญามรดกโลก คำนิยามของคำว่ามรดกโลก ทั้งในทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ย้ำเตือนให้ชุมชนโลกได้ตระหนักถึงปฏิสัมพันธ์ของคนเราที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนาทางนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืน

ภายใต้กระบวนการพัฒนา ควรจะมีที่ว่างให้กับธรรมชาติ ซึ่งเป็นทั้งความสมบูรณ์ทางจิตใจ และในแง่การปฏิบัติจริง เป็นพื้นฐานของชีวิตเรา

ที่มา: Jeffrey A. McNecley, IUCN, *Nature and Resources*, Vol. 28 No. 3, 1992

การคุกคาม (เช่น การถางป่าเพื่อทำการเกษตร การจับปลา และมลพิษ) ต่อสิ่งแวดล้อมนั้น เกิดมาจากการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการเพิ่มของประชากร ซึ่งต้องมีการจัดการเพื่อการ สงวนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและทางวัฒนธรรมของโลก การอนุรักษ์และการใช้ ทรัพยากร (เช่น การทำการเกษตร การทำเหมืองแร่ และการทำป่าไม้) มักจะเข้าใจกันว่าเป็นกิจกรรมที่แยกจากกัน ด้วยเหตุนี้ การใช้ทรัพยากรจึงถูกหวงห้ามในพื้นที่ที่ต้องอนุรักษ์ อย่างเช่นแหล่งมรดกโลก แม้จะมีการจัดการอย่างระมัดระวัง แต่วิธีที่มีประสิทธิภาพกว่าก็คือ การรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ และการจำกัด การใช้ที่อาจมีขึ้น รวมทั้งโอกาสในการนำไปใช้หรือทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆอย่างยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์โดยตรงจากความพยายามในการอนุรักษ์นี้

▲ อุทยานแห่งชาติบานซ์ ดากุญ ในมอริเตเนีย

อุทยานแห่งนี้อยู่ทางแอฟริกาตะวันตกซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ของนกจำนวนนับล้านๆตัว มีอาณาเขต ติดกับชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ซึ่งประกอบด้วยเนินทราย หนองน้ำชายฝั่งทะเล เกาะเล็กๆ และชายฝั่งที่มีน้ำตื้นเขิน แสดงให้เห็นภูมิทัศน์ทั้งทะเลและแผ่นดินของภาพความแตกต่าง ที่หาได้ยาก และความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่มาก อุทยานนี้เป็นแหล่งพำนักที่กว้างขวาง สำหรับนกนานาชนิดที่ย้ายถิ่น รวมทั้งเต่าทะเล และปลาโลมาพันธุ์ต่างๆ

บานซ์ ดากุญ (Banc D'Arguin) มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ชีวิตของคนในหมู่บ้านชาวประมง 7 หมู่บ้าน ต้องอาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ของที่นี่ และยังเป็นพื้นฐานสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วนวิธีการหาปลาที่ชาวบ้าน ทำกันอยู่นั้นไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติในอุทยานแห่งนี้ อย่างไรก็ตาม หากมีการนำเรือยนต์มาใช้และมีการจับปลาเพิ่มมากขึ้น ก็ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของนกในพื้นที่นี้ได้

อุทยานแห่งชาติ
บานซ์ ดากุญ
มอริเตเนีย

© UNESCO/IUCN/J. Thorsell

■ กิจกรรมที่ 34

การรักษาสิ่งแวดล้อม

จุดประสงค์: เพื่อให้เข้าใจใน重要性ของการจัดการแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติที่ดี

บทบาทสมมติ

กิจกรรม
ในชั้นเรียน

ใช้เวลา
หลายคาบ
ในชั้นเรียน

ภาษา
ภูมิศาสตร์
วิทยาศาสตร์
ชีววิทยา

แผนที่มรดกโลก
คำอธิบายสื่อเขป

- ✓ อธิบายให้นักเรียนเข้าใจสถานการณ์ที่อุทยานแห่งชาติบานซ์ ดากูน ในประเทศมอริเตเนีย แล้วให้แสดงบทบาทต่างๆ ดังต่อไปนี้กับแหล่งมรดกโลกที่สมมติขึ้น แบ่งนักเรียนในชั้นออกเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ
- ✓ กลุ่มนักธุรกิจต้องการพัฒนาโครงการประมงของตน และได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ อย่างไรก็ตามผู้จัดการอุทยานและนักอนุรักษ์ของท้องถิ่นก็มีความกังวลว่าถ้ามีการประมงเพิ่มขึ้นในระดับหนึ่งจะทำลายชีวิตของนก เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสนใจที่จะเพิ่มรายได้ให้กับผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น แต่ก็ไม่ต้องการทำลายความสมดุลของระบบนิเวศในปัจจุบัน การตัดสินใจควรจะเป็นเช่นไร เพื่อให้เป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

■ กิจกรรมที่ 35

การกระทำเพื่อให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเชิงนิเวศวิทยา

จุดประสงค์: เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีจิตสำนึกในเรื่องเกี่ยวกับขยะ

ท่าแบบฝึกหัด

กิจกรรมใน
ชั้นเรียน หรือ
กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลา 2-3 คาบ
คาบในชั้นเรียน
และหลายสัปดาห์
นอกโรงเรียน

ศิลปะ:
วิทยาศาสตร์

ภาษา: สำหรับเก็บ
ของที่อาจนำมาใช้ใหม่
เช่น ขวด กระดาษ
อะลูมิเนียม กระป๋องดีบุก
กล่องนม

- ✓ มลพิษมักจะเกี่ยวข้องกับการบริโภคมากเกินไปและขยะของเสีย การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและยั่งยืน รวมทั้งการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง สามารถแก้ไขปัญหาพิษได้ พวกเราทุกคนต้องเร่งพิจารณาหาวิธีนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เชิญนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาสนทนาในชั้นเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่และการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ ให้นักเรียนเตรียมการรณรงค์การนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ เช่น กระดาษ อะลูมิเนียม กระป๋องดีบุก และขวด สำหรับโรงเรียนและชุมชน (รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียน) ให้ตัดสินใจว่าวัสดุชิ้นใดควรเก็บไว้เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ในชั่วโมงเรียนวิชาศิลปะ ให้นำโปสเตอร์เพื่อรณรงค์การนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ และประเมินผลการรณรงค์
- ✓ อภิปรายเกี่ยวกับการอนุรักษ์และความยั่งยืนของมรดกโลกว่า เหตุใดการหมุนเวียนทรัพยากรและนำกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่งโดยไม่ให้เสียไปโดยไร้ประโยชน์ จึงมีความสำคัญ
- ✓ เชิญชวนนักเรียนให้ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมและแหล่งมรดกในท้องถิ่นของตนให้สะอาด โดยการเก็บขยะและทำลายไปเสีย หรือนำกลับมาใช้ใหม่อย่างฉลาดอีกครั้งหนึ่ง

▲ การสนับสนุนของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

การสนับสนุนของท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์อาจเพิ่มมากขึ้นได้ ถ้าประชาชนรู้จักใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครอง อย่างเช่นแหล่งมรดกโลก โครงการอนุรักษ์และพัฒนาจึงได้รับการบูรณาการและส่งเสริมมากขึ้นภายในพื้นที่หรือบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครอง การให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและการจัดการโครงการอนุรักษ์เป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าโครงการเหล่านี้สามารถจัดการให้มีการนำทรัพยากรไปใช้อย่างยั่งยืนได้จริง

ไม่ว่าสถานที่นั้นจะเป็นตัวเมือง หรืออุทยานแห่งชาติ ถ้าไม่มีความตั้งใจและการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังของคนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นเสมือน "ผู้พิทักษ์" สถานที่แล้ว ความพยายามทั้งหลายก็จะไม่บังเกิดผลต่อการคุ้มครองพื้นที่ในระยะยาว ดังนั้นนโยบายและกิจกรรมต่างๆ ของการอนุรักษ์ จะต้องสอดคล้องผสมผสานและเข้ากันได้กับกิจกรรมการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของท้องถิ่นและประเทศ

ที่มา: Bernd von Droste, Director, UNESCO World Heritage Centre, *World Heritage Review*, No. 3, November 1996

การสำรวจ
ร่องรอยมรดก
ในบริเวณสถานที่ใช้ว่า
ควางไบชั้น แบบโบราณ
โครงการไล่อ่อน
ให้ถกกลงจากหน้าผา
(Head-Smashed-In
Buffalo Jump Complex)
ประเทศแคนาดา
© S. Titchen

■ กิจกรรมที่ 36

ตามรอยมรดก

จุดประสงค์: เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสพจญภัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และตระหนักรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

ทำแบบฝึกหัด

ทำกิจกรรม
ใบชั้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลาหลายคาบ
ใบชั้นเรียน
และบอกเวลาเรียน

สังคบบศึกษา
วิทยาศาสตร์

แผนที่

ชีววิทยา

✓ นักเรียนจะสนุกสนานกับการพจญภัยและการสำรวจ ดังนั้น จึงแนะนำให้นักเรียนจัดทำเรื่องร่องรอยมรดกเป็นพิเศษ 1 เรื่อง ให้นักเรียนสะท้อนความคิดเห็นร่วมกันว่าต้องการจัดทำร่องรอยมรดกประเภทใดดังต่อไปนี้ ร่องรอยมรดกทางธรรมชาติ ร่องรอยมรดกทางวัฒนธรรม ร่องรอยมรดกในเมือง ร่องรอยจากดอกไม้ ร่องรอยจากรูปถ่าย หรือร่องรอยจากวิดิทัศน์ เมื่อนักเรียนได้ตัดสินใจเลือกร่องรอยมรดกประเภทใดแล้ว ให้นำแผนที่มาดูร่วมกันในชั้นเรียนและให้นักเรียนวางแผนตามรอยมรดกของตน แล้วออกไปสำรวจร่องรอยดังกล่าวในช่วงเวลาว่าง เมื่อได้มีการวางแผนเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนเตรียมอนุสาร (booklet) เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อช่วยให้มุ่งความสนใจไปที่ลักษณะเฉพาะ

✓ วางแผนวันพิเศษ 1 วัน เพื่อการเดินทางศึกษาร่องรอยดังกล่าว (อาจเป็นวันหยุดสุดสัปดาห์เพื่อไม่ให้เสียเวลาเรียน) ใช้การศึกษาร่องรอยดังกล่าว เพื่อพัฒนาความสามารถในด้านการสัมผัสต่างๆ (ดมกลิ่น ฟัง มองดู ฯลฯ)

✓ นำผลที่ได้รับและผลกระทบของการศึกษาร่องรอยของนักเรียนมาใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาร่องรอยอื่นๆต่อไป ที่นักเรียนอาจจะชักชวนผู้อื่นมาร่วมศึกษาด้วย (อาจจะเป็นนักเรียนในชั้นเรียนอื่นในโรงเรียนเดียวกัน หรือจากโรงเรียนอื่นในชุมชน ผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชน ฯลฯ)

อนาคตของโลก

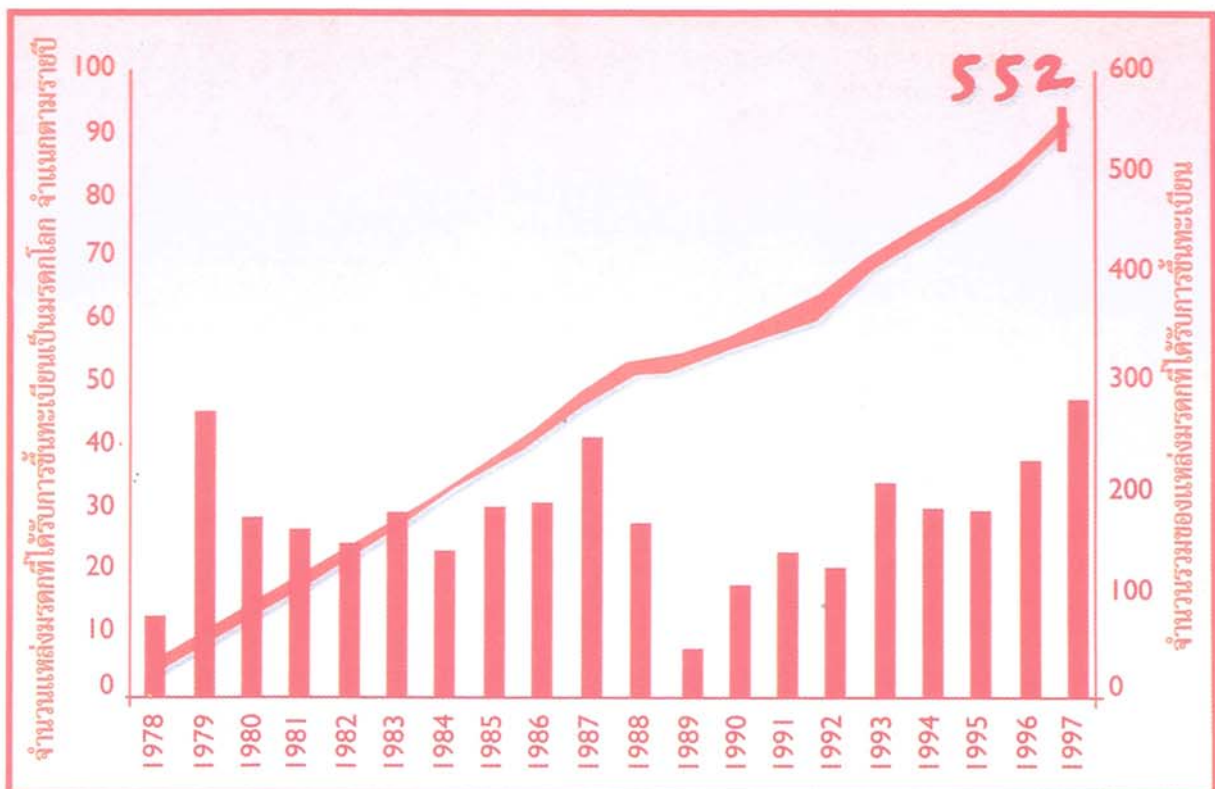
ห้าปีหลังจากการประชุมสุดยอดเรื่องของโลก ที่กรุงรีโอเดจาเนโร ใน ค.ศ.1992 ทรรศนะ (perspective) ของชุมชนนานาชาติเกี่ยวกับการอนุรักษ์โลกของเราได้เปลี่ยนไป

ในประเทศที่พัฒนาแล้วได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้แหล่งทรัพยากรธรรมชาติอย่างเห็นได้ชัด มีการใช้พลังงาน น้ำ และที่ดินที่ดีขึ้น... มลพิษทางอากาศ น้ำ และดินได้รับการแก้ไข ให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามในประเทศที่กำลังพัฒนา เรายังคงได้เห็นภาวะมลพิษเพิ่มมากขึ้น ผลสำเร็จที่ดีประการหนึ่งคือ พวกเขาตระหนักดีว่าปัญหาเหล่านี้เกิดวิกฤตขึ้นแล้ว และไม่มีทางใดที่จะแยกการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมออกจากการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้

ที่มา: Mostafa Tolba, Chairman of the Commission for Sustainable Development, UNESCO Sources, No. 92, July-August 1997

นับตั้งแต่มีการประชุมสุดยอดเรื่องของโลก ที่กรุงรีโอเดจาเนโร ใน ค.ศ. 1992 มีจำนวนของแหล่งมรดกโลกทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม 149 แห่งที่ขึ้นบัญชีรายชื่อมรดกโลกไว้ และในแหล่งทั้งหมดนี้ เป็นแหล่งมรดกทางธรรมชาติ 28 แห่ง นี่คือสัญญาณที่แสดงให้เห็น การมีส่วนร่วมของคนในโลกที่ร่วมกันอนุรักษ์โลกและสิ่งแวดล้อม

แหล่งมรดกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

เพราะแหล่งมรดกโลกนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่ามีคุณค่าโดดเด่นที่เป็นสากล ดังนั้นแหล่งมรดกโลกเหล่านี้ จึงควรเป็นแบบอย่างของการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ที่มา: Bernd von Droste, Director, UNESCO World Heritage Centre, Paris, and Jeffrey A. McNeely, IUCN, *World Heritage, Twenty Years Later*, IUCN, 1992

การบูรณาการหลักสูตร มรดกโลกกับสิ่งแวดล้อม

ศิลปะ:

คัดเลือกนักเรียนที่ชอบเรื่องแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ และให้วาดภาพ หรือระบายสีเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกเหล่านั้น

ชีววิทยา

เลือกแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติในภูมิภาคของนักเรียน แล้วให้เขียนชื่อของพืชพรรณ ต้นไม้ และสัตว์ชนิดต่างๆ ฯลฯ

เปรียบเทียบชื่อที่นักเรียนเขียนกับพืชพรรณ ต้นไม้ และสัตว์ชนิดต่างๆ ที่มีอยู่จริงในท้องถิ่น และชุมชนของนักเรียน

นำนักเรียนไปศึกษาแหล่งพืชพรรณ สัตว์ และลักษณะทางธรณีวิทยาในชุมชนของนักเรียน

ภาษาต่างประเทศ

จัดให้มีการเชื่อมโยงประสานกับโรงเรียนในต่างประเทศ อาจผ่านทางเครือข่ายของโรงเรียน ในโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (ASPnet) และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในประเด็นต่างๆ ไป และความพยายามที่เป็นไปได้ในการอนุรักษ์มรดกโลก

ประวัติศาสตร์

เลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติ แล้วให้นักเรียนช่วยกันสะท้อนให้เห็นภาพลักษณะภูมิประเทศ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และการคุกคามต่อการอนุรักษ์ที่จะอาจเกิดขึ้นในอนาคต

ภูมิศาสตร์

เลือกมรดกโลกทางธรรมชาติ 1 แห่ง อย่างเช่นแหล่งมรดกที่มีธารน้ำแข็ง (ให้ดูภาพ ลอสเกลเซียร์ ในอาร์เจนตินา พร้อมทั้งคำอธิบายสังเขป) และอภิปรายถึงผลที่ตามมาของการที่โลกร้อนขึ้น

เลือกศึกษาแหล่งธรณีวิทยา หรือแหล่งซากดึกดำบรรพ์

ภาษา

เลือกศึกษาแหล่งมรดกโลกที่นักเรียนมีความรู้สึกว่าจะถูกคุกคาม หรืออาจจะถูกคุกคามจากมลพิษ แล้วให้เตรียมการโฆษณาเพื่อรณรงค์หาทางหลีกเลี่ยงหรือขจัดมลพิษ และเริ่มหรือส่งเสริมมาตรการในเรื่องการอนุรักษ์

คณิตศาสตร์

สำรวจสายพันธุ์ต่างๆ (พืชพรรณ ต้นไม้ นก สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ปลาชนิดต่างๆ) ที่ถูกคุกคามจากการที่จำนวนลดลงหรือสูญพันธุ์ในท้องถิ่นของนักเรียน และคำนวณออกมาเป็นเปอร์เซ็นต์

วิทยาศาสตร์

นำน้ำในถ้วย หนอง คลอง บึง หรือแม่น้ำ มาเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบภาวะมลพิษ

ตรวจสอบมลพิษอากาศในบริเวณด้านหน้าของตัวอาคาร สิ่งก่อสร้าง

อภิปรายว่าจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ให้รู้จักรักษามรดกโลกได้อย่างไร

มรดกโลก กับสิ่งแวดล้อม

© UNESCO/Historic Centre of Warsaw, Poland

มรดกโลก กับ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

«เพราะสงครามเริ่มเกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์
ความคิดในการรักษาสันติภาพก็ต้องสร้างขึ้นในใจของมนุษย์
ด้วยเช่นกัน»

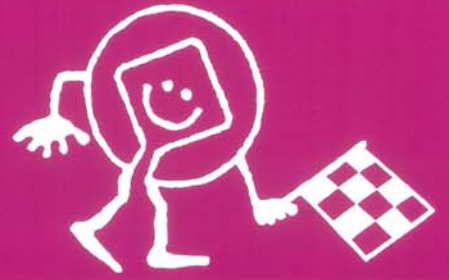
บทนำในธรรมนูญของยูเนสโก

มรดกโลก

กับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ

	หน้า
จุดประสงค์	173
ความรู้ความเข้าใจ	173
เจตคติ	173
ทักษะ	173
มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ	174
กิจกรรมที่ 37: คำนิยามของ “สันติภาพ” และ “มรดกโลก”	175
แหล่งมรดกโลกที่เป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพ	175
กิจกรรมที่ 38: มรดกโลกกับสันติภาพในภูมิภาคของนักเรียน	178
การคุ้มครองมรดกโลกในภาวะสงคราม	178
กิจกรรมที่ 39: การบูรณะมรดกโลกที่เสียหายจากสงคราม	179
อนุสัญญากรุงเฮก เรื่องการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม	179
กิจกรรมที่ 40: การคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติในภาวะสงคราม	181
การคุ้มครองมรดกทางธรรมชาติในภาวะสงคราม	181
มรดกโลกกับสิทธิมนุษยชน	182
กิจกรรมที่ 41: อดี - สิ่งที่คุณค่าสันติภาพ	183
กิจกรรมที่ 42: การสร้างปรีศนาอักษรไขว้มรดกโลกกับสันติภาพ	184
ใบงาน : สร้างปรีศนาอักษรไขว้มรดกโลกกับสันติภาพ	185
การบูรณาการหลักสูตร: มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ	186

จุดประสงค์

ความรู้ความเข้าใจ

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

- แหล่งมรดกโลกในฐานะที่เป็นหลักฐานของสันติภาพ สิทธิมนุษยชน และประชาธิปไตย
- สารแห่งจริยธรรมจากยูเนสโก และอนุสัญญามรดกโลก
- ความสำคัญของการไม่แบ่งแยกเผ่าพันธุ์ และการยอมรับนับถือคนทุกเผ่าพันธุ์และวัฒนธรรมของพวกเขา

เจตคติ

เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน

- เคารพคนชาติอื่นและวัฒนธรรมของพวกเขา และกระตุ้นให้พวกเขาแสวงหาข้อยุติความขัดแย้งในการดำรงชีวิตโดยสันติวิธี
- ให้ความร่วมมือในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกโลก

ทักษะ:

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการ

- ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (ทำงานเป็นคณะ)
- ขจัดข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีในระหว่างกลุ่มนักเรียนเอง และช่วยให้ผู้อื่นได้เรียนรู้วิธีขจัดความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- มีส่วนร่วมในทางการเมือง และปฏิบัติตามตามบทบาทหน้าที่พลเมืองอย่างมีประชาธิปไตย
- ให้ความร่วมมือร่วมใจในความพยายามอนุรักษ์มรดกโลกของยูเนสโก

มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ

สันติภาพจะพูดถึงความสัมพันธ์ที่ปราศจากความรุนแรง ไม่ใช่เฉพาะระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่มบุคคลในสังคม ระหว่างประเทศและพลเมืองของประเทศนั้นๆ รวมทั้งระหว่างพลเมืองและสภาพแวดล้อมของพวกเขาด้วย การเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกนั้น จะช่วยให้เราเข้าใจสันติภาพในแง่มุมต่างๆ โดยเตือนสติให้เราเข้าใจในการสร้างสรรค์อย่างงดงามของธรรมชาติและของมนุษยชาติ ซึ่งหลายๆ สิ่งได้สะท้อนให้เรานึกถึงปณิธานอันเป็นนิรันดร์ของเราในเรื่องอิสรภาพ ความยุติธรรม ความเข้าใจและความเคารพ นับถือซึ่งกันและกัน ความรัก และมิตรภาพ องค์ประกอบเหล่านี้เป็นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน และเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นของสันติภาพและการพัฒนาทั้งในแง่บุคคล แต่ละสังคม และโลกโดยรวม

สันติภาพ

1. (ก) อิสรภาพจากการยุติของสงคราม หรือความเป็นศัตรูกัน; สภาพของความเป็นประเทศ หรือชุมชนที่ไม่มีสงครามกับใคร
(ข) การให้สัตยาบันหรือการปฏิบัติต่อกันในเรื่องของสันติภาพระหว่างอำนาจ 2 ฝ่ายที่เคยมีสงครามกันมาก่อน
2. อิสรภาพจากการจลาจลและความสับสนวุ่นวายของประชาชน ระเบียบข้อบังคับของสาธารณชนและความปลอดภัย
3. อิสรภาพจากความไม่สงบ หรือความทุกข์ ความกังวล

ที่มา: Shorter Oxford Dictionary

อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ และกองทุนมรดกโลก ต้องอาศัยความร่วมมือกันปฏิบัติเพื่อพิทักษ์รักษาสถานที่สำคัญที่สุดของโลก

การไม่คำนึงถึงวิถีทางและชีวิตของผู้อื่นนั้น เป็นสาเหตุของความเคลือบแคลงและการไม่ไว้วางใจกันระหว่างบุคคลในโลกที่มีกบฏในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้มักนำไปสู่การเกิดสงคราม

สงครามที่ยิ่งใหญ่และน่ากลัว ซึ่งปัจจุบันได้สงบลงแล้ว เกิดขึ้นจากการปฏิเสธหลักการประชาธิปไตยของเรามีศักดิ์ศรี ความเท่าเทียมกัน และการเคารพนับถือซึ่งกันและกันของมนุษย์ และจากการที่ละเลยหรือมีอคติจนปล่อยให้เกิดลัทธิความไม่เท่าเทียมกันของมนุษย์และเชื้อชาติต่างๆ

...
การหลอมรวมวัฒนธรรมอย่างกว้างขวางและการศึกษามนุษยชาติเพื่อผดุงความยุติธรรม เสรีภาพ และสันติภาพ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการมีศักดิ์ศรีของมนุษย์ และการทำให้เกิดหน้าที่อันทรงเกียรติ ซึ่งทุกประเทศจะต้องดำเนินการโดยร่วมมือช่วยเหลือและเอื้ออาทรกัน ... และหากจะไม่ให้เกิดความล้มเหลว จะต้องสร้างสันติภาพขึ้นโดยอาศัยภูมิปัญญาและจริยธรรมร่วมกันของมวลมนุษยชาติ

(บทนำในธรรมนูญของยูเนสโก)

การเลือนไหลของวัฒนธรรมแห่งสันติภาพเปรียบเสมือนกับลำน้ำสายใหญ่ ซึ่งไหลมาจากกระแสน้ำที่กลางกลาง จากทุกหนทุกแห่งมประเพณี วัฒนธรรม ภาษา ตำนาน และมุมมองทางการเมือง เป็นนามกึ่งคือ โลกก็มีความร่ำรวยทางวัฒนธรรมอันมีคุณค่า สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้ในบรรดาชาติที่เต็มไปด้วยความเข้าใจ การยอมรับ และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมวลมนุษย์ที่มีวัฒนธรรมต่างๆ กัน

ที่มา: Rene C. Romero, National ASP Coordinator, UNESCO National Commission for the Philippines

กิจกรรมที่ 37

คำนิยามของ “สันติภาพ” และ “มรดกโลก”

จุดประสงค์: เพื่อทำความเข้าใจความหมายของคำว่า “สันติภาพ” และ “มรดกโลก”

อภิปราย

กิจกรรมใน
ชั้นเรียน

ใช้เวลา
1 คาบ

ประวัติศาสตร์
หน้าที่พลเมือง
ภาษา

อนุสัญญามรดกโลก
แผนภูมิ
คำอธิบายสังเขป

พจนานุกรม

- ✓ ให้ครูเขียน คำว่า “สันติภาพ” ไว้บนกระดานดำ (หรืออาจจะใช้การพูดแทนก็ได้) แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดค้นคำที่เกี่ยวข้องกับคำว่าสันติภาพให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จากนั้นให้นักเรียนอ่านคำที่ตนเองคิดไว้ ในขณะที่ครูเขียนคำนั้นๆ บนกระดานดำ ถ้าคำใดซ้ำกันให้ทำเครื่องหมายไว้ และหากมีคำใหม่ก็ให้เขียนเพิ่ม ในตอนท้าย ครูสามารถบอกได้ว่าคำใดที่ซ้ำกันมากๆ คำนั้นจะเกี่ยวข้องกับคำว่าสันติภาพมากที่สุด
- ✓ ให้ทำแบบฝึกหัดเดียวกันซ้ำอีก ในหัวข้อเรื่อง “มรดกโลก” ในตอนแรกให้นักเรียนศึกษาแผนที่มรดกโลก และเลือกแหล่งมรดกโลกที่มีชื่อเกี่ยวข้องกับคำว่า “สันติภาพ” “ความสามัคคี” “สงบ” หรือ “การป้องกันสงคราม” (ตัวอย่าง อนุสาวรีย์สันติภาพ ป้อม ป้อมปราการ กำแพง) จากนั้นให้นักเรียนเลือกแหล่งมรดกโลกที่ใดที่หนึ่ง หรือหลายๆที่ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับสันติภาพที่ได้อธิบายแล้ว ให้หาข้อมูลเพิ่มเติมเท่าที่จะทำได้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกนั้นๆ (ในสารานุกรมห้องสมุดของโรงเรียน หรือในอินเทอร์เน็ต) และบทบาทที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพในประวัติศาสตร์

แหล่งมรดกโลกที่เป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพ

แหล่งมรดกโลกหลายแห่งสะท้อนให้เห็นค่านิยมพื้นฐานของสันติภาพและสิทธิมนุษยชน และความร่วมมือระหว่างนานาชาติ ก็ทำให้เกิดการอนุรักษ์ขึ้น มรดกโลกบางแห่งแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่กล่าวไว้นี้ได้อย่างชัดเจน เช่น สวนสันติภาพระหว่างชาติวอเตอร์ตันเกลเชียร์ (The Waterton Glacier International Peace Park) ซึ่งตั้งอยู่ที่ชายแดนระหว่างประเทศแคนาดาและสหรัฐอเมริกา เป็นสถานที่ที่มีความสงบสุขสมดังชื่อที่ตั้งไว้ สวนสันติภาพแห่งนี้ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1995 โดยได้รวมเอาอุทยานแห่งชาติวอเตอร์ตันแลก (Waterton Lake National Parks) ในอัลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา และอุทยานแห่งชาติเกลเชียร์ (Glacier National Park) ในมอนแทนา สหรัฐอเมริกา เข้าด้วยกัน และกำหนดให้เป็นสวนสันติภาพระหว่างชาติ (International Peace Park) แห่งแรกของโลก สวนนี้มีภูมิประเทศงดงามมาก โดยเฉพาะมีพืชพรรณและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมมากมายพอบอกๆ กับที่มีลักษณะของเทือกเขาสูงและธารน้ำแข็ง

สวนสันติภาพ
ระหว่างชาติ
วอเตอร์ตันเกลเชียร์
ประเทศแคนาดา
และสหรัฐอเมริกา
© UNESCO

ในทางตรงกันข้ามอนุสรณ์แห่งสันติภาพฮิโรชิมา ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก ใน ค.ศ.1996 นั้น เป็นสัญลักษณ์ที่ชัดเจนและทรงพลังของความสำเร็จในการสร้างสันติภาพให้กับโลกมานานกว่าครึ่งศตวรรษ หลังการเกิดสงครามที่ทำลายล้างมากที่สุดเท่าที่เคยมีมาโดยฝีมือมนุษย์

ความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดของโดมอยู่ตรงสิ่งที่อนุสาวรีย์แห่งนี้แสดงถึง นั่นคือในด้านหนึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการทำลายโดยฝีมือมนุษย์ ส่วนอีกด้านหนึ่งสื่อสารให้เห็นถึงความหวังที่จะให้เกิดสันติภาพขึ้นทั่วโลกต่อเนื่องกันไปตลอดกาลหลังจากการนำระเบิดปรมาณูมาทิ้งในปี ค.ศ.1945 เมื่อได้มีการนำระเบิดปรมาณูลูกแรกมาทิ้งเหนือเกาะฮิโรชิมาในวันที่ 6 สิงหาคม 1945 นั้น เป็นเหตุให้ชาวญี่ปุ่นประมาณ 140,000 คนสิ้นชีวิตไป อาคารหลังนี้เป็นอาคารหลังเดียวเท่านั้นที่ยังคงเหลืออยู่ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้จุดศูนย์กลางของการทิ้งระเบิดปรมาณู และเหลือแต่โครงร่างของตัวอาคารเท่านั้น อาคารหลังนี้ได้รับการดูแลรักษาไว้ในเมืองนี้ เมื่อได้มีการฟื้นฟูบูรณะเมืองนี้ใหม่ อาคารนี้เป็นที่รู้จักในนามของ เก็งบะกุโดม หรือโดมระเบิดปรมาณู (Genbaku Dome) ใน ค.ศ.1966 คณะเทศมนตรีของเมืองฮิโรชิมาได้มีมติว่า โดมหลังนี้ควรจะได้รับ การดูแลรักษาไว้ตลอดไป การสร้างสวนสาธารณะเพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งสันติภาพซึ่งมีโดมตั้งเป็นสัญลักษณ์สำคัญจึงเกิดขึ้นระหว่าง ค.ศ.1950 - 1964 และตั้งแต่ ค.ศ.1952 เป็นต้นมาได้มีการฉลองอนุสรณ์แห่งสันติภาพฮิโรชิมาที่สวนสาธารณะนี้ ในวันที่ 6 สิงหาคม ของทุกๆ ปี

ที่มา: International Council on Monuments and Sites (ICOMOS)

อนุสรณ์แห่งสันติภาพ
ฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น
© UNESCO

สงครามซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการล่มสลายของยูโกสลาเวียเดิม ได้เน้นย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของเมืองหลวงเก่าคูบรอฟนิค (Dubrovnik) ในโครเอเชีย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอิสรภาพและสันติภาพ เมืองที่เก่าแก่และสง่างามนี้ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลดัลมาเทียน (Dalmatian) และเป็นที่รู้จักกันในนามว่า “ไข่มุกแห่งทะเลอาเดรียติก” และได้มีการจารึกคำว่า Libertas (แปลว่าอิสรภาพ) ไว้บนธงมาเป็นเวลาหลายศตวรรษแล้ว เมืองนี้ได้กลายเป็นเมืองที่สำคัญบนฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียนในศตวรรษที่ 13 มีกองกำลังเรือรบที่เข้มแข็งและทรงพลัง มีเครือข่ายสถานกงสุล และเป็นแหล่งค้าขายสินค้าทั่วทั้งยุโรป ถึงแม้ว่าตัวเมืองจะถูกทำลายจากการเกิดแผ่นดินไหวอย่างรุนแรงใน ค.ศ.1667 แต่เมืองคูบรอฟนิคก็สามารถที่จะจัดการดูแลรักษาความสวยงามของโบสถ์ วัด พระราชวัง และน้ำพุในศิลปะแบบกอทิก บาโรก และศิลปะยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา (เรอเนสซอง) ไว้ได้เป็นอย่างดีเช่นเดียวกับกำแพงหินที่สวยงามซึ่งล้อมรอบเกือบจะทั้งเมืองเก่าแก่นี้ กำแพงหินนี้ได้ช่วยป้องกันตัวเมืองจากการกระแทกของน้ำทะเลมาหลายศตวรรษ แต่ไม่สามารถป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นบริเวณภายนอกตัวอาคารในปัจจุบันได้ ซึ่งเป็นปัญหาของเมืองนี้ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ใน ค.ศ.1991 ยูเนสโกได้ขึ้นทะเบียนเมืองนี้ไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตราย และได้รับการบูรณะซ่อมแซมในส่วนที่ถูกทำลายลงไปด้วยความช่วยเหลือของยูเนสโก ดังนั้นเมืองนี้จึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของความร่วมมือกันของนานาชาติทุกๆ กับที่ยังคงเป็นสัญลักษณ์แห่งอิสรภาพและสันติภาพ

ดูบรอฟนิก เมืองหลวงเก่า
ของโครเอเชีย
© UNESCO/IUCN/J.
Thorsell

ความพิริมาตของดูบรอฟนิก
ใน ค.ศ. 1991
© UNESCO/D. Lefèvre

■ กิจกรรมที่ 38

มรดกโลกกับสันติภาพในภูมิภาคของนักเรียน

จุดประสงค์: เพื่อสะท้อนให้เห็นแหล่งมรดกที่เป็นสัญลักษณ์แห่งสันติภาพ

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรม

ใบเขียนเรียนและ:
กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ใช้เวลา

1 คาบใน
ชั้นเรียน

ประวัติศาสตร์

ภูมิศาสตร์
ศิลปะ:

พบกับมรดกโลก

คำอธิบายสื่อเว็บ

หนังสือ

ประวัติศาสตร์ชาติ

- ✓ ให้นักเรียนระบุแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมหรือทางธรรมชาติ (อาจเป็นแหล่งมรดกโลก) ซึ่งได้มีการลงนามให้สัตยาบันด้านสันติภาพ หรือมีคุณค่าที่เป็นสัญลักษณ์ของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เช่น สงครามครั้งใหญ่ หรือปฏิญญาที่สำคัญๆ
- ✓ ให้นักเรียนนำข้อมูลที่สามารถหามาได้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกข้างต้น และให้แสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การเขียนเรียงความ การวาดภาพ การระบายสี ถึงสิ่งทีนักเรียนเชื่อว่าเป็นสารที่สื่อได้มาจากแหล่งมรดกนั้นๆ

การคุ้มครองมรดกโลกในภาวะสงคราม

178

มรดกโลก
กับเอกลักษณ์

เมื่อเกิดสงครามครั้งสำคัญขึ้น ไม่ว่าจะเป็ครั้งใดก็ตาม แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติมักจะได้รับความเสียหาย โดยเฉพาะแหล่งทางวัฒนธรรม มักจะถูกโจมตีโดยเจตนาเพื่อทำลายสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของประชาชนในชาติ ซึ่งประชาชนได้ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ แหล่งธรรมชาติ (โดยเฉพาะสัตว์และพืชพรรณในท้องถิ่น) มักถูกทำลายในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น การระเบิด การใช้อาวุธทางสงครามแล่นผ่านวนอุทยานที่ได้รับการคุ้มครอง การวางเพลิง การรุกรานแย่งชิงพื้นที่ หรือการเคลื่อนย้ายของฝูงชน แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญจากนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ก็เป็นเป้าหมายของการทำลายที่เกิดจากความตั้งใจในยามสงครามด้วยเช่นกัน

มรดกโลก
กับการท่องเที่ยว

ท่ามกลางความเดือดร้อนจากสงคราม การปกป้องแหล่งทางวัฒนธรรมและทางชาตินั้นไม่สามารถที่จะทำได้ดึนึ่ง ซึ่งเรื่องนี้แท้จริงแล้วสามารถมองเห็นได้ทันที จากประสบการณ์บอกให้เราว่า การรักษามรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสถานที่ที่ถูกโจมตีเหล่านั้นเป็นอาคารและสิ่งก่อสร้าง อย่างเช่น หอสมุดแห่งชาติ โบสถ์ พิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัย และสะพานเก่าแก่ที่มีอายุหลายศตวรรษ

มรดกโลก
กับเอกลักษณ์

ตัวอย่างที่กระตุ้นเตือนให้ระลึกถึงได้มากที่สุดคือ การบูรณะศูนย์ประวัติศาสตร์ของกรุงวอร์ซอ ประเทศโปแลนด์ ซึ่งตั้งขึ้นในสมัยศตวรรษที่ 18 และได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ.1980 ระหว่างการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1944 ศูนย์กลางของเมืองได้ถูกกองกำลังทหารนาซีทำลายไปประมาณ 85 เปอร์เซ็นต์ ภายหลังกสงครามประชาชนได้รณรงค์ให้มีการบูรณะโบสถ์ พระราชวังต่างๆ และตลาดขึ้นใหม่ภายในระยะเวลา 5 ปี จนมีสภาพดังเช่นในปัจจุบัน ซึ่งได้รับการบูรณะอย่างพิถีพิถันมาก เพื่อให้เหมือนของเดิมนี้เป็นตัวอย่างอันยอดเยี่ยมของการบูรณะในช่วงประวัติศาสตร์ตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 จนถึงศตวรรษที่ 20 และแสดงถึงความภาคภูมิใจและความเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ

ข้อเรียกร้องของเยาวชนตบรอฟนิก มีดังนี้

ต้องใช้ทั้งความพยายามและการกระทำในการแก้ปัญหาโดยสันติวิธีให้มากขึ้น ในเมื่อสงครามเป็นตัวทำลายมรดกของพวกเขา

■ กิจกรรมที่ 39

การบูรณะมรดกโลกที่เสียหายจากสงคราม

จุดประสงค์: เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการบูรณะมรดกโลก

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรม
ใบชั้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลา 1-2 คาบ

ประวัติศาสตร์

หนังสือ
ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
วรรณคดีท้องถิ่น
สัมภาษณ์บุคคล

- ✓ ให้นักเรียนสัมภาษณ์ ปู่ยาตายาย ญาติๆ หรือเพื่อนบ้านที่อาวุโสกว่าในเรื่องต่อไปนี้
 - ให้สมมติว่าคุณคนเหล่านี้มีประสบการณ์ หรือรู้เกี่ยวกับสงครามหรือการปะทะกันทางกำลังอาวุธในช่วงชีวิตของพวกเขาเหล่านั้น ให้ถามว่าพวกเขายังจำได้หรือไม่ว่าในประเทศของพวกเขา มีสถานที่สำคัญเกี่ยวกับวัฒนธรรมอยู่ที่ใดบ้าง มีอาคารหรือแหล่งธรรมชาติใดบ้างที่เสียหายมาก หรือถูกทำลายไปแล้ว
 - สิ่งเหล่านั้นได้รับการบูรณะหรือไม่ และเขารู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการบูรณะสิ่งเหล่านั้น
 - การบูรณะนั้นรวมถึงแหล่งมรดกโลกด้วยหรือไม่
- ✓ ให้นักเรียนสรุปเรื่องราวจากการสัมภาษณ์ และใช้ผลการสรุปนั้นเป็นข้อมูลพื้นฐานในการอภิปรายซักถามในชั้นเรียนต่อไป

▲ อนุสัญญากรุงเฮก เรื่องการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม

มีหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า มรดกทางวัฒนธรรมได้ถูกทำลายไปอย่างมากในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ใน ค.ศ 1954 ชุมชนนานาชาติได้ตกลงกันเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสมบัติทางวัฒนธรรมในเหตุการณ์การปะทะกันทางกำลังอาวุธ ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ อนุสัญญากรุงเฮก จะกำหนดบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทั้งที่เคลื่อนย้ายได้ และเคลื่อนย้ายไม่ได้ที่มีความสำคัญมากและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของประชาชน โดยไม่คำนึงว่าเป็นของดั้งเดิมหรือมีเจ้าของ และจำเป็นต้องให้ความเคารพต่อทรัพย์สินสมบัติที่มีข้อบังคับไว้แล้ว

บทนำของอนุสัญญากรุงเทพ ค.ศ. 1954

คณะกรรมการใหญ่ฝ่ายจัดทำอนุสัญญามีความเห็นว่

สมบัติทางวัฒนธรรมถูกทำลายอย่างหนักระหว่างเกิดการปะทะกันทางกำลังอาวุธ และด้วยเหตุผลที่ว่าได้มีการพัฒนาวิธีการสู้รบ จึงทำให้เกิดการทำลายมากขึ้นตามไปด้วย:

มีความเชื่อว่าความเสียหายของสมบัติทางวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็ของผูใดก็ตาม ย่อมหมายถึงความเสียหายของมรดกทางวัฒนธรรมของมวลมนุษยชาติ ทั้งนี้เพราะประชาชนแต่ละคนก็มีส่วนทำให้เกิดวัฒนธรรมของโลก;

หลังจากที่พิจารณาแล้วต่างเห็นว่ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมเป็นความสำคัญที่ยิ่งใหญ่สำหรับทุกคนในโลก และเพราะความสำคัญนี้เอง มรดกโลกจึงควรได้รับการคุ้มครองในระดับนานาชาติ;

มีความเห็นว่การคุ้มครองเช่นนั้นจะไม่สามารถทำให้บังเกิดผลเท่าใดนัก นอกเสียจากว่จะมีมาตรการในระดับชาติและนานาชาติมาใช้ในช่วงเวลาที่ไม่ม่สงคราม เพื่อการป้องกันที่เป็นระบบ;

ตัดสินใจว่จะลงมือปฏิบัติทุกวิถีทาง เพื่อปกป้องสมบัติทางวัฒนธรรมไว้;

คณะกรรมการได้ตกลงว่...

เมื่อได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของรัฐสมาชิกในอนุสัญญากรุงเทพแล้ว แต่ละประเทศก็จะต้องยอมรับว่ ตนเองมีหน้าที่ที่จะต้องเตรียมการป้องกันทรัพย์สินสมบัติที่อยู่ภายในขอบเขตประเทศของตน กล่าวโดยสรุป นั้นหมายความว่ารัฐสมาชิกจะต้อง

- ลดผลกระทบของการปะทะกันทางกำลังอาวุธ ที่จะส่งผลต่อมรดกทางวัฒนธรรม และใช้มาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองทรัพย์สินเหล่านี้ ทั้งในยามสงบและยามที่สู้รบกัน
- จัดให้มีกลไกการป้องกัน เช่น การทำเครื่องหมายที่อาคารสำคัญๆ รวมทั้งอนุสรณ์สถานด้วยสัญลักษณ์พิเศษอันแสดงถึงความคุ้มครอง และแสดงว่สถานที่เหล่านี้อยู่ในการดูแลและคุ้มครองรักษา
- จัดให้มีหน่วยพิเศษในกองทัพ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม

ประเทศในแถบตะวันออกกลางได้นำอนุสัญญากรุงเทพ ไปประยุกต์ใช้ต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นใน ค.ศ.1967 และในสงครามที่มีการทำลายแหล่งวัฒนธรรมในบอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา เขมร โครเอเชีย (โดยเฉพาะเมืองหลวงเก่าคูบรอฟนิก) และในอิรักที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้

■ กิจกรรมที่ 40

การคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติในภาวะสงคราม

จุดประสงค์: เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับอนุสัญญากรุงเฮก และความจำเป็นที่จะต้องพิทักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในภาวะสงคราม

ศึกษาค้นคว้า

กิจกรรมในชั้นเรียน

ใช้เวลา 1 คาบ

ประวัติศาสตร์
หน้าที่พลเมือง

อนุสัญญากรุงเฮก
ค.ศ. 1954

✓ ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับบทนำในอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1954 และพยายามขอสำเนาอนุสัญญาทั้งหมดจากคณะกรรมการแห่งชาติของยูเนสโก หรือจากยูเนสโก ให้อภิปรายร่วมกันในประเด็นต่อไปนี้

- บริบททางประวัติศาสตร์ (หลังสงครามโลกครั้งที่สอง) ซึ่งอนุสัญญากรุงเฮกได้ร่างขึ้น
- วัตถุประสงค์ของอนุสัญญากรุงเฮก หรือการคุ้มครองมรดกโลกโดยทั่วไปในภาวะสงคราม
- อะไรคือความแตกต่างระหว่างอนุสัญญากรุงเฮก และอนุสัญญามรดกโลก และอะไรคือความเห็นร่วมกันของอนุสัญญาทั้งสองฉบับ
- ให้อภิปรายเกี่ยวกับการนำอนุสัญญากรุงเฮกมาใช้ในภาวะสงคราม หรือการปะทะกันทางกำลังอาวุธที่เกิดขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้
- สงครามทำลายทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติได้อย่างไร

✓ อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับสงครามทำลายทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติของเราอย่างไร

▲ การคุ้มครองมรดกทางธรรมชาติในภาวะสงคราม

การทำลายระบบนิเวศที่สำคัญที่สุดในโลกอันเนื่องมาจากสงครามเมื่อเร็วๆ นี้ ได้แสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการคุ้มครองมรดกทางธรรมชาติในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การแล่นผ่านของยานพาหนะของกองทัพ การกวาดล้างพื้นที่โดยใช้ไฟเผา ความกดดันในการอพยพย้ายถิ่นของฝูงชนเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างของแหล่งมรดกโลกคาสูชิ-บีกา (The Kahuzi-Biega) ในประเทศซาอีร์ (Zaire) ในสมัยก่อน ซึ่งปัจจุบันคือสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก จัดเป็นตัวอย่างหนึ่งของผลที่เกิดขึ้นจากสงครามในรวันดา (Rwanda) มีการสร้างที่พักให้ผู้ลี้ภัยจำนวน 50,000 คนในบริเวณชายแดนของวนอุทยาน อันเป็นที่อยู่อาศัยของลิงกอริลลาภูเขาที่ค่อนข้างหายากและตกอยู่ในภาวะอันตราย (เกือบจะสูญพันธุ์) ซึ่งอยู่ในการศึกษาวิจัยของนักวิทยาศาสตร์ที่ชื่อ จอร์จ ซัลเลอร์ ศาสตราจารย์กรีซซีเมก และเดียน ฟอสเซย์ และต้องขอบคุณในความพยายามของยูเนสโก คณะกรรมการระดับสูงของสหประชาชาติเพื่อผู้ลี้ภัย เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรความช่วยเหลือ GTZ แห่งเยอรมนี และความช่วยเหลือทางด้านการงบประมาณจากกองทุนมรดกโลกที่ได้จัดหาที่พักอาศัยใหม่ที่เหมาะสมให้แก่ผู้ลี้ภัยดังกล่าว

กอริลลาภูเขาที่ถูกคุกคาม
ในอุทยานแห่งชาติ
บวินดี จูกันดา
© UNESCO

มรดกโลกกับสิทธิมนุษยชน

การต่อสู้เพื่อให้เกิดความตระหนักและเคารพสิทธิมนุษยชนของมนุษยชาติมักจะเกิดขึ้นพร้อมๆ กับการกระทำเพื่อสันติภาพ อีสราภาพ และการพัฒนา และเกี่ยวข้องกับหลักการของประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง นับตั้งแต่ตอนต้นของประวัติศาสตร์เป็นต้นมา

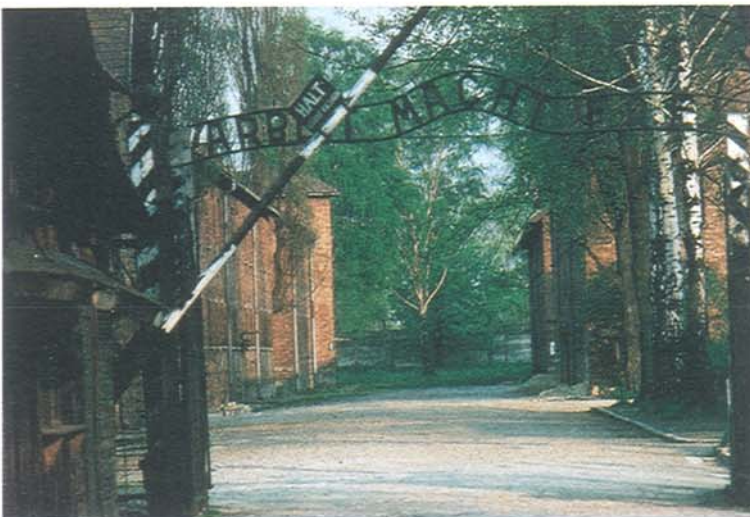
แหล่งมรดกโลกหลายแห่งช่วยทำให้ความคิดดังกล่าวเป็นรูปร่างขึ้นมาได้ ถึงแม้ว่าจะมีการแสดงออกด้วยที่ทำแตกต่างกันไป ซึ่งบางทีก็ไม่ง่ายนักที่จะเข้าใจ มีตัวอย่างให้เห็นในเรื่องต่อไปนี้

เกาะกอเร ซึ่งอยู่นอกชายฝั่งของประเทศเซเนกัลหันหน้าไปทางเมืองหลวงดาการ์ ในสมัยศตวรรษที่ 15 ถึง 19 เป็นศูนย์กลางการค้าทาสบนชายฝั่งแอฟริกาที่ใหญ่ที่สุด และมีอำนาจในการปกครองสืบทอดกันมาโดยชาวโปรตุเกส ดัตช์ อังกฤษ และฝรั่งเศส สถาปัตยกรรมของเกาะนี้มีลักษณะที่ตรงกันข้ามกันระหว่างเขตที่อยู่อาศัยที่มีลักษณะหอมช่อของพวกทาส และอีกส่วนหนึ่งเป็นบ้านที่ทรูหราของพวกค้าทาส ทุกวันนี้สิ่งเหล่านั้นยังคงเป็นสิ่งเตือนใจระลึกถึงสถานที่ที่มนุษย์ใช้แสวงหาประโยชน์จากมนุษย์ด้วยกัน และเป็นสถานที่แสดงให้เห็นถึงความปรองดองกันด้วย

สถานที่บางแห่งเป็นสถานที่แสดงให้เห็นถึงความทุกข์แสนสาหัส ไร้ความเมตตา ไม่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและความทุกข์สุดที่จะพรรณนาของประชาชนผู้บริสุทธิ์นับล้านๆ คนที่ได้รับโทษ นั่นคือ ค่ายกักกันอูสชวิตซ์ (Auschwitz) ในประเทศโปแลนด์ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก ค.ศ. 1979 ค่ายนี้เป็นแหล่งมรดกโลกที่มีลักษณะเป็นป้อมปราการ มีรั้วลวดหนาม แทนปืนใหญ่ ค่ายทหาร ที่แขวนคอนักโทษ รวมทั้งห้องรมแก๊ส และเตาเผาศพ ก็ยังมีให้เห็นเป็นหลักฐานในสถานที่ดังกล่าวด้วย ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง พวกนาซีได้ฆาตกรรมไปประมาณ 4 ล้านคน ซึ่งรวมทั้งเด็กๆ และผู้สูงอายุที่เป็นคนชาติต่างๆ ประมาณ 24 เชื้อชาติ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นชาวยิว แหล่งมรดกโลกนี้แสดงให้เห็นถึงช่วงเวลาในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติที่ควรจดจำไว้ เพื่อจะได้หลีกเลี่ยงความโหดร้ายครั้งต่อไปในอนาคต สถานที่แห่งนี้แสดงถึงผลสืบเนื่องที่น่าสะพรึงกลัว ซึ่งเกิดจากความอคติของมนุษย์

ปัจจุบัน ผู้ไปชมแหล่งมรดกโลกแห่งนี้สามารถศึกษาหาความรู้ได้จากพิพิธภัณฑ์แห่งชาติอูสชวิตซ์ ซึ่งประกอบด้วยห้องกักขังนักโทษ ห้องรมแก๊ส และเตาเผาศพ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้

เป็นเสมือนแหล่งประวัติศาสตร์และสถาบันวิจัยที่มีเอกสารและบันทึกที่สำคัญอันแสดงถึงการต่อสู้เพื่อสันติภาพ และความมั่นคงทั่วโลกที่ยังคงดำเนินอยู่ต่อไป ในแต่ละปีจะมีผู้คนเข้าชมพิพิธภัณฑ์นับเป็นพันๆ คน ซึ่งรวมทั้งนักเรียนทั้งโรงเรียนจากสถานที่ต่างๆ ทั่วโลก

ค่ายกักกันอูสชวิตซ์
โปแลนด์

© UNESCO/A. Husarska

กิจกรรมที่ 41

อกติ – สิ่งที่ถูกคามสันติภาพ

จุดประสงค์: เพื่อจัดการไม่ยอมรับ และส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมและการเคารพต่อสภาพแวดล้อมทั่วโลก

อภิปราย

กิจกรรม
ใบชิ้นเรียน

กิจกรรม
เสริมหลักสูตร

ใช้เวลาหลายคาบ
ใบชิ้นเรียน

ประวัติศาสตร์
หน้าทีพลงเมือง

หนังสือประวัติศาสตร์
สารานุกรม

ภาษา
วรรณคดี

- ✓ ให้นักเรียนแสดงความรู้สึกต่อเหตุการณ์สำคัญครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์ (เช่น สงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 ความเป็นทาส) ซึ่งทำให้เกิดความอคติ การไม่ยอมรับ การแบ่งแยก และความต้องการสันติภาพในอนาคต โดยการเขียนเรียงความ แต่งกลอน วาดภาพ เขียนโปสเตอร์ แต่งเพลง หรือเล่นดนตรี
- ✓ ให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้สึกในเรื่องข้างต้นนี้กับสิ่งที่ได้เรียนมาเกี่ยวกับมรดกโลก การที่นักเรียนรู้จักวัฒนธรรมอื่นๆ และวิถีชีวิตแบบต่างๆ โดยการเรียนรู้เกี่ยวกับมรดกโลกนั้น จะมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง เกิดความซาบซึ้ง และความเคารพในบุคคลอื่นๆ และสิ่งแวดล้อมของโลกได้หรือไม่

อิสระภาพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง นี่คือข้อความสำคัญที่ปรากฏในแหล่งมรดกโลกหลายๆ แห่ง เช่น รูปปั้นเทพีแห่งสันติภาพ (the Statue of Liberty) และหออิสระภาพ (Independence Hall) ทั้งสองแห่งนี้ตั้งอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา รูปปั้นเทพีแห่งสันติภาพได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกใน ค.ศ.1984 รูปปั้นนี้ตั้งอยู่บริเวณปากอ่าวนิวยอร์ก ยืนต้อนรับคนหลายล้านคนที่เข้ามาในประเทศสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่ทำพิธีเปิดใน ค.ศ.1886 อนุสาวรีย์รูปปั้นนี้สูง 46 เมตร ทำในประเทศฝรั่งเศส โดยนักปั้นชาวฝรั่งเศสชื่อเฟรเดริก-โอกุสต์ บาร์ตูลดี (Frédéric-Auguste Bartholdi) และมีผู้ช่วยหล่อโครงเหล็ก ชื่อกุสตาฟว์ ไอเฟล (Gustave Eiffel) (ซึ่งเป็นผู้ที่สร้างหอไอเฟล ในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส) สัญลักษณ์แห่งสันติภาพนี้จะเป็นตัวแทนหนึ่งในความสำเร็จทางวิชาการที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในศตวรรษที่ 19 จากข้อเท็จจริงที่ว่า รูปปั้นนี้สร้างขึ้นจากเงินกองทุนที่ได้รับบริจาคจากสมาชิกทั่วโลก โดยปั้นขึ้นที่ยุโรปด้วยฝีมือนักปั้นชาวฝรั่งเศสนี่เอง ได้สร้างความเข้มแข็งให้แก่คุณค่าในเชิงสัญลักษณ์ของแหล่งมรดกโลกแห่งนี้ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงสันติภาพและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างชาติ

หออิสระภาพ
สหรัฐอเมริกา
© UNESCO

ส่วนหออิสระภาพที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองฟิลาเดลเฟีย มลรัฐเพนซิลเวเนีย เป็นสถานที่ที่มีการประกาศอิสรภาพและมีการลงนามในรัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกาใน ค.ศ.1776 และ 1787 ตามลำดับ นับตั้งแต่นั้นมา หลักการประชาธิปไตยซึ่งเป็นสากลได้กำหนดออกมาเป็นเอกสารขั้นพื้นฐานที่สำคัญ 2 ฉบับแก่สหรัฐอเมริกาและประวัติศาสตร์โลก ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้นักกฎหมายมากมายในส่วนต่างๆ ทั่วโลก แหล่งมรดกโลกนี้ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก ใน ค.ศ.1979

■ กิจกรรมที่ 42

การสร้างปรศนาอักษรไขว้มรดกโลกกับสันติภาพ

จุดประสงค์: เพื่อเน้นให้เกิดความตระหนักในจิตใจของนักเรียนเกี่ยวกับความเชื่อมโยงที่สำคัญระหว่างการอนุรักษ์มรดกโลกและสันติภาพ

ทำแบบฝึกหัด

ใช้เวลา
1-2 คาบ
ในชั้นเรียน

หน้าที่พลเมือง

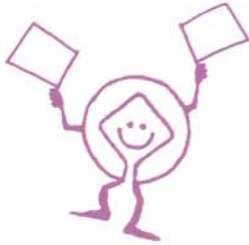
แผนที่มรดกโลก

ใบงานการสร้าง
ปรศนาอักษรไขว้
มรดกโลกกับสันติภาพ

พจนานุกรม
สารานุกรม

- ✓ ให้นักเรียนเขียนคำต่างๆ มา 2 รายการ รายการแรกเป็นแหล่งมรดกโลกแห่งใดแห่งหนึ่ง รายการที่สองเป็นความคิดรวบยอดหรือคำต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคำว่า สันติภาพ (ตัวอย่างของคำที่มีความหมายว่าสันติภาพ (peace) ได้แก่ armistice, truce, harmony, concord, amity, calm, quiet, tranquillity คำที่เกี่ยวข้องได้แก่ non-aggression, non-violence ส่วนคำที่ตรงกันข้ามกับ peace ได้แก่ war, aggression, armed conflict, hostility, fight, struggle)
- ✓ ขั้นต่อไป ให้สร้างปรศนาอักษรไขว้ขึ้นเอง โดยใช้ชื่อของแหล่งมรดกโลกและคำต่างๆ ที่เขียนไว้ให้ข้างต้น โดยใช้ตารางรูปสี่เหลี่ยมในใบงานที่ให้ไว้เป็นตัวอย่าง

การบูรณาการหลักสูตร มรดกโลกกับวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ

ศิลปะ:

เลือกแหล่งมรดกโลกที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพหรือความงาม

ทำแผ่นโปสเตอร์พร้อมด้วยข้อความที่ส่งเสริมสันติภาพกับการอนุรักษ์มรดกโลก

ภาษาต่างประเทศ

แปลคำว่า สันติภาพและมรดกโลกเป็นภาษาต่างๆ ที่นักเรียนคุ้นเคย และเรียงตามลำดับ (ตัวอย่าง paix และ patrimoine ในภาษาฝรั่งเศส paz และ patrimonio ในภาษาสเปน ฯลฯ)

ค้นคว้าต่อไปว่าระหว่างที่ศึกษาภาษาต่างประเทศอยู่นั้นมีเรื่องแหล่งมรดกโลกเกี่ยวข้องกับสันติภาพด้วยหรือไม่

ภูมิศาสตร์

อ่านหนังสือพิมพ์รายวันฉบับใดฉบับหนึ่ง หรือหลายๆ ฉบับ เท่าที่จะทำได้ แล้วตัดบทความที่เกี่ยวกับความขัดแย้งหรือความตึงเครียดที่เกิดขึ้นในส่วนต่างๆ ของโลก และการคุกคามที่อาจมีต่อแหล่งมรดกโลก

นำเสนอข่าวที่ตัดออกมาจากหนังสือพิมพ์เรียงตามลำดับเวลาที่ได้รวบรวมไว้ประมาณ 1 เดือน โดยแบ่งออกเป็นภาคภูมิศาสตร์ต่างๆ (ตัวอย่าง แอฟริกา ประเทศในแถบอาหรับ เอเชียและแปซิฟิก ยุโรป อเมริกาเหนือ ละตินอเมริกา และประเทศในแถบแคริบเบียน)

บอกชื่อแหล่งมรดกโลกแห่งใดแห่งหนึ่งที่อยู่ใกล้กับพื้นที่ที่เกิดความขัดแย้งหรือความตึงเครียด และอธิบายความเสี่ยงต่อความเสียหายและการถูกทำลาย

ประวัติศาสตร์

ระบุหรือบอกแหล่งมรดกโลกที่เกี่ยวข้อง และจัดเป็นสัญลักษณ์แห่งสันติภาพ (อาจอยู่ในประเทศของนักเรียนเองหรือแหล่งอื่นๆ ในโลก) ซึ่งยังไม่ปรากฏในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

อธิบายความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของแหล่งมรดกนั้นๆ และอธิบายความเชื่อมโยงที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต

ภาษา (ของตนเอง)

ทำบัญชีรายชื่อคำที่มีความหมายเหมือนกับคำว่า สันติภาพ (peace) จากนั้นเลือกมา 1 คำ และนำมาเขียนเรียงความเกี่ยวกับมรดกโลก 1 ย่อหน้า

คณิตศาสตร์

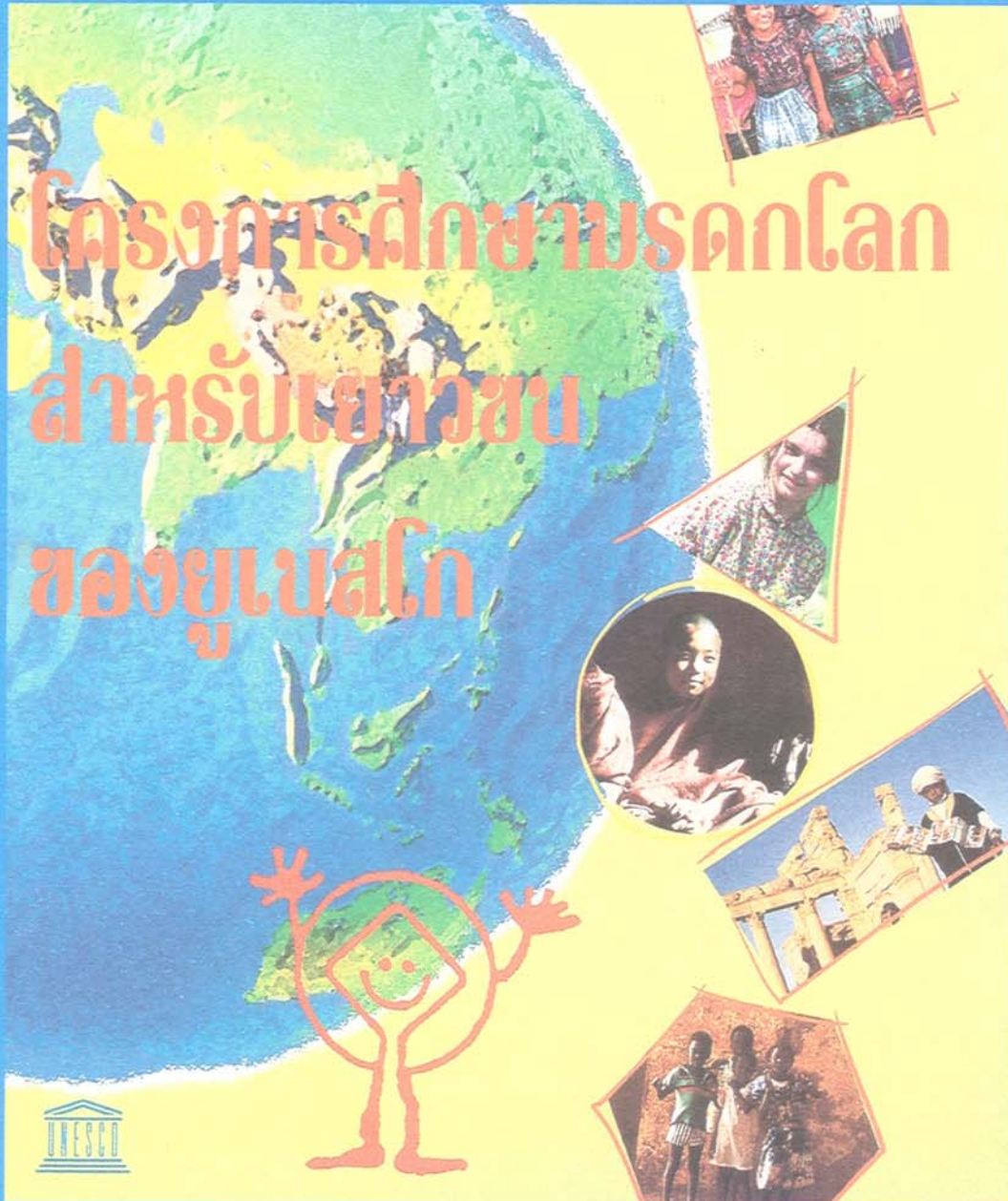
เลือกแหล่งมรดกโลกมาแห่งหนึ่ง เช่น เกาะกอเร เซเนกัล และศึกษาค้นคว้า ตัวอย่างเช่น จำนวนทาสที่แล่นเรือออกจากเกาะมุ่งหน้าไปสู่ประเทศสหรัฐอเมริกา แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของแผนผัง ในช่วง 10 ปี หรือในช่วง 100 ปี และอธิบายถึงผลที่เกิดขึ้น

มรดกโลกกับ วัฒนธรรมแห่งสืบทภาพ

แหล่งสื่อการเรียนรู้

© UNESCO, Couteron/B. Galv/B. Pelli - IUCN/Thorsell, Patrimoine 2001/Christophe Lopeltt

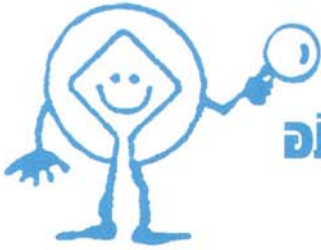
«เราต้องการสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจและตรงกับเรื่องที่เราศึกษา
เพื่อช่วยให้พวกเราเข้าใจถึงความสำคัญของมรดกโลก
และเยาวชนควรมีส่วนร่วมในการเตรียมตัว»

จากคำปฏิญาณในการประชุมเยาวชน
เพื่อการอนุรักษ์มรดกโลกนานาชาติ ครั้งที่ 1
ที่เมืองเบอร์เกน ประเทศนอร์เวย์

แหล่งการเรียนรู้

	หน้า
อภิธานศัพท์	191
สถานที่ติดต่อ	195
สำนักงานใหญ่ยูเนสโก	195
สำนักงานยูเนสโกในระดับภูมิภาค และภูมิภาคย่อย	196
องค์กรที่ประสานงานกับยูเนสโก	197
รายการสื่อการเรียนรู้	199
เอกสารแจกฟรีของยูเนสโก	199
เอกสารเพื่อการจำหน่ายของยูเนสโก	201
เอกสารอื่นๆ เพื่อการจำหน่าย	202
การติดต่อขอรับเอกสาร	203
ภาพถ่ายแหล่งมรดกโลก 25 แห่ง	204
แหล่งการเรียนรู้อื่นๆ (ในซีดีรอม)	
อนุสัญญามรดกโลก	
คำอธิบายสังเขปของแหล่งมรดกโลก	
ภาพถ่ายแหล่งมรดกโลก 25 แห่ง	
แผนที่มรดกโลก	
สตีกเกอร์*	

* ในฉบับภาษาไทย เป็นภาพสตีกเกอร์บนกระดาษพิมพ์

อภิธานศัพท์

กองทุนมรดกโลก (World Heritage Fund)

กองทุนมรดกโลก เกิดขึ้นมาจากการบริจาคด้วยความสมัครใจและการบังคับ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับค่าใช้จ่ายในการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก

การประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก (General Conference of UNESCO)

ในการประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก ประเทศสมาชิกของยูเนสโกทุกประเทศมาประชุมร่วมกันในทุก 2 ปี ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เพื่อร่วมกันพิจารณาให้ความเห็นชอบในการดำเนินงาน และการใช้งบประมาณในโครงการของยูเนสโก

การประชุมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์มรดกโลก (World Heritage Youth Fora)

ได้มีการจัดประชุมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์มรดกโลก จำนวน 4 ครั้ง ด้วยกันดังนี้

- * ครั้งที่ 1 ค.ศ. 1995 จัดขึ้นที่เมืองเบอร์เกน ประเทศนอร์เวย์
- * ครั้งที่ 2 ค.ศ. 1996 จัดขึ้นที่เมืองดูบรอฟนิก ประเทศโครเอเชีย
- * ครั้งที่ 3 ค.ศ. 1996 จัดขึ้นที่น้ำตกวิกตอเรีย ประเทศซิมบับเว
- * ครั้งที่ 4 ค.ศ. 1997 จัดขึ้นที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

วัตถุประสงค์ของการประชุมเยาวชน ก็เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างวัฒนธรรม และเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเยาวชนของประเทศต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของอนุสัญญามรดกโลก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกโลก

การอนุรักษ์ (conservation)

การอนุรักษ์ หมายถึง กระบวนการดูแลรักษาแหล่งมรดกโลก เพื่อสงวนคุณค่าเฉพาะของแหล่งนั้นๆ การอนุรักษ์อาจจะหมายรวมถึงการบำรุงรักษา การปกป้อง การฟื้นฟู และการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่

การเสนอชื่อสถานที่เข้ารับการพิจารณาเป็นมรดกโลก (nomination)

กระบวนการที่รัฐภาคีที่อยู่ในอนุสัญญา ต้องการจะเสนอชื่อสถานที่เพื่อขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก โดยจะต้องกรอกแบบฟอร์มพิเศษให้เสร็จสมบูรณ์และส่งไปยังศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก

เกณฑ์ (criteria - plural, criterion - singular)

คำว่า “เกณฑ์” ในที่นี้หมายถึงเกณฑ์สำหรับการคัดเลือกแหล่งมรดกที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล เพื่อจัดรวมเข้าไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

คณะกรรมการมรดกโลก (World Heritage Committee)

คณะกรรมการมรดกโลกประกอบด้วยผู้แทน จำนวน 21 คน จากรัฐบาลของประเทศต่างๆ ที่ได้รับการเลือกตั้งจากรัฐภาคีมาทำงานร่วมกัน โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการนำอนุสัญญามรดกโลก ไปดำเนินการให้ได้ผล

ความหลากหลายทางชีวภาพ (biodiversity, or biological diversity)

ความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึงรูปแบบทั้งหมดของสิ่งมีชีวิต ได้แก่ พืช สัตว์ และสิ่งมีชีวิตเล็กๆ ที่อยู่ในโลก พันธุกรรม และระบบนิเวศที่สิ่งมีชีวิตเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งอยู่

คุณค่าโดดเด่นเป็นสากล (outstanding universal value)

การพูดว่าแหล่งมรดกใดมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล หมายความว่า การสูญหายไปของสถานที่นั้นจะเป็นความสูญเสียที่ไม่สามารถทดแทนได้ของคนทั่วโลก สิ่งที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลอาจจะนิยามให้เข้าใจง่ายขึ้นได้ว่าเป็น ค่าของมรดกโลก

โครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (The Associated Schools Project - ASP)

ยูเนสโกได้เริ่มดำเนินโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (ASP) ใน ค.ศ. 1953 โดยมุ่งระดมโรงเรียนทั่วโลกให้สร้างเสริมบทบาทของการศึกษาในการส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ ขันติธรรม และความเข้าใจอันดีระหว่างชาติอย่างจริงจัง ในช่วงเวลาที่ผ่านมา 40 ปี มีโรงเรียนมากกว่า 4,500 โรงเรียนทั่วโลกได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่าย ASP (ASPnet) เพื่อพัฒนาวิธีการและสื่อทางการศึกษาใหม่ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

โครงการศึกษามรดกโลกของเยาวชน (UNESCO Young People's World Heritage Education Project)

โครงการศึกษามรดกโลกของเยาวชนเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างภูมิภาค โดยศูนย์มรดกโลกของยูเนสโกร่วมกับเครือข่ายโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโก ด้วยความมุ่งหมายในเบื้องต้นเพื่อนำการศึกษามรดกโลกให้เข้าไปอยู่ในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทั่วทุกภูมิภาคในโลก เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในคุณค่าของแหล่งมรดกโลกและการอนุรักษ์มากยิ่งขึ้น

บัญชีรายชื่อมรดกโลก (World Heritage List)

บัญชีรายชื่อมรดกโลก จะประกอบด้วยรายชื่อของแหล่งมรดกโลกทั้งทางวัฒนธรรม ทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติรวมกัน (รวมทั้งภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม) ที่ได้รับการพิจารณาให้มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล

บัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตราย (List of World Heritage in Danger)

บัญชีรายชื่อมรดกโลกในภาวะอันตรายนี้ จะรวมรายชื่อแหล่งมรดกโลกที่คณะกรรมการมรดกโลกตัดสินใจแล้วว่าถูกคุกคามอย่างรุนแรงจนต้องการได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มอนุรักษ์นานาชาติ ให้ช่วยกันอนุรักษ์ไว้

ปาตริโมนิโอ (Patrimonio)

หมายถึงตัวการ์ตูน ที่เป็นสัญลักษณ์แทนเยาวชนที่ทำหน้าที่ปกป้องมรดกโลก ซึ่งเยาวชนที่มาร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการของเยาวชนเพื่ออนุรักษ์มรดกโลก ครั้งที่ 1 ที่เมืองเบอร์เกน ประเทศนอร์เวย์ เป็นผู้จัดทำขึ้น

ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรม (cultural landscapes)

ภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมจะแสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

มรดกทางธรรมชาติ (natural heritage)

อนุสัญญาามรดกโลกได้ให้คำจำกัดความ “มรดกทางธรรมชาติ” ว่า หมายถึงลักษณะทางธรรมชาติ การก่อตัวของแผ่นดินในเชิงธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์กายภาพ และแหล่งทางธรรมชาติ

มรดกทางวัฒนธรรม (cultural heritage)

อนุสัญญาามรดกโลกได้ให้คำจำกัดความ “มรดกทางวัฒนธรรม” ว่า หมายถึงอนุสรณ์สถาน ผลงานก่อสร้างที่แสดงความรู้สึกถึงเหตุการณ์หรือบุคคลที่มีความสำคัญ หรือโดดเด่นในทาง ประวัติศาสตร์ หรือหมายถึงกลุ่มอาคารสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะเด่นชัดในความเป็นเอกลักษณ์ ทั้งทางด้านศิลปะ วิทยาศาสตร์ หรือประวัติศาสตร์

มรดกโลก (World Heritage)

มรดกทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกของ ยูเนสโกว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล

รัฐภาคี (state party)

รัฐภาคี คือ ประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาามรดกโลก โดยมีข้อตกลงว่าจะระบุ และเสนอชื่อแหล่งมรดกในเขตพื้นที่ของประเทศของตนเข้ารับการพิจารณาตามเกณฑ์ เพื่อ ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก เมื่อรัฐภาคีได้คัดเลือกแหล่งมรดกแล้ว ก็จะให้รายละเอียด ต่อไปว่าจะคุ้มครองแหล่งมรดกได้อย่างไร และจัดทำแผนการจัดการในการบำรุงรักษาแหล่ง มรดกโลกนั้นๆ รัฐภาคีต้องคุ้มครองปกป้องคุณค่าของแหล่งมรดกโลกที่ได้รับการขึ้นทะเบียน ไว้แล้ว และรายงานต่อยูเนสโกเป็นระยะเกี่ยวกับสภาพของแหล่งมรดกโลกนั้นๆ รัฐภาคี ทุกรัฐจะประชุมร่วมกันทุกๆ 2 ปี ในระหว่างการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก ในการ ประชุมดังกล่าว รัฐภาคีจะเลือกคณะกรรมการมรดกโลกเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีกองทุน มรดกโลก และพิจารณานโยบายที่สำคัญในประเด็นต่างๆ เพื่อนำไปปฏิบัติ

รัฐสมาชิก (member state)

ประเทศต่างๆ ซึ่งเข้าร่วมเป็นประเทศภาคีสมาชิกของยูเนสโกจะถูกเรียกว่า รัฐสมาชิก

ร่างบัญชีรายชื่อแหล่งมรดก (tentative list)

ประเทศแต่ละประเทศซึ่งเป็นรัฐภาคีในอนุสัญญาามรดกโลกจะเป็นผู้จัดทำร่างบัญชีรายชื่อ แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่ต้องการเสนอชื่อเข้ารับการพิจารณาคัดเลือก เพื่อขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกใน 5-10 ปีข้างหน้า

วัฒนธรรมแห่งสันติภาพ (culture of peace)

คำว่า “วัฒนธรรมแห่งสันติภาพ” เป็นความคิดรวบยอดที่ทำให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ที่ยูเนสโกจัดทำขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการยึดมั่นในคุณค่า ซึ่งเป็นหัวใจของจิตวิญญาณแห่งสันติภาพ

ศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก (UNESCO World Heritage Centre)

ศูนย์มรดกโลกของยูเนสโก เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำผลการตัดสินใจของคณะกรรมการ มรดกโลกไปดำเนินการ

สถาบันมรดกโลก (World Heritage Bureau)

สมาชิกของคณะกรรมการมรดกโลก จำนวน 7 คน ได้ร่วมกันจัดตั้งสถาบันมรดกโลกขึ้น โดย จะประชุมกันปีละ 2 ครั้ง เพื่อเตรียมงานของคณะกรรมการมรดกโลก

สหประชาชาติ (United Nations, UN)

สหประชาชาติประกอบด้วยประเทศต่างๆ ที่เป็นเอกราชเข้าร่วมเป็นรัฐภาคีจำนวน 186 ประเทศ (ใน ค.ศ.1998) สหประชาชาติได้ก่อตั้งขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ทั้งนี้เพื่อคงไว้ซึ่งสันติภาพและความปลอดภัยของนานาชาติ เพื่อพัฒนาสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างประเทศ และส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางสังคม มาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสิทธิมนุษยชน

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO ย่อมาจาก United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) ยูเนสโก เป็นหน่วยงานพิเศษของสหประชาชาติ มีประเทศต่างๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกจำนวน 186 ประเทศ ใน ค.ศ.1998 ยูเนสโกมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างการพิทักษ์สันติภาพในจิตใจของคนเรา ทั้งชาย และหญิง โดยอาศัยความร่วมมือทางปัญญาของนานาชาติ

อนุสัญญาบรตกลโลก (World Heritage Convention)

อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ เกิดขึ้นจากการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโกครั้งที่ 16 ซึ่งได้ระบุข้อความเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการคุ้มครองมรดกโลกทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ความมุ่งหมายของอนุสัญญานี้ก็คือ การคุ้มครอง ปกป้อง พิทักษ์รักษา และส่งต่อมรดกทั้งทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลให้ลูกหลานในอนาคตต่อไป

ICCROM

ย่อมาจาก International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property คือศูนย์ระหว่างชาติว่าด้วยการศึกษาการอนุรักษ์ และการบูรณะปฏิสังขรณ์สมบัติทางวัฒนธรรม มีหน้าที่แสวงหาผู้เชี่ยวชาญที่จะให้คำแนะนำวิธีการปกป้องรักษาแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม และจัดการฝึกอบรมเทคนิควิธีในการบูรณะปฏิสังขรณ์ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก สำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี

ICOM

ย่อมาจาก The International Council of Museums คือสภาระหว่างชาติว่าด้วยการพิพิธภัณฑ มีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนากิจการพิพิธภัณฑ และบุคลากรด้านการพิพิธภัณฑทั่วโลก สำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

ICOMOS

ย่อมาจาก The International Council on Monuments and Sites คือสภาระหว่างชาติว่าด้วยโบราณสถานและแหล่งโบราณคดี ทำหน้าที่ประเมินแหล่งวัฒนธรรม และภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับการเสนอเพื่อขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

IUCN

ย่อมาจาก The World Conservation Union คือ สหภาพการอนุรักษ์โลก (ในส่วนของมรดกทางธรรมชาติ) ปัจจุบันมีหน้าที่ให้คำแนะนำคณะกรรมการมรดกโลกในการเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติ เพื่อขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลก

สถานที่ติดต่อ

■ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก (UNESCO Headquarters)

UNESCO Headquarters

7, place de Fontenoy

75352 Paris 07 SP

France

tel: (33 1) 45 68 10 00

fax: (33 1) 45 67 16 90

<http://www.unesco.org>

ศูนย์มรดกโลก (World Heritage Centre)

UNESCO Headquarters

tel: (33 1) 45 68 15 71

(33 1) 45 68 18 76

fax: (33 1) 45 68 55 70

e-mail: wh-info@unesco.org

<http://www.unesco.org/whc>

โครงการ ASP

Educator Sector

UNESCO Headquarters

fax: (33 1) 45 68 56 22

e-mail: aspnet@unesco.org

<http://www.education.unesco.org/educprog/asp>

แผนกอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมยูเนสโก (The Division of Cultural Heritage, UNESCO)

อยู่ในกองวัฒนธรรม โดยมีหน้าที่หลักในการรับผิดชอบต่อการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งบางเรื่องก็เกี่ยวกับทรัพย์สินของมรดกโลก นอกจากนี้ยังรับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการที่ร่วมกับศูนย์มรดกโลก ICCROM และ ICOMOS

Division of Cultural Heritage

Sector for Culture

1, rue Miollis

75732 Paris Cedex 15

France

tel: (33 1) 45 68 37 56

fax: (33 1) 45 68 55 96

แผนกมาตรฐานระหว่างชาติ (The International Standards Section)

บริหารการดำเนินงานตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1954 (อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสมบัติทางวัฒนธรรมในเหตุการณ์การปะทะกันทางกำลังอาวุธ) และอนุสัญญาว่าด้วยวิธีการห้ามปรามและป้องกันการนำเข้าส่งออก และการเปลี่ยนมือครอบครองในทรัพย์สินทางวัฒนธรรมอย่างผิดกฎหมาย ค.ศ. 1970

International Standards Section

Division of Cultural Heritage, Sector for Culture

UNESCO Headquarters

กองวิทยาศาสตร์แห่งยูเนสโก (*The Science Sector, UNESCO*)

ประกอบด้วยแผนกนิเวศวิทยา ปฐพีวิทยา และหน่วยประสานโครงการสิ่งแวดล้อมกับศูนย์มรดกโลก และ IUCN ซึ่งดำเนินการบริหารโครงการเกี่ยวกับสมบัติของมรดกโลกทางธรรมชาติ โดยเฉพาะเขตสงวนชีวภาพของยูเนสโก

Division of Ecological Sciences

Science Sector

1, rue Miollis

75732 Paris Cedex 15

France

tel: (33 1) 45 68 40 67

fax: (33 1) 45 68 58 04

Man and the Biosphere Programme:

e-mail: mab@unesco.org

<http://www.unesco.org/mab>

โครงการวัฒนธรรมแห่งสันติภาพ (*Culture of Peace Programme*)

เป็นโครงการที่มีแนวคิดแบบบูรณาการด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมคุณค่าของการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์

Culture of Peace Programme Unit

Directorate

UNESCO Headquarters

fax: (33 1) 45 68 55 57

<http://www.unesco.org/cpp>

สำนักพิมพ์ยูเนสโก (*UNESCO Publishing Office, UPO*)

UNESCO Headquarters

tel: (33 1) 45 68 43 00

fax: (33 1) 45 68 75 37

■ **สำนักงานยูเนสโกในระดับภูมิภาค และภูมิภาคย่อย**

ยูเนสโกดakar (*UNESCO Dakar*)

12 Avenue Roume, BP 3311, Dakar, Senegal

tel: (221) 23 50 82/21 96 69/21 89 21

fax: (221) 23 83 93

e-mail: uhdak@unesco.org

ยูเนสโกซันติอาโก (*UNESCO Santiago*)

Calle Enrique Delpiano 2058, Casilla 3187, Santiago de Chile, Chile

tel: (562) 204 90 32

fax: (562) 209 18 75/251 30 76

e-mail: uhstg@unesco.org

ยูเนสโกกรุงเทพฯ (*UNESCO Bangkok*)

Prakanong Post Office, Box 967, Bangkok, 10110, Thailand

tel: (662) 391 8474/0879/0577/0880/0686

fax: (662) 391 0866

e-mail: uhbkg@unesco.org

ยูเนสโกอัมมาน (*UNESCO Amman*)

Al-Shmaisani, PO Box 2270, Wadi Saqra, Amman, Jordan

tel: (962 6) 60 65 59/42 43/42 34/68 96 37

fax: (962 6) 68 21 83

e-mail: uhamm@unesco.org

ยูเนสโกอาปია (UNESCO Apia)

PO Box 5766
Matautu, UTA PO, Apia, Samoa
tel: (685) 24 276
fax: (685) 22 253
e-mail: uhapi@unesco.org

ยูเนสโกฮารारे (UNESCO Harare)

PO Box HG 435, Highlands, Harare, Zimbabwe
tel: (263 4) 77 61 14/15
fax: (263 4) 77 60 55
e-mail: unhar@unesco.org

ยูเนสโกซันโฮเซ (UNESCO San José)

Ap. Postal 220, San Francisco 2120, San Jose, Costa Rica
tel: (506) 231 41 21/296 37 81
fax: (506) 231 22 02
e-mail: uhsjo@unesco.org

ยูเนสโกโดฮา (UNESCO Doha)

PO Box 3945, Doha, Qatar
tel: (974) 86 77 07/77 08
fax: (974) 86 76 44
e-mail: undoh@unesco.org

ยูเนสโกพอร์ตออฟสเปน (UNESCO Port of Spain)

c/o UNDP P.O. Box 812
Port of Spain - Trinidad and Tobago
tel: (1809) 622 05 36
fax: (1809) 628 48 27
e-mail: unpos@unesco.org

■ **องค์กรที่ประสานงานกับยูเนสโก**

ศูนย์ระหว่างชาติว่าด้วยการศึกษาการอนุรักษ์ และบูรณะปฏิสังขรณ์สมบัติทางวัฒนธรรม
(International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property)

ICCROM
Via di San Michele 13
I-00153 Rome
Italy
tel: (396) 585 531
fax: (396) 585 533 49
e-mail: iccrom@iccrom.org
<http://www.icomos.org/iccrom>

สภาระหว่างชาติว่าด้วยโบราณสถานและแหล่งโบราณคดี *(International Council on Monuments and Sites)*

ICOMOS
49-51, rue de la Federation
75015 Paris
France
tel: (33 1) 45 67 67 77
fax: (33 1) 45 66 06 22
e-mail: secretariat@icomos.org
<http://www.icomos.org>

สหภาพการอนุรักษ์โลก (*World Conservation Union*)

IUCN
rue Mauverney 28
CH-1196 Gland, Switzerland
tel: (41) 22 999 0001
fax: (41) 22 999 0010
e-mail: mail@hq.iucn.org
http://www.iucn.org

สภาระหว่างชาติว่าด้วยการพิพิธภัณฑ์ (*International Council of Museums*)

ICOM
1, rue Miollis
75732 Paris Cedex 15
France
tel: (33 1) 45 68 28 67
fax: (33 1) 43 06 78 62
e-mail: secretariat@icom.org
http://www.icom.org/icom

สำนักงานมรดกโลกนอร์ดิก (*Nordic World Heritage Office*)

NWHO
Postbox 8196 Dep.
N-0034 Oslo
Norway
tel: (47) 22 94 05 80
fax: (47) 22 94 05 81
e-mail: world-heritage.oslo@rapost.md.dep.telemax.no
http://www.grida.no/ext/nwho/index.htm

องค์การเมืองมรดกโลก (*Organization of World Heritage Cities*)

OWHC
56 Rue Saint-Pierre
Quebec G1K 4A1
Canada
tel: (1) 418 692 0000
fax: (1) 418 692 5558
e-mail: secretariat@ovpm.org
http://www.ovpm.org

ศูนย์ติดตามดูแลการอนุรักษ์โลก (*World Conservation Monitoring Centre*)

WCMC
219 Huntingdon Road
Cambridge CB30DL
United Kingdom
tel: (44) 1223 277 314
fax: (44) 1223 277 136
e-mail: info@wcmc.org.uk
http://www.wcmc.org.uk

องค์การการท่องเที่ยวทั่วโลก (*World Tourism Organization*)

WTO
Capitán Haya, 42
28020 Madrid
Spain
tel: (34 1) 571 06 28
fax: (34 1) 571 37 33

รายการสื่อการเรียนรู้

■ เอกสารแจกฟรีของยูเนสโก*

แผนที่แหล่งมรดกโลก (เป็นภาพโปสเตอร์พับได้)

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน

รายชื่อแหล่งมรดกโลก

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

คำอธิบายสิ่งเขปแหล่งมรดกโลก

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

มรดกโลก (เอกสารสมเทศ)

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน

มรดกโลกปี 1998 (แผ่นพับข้อมูล)

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน

อนุสัญญาการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

ปารีส ยูเนสโก 1972

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน รัสเซีย และอาราบิก

อนุสัญญาและข้อเสนอแนะของยูเนสโกเกี่ยวกับการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม

ประกอบด้วยอนุสัญญาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม รวมทั้งอนุสัญญาต่างๆ ที่กล่าวไว้ในเอกสารประกอบ ได้แก่ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1954 (อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสมบัติทางวัฒนธรรมในเหตุการณ์การปะทะกันทางกำลังอาวุธ) อนุสัญญาว่าด้วยวิธีการห้ามปรามและการป้องกันการนำเข้า การส่งออก และการเปลี่ยนมือครอบครองทรัพย์สินทางวัฒนธรรมอย่างผิดกฎหมาย ค.ศ.1970 และอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

เจนีวา 1985

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

แนวทางในการปฏิบัติตามอนุสัญญามรดกโลก

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

จดหมายข่าวมรดกโลก

เรื่องราวที่เป็นปัจจุบันของการวางนโยบาย และเรื่องราวเกี่ยวกับมรดกโลก

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

อนุสัญญาสมรทโลก 20 ปีต่อมา

ฉบับภาษาอังกฤษ

การศึกษามรทโลก

แผ่นพับสี่หน้าที่อธิบายสั้นๆ เกี่ยวกับการศึกษามรทโลก

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

เอกสารแนะนำ ASP

เป็นแผ่นพับเล็กๆ ที่อธิบายเกี่ยวกับ ASP อย่างย่อๆ

วาทะสำคัญของความร่วมมือในโครงการ ASP ของยูเนสโก

ชุดคู่มือที่อธิบายเกี่ยวกับ ASP

รายงานการประชุมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์มรทโลก ครั้งที่ 1 ที่เมืองเบอร์เกน ประเทศนอร์เวย์ ระหว่างวันที่ 24-28 มิถุนายน 1995

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

รายงานการประชุมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์มรทโลกในภูมิภาคยุโรป ที่เมืองดูบรอฟนิก ประเทศโครเอเชีย ระหว่างวันที่ 25-30 พฤษภาคม 1996

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

รายงานการประชุมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์มรทโลกในภูมิภาคแอฟริกา ที่น้ำตกวิกตอเรีย ประเทศซิมบับเว ระหว่างวันที่ 18-24 กันยายน 1996

ฉบับภาษาอังกฤษ

รายงานการประชุมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์มรทโลกในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ใน ค.ศ. 1997

ฉบับภาษาอังกฤษ

วารสารต่างๆ

แหล่งข้อมูลของยูเนสโก

รายเดือน

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน จีน และโปรตุเกส

เขตสวนชีวภาพ รายงานข่าวการวิจัยของโลก

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

อนุสาร

ความหลากหลายทางชีวภาพ

เรื่องย่อเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา

ฉบับภาษาอังกฤษ

■ เอกสารเพื่อการจำหน่ายของยูเนสโก**

เอกสารทั่วไปเกี่ยวกับมรดกโลก

Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites

Bernard M. Feilden and Jukka Jokilehto, ICCROM/UNESCO, 1993

ฉบับภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส

Guía del Patrimonio Mundial

INCAFO/UNESCO, Madrid/Paris, 1994

ฉบับภาษาสเปน

The World Heritage Desk Diary

INCAFO/UNESCO, Madrid/Paris

พิมพ์รายปี เป็นฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน

The World Heritage

Children's Press/UNESCO, Paris

หนังสือชุดสำหรับเด็กอายุ 8-15 ปี

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน

Patrimonio de la Humanidad

สารานุกรม (1 ชุด มี 12 เล่ม)

San Marco/UNESCO, Madrid/Paris, 1995

ฉบับภาษาสเปน

World Heritage

สารานุกรม (1 ชุด มี 12 เล่ม)

Verlagshaus Stuttgart/Plaza y Janes/UNESCO

Stuttgart/Paris, 1996/1997

ฉบับภาษาเยอรมัน

Schätze der Menschheit

Frederking & Thaler/UNESCO, München/Paris, 1996/1997

ฉบับภาษาเยอรมัน

The World Heritage

สารานุกรม (1 ชุด มี 12 เล่ม)

Kodansha/UNESCO, Tokyo/Paris, 1996/1997

ฉบับภาษาญี่ปุ่น

Cultural Landscapes of Universal Value 'Components of a Global Strategy'

Bernd von Droste, Harold Plachter, Mechthild Rössler (ed.), Gustav Fischer-Verlag/

UNESCO, Jena/Paris, 1995

Our Creative Diversity: Report of the World Commission on Culture and Development

Paris, UNESCO, 1995

วารสาร

The World Heritage Review

จัดพิมพ์ทุก 3 เดือน ประกอบด้วยบทความเจาะลึกเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน

The UNESCO Courier

รายเดือน ประกอบด้วยบทความ 1-2 บทความเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลก

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน

■ เอกสารอื่นๆ เพื่อการจำหน่าย

CD-Rom World Heritage Cities

Cyberion/UNESCO, Paris, 1996

ฉบับภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน

CD-Rom Dictionnaire Hachette Multimédia

Paris, Hachette, 1995

ฉบับภาษาฝรั่งเศส

CD-Rom Atlas Multimedia

Paris, Hachette, 1996

ฉบับภาษาฝรั่งเศส

Masterworks of Man and Nature

Sydney, Harper-MacRae Publishing, 1994

ฉบับภาษาอังกฤษ

สั่งได้ที่ IUCN, rue Mauverney 28, 1196 Gland, Switzerland

Paradise on Earth

Sydney, Harper-MacRae Publishing, 1995

ฉบับภาษาอังกฤษ

สั่งได้ที่ IUCN, rue Mauverney 28, 1196 Gland, Switzerland

World Heritage Twenty Years Later

Jim Thorsell, IUCN, Switzerland and United Kingdom, 1992

ฉบับภาษาอังกฤษ

สั่งได้ที่ IUCN, rue Mauverney 28, 1196 Gland, Switzerland

World Cultural and Natural Property

หนังสือชุดสำหรับเยาวชน

Tokyo, Gakken, 1994

ฉบับภาษาไทยี่ปุ่น

■ การติดต่อขอรับเอกสาร

*เพื่อรับเอกสารฟรีจากยูเนสโก ติดต่อที่

UNESCO World Heritage Centre

7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France

fax: (33 1) 01 45 68 55 70

e-mail: wh-info@unesco.org

Associated Schools Project (ASP)

Education Sector

UNESCO, 7 place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France

fax: (33 1) 01 45 68 56 22

e-mail: aspnet@unesco.org

**เพื่อซื้อเอกสารจากยูเนสโก ติดต่อที่

UNESCO Publishing Office

1, rue Miollis, 75732 Paris Cedex 15, France

fax: (33 1) 45 68 57 41

e-mail: c.laje@unesco.org

ข้อมูลเกี่ยวกับมรดกโลกและโรงเรียนในโครงการ ASP

สืบค้นได้จาก Unesco's server ทางอินเทอร์เน็ต

World Heritage

<http://www.unesco.org/whc>

ASP

<http://www.education.unesco.org/educprog/asp>

มองต์แซงมิเชล และอ่าวโद्यรอบ ประเทศฝรั่งเศส

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 1, 3 และ 6
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1979

คำอธิบายสังเขป

มองต์แซงมิเชล (Mont-Saint-Michel) ตั้งตระหง่านบนเกาะหินเล็กๆ กลางพื้นทรายที่กว้างใหญ่ อยู่ท่ามกลางกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวกรากระหว่างแคว้นนอร์มันดีและแคว้นบริตานี นับเป็นสิ่งมหัศจรรย์แห่งตะวันตก (the Wonder of the West) มองต์แซง-มิเชล เป็นโบสถ์เบเนดิกทีน (Benedictine) รูปทรงแบบกอธิก ที่สร้างขึ้นเพื่ออุทิศแก่ทูตสวรรค์ (นักบุญมิเชล) นอกจากนี้ยังมีหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ภายในร่มเงาของกำแพงโบสถ์ โบสถ์นี้สร้างขึ้นระหว่างศตวรรษที่ 11 และ 16 ด้วยเทคนิคและศิลปะชั้นยอด ซึ่งปรับให้เหมาะสมกลมกลืนกับแหล่งธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ

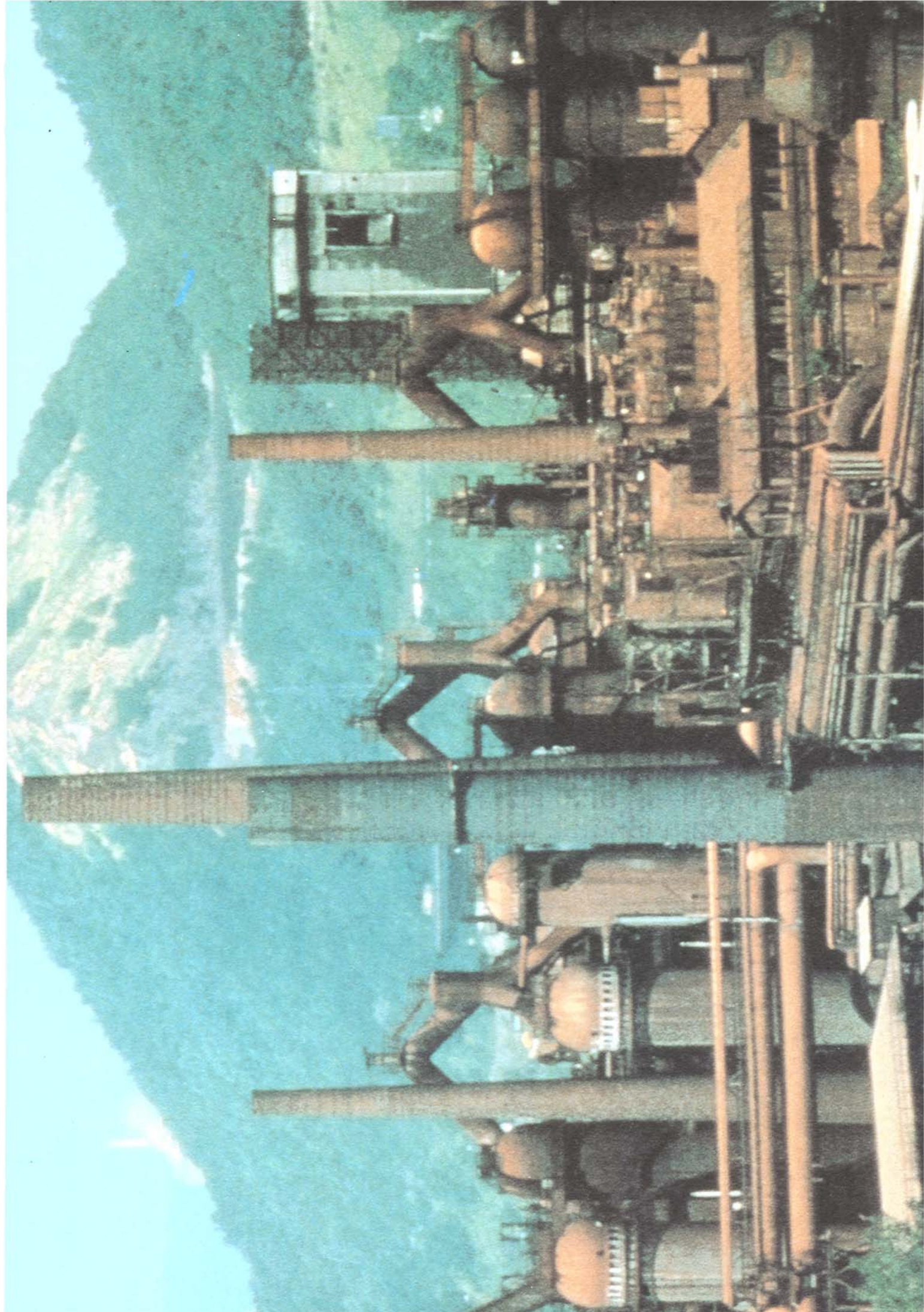
หินแกะสลักที่ทานัม ประเทศสวีเดน

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 1, 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1994

คำอธิบายสังเขป

หินแกะสลักที่ทานัม (Tanum) ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของบอฮุสแลน (Bohuslän) แสดงให้เห็นผลงานทางศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะ อันเนื่องมาจากลวดลายภาพที่มีมากมายและหลากหลาย (เป็นภาพของมนุษย์ สัตว์ อาวุธประเภทต่างๆ เรือ และวัตถุอื่น) รวมทั้งความเป็นเอกภาพทั้งในเชิงวัฒนธรรมและเชิงลำดับเวลา ความอุดมสมบูรณ์และลักษณะที่โดดเด่นแสดงให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ และความเชื่อของชาวยุโรปในยุคสัมฤทธิ์

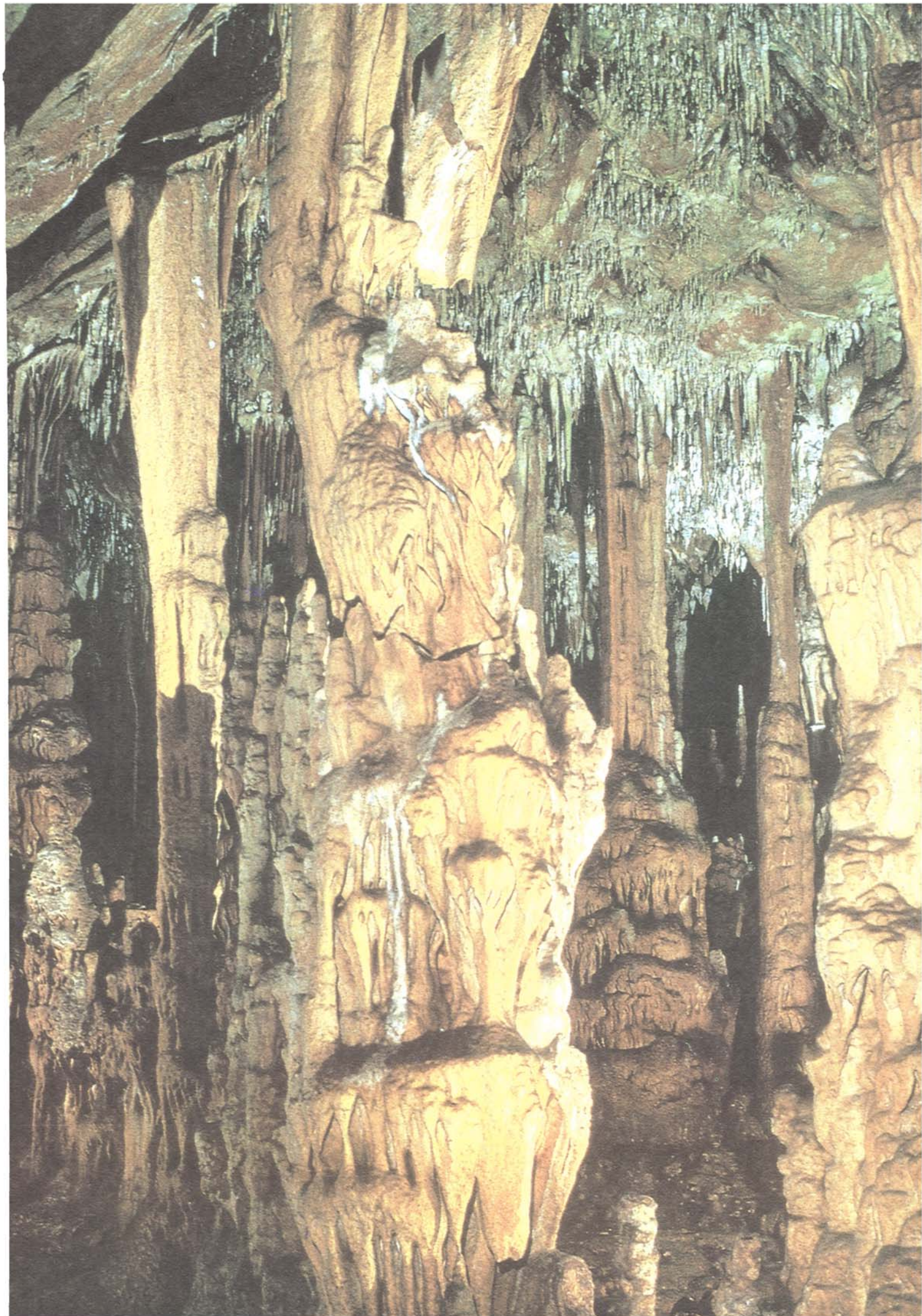

งานโลหะที่เมืองเฟ็ลคลิงงอน ประเทศเยอรมนี

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 2 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1994

คำอธิบายสังเขป

งานโลหะนี้ครอบคลุมพื้นที่ 6 เฮกตาร์ ทางตอนเหนือของเมืองเฟ็ลคลิงงอน (Völklingen) ในแคว้นซาร์ ผลงานเหล่านี้เกิดจากการนำงานโลหะต่างๆ ที่สร้างหรือติดตั้งในช่วงศตวรรษที่ 19 และ 20 จากโรงงานในยุโรปตะวันตกและอเมริกาเหนือที่ได้เลิกกิจการไปแล้ว แต่ยังคงสภาพสมบูรณ์อยู่ มาผสมผสานเป็นชิ้นงานใหม่

ถ้ำออกก์เทเลก คาสต์ และสโลวัก คาสต์ ประเทศฮังการี/สาธารณรัฐสโลวัก

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 1
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1995

คำอธิบายสังเขป

ถ้ำออกก์เทเลก คาสต์ และสโลวัก คาสต์ (Aggtelek Karst and Slovak Karst) มีลักษณะการก่อตัวที่หลากหลาย และจากข้อเท็จจริงที่ว่าเป็นการก่อตัวในบริเวณจำกัดเฉพาะที่หมายความว่า ถ้ำทั้ง 712 แห่งที่กล่าวถึงนี้เป็นลักษณะของภูมิประเทศแบบคาสต์* ในเขตอบอุ่น (ที่มีทั้งที่เป็นถ้ำ หลุมยุบ หลุมจม และเขาโดด) การก่อตัวในลักษณะนี้แสดงถึงผลของการรวมตัวกันของอากาศร้อนและเย็นจัดที่เกิดขึ้นได้ยากมาก จึงส่งผลให้เราสามารถศึกษาประวัติทางธรณีวิทยา ในระยะเวลาที่เกินกว่า 10 ล้านปีได้

* คาสต์ (krast): ลักษณะภูมิประเทศแบบหนึ่งที่หินในพื้นที่ เช่น หินปูน โดโลไมต์ หินเกลือระเหย โดยเฉพาะอิบซิมและเกลือหิน มีสมบัติละลายน้ำหรือชะละลายได้ โดยน้ำจะชะละลายหินออกไปมากจนเป็นตะปุ่มตะป่ำเต็มไปด้วยหลุมบ่อ ถ้ำ และทางน้ำใต้ดินที่น้ำละลายเอาเนื้อหินดังกล่าวแทรกซึมหายลงไป ภูมิประเทศแบบนี้ จึงมักไม่มีต้นไม้หนาแน่น และมีธารน้ำที่ไหลลงที่ต่ำในหน้าฝน แต่ตอนปลายธารน้ำมุดดินหายไปหมด

อุทยานไดโนเสาร์ ประเทศแคนาดา

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 1 และ 3
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1979

คำอธิบายสังเขป

อุทยานไดโนเสาร์ (Dinosaur Provincial Park) ตั้งอยู่ในเขตเมืองอัลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา นอกจากจะมีภูมิทัศน์ที่สวยงามแล้ว ยังมีซากดึกดำบรรพ์สำคัญๆ มากที่สุดเท่าที่ได้เคยพบมา ซึ่งจัดอยู่ในยุคสมัยของสัตว์เลื้อยคลานที่มีถึง 60 สายพันธุ์ มาจากไดโนเสาร์พันธุ์ต่างๆ 7 สายพันธุ์ โดยย้อนเวลาถอยหลังไป 75 ล้านปีล่วงมาแล้ว

CASA DE DIOS

สำนักศาสนาเยซุอิตแห่งชีกิโตส ประเทศโบลิเวีย

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 4 และ 5
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1990

คำอธิบายสังเขป

การสร้างหมู่บ้านทั้ง 10 แห่งโดยมิชชันนารีชาวสเปนนิกายเยซุอิต ได้แรงบันดาลใจมาจากเมืองในอุดมคติของนักปรัชญาในศตวรรษที่ 16 สำนักศาสนาแห่งนี้ก็สร้างโดยมิชชันนารีนิกายเยซุอิต ระหว่าง ค.ศ. 1696-1760 ในดินแดนที่เคยเป็นชีกิโตส (Chiquitos) มาก่อน การสร้างที่ผสมผสานสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมและแบบคาทอลิก ทำให้ซานฟรานซิสโกจาเวียร์ (San Francisco Javier) คอนเซปชียง (Concepción) ซานตาอานา (Santa Ana) ซานมีเกล (San Miguel) ซานราฟาเอล (San Rafael) และซานโฮเซ (San José) เป็นมรดกที่ยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบัน

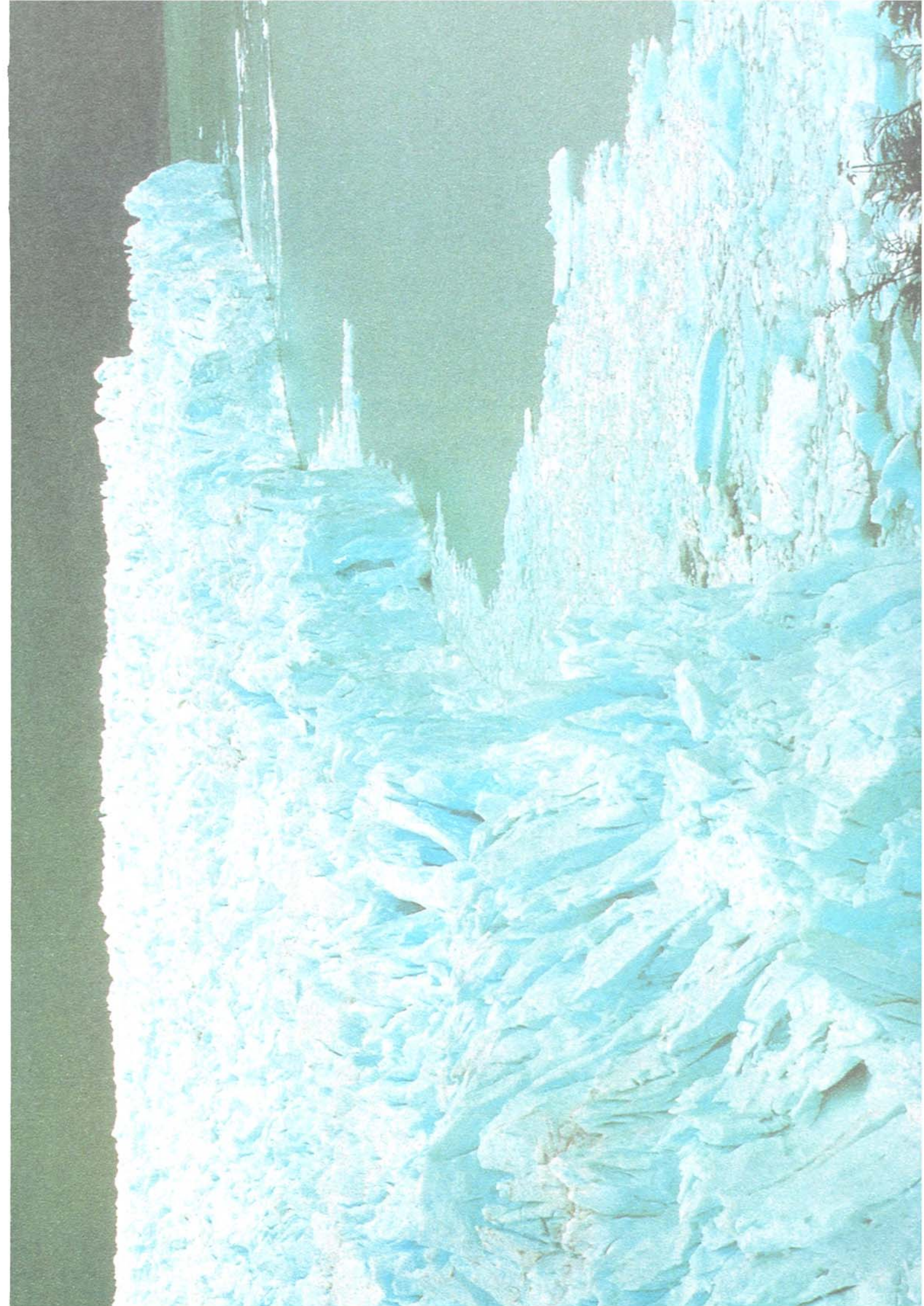

บราซิลเลีย ประเทศบราซิล

**เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 1 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1987**

คำอธิบายสังเขป

บราซิลเลีย (Brasilia) เป็นเมืองหลวงที่สร้างขึ้นใน ค.ศ. 1956 ณ บริเวณใจกลางประเทศที่เคยเป็นที่รกร้างว่างเปล่า นับเป็นจุดเด่นในประวัติศาสตร์ของการวางผังเมือง นักวางผังเมืองชื่อลูซิโอ คอสตา (Lucio Costa) และสถาปนิกที่มีชื่อว่า ออสการ์ นิมาเยอร์ (Oscar Niemayer) มีความตั้งใจให้ทุกสิ่งทุกอย่าง นับตั้งแต่ผังบริเวณของเขตพื้นที่อาศัย และเขตพื้นที่การปกครอง ซึ่งมักจะเทียบกับรูปร่างของนก ไปจนถึงสัดส่วนภายในตัวอาคาร สะท้อนให้เห็นความกลมกลืนในการออกแบบสร้างตัวเมือง ซึ่งมีอาคารสถานที่ราชการที่เต็มไปด้วยพลังจินตนาการอย่างเด่นชัด

ลอสเกลเซียร์

ประเทศอาร์เจนตินา

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 2 และ 3
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1981

คำอธิบายสังเขป

อุทยานแห่งชาติลอสเกลเซียร์ (Los Glaciares) เป็นพื้นที่ที่มีความงดงามทางธรรมชาติเป็นพิเศษ ด้วยมีทั้งภูเขารูขรุขระและสูงราวกับหอคอย ทะเลสาบน้ำแข็งมากมายที่มีความยาวนานนับเป็นร้อยไมล์ ซึ่งรวมทั้งทะเลสาบอาร์เจนติโน และสุดทางที่ไกลออกไปมีธารน้ำแข็ง 3 สาย ไหลมาบรรจบกันเกิดเป็นละอองน้ำพุ่งขึ้นไปเหนือสายน้ำแข็งสีเงินยวง ธารน้ำแข็งได้พัดพาเอาก้อนน้ำแข็งขนาดใหญ่ไหลมากองรวมกัน แล้วไหลลงสู่ทะเลสาบ เสียงดังสนั่นก็ก้องราวกับเสียงฟ้าร้อง

หมู่เกาะกาลาปากอส ประเทศเอกวาดอร์

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 1, 2, 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1978

คำอธิบายสังเขป

หมู่เกาะกาลาปากอส (Galapagos Islands) ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ห่างจากชายฝั่งทวีปอเมริกาใต้ประมาณ 1,000 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะภูเขาไฟ 19 เกาะ ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็น “พิพิธภัณฑ์วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต” ปัจจุบันมีสัตว์แปลกๆ นานาชนิดอาศัยอยู่ ได้แก่ อิกวานา (land iguana) เต่ายักษ์ และนกฟินช์นานาชนิด หมู่เกาะแห่งนี้ เป็นสถานที่ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ชาร์ล ดาร์วิน ในการสร้างทฤษฎีวิวัฒนาการ หลังจากที่เขาได้มาเยือนหมู่เกาะแห่งนี้ใน ค.ศ. 1835

เขตสงวนชีวมณฑลริโอ พลาตาโน ประเทศฮอนดูรัส

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 1, 2, 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1982

คำอธิบายสังเขป

เขตสงวนชีวมณฑลริโอ พลาตาโน (Rio Platono) อยู่ในบริเวณสันปันน้ำของริโอ พลาตาโน เป็นหนึ่งในป่าร้อนชื้นแถบอเมริกากลางที่ยังคงเหลืออยู่เพียงไม่กี่แห่ง และยังคงความอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพรรณและสัตว์ป่านานาชนิด บริเวณแถบนี้จะมีภูมิทัศน์เป็นภูเขาที่ลาดลงสู่ชายฝั่งทะเลแคริบเบียน มีคนพื้นเมืองอาศัยอยู่กว่า 2,000 คน ซึ่งยังคงดำรงชีวิตแบบดั้งเดิม

ป้อมปราการแห่งเกรตซิมบับเว

ประเทศซิมบับเว

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 1, 3 และ 6
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1986

คำอธิบายสังเขป

ตามตำนานโบราณได้กล่าวไว้ว่า ซากปรักหักพังของป้อมปราการแห่งเกรตซิมบับเว (Great Zimbabwe) เป็นเมืองหลวงของราชินีแห่งซีบา และเป็นสิ่งที่พิสูจน์ให้เห็นชัดถึงการมีอยู่ของอารยธรรมบันตูของพวกโซนาในระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 11 และ 15 บริเวณป้อมปราการทั้งหมดครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 80 เฮกตาร์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าสำคัญและมีชื่อเสียงตั้งแต่ยุคกลางเป็นต้นมา

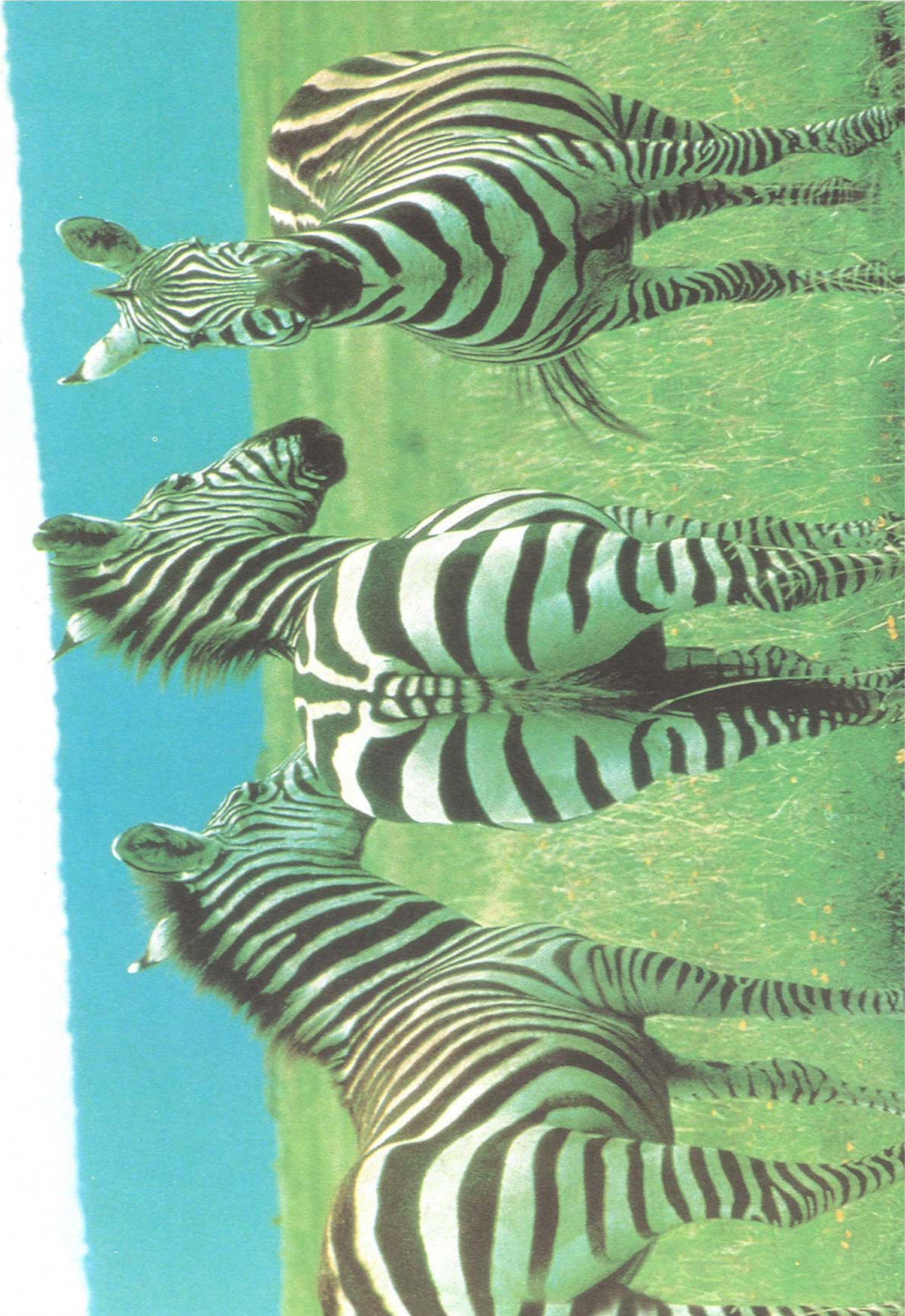

เมืองโบราณเจเน ประเทศมาลี

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1988

คำอธิบายสังเขป

เมืองโบราณเจเน (Djenné) แห่งนี้เคยเป็นที่อยู่อาศัยตั้งแต่ 250 ปีก่อนคริสตกาล และได้กลายเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสินค้า และเป็นจุดเชื่อมต่อเส้นทางการค้าทองข้ามทะเลทรายสะฮารา ในคริสต์ศตวรรษที่ 15 และ 16 เจเนกลายเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ศาสนาอิสลาม บ้านเรือนแบบดั้งเดิมที่มีอยู่เกือบ 2000 หลังสร้างบนเนินเขา และได้ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเมื่อถึงฤดูน้ำหลาก ซึ่งยังคงหลงเหลือให้เห็นอยู่จนถึงทุกวันนี้

เขตอนุรักษณ์อ้งโกรองโกโร ประเทศแทนซาเนีย

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 2, 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1979

คำอธิบายสังเขป

เขตอนุรักษณ์ธรรมชาติอ้งโกรองโกโร (Ngorongoro) แห่งนี้ เป็นบริเวณหุบภูเขาไฟอันกว้างใหญ่ และอุดมสมบูรณ์เต็มไปด้วยสัตว์ป่านานาชนิด และในบริเวณใกล้เคียงยังมีหุบภูเขาไฟเอมปากาอิ (Empakaai) อันประกอบไปด้วยทะเลสาบลึกและภูเขาไฟโอดอนโยเลงกา (Oldonyo Lengga) ที่ยังคงปะทุอยู่ นอกจากนี้การขุดสำรวจบริเวณโกรกธารโอดคูไว (Olduvai) ซึ่งอยู่ห่างไปไม่กี่ไมล์ ทำให้ได้ค้นพบร่องรอยบรรพบุรุษของมนุษย์สายพันธุ์หนึ่งในอดีตด้วย คือพวกโฮโมฮาบิลิส (Homo habilis)

เขตสงวนพันธุกรรมชาติเทือกเขานิмба ประเทศไอวอรีโคสต์/กินี

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 2 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1981

คำอธิบายสังเขป

ภูเขานิмба (Nimba) ตั้งอยู่ระหว่างประเทศกินี ไลบีเรีย และไอวอรีโคสต์ ล้อมรอบไปด้วยทุ่งหญ้าสะวันนา เนินเขาแห่งนี้เอียงลาดและปกคลุมไปด้วยป่าดิบที่บริเวณชายป่าของทุ่งหญ้าเป็นแหล่งอาศัยของเหล่าพืชพรรณและสัตว์ป่าในท้องถิ่นหลากชนิด ซึ่งเป็นสายพันธุ์เฉพาะท้องถิ่น อย่างเช่นคางคกที่ออกลูกเป็นตัว และลิงชิมแพนซีที่ใช้หินเป็นเครื่องมือในการหาอาหาร

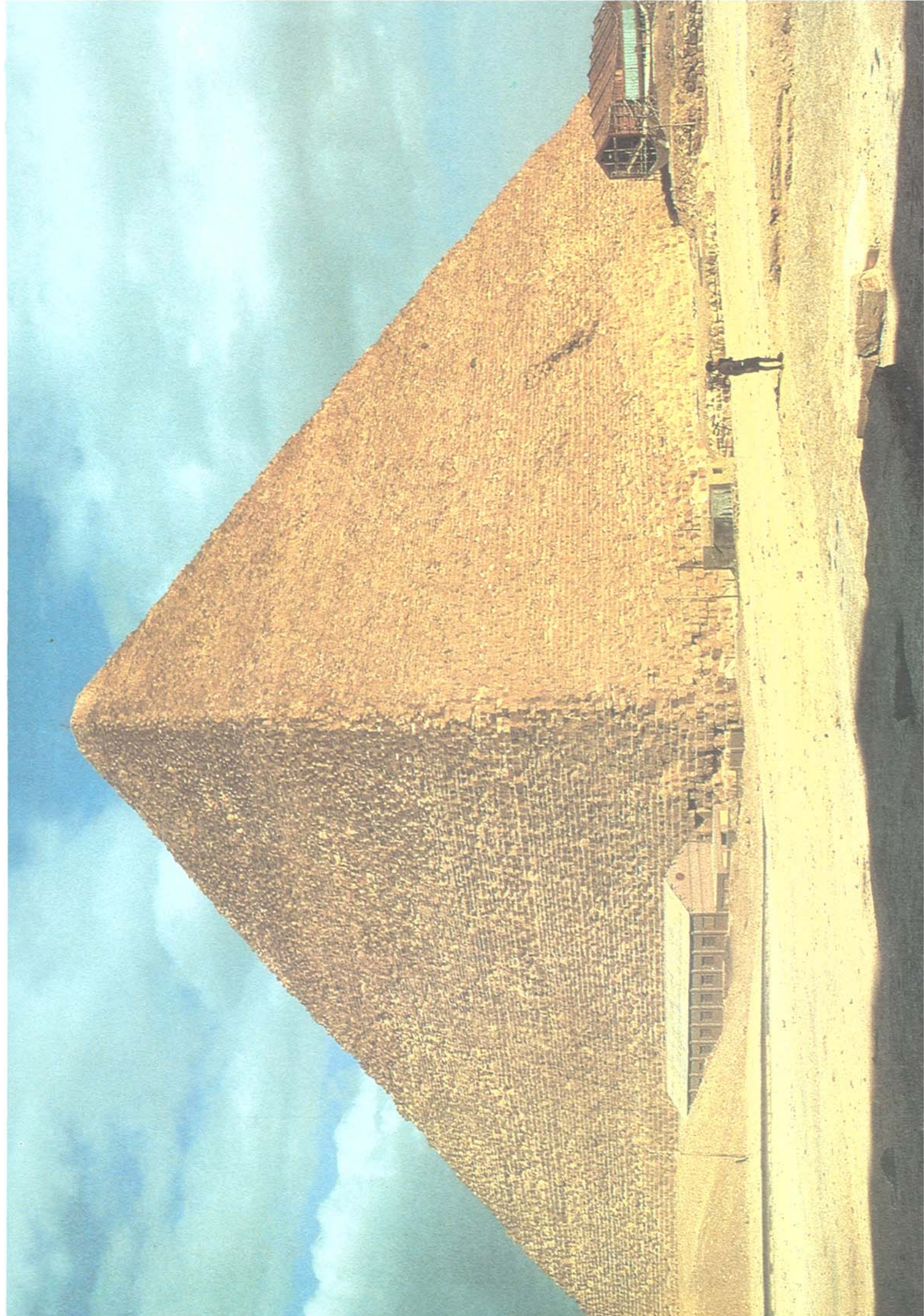
เขตสงวนพันธุกรรมชาติซิงจี เดอ เบมาราฮา ประเทศมาดากัสการ์

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1990

คำอธิบายสังเขป

เขตสงวนพันธุกรรมชาติซิงจี เดอ เบมาราฮา (Tsingy De Bemaraha) มีภูมิทัศน์ศาสตร์* และมีภูเขาหินปูนชะกร่อนเป็นยอดเขาแบบ “ซิงจี” และเป็น “ป่า” ภูเขาหินปูนยอดเรียวยาวแหลม ซึ่งเป็นหุบเขาอันงดงามตระการตาแห่งแม่น้ำมานัมโบโล (Manambolo) อันมีเนินเขาทอดยาว และยอดเขาสูงเรียงราย ป่าที่ยังไม่มีผู้ใดบุกรุก ตลอดจนทะเลสาบและหนองน้ำแถบป่าชายเลน ในบริเวณนี้เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์ที่หายากและใกล้จะสูญพันธุ์ อันได้แก่ ลิงลม (เลเมอร์) และนกบางชนิด

* คำอธิบายในหน้า 211

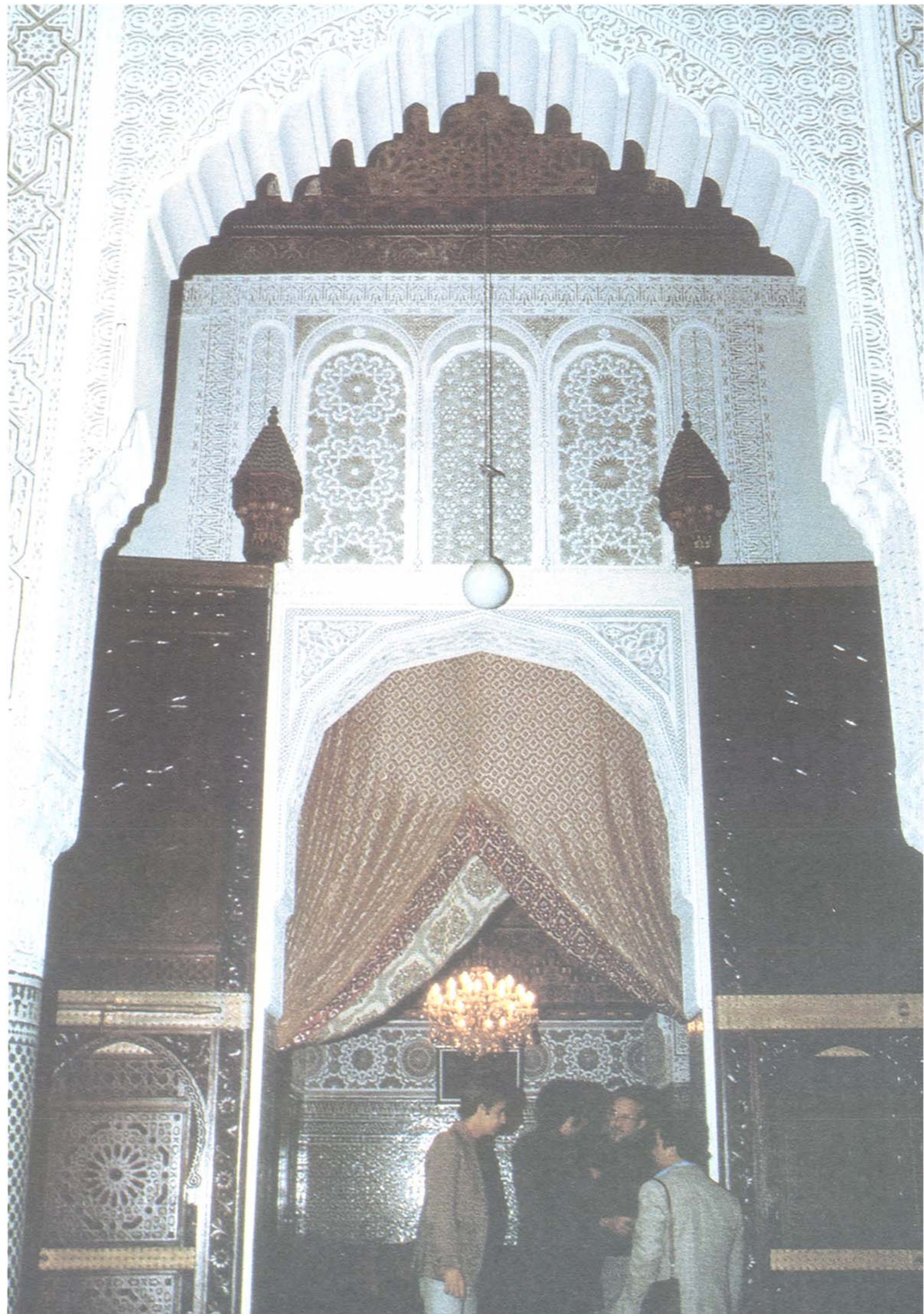

นครเมมฟิส และสุสานแห่งเมมฟิส – แนวพีระมิดที่เรียงราย จากเมืองที่ช้ำจนถึงตาร์ซุส ประเทศอียิปต์

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 1, 3 และ 6
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1979

คำอธิบายสังเขป

อนุสรณ์สถานที่เป็นสุสานอันมหัศจรรย์เหล่านี้ ตั้งอยู่รอบเมืองหลวงของอาณาจักรอียิปต์โบราณ สิ่งที่ยังหลงเหลืออยู่นี้ประกอบไปด้วยหลุมฝังศพที่ทำจากหิน สุสานเนินลาดเรียบ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ตกแต่งไว้อย่างวิจิตรงดงาม ตลอดจนวิหารและพีระมิดต่างๆ ในยุคโบราณ สถานที่แห่งนี้ถือเป็นหนึ่งในเจ็ดสิ่งมหัศจรรย์ของโลก

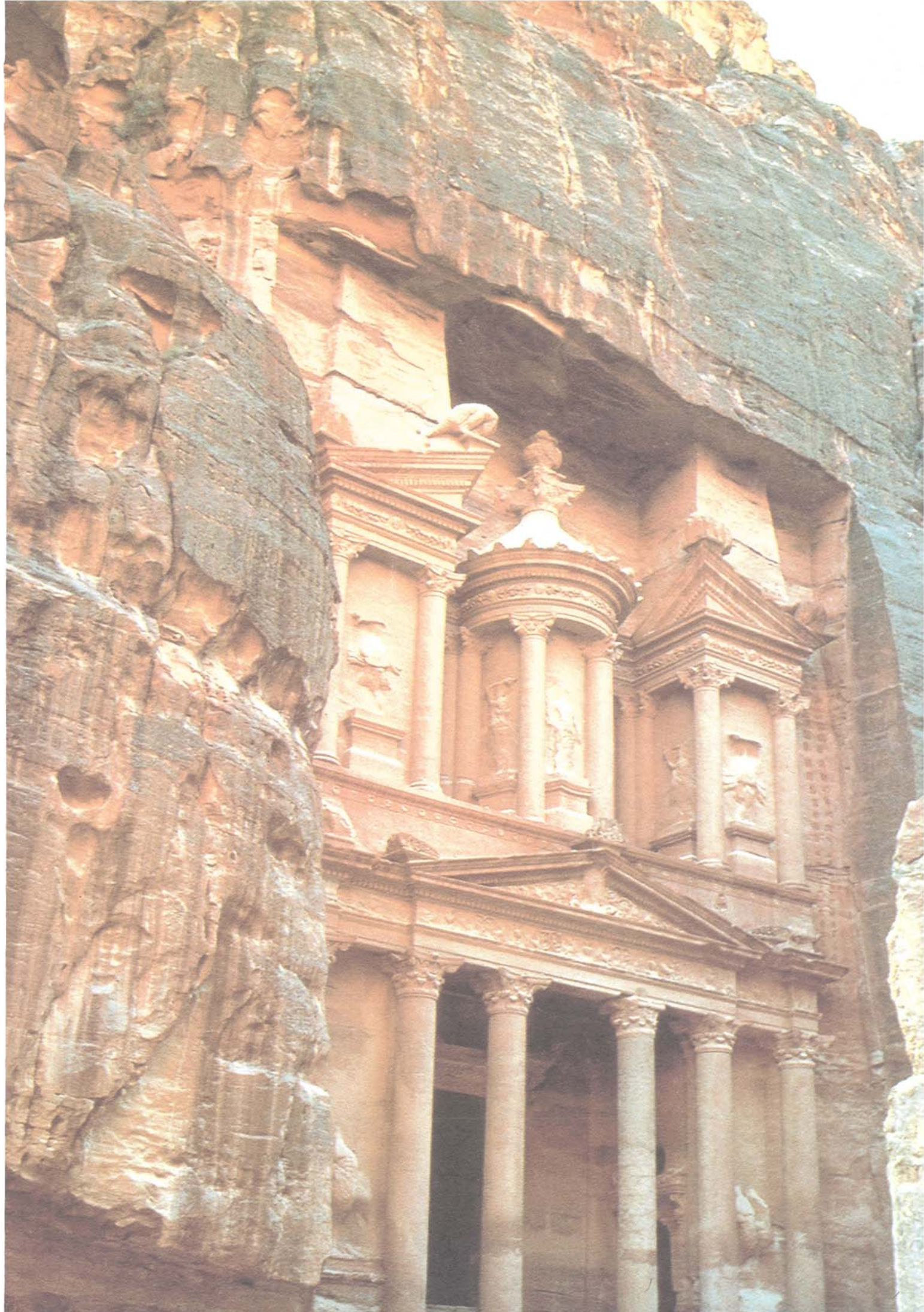

เมดินาแห่งเฟซ ประเทศโมร็อกโก

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 2 และ 5
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1981

คำอธิบายสังเขป

นครเมดินาแห่งเฟซ (Fez) แห่งนี้ก่อตั้งขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 9 และเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุดในคริสต์ศตวรรษที่ 14 ภายใต้การปกครองของพวกมารินิดิส และเจริญรุ่งเรืองอีกครั้งในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ใน ค.ศ. 1912 เมื่อฝรั่งเศสตั้งรกรากเป็นเมืองหลวงใหม่นั้น บทบาททางการเมืองของนครแห่งนี้ก็ได้ลดความสำคัญลงไป หากแต่ยังคงบทบาททางศาสนาและวัฒนธรรมไว้จนถึงปัจจุบันนี้ นับได้ว่าเป็นศูนย์กลางทางศาสนาและวัฒนธรรม เนื่องจากโอบล้อมมัสยิดอันลือชื่อถึงสองแห่งคือ มัสยิดอัลการาวิยีน (Al-Qarawiyyen) และมัสยิดอัลอันดาลุส (Al-Andalus) ในใจกลางนครเมดินา

นครเปตรา

ประเทศจอร์แดน

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 1, 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1985

คำอธิบายสังเขป

นครเปตรา (Petra) แห่งนี้เป็นเมืองของเผ่าเร่ร่อนชาวนาบาเทียน ซึ่งมีผู้อยู่อาศัยอยู่มาตั้งแต่ก่อนประวัติศาสตร์ เป็นเมืองจุดตัดที่สำคัญของเส้นทางระหว่างอารเบีย อียิปต์ และซีเรีย-ฟินิเซีย ในการสร้างนครเปทรานั้น เป็นลักษณะกึ่งสร้างกึ่งแกะสลักหินภายในวงล้อมของเทือกเขา ซึ่งเต็มไปด้วยเส้นทางลัดเลาะและโกรกธารต่างๆ สลับซับซ้อนจำนวนมาก เปตราจัดเป็นโบราณสถานที่โด่งดังที่สุดแห่งหนึ่งในโลก เป็นการผสมผสานระหว่างขนบธรรมเนียมประเพณีของตะวันออกและสถาปัตยกรรมแบบเฮลเลนิสติก (Hellenistic)

เมืองกำแพงโบราณแห่งชิบัม

ประเทศเยเมน

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 3, 4 และ 5
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1982

คำอธิบายสังเขป

เมืองชิบัม (Shibam) ที่โอบล้อมด้วยกำแพงอันแข็งแกร่งแห่งนี้ สร้างขึ้นในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 16 และถือว่าเป็นตัวอย่างที่เก่าแก่และดีที่สุดของการวางผังเมือง โดยมีรากฐานมาจากหลักการก่อสร้างในแนวตั้ง โครงสร้างแบบหอคอยอันน่าประทับใจของเมืองนี้ตั้งตระหง่านบนหน้าผา จึงทำให้เมืองนี้ได้รับการขนานนามว่าเป็น “แมนฮัตตันแห่งทะเลทราย” (the Manhattan of the desert)

นครอันจาร์

ประเทศเลบานอน

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1984

คำอธิบายสังเขป

ซากโบราณสถานแห่งนครอันจาร์ (Anjar) ที่สร้างขึ้นโดยกาหลิบ วะลิดที่ 1 ในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 8 สถานที่แห่งนี้มีการวางผังเมืองอย่างเป็นระเบียบ ทำให้ระลึกไปถึงเมืองแห่งพระราชวังต่างๆ ในยุคโบราณ และถือเป็นข้อพิสูจน์อันเด่นชัดถึงการวางผังเมืองแบบโอไมยัด (Omayyad)

ซากปรักหักพังทางโบราณคดี ที่โมเฮนโจดาโอ ประเทศปากีสถาน

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 2 และ 3
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1980

คำอธิบายสังเขป

ซากปรักหักพังของเมืองที่ใหญ่โตมโหฬารตั้งอยู่ในหุบเขาอินดัส (Indus) คือเมืองโมเฮนโจดาโอ (Mohenjo Daro) ซึ่งสร้างด้วยอิฐดินดานทั้งหมด ในช่วงเวลา 3 พันปีก่อนคริสต์ศักราช แหล่งมรดกแห่งนี้มีเมืองแบบกรีกที่เรียกว่า อะโครโพลิส (Acropolis) สร้างอยู่บนเขื่อนกำแพงดิน ตัวเมืองทอดต่ำลงมาตามกฎที่เคร่งครัด ซึ่งเป็นหลักฐานการวางผังเมืองตามระบบดั้งเดิมอย่างเห็นได้ชัด

สุสานแห่งจักรพรรดิพระองค์แรกของราชวงศ์จีน สาธารณรัฐประชาชนจีน

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 1, 3, 4 และ 6
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1987

คำอธิบายสังเขป

รูปปั้นนับพันๆ รูป จะยังคงอยู่ใต้พื้นดิน ณ แหล่งโบราณคดีแห่งนี้ต่อไปโดยไม่ต้องสงสัย หากไม่มีการค้นพบใน ค.ศ. 1974 จักรพรรดิฉิน (Qin) เป็นจักรพรรดิพระองค์แรกที่รวบรวมแผ่นดินจีนให้เป็นหนึ่งเดียว และสวรรคตเมื่อ 210 ปีก่อนคริสต์ศักราช ร่างของพระองค์ถูกฝังไว้ โดยมีรูปปั้นดินเผาทหารอันลือชื่อเหล่านี้วางเรียงรายไว้ล้อมรอบ ตรงกลางของสุสานได้ออกแบบเพื่อสะท้อนให้เห็นการวางผังเมืองเซียนหยาง (Xianyang) ซึ่งเป็นเมืองหลวงในสมัยจักรพรรดิฉิน รูปปั้นดินเผาที่มีขนาดเท่าคนจริงเหล่านี้จะมีรูปร่างหน้าตาและลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งม้าที่ใช้ขี่ รถที่ใช้นั่ง และอาวุธที่ใช้ในสงคราม ซึ่งล้วนแต่เป็นผลงานชิ้นเอกที่สร้างขึ้นเหมือนจริง ในขณะเดียวกัน ก็ทำให้เกิดความสนใจในประวัติศาสตร์อันยิ่งใหญ่ ณ ดินแดนแห่งนี้

เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 2, 4 และ 5
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1995

คำอธิบายสังเขป

เมืองหลวงพระบางแห่งนี้สะท้อนให้เห็นการหลอมรวมของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม และโครงสร้างแบบเมืองได้อย่างลงตัว เมืองนี้สร้างขึ้นในศตวรรษที่ 19 และ 20 ในขณะที่ชาวยุโรปปกครองเมือง ลักษณะของเมืองที่มีความพิเศษได้รับการดูแลรักษาไว้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นขั้นตอนที่สำคัญในการผสมผสานวัฒนธรรมประเพณีสองแบบที่แตกต่างกันให้กลมกลืนกันได้เป็นอย่างดี

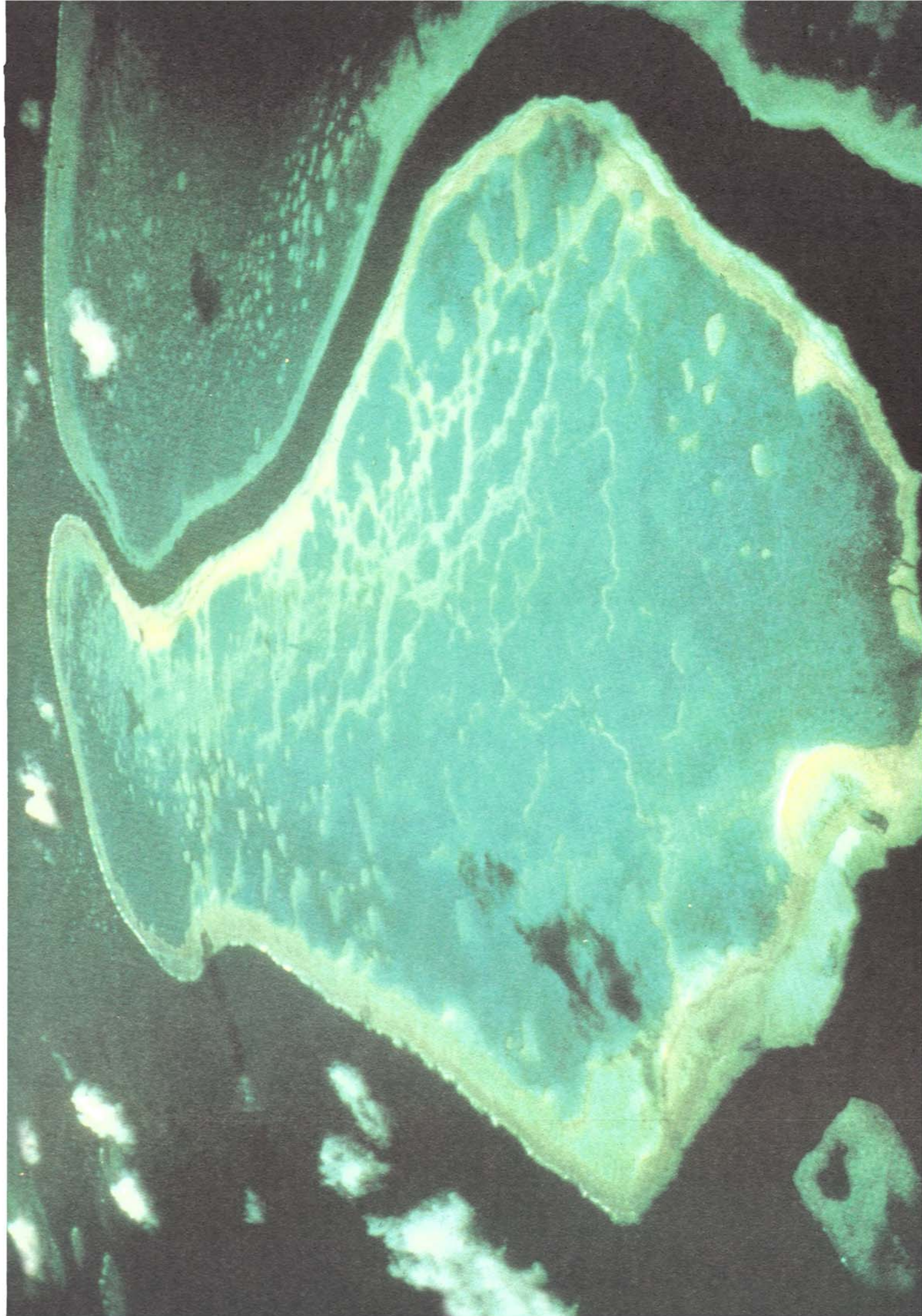

การทำนาแบบขั้นบันไดในโครติลเยรา ประเทศฟิลิปปินส์

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมข้อ 3, 4 และ 5
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1995

คำอธิบายสังเขป

นับเป็นเวลา 2,000 ปีมาแล้ว ที่ชาวอีฟูเกา (Ifugao) ในประเทศฟิลิปปินส์ ได้ทำนาแบบขั้นบันไดบนไหล่เขาในโครติลเยรา (Cordilleras) ซึ่งเป็นผลพวงของความรู้ที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษจนถึงคนรุ่นต่อๆ มา จากประเพณีอันศักดิ์สิทธิ์และความสมดุลทางสังคมอันละเอียดอ่อน ทำให้เกิดเป็นภูมิทัศน์สวยงามน่าชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง แสดงถึงชัยชนะและการอนุรักษ์อย่างกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

เกรตแบร์ริเออร์ฟ ประเทศออสเตรเลีย

เกณฑ์การคัดเลือกแหล่งมรดกทางธรรมชาติข้อ 1, 2, 3 และ 4
ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีรายชื่อมรดกโลกเมื่อ ค.ศ. 1981

คำอธิบายสังเขป

แหล่งมรดกที่มีความโดดเด่นในความหลากหลายและความสวยงามของธรรมชาติแห่งนี้ ตั้งอยู่บริเวณแนวชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศออสเตรเลีย เกรตแบร์ริเออร์ฟ (Great Barrier Reef) แห่งนี้ ประกอบด้วยแนวปะการังที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีปะการังประมาณ 400 ชนิด ปลา 1,500 สายพันธุ์ และหอยประมาณ 4,000 ชนิด นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ที่น่าสนใจในทางวิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์หลายสายพันธุ์ อย่างเช่น ตัวพะยูน เต่าทะเลยักษ์ ซึ่งถูกคุกคามจนใกล้จะสูญพันธุ์

คณะผู้จัดทำฉบับภาษาอังกฤษ

คณะผู้จัดทำและออกแบบของยูเนสโก

เบรตา ปาฟลิก

อลิซาเบท คาวาจิกิ

ซาราห์ ทิตเชน

หน่วยส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและความเสมอภาคทางเพศ

กองการศึกษา

ศูนย์มรดกโลก

ผู้อำนวยการผลิต

เบิร์ต วอน ดรอสเต

โคซา ซาโวลเลน

ผู้อำนวยการศูนย์มรดกโลก

ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษามนุษยธรรม และวัฒนธรรมระหว่างชาติ

กองการศึกษา

ผู้ช่วยผู้อำนวยการผลิต

ทาโร โคมัทสึ

เฟิง จิง

จูลี แสก

กองการศึกษา

ศูนย์มรดกโลก

ที่ปรึกษาศูนย์มรดกโลก

ที่ปรึกษา

ออลแลนโด ซอลส์

ซิกริด นีเดอริมาเยอร์-ทาทริ

มาซาโกะ โฮลีย์แยร์

อัลฟอนส์ เทย์

กองการศึกษา

กองการศึกษา

กองการศึกษา

กองการศึกษา

ซีซีเลีย คอก

ซูเรนเน เดอลุย

เฮอร์แมน แวน ฮอฟฟ์

มาเรีย ปีเรียร์

เมชทิลด์ เลิสส์เลอร์

อูลตา วินเตอร์

มินจา ยัง

ศูนย์มรดกโลก

ที่ปรึกษาศูนย์มรดกโลก

ศูนย์มรดกโลก

ศูนย์มรดกโลก

ศูนย์มรดกโลก

ศูนย์มรดกโลก

ศูนย์มรดกโลก

ซีซีเล ดูเวลเล

มิชิโกะ ทานากะ

สำนักพิมพ์ยูเนสโก

สำนักพิมพ์ยูเนสโก

ฟิลิปป์ มิลเลอร์-เวียร์ท

หุ้นส่วนของศตวรรษที่ 21

คณะผู้จัดทำฉบับภาษาไทย

ที่ปรึกษาโครงการแปลหนังสือเสริมความรู้ สาขาสังคมศาสตร์

นายกมล	สุดประเสริฐ	ประธานคณะกรรมการจัดทำหนังสือแปล
นางพรนิภา	ลิ้มปวยอม	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายนิราศ	สร้างนิทร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางอารีรัตน์	วัฒนสิน	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายชินภัทร	ภูมिरัตน	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นายวินัย	รอดจ่าย	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
นายสุชาติ	วงศ์สุวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้แปล

นางประไพพรรณ	โกศัยสุนทร
นางสาวภัทรานุจ	แสงจันทร์

ผู้ตรวจ

นางศรีนวล	โกมลวนิช
-----------	----------

256

บรรณาธิการที่ปรึกษา

นางสาวอุษณีย์	วัฒนพันธ์
---------------	-----------

คณะบรรณาธิการ

นางสาวจุฑารัตน์	สุขสถิตย์
นางสาวนองศิริ	โชติรัตน์
นางสาวชุตติกาญจน์	บุญญะธิติสุข

• ประไพพรรณ โกศัยสุนทร •

การศึกษา

- ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนสตรีปราจีนกัลยาณี
- มัธยมศึกษาตอนปลาย แผนกวิทยาศาสตร์ โรงเรียนเบญจมราชาลัย
- ปริญญาตรี (การศึกษาบัณฑิต) วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน
- ปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกา

การทำงาน

รับราชการที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยรับผิดชอบงาน
ในด้านการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มวิชาสังคมศึกษาทั้งระดับประถม
และมัธยมศึกษา และได้รับการคัดเลือกเป็นข้าราชการพลเรือนดีเด่น
ประจำปี พ.ศ. 2526

ผลงานทางวิชาการ

- เอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับความเป็นมาของหลักสูตรและการ
พัฒนาหลักสูตรสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคมศาสตร์
บทความในสารพัฒนาหลักสูตร
- บรรณาธิการหนังสือ *สอนอย่างไรให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ และ
เมื่อโรงเรียนต้องแข่งขัน: บทเรียนที่พึงระวัง*

ปัจจุบัน

อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

• ภัทรานุจ แสงจันทร์ •

การศึกษา

- มัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีวิทยา
- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาโท สาขาการแปล คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทำงาน

- พนักงานการตลาด กองผลิตอุปกรณ์โฆษณา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- เจ้าหน้าที่ประสานงานการตลาด บริษัทสยามแลนด์ฟลายอิง จำกัด
- ปัจจุบัน ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การตลาดอาวุโส บริษัททีวีอินเตอร์ จำกัด

